

PS 22/14: Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 7 februari 2014

INHOUDSOPGAVE

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	7
Opening van de vergadering/vaststellen agenda	11
Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging tijdelijk lid van Provinciale Staten	14
PS 82/13; PS 83/13; PS 84/13 en PS 85/13: Notulen van de vergaderingen van Provinciale Staten van 20 en 27 september en 1 en 15 november 2013	15
PS 11/14: Ingekomen stukken	15
PS 78/13: Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, najaar 2013, inclusief verlenging subsidietermijn van zes projecten	15
PS 08/14: Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de provincie Noord-Brabant 2013-2015	15
PS 07/14: Rapportage Zuidelijke Rekenkamer; Inzicht in resultaten subsidieregelingen provincie Noord-Brabant	15
PS 14/14: Zuidelijke Rekenkamer; benoeming bestuurslid	16
PS 02/14: Structuurvisie RO 2010 – partiële herziening 2014	17
PS 03/14: Verordening ruimte 2014	17
Vragenuurtje: Maaslijn	214
Vragenuurtje: OV-concessieverlening	216
Motie M3a over een niet geagendeerd onderwerp: giftreinen op de Brabantroute	217
Motie M1 over een niet geagendeerd onderwerp: effecten accijnsverhoging	220
Honing van de provinciale bijen	222
Sluiting van de vergadering	223

Index gesproken personen

Aarts-Engbers, mw. C.J.M., 219
Altundal, N, 222
Arts, mw. W.M.A., 219
Berg, H.F. van den, 70, 145, 149, 172, 219
Boer, Y.C.M.G. de, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 129, 130, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 170, 171, 172, 174, 175, 176, 177, 178
Bouwman, T.J.J., 219, 222
Brunklaus, mw. P.M., 77, 113, 114, 115, 117, 144, 163
Geeraedts, mw. M.B.Ph., 46, 63, 64, 65, 84, 85, 131, 132, 133, 134, 144, 154, 203, 219, 222
Griffier, 12, 14
Hageman, J.J.C., 14, 201
Hattem, A.W.J.A. van, 16, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 52, 69, 111, 112, 115, 120, 122, 124, 125, 142, 143, 144, 145, 149, 158, 169, 170, 171, 172, 204, 221, 222
Heijmans, N.G.L., 22, 43, 63, 65, 78, 79, 80, 81, 83, 126, 127, 129, 132, 177, 179, 180, 211
Heugten, R.A.C. van, 215, 216, 218, 219
Kammen, mw. P. van der, 15
Kap, M.J., 102, 103, 105, 106, 118, 137, 151, 152, 153, 166, 167, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 220, 222
Kardol, mw. J.C., 49, 50, 51, 52, 53, 79, 80, 123, 127, 133, 134, 159, 172, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 222
Keijzers-Verschelling, mw. J.C.R., 16
Kerkhof-Mos, mw. C.C., 203, 220, 222
Klitsie, mw. C.G.M., 21, 31, 32, 50, 65, 71, 119, 130, 131, 132, 133, 136, 162, 176, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 191, 197, 202, 203, 204, 205, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 222
Knoet-Michels, mw. A.J.H., 20, 21, 30, 39, 53, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 84, 127, 130, 132, 133, 134, 135, 137, 141, 142, 146, 147, 148, 160, 176, 177, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214
Koevoets, H.J.P.E., 23, 24
Kutlu, S., 219
Leenders, H.J.M., 219, 222
Mondriaan, H., 87, 89, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 219, 222
Pauli, L.W.L., 140, 169, 170, 221
Prins-Afman, mw. M.W., 17, 20, 21, 22, 135, 154, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213
Slegers, mw. V.T.C., 25, 27, 29, 35, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 51, 52, 62, 82, 83, 84, 91, 105, 138, 139, 156, 157, 165, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213

Smeulders, P.H.M., 22, 44, 45, 46, 47, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 156, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214

Smeulders, S.J.A.H., 215, 218, 219

Spierings, mw. M.J.G., 23, 28, 32, 41, 60, 69, 70, 90, 91, 114, 115, 116, 135, 161, 180, 182, 184, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 205, 206, 207, 208, 212, 214

Verhees, H.W., 21, 28, 52, 61, 64, 65, 146

Voorzitter, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 37, 41, 44, 45, 46, 47, 49, 52, 53, 64, 65, 66, 73, 80, 84, 85, 89, 92, 106, 114, 117, 118, 122, 123, 124, 126, 127, 134, 138, 139, 140, 144, 145, 147, 148, 149, 151, 153, 154, 155, 157, 159, 160, 162, 165, 166, 167, 169, 170, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 222, 223

Vught, A.C.J.M. van, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 61, 81, 82, 85, 133, 155, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 210, 211, 212, 213, 214, 215

Wagemakers, R.J.J.M., 59, 60, 159

Wel, M.C. van der, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 37, 39, 40, 45, 65, 89, 90, 91, 103, 119, 125, 126, 127, 133, 134, 157, 164, 165, 168, 169, 174, 177, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 219, 221, 222

Wijers, A.J.H., 216, 217

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. drs. C.J.M. Dortmans, griffier

Aarts-Engbers, mw. mr. C.J.M.	CDA	Tilburg
Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Agtmaal, ing. J.M.A. van	CDA	Huijbergen
Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bouman, B.W. <i>tijdelijk lid</i>	PvdA	Hoogerheide
Bouwman, T.J.J.	GroenLinks	Eindhoven
Brenninkmeijer, drs. J.W.	CDA	Helvoirt
Brunklaus, mw. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Burgt, C.H.M. van der	VVD	Helmond
Dol, R.	PVV	Uden
Extel-van Katwijk, mw. A.A.H.C.M. van	CDA	Gemert
Frijters-Klijnen, mw. M.A.J.L.	PVV	Bergen op Zoom
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Griensven, E.J.C. van	PvdA	Berkel-Enschot
Gruijthuisen, M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Iersel, mw. F.C.C.M. van	SP	Tilburg
Kammen, mw.drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kap, M.J.	Onafhankelijke Statenfractie Noord-Brabant	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Keijzers-Verschelling, mw.mr. J.C.R.	CDA	Son en Breugel
Kerkhoff, J.	PVV	Valkenswaard
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Klitsie, mw.drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Leenders, drs. H.J.M.	PvdA	Breda
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel
Liempd, P.J. van	PvdA	Eindhoven
Lopik, ing. A.T. van	VVD	Heesch

Mondriaan H.
Prins-Afman, mw. drs. M.W.
Roozen, mw. C.J.M.
Slegers, mw. drs. V.T.C.
Smeulders, drs. P.H.M.
Smeulders, S.J.A.H.
Spierings, mw. M.J.G.
Staak, W.R.van der
Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.
Verhees, H.W.
Vissers, M.P.
Vught, A.C.J.M. van
Vugt, drs. R.J. van
Wagemakers, R.J.J.M.
Wel, ir. M.C. van der
Wijers, A.J.H.

50PLUS
VVD
SP
SP
GroenLinks
PvdA
D66
SP
VVD
VVD
SP
CDA
CDA
PvdA
PvdD
VVD

Boxtel
Sint Oedenrode
Roosendaal
Tilburg
's-Hertogenbosch
Helmond
Sint Michielsgestel
Boskant
Breda
Someren
Oosterhout NB
Rijkevoort
Woudrichem
Tilburg
Rijsbergen
Oosterhout NB

VERGADERING VAN PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT VRIJDAG 7 FEBRUARI 2014

Agenda

- I. Opening van de vergadering/vaststellen agenda**
- II. Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging tijdelijk lid van Provinciale Staten**
- III. Notulen vergaderingen PS d.d. 20 en 27 september en 1 en 15 november 2013 (PS 82/13, 83/13, 84/13 en 85/13)**
- IV. Ingekomen stukken (PS 11/14)**

V. Voorstellen

A-stukken (hamerstukken):

78/13 Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, najaar 2013,

08/14 Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de provincie Noord-Brabant 2013-2015

14/14 Zuidelijke Rekenkamer; benoeming bestuurslid

B-stukken (behandeling moties en amendementen):

-

C-stukken (bespreekstukken):

07/14 Rapportage Zuidelijke Rekenkamer; Inzicht in resultaten subsidieregelingen provincie Noord-Brabant

02/14 Structuurvisie RO 2010 – partiële herziening 2014

03/14 Verordening ruimte 2014

VI. Vragenuurtje

VII. Sluiting

VERGADERING VAN PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT OP VRIJDAG 7 FEBRUARI 2014

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

Griffier: mw. drs. C.J.M. Dortmans

Volgens de presentielijst zijn 53 leden aanwezig, te weten:

mw. Knoet-Michels, Van Gruijthuisen, Koevoets, Van der Burgt, mw. Slegers, Verhees, mw. Prins-Afman, mw. Van Iersel, Hageman, Kutlu, Ten Harmsen van der Beek, Bouwman, Van der Staak, mw. Van der Kammen, mw. Roozen, Brenninkmeijer, mw. Aarts-Engbers, Van Agtmaal, mw. Aarts-van de Loo, Van Lopik, P. Smeulders, mw. Frijters-Klijnen, Van Hattem, Kuijken, Mondriaan, mw. Klitsie, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Kardol, Heijmans, Kouthoofd, Wagemakers, mw. Geeraedts, Van den Berg, mw. Spierings, S. Smeulders, Van Liempd, Bouman, Van Vught, Van Griensven, mw. Van Extel-van Katwijk, mw. Arts, Van Vugt, mw. Keijzers-Verschelling, Altundal, mw. Brunklaus, Burger Dirven, Kap, Van der Wel, Leenders, Kerkhoff, mw. Kerkhof-Mos, Wijers en Vissers.

Afwezig zijn 2 leden, te weten: Dol en mw. Lestrade-Brouwer,

Opening van de vergadering/vaststellen agenda

De voorzitter opent om 9.30 uur de vergadering

De **voorzitter**: Geachte leden, dames en heren. Eind december 2013 heeft ons het bericht bereikt dat op 89-jarige leeftijd in zijn woonplaats Vught is overleden de heer Joep Siepman. Joep Siepman was in de jaren zeventig van de vorige eeuw lid van uw Staten en van 1974 tot 1984 lid van het college van Gedeputeerde Staten. Hij had de portefeuille Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting en Stadsvernieuwing.

Op 30 januari 2014 bereikte ons het bericht dat op 69-jarige leeftijd is overleden de heer Kees Jochems. Voor velen van u nog een bekend oud-lid van onze Staten. In de periode 1999 tot en met 2007 was hij lid van uw Staten voor het CDA. Zijn aandachtgebieden waren landbouw en landinrichting. Daarvoor is hij in de periode 1974-1994 gedurende 18 jaar lid geweest van de gemeenteraad in de voormalige gemeente Rijsbergen, waarvan 8 jaar als wethouder en locoburgemeester.

Als ik u nu vraag om te gaan staan voor het gebruikelijke moment van stilte bij de opening van de vergadering, vraag ik u hen te gedenken. Mag ik u nu verzoeken te gaan staan?

De vergadering meent enkele minuten stilte in acht

De **voorzitter**: Ik verzoek de griffier ons mededeling te doen van de binnengekomen berichten van verhindering.

De **griffier**: Er is bericht van verhindering ontvangen van het lid mw. Lestrade-Brouwer.

De **voorzitter**: Mevrouw Lestrade volgt ons vast en zeker via internet. Wij doen haar de groeten in het verre Suriname.

Wij hebben vandaag gasten op de publieke tribune en ook elders in het gebouw. Er is vandaag grote belangstelling voor het werk van onze Staten. Fijn, ik heet u allen van harte welkom.

Ook een bijzonder van welkom voor onze nieuwe provinciesecretaris en algemeen directeur Annemie Burger. Het woord "nieuw" is eigenlijk niet meer aan de orde, maar zij is vandaag voor het eerst aanwezig in onze Statenvergadering. Dat stellen wij zeer op prijs. Nogmaals, Annemie, van harte welkom!

Ik stel dan de agenda aan de orde. Er worden twee moties over een niet geagendeerd onderwerp ingediend. Wij gaan ervan uit dat een van deze moties via een andere route tot ons zal komen. Dat is via de fractievoorzitter van de PVV met een hoofdknik geregeld. Er zijn twee vragen ingediend voor het vragenuurtje. De daarmee gemoeide stukken worden snel op iBabs en SIS geplaatst.

Door de leden mw. Kerkhof-Mos, Heijmans, mw. Geeraedts, mw. Klitsie, Mondriaan, Van Hattem en Leenders wordt de volgende motie over een niet geagendeerd onderwerp voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, constaterende dat:

- *de verhogingen van accijnzen leiden tot aanzienlijk lagere verkopen van brandstof en alcohol in Nederland en hogere omzetten in Duitsland en in ons buurland België, (zie artikel in BNdeStem van 31 januari 2014 : "Omzet keldert bij tankstation in de grensstreek" en "Dichter bij grens is probleem groter" en <http://www.nieuws.nl/economie/20140203/Slijtersunie-voorzitiet-ontslaggolf-door-hoge-accijns>);*
- *de staatssecretaris van Financiën bij het Belastingplan 2014 aangaf dat zijn rekenmodellen uitgaan van nul grenseffecten door de verhoging van accijns,*
van mening zijnde dat:

- *er zoveel mogelijk een gelijk speelveld dient te zijn ook op belastinggebied in Nederland, Duitsland en België, zodat ondernemers eerlijk kunnen concurreren,*
roepen het college van GS op:

- *na te gaan via de brancheorganisaties hoe groot de verliezen zijn, die de Brabantse economie ondervindt als gevolg van deze accijnsverhogingen,*
- *het kabinet onmiddellijk per openbare brief te vragen om de accijnsverhoging al in februari te evalueren, omdat dan de accijnsopbrengsten van januari al bekend zijn en een inschatting gemaakt kan worden van de effecten;*
- *het kabinet te verzoeken snel maatregelen te nemen indien de accijnsverhoging forse negatieve effecten heeft op de grensregio's;*
- *een afschrift van deze motie te doen toekomen aan de leden van de Staten-Generaal in Den Haag,*
en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M1.

Door de leden S. Smeulders, mw. Geeraedts, mw. Arts, Van den Berg, Kutlu, Bouwman, Mondriaan en Van der Wel wordt de volgende motie over een niet geagendeerd onderwerp voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, constaterende dat:

- *de Betuweroute in 2016 zes maanden en gedurende zes jaar (2017-2022) een week per maand beperkt beschikbaar is vanwege werkzaamheden in Duitsland, om een derde aansluiting op de Betuweroute te realiseren;*
- *de aanleg van een 3de spoor als Duitse aansluiting op de Betuweroute in de toekomst een vermindering van het gebruik van de Brabandrouten voor goederenvervoer tot gevolg kan hebben;*
- *er een gerede kans bestaat dat de Brabandrouten tijdens de werkzaamheden aan de Betuweroute (in ieder geval een week per maand) zal worden gebruikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen;*

overwegende dat:

- *de Brabandrouten grote bevolkingsconcentraties (Dordrecht, Breda, Tilburg, Eindhoven, Helmond, Venlo) doorsnijdt, waardoor een accident met het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Brabandrouten veel slachtoffers zou kunnen eisen;*
- *de staatssecretaris in het voorjaar na overleg met vervoerders en spoorbeheerders een besluit neemt over herroteringen van het goederenvervoer bij (gedeeltelijke) afsluiting van de Betuweroute;*

spreken uit dat:

- *het onwenselijk en onverantwoord is dat tijdens de werkzaamheden aan de Betuweroute zeven jaar lang geregeld extra gevaarlijke stoffen over de Brabandrouten worden vervoerd;*
- *tijdens de werkzaamheden aan de Betuweroute het vervoer van gevaarlijke stoffen dient te worden gepland op momenten dat de Betuweroute beschikbaar is, zodat dat er geen extra gevaarlijke stoffen via de Brabandrouten hoeven te worden vervoerd;*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *in overleg te treden met de gemeenten die langs de Brabandrouten zijn gelegen en de provincies Zuid-Holland, Brabant en Limburg;*
- *gezamenlijk de bezwaren tegen de (tijdelijke) toename van het aantal transporten van gevaarlijke stoffen over de Brabandrouten over te brengen aan de staatssecretaris van Infrastructuur & Milieu en de Tweede Kamer,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M3.

Mij is gebleken dat de fractie van de PVV er behoefte aan heeft om toch even te spreken over het als A-stuk opgenomen voorstel over de benoeming van een lid van de Zuidelijke Rekenkamer. Ik geef daartoe graag de gelegenheid. Dat wordt dus een C-stuk. Wij beginnen daar zo dadelijk als eerste mee. De fractie van de PVV heeft daarvoor een paar minuten spreektijd gevraagd.

Deze amendementen op de agenda leg ik u voor en vraag daarvoor uw instemming. Ik begrijp dat dit akkoord is, dan gaan wij het zo doen.

Het is misschien goed om voor onze gasten op de publieke tribune en elders aan te geven dat wij vandaag twee voorstellen als C-stuk in de planning hebben staan: de Structuurvisie ruimtelijke ordening en de Verordening ruimte. Beide hebben aspecten van algemene aard en meer in het bijzonder aspecten van landbouw en veeteelt. Wij zullen die stukken in samenhang behandelen. Dat geldt ook voor de stemmingen aan het einde. Dat gaat echter nog even duren.

Wij gaan nu over tot het tweede onderdeel van de agenda.

Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging tijdelijk lid van Provinciale Staten

De **voorzitter**: Het gaat, dames en heren, gelukkig veel beter met Marieke Tetteroo. Zij is echter nog niet voldoende hersteld om terug te keren in ons midden. Wij hopen dat dit snel het geval zal zijn. Wij hebben voor de tussentijd voorzien in haar tijdelijke vervanging. Dat moet hernieuwd worden omdat er een tweede termijn aanbreekt. Een commissie bestaande uit de heer Hageman, de heer Kouthoofd en de heer Kerkhoff heeft een onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven van het te beëdigende tijdelijke lid.

Ik vraag de voorzitter van die commissie, de heer Hageman, verslag uit te brengen van het onderzoek.

De heer **Hageman** (D66): De door u benoemde commissie heeft de geloofsbrieven van de heer Bouman onderzocht en in orde bevonden. De heer Bouman voldoet aan de voorwaarden van het lidmaatschap van Provinciale Staten en vervult volgens zijn eigen opgave geen openbare betrekkingen die onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van Provinciale Staten. De commissie geeft de Staten dan ook in overweging, te besluiten tot toelating van de heer Bouman.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Hageman en de andere leden van de commissie voor het onderzoek dat zij verricht hebben. Gezien de uitkomst van dat onderzoek stel ik voor dat de Staten het voorstel overnemen en tot toelating van de heer Bouman besluiten. Wenst iemand daarover het woord te voeren. Ik zie dat dit niet het geval is, dan is dit aldus besloten.

Ik vraag de griffier te bevorderen dat heer Bouman naar voren komt voor de beëdiging. Ik verzoek u allen daarbij te gaan staan.

De **griffier**: "Ik verklaar dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

In handen van de voorzitter legt de heer Bouman de in artikel 14 van de Provinciewet voorgescreven verklaring en belofte af

De **voorzitter**: Het is de tweede keer, maar er zijn gewoon bloemen.

(applaus)

De **voorzitter**: De heer Bouman weet intussen de weg. Hij zal zijn plaats innemen. In de koffiepauze kunt u hem feliciteren.

PS 82/13; PS 83/13; PS 84/13 en PS 85/13: Notulen van de vergaderingen van Provinciale Staten van 20 en 27 september en 1 en 15 november 2013

De **voorzitter**: Deze notulen worden ongewijzigd vastgesteld met dank aan de griffier.

PS 11/14: Ingekomen stukken

De **voorzitter**: Er wordt besloten conform de voorstellen van de griffier.

PS 78/13: Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, najaar 2013, inclusief verlenging subsidietermijn van zes projecten

PS 08/14: Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de provincie Noord-Brabant 2013-2015

De **voorzitter**: Deze voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

PS 07/14: Rapportage Zuidelijke Rekenkamer; Inzicht in resultaten subsidieregelingen provincie Noord-Brabant

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Ik zou graag een stemverklaring afleggen.

De **voorzitter**: Daarvoor geef ik u graag de gelegenheid.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. De PVV stemt voor en is blij met het degelijke onderzoekswerk van de Zuidelijke Rekenkamer (ZRK), de heldere conclusies en de aanbevelingen. Desalniettemin vinden wij dat de kans onbenut is gelaten om naast de effectiviteit van de subsidieregelingen ook de efficiency ervan te onderzoeken. Nagaan of de provincie het prijskaartje dat de belastingbetaler voor subsidiebeleid betaalt scherp genoeg in de markt zet, hoort een natuurlijke vraag te zijn. De gedeputeerde heeft aangegeven dat het kostenaspect momenteel een belangrijk aandachtspunt is in de organisatie. Op grond van die verklaring kunnen wij akkoord gaan met de omissie in het rapport en met de conclusies. Wij zullen de voortgang van effectiviteits- en efficiencyvraagstukken bij subsidieverstrekking met buitengewone belangstelling volgen.

De **voorzitter**: Ik zie dat niemand anders het woord wenst te voeren. Dan is dit voorstel bij acclamatie en met de zojuist afgelegde stemverklaring aangenomen.

Wij komen nu bij de behandeling van de C-stukken. Ik heb al aangegeven dat wij als eerste behandelingen het voorstel tot benoeming van een lid van de Zuidelijke Rekenkamer. De fractie van de PVV heeft het woord gevraagd. Namens de Programmaraad zal mevrouw Keijzers beschikbaar zijn om eventuele vragen te beantwoorden. Het is tenslotte een zaak van uw Staten.

PS 14/14: Zuidelijke Rekenkamer; benoeming bestuurslid

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Wij hebben gevraagd om dit als C-stuk te behandelen omdat wij ons verbaasd hebben over een aantal punten. Dat geldt evenzeer voor onze collega's in Limburg.

Dit agendapunt stond niet op de concept-agenda zoals die eerder in het presidium is besproken. Het kwam vandaag op de agenda voor de presidiumvergadering van vanochtend. Wij hebben er dus niet eerder kennis van kunnen nemen. Wij hebben het gevoel dat dit stuk er een beetje in gerommeld is. Volgens de griffie is dit gebeurd op voordracht van de Programmaraad. Ik vraag mij af of het normaal is dat een Programmaraad die geen officiële commissie is in de zin van de Provinciewet, dit soort zaken op de agenda kan zetten zonder dat het presidium daarover eerst wordt geraadpleegd.

Ik heb nog een procedurele opmerking. Het CV van de betrokken persoon is vertrouwelijk ter inzage gelegd bij de griffie. Ik vind dat een vreemde gang van zaken. Een cv van een bestuurder van een publiek instituut dient openbaar te zijn. Iedereen moet daarvan kennis kunnen nemen. Wij vinden het raar dat dit vertrouwelijk gebeurt en hebben hierop graag de reactie.

Er wordt gesteld dat met deze benoeming de onafhankelijke oordeelsvorming gewaarborgd is. Wij vragen ons af waarover oordeelvorming plaatsvindt en van wat.

De wervingskosten van dit nieuw te benoemen bestuurslid bedragen €30.000. Ik benadruk dat het niet specifiek om deze persoon gaat, maar om de procedure. Wij vinden dat een belachelijk bedrag voor de zes à zeven gesprekken die zijn gevoegd. Het bedrag is veel te hoog.

Verder wordt er in het stuk niets vermeld over het beloningsbeleid. Wij willen graag weten wat de beloning is en of die omgerekend naar een fulltime equivalent de Brabantnorm niet overschrijdt.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat er geen andere leden zijn die hierover het woord wensen te voeren. Ik wil dan graag het woord geven aan mevrouw Keijzers, de voorzitter van de Programmaraad van de Brabantse én Limburgse Staten. Het is namelijk iets wat wij samen met Limburg doen.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Voorzitter. Ik geef als voorzitter van de Programmaraad graag een korte toelichting op de vragen die de heer Van Hattem heeft gesteld.

Zoals u weet, wordt een lid van het bestuur van de ZRK voor zes jaar benoemd. Een aantal jaren geleden heeft eenmalig een verlenging plaatsgevonden. Nu moet er binnen een periode van twee jaar steeds een nieuw lid worden benoemd om te voorkomen dat niet alle leden tegelijkertijd moeten worden vervangen. In de Programmaraad zitten drie

Limburgse en drie Brabantse leden. Twee leden van iedere Staten vormen een selectiecommissie die betrokken is bij de invulling van de vacature.

De wervingskosten waarover de heer Van Hattem sprak, hebben te maken met advertentiekosten. Ik kan hem vertellen dat die kosten behoorlijk hoog zijn en derhalve een flinke aanslag hebben gepleegd op het budget. Wij hebben selectief gekeken waar wij de advertentie zouden plaatsen. Het door de heer Van Hattem genoemde bedrag is natuurlijk niet aan zeven gesprekken besteed.

De selectiecommissie bestond dus uit twee leden van de Limburgse Staten en twee van de Brabantse Staten. De voorzitter en de directeur van de Zuidelijke Rekenkamer zijn adviserend lid geweest. De griffie van Limburg heeft de procedure en het secretariaat verzorgd.

De benoeming vindt plaats door Provinciale Staten. De Programmaraad vertegenwoordigt de Staten. Ik hoop dat u vertrouwt dat de raad zich op een goede manier van zijn taak heeft gekweten. Wij hopen eind van het jaar nog een keer de steun van de Staten te krijgen als er een nieuwe benoemingsprocedure gestart wordt.

De bezoldiging is terug te vinden in de gemeenschappelijke regeling en in de advertentietekst. De bezoldiging is gebaseerd op het salaris van een gedeputeerde. Het gaat hier om 0,1 fte.

De **voorzitter**: Mevrouw Keijzers, ik dank u voor uw heldere beantwoording.

Wordt er stemming gevraagd over dit voorstel. Ik zie dat dit niet het geval is. Dan stel ik voor het bij acclamatie door uw Staten als aangenomen te beschouwen. Ik maak uit de hoofdknik van de heer Van Hattem op, dat dit kan.

De **voorzitter**: Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

Voor de volledigheid meld ik u dat het gebruikelijk is dat een lid van de Zuidelijke Rekenkamer wordt beëdigd. Dat zal mijn collega Theo Bovens straks doen in de mooie hoofdstad van de provincie Limburg tijdens een vergadering van uw collega-Staten.

PS 02/14: Structuurvisie RO 2010 – partiële herziening 2014

PS 03/14: Verordening ruimte 2014

De **voorzitter**: Zoals reeds medegedeeld, worden deze voorstellen in samenhang behandeld. Sommige fracties behandelen deze voorstellen met een woordvoerder, andere hebben gekozen voor meer woordvoerders. De spreektijd is uiteraard bruto. Wij hebben daar afspraken over gemaakt.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voorzitter. Wij wisten het al en gelukkig is minister Plasterk er nu ook van overtuigd dat onze provincie een eigen identiteit heeft en dat samengaan met een andere provincie niet in de rede ligt. Daar zijn we als fractie blij mee. De nieuwe Structuurvisie en de nieuwe Verordening ruimte getuigen hier ook van.

In deze periode hebben we het beleid op een groot aantal punten gewijzigd en vernieuwd. We hebben besluiten genomen over:

- De transitie van stad en platteland, een nieuwe koers;
- Brabant, uitnodigend groen;
- De investeringsagenda van Brabant;

- De transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020.

We hebben de ambitie om op Europees niveau een topregio voor kennis en innovatie te zijn, denk aan Brainport, Maintenancevalley, logistiek en agrofood.

Bij deze ambitie hoort een sterk stedelijk netwerk, een efficiënt verkeers- en vervoerssysteem en een mooi en vitaal landelijk gebied. Het spoorwegen- en vaarwegennet moet meer aandacht krijgen. Zowel nationaal als internationaal moet onze provincie uitstekend bereikbaar blijven. Onze steden moeten aansluiting zoeken bij stedelijke netwerken over de grens. GS werken er hard aan dit te realiseren.

Om dit te bereiken wordt ingezet op een uitnodigingsplanologie. Provinciale doelen worden samen met andere overheden, burgers, ondernemers en andere organisaties gerealiseerd. De fractie van de VVD vindt dit een goede ontwikkeling, maar we moeten niet op de stoel van medeoverheden gaan zitten en geen werk doen wat zij vaak beter kunnen doen!

En we moeten niet eindeloos blijven polderen. Af en toe moeten ook knopen worden doorgehakt en zullen partijen over hun eigen schaduw moeten springen. We hebben gezien dat dit mogelijk is met de afspraken die de partijen in het Brabantberaad hebben gemaakt rond de transitie naar een zorgvuldige veehouderij.

Uit een evaluatie in 2012 bleek dat gemeenten moeite hadden met het vertalen van de verordening in hun regelgeving. De opbouw sluit nu beter aan bij de systematiek van de bestemmingsplannen. De teksten zijn leesbaarder gemaakt. Uit de reacties van de gemeenten trekken we nu de conclusie dat deze verbeterslag gelukt is.

Er zouden ook minder regels in de Verordening komen, maar daar is niets van terecht gekomen. Er zijn alleen maar regels bijgekomen, regels die voornamelijk betrekking hebben op de transitie van de veehouderij. In 2020 kunnen wij dus weer veel regels schrappen. Met een aantal nieuwe regels, zoals over de landgoederen en de watergebonden voorzieningen, is meer mogelijk gemaakt. Ook dat moet gezegd worden.

Soms staat de Verordening ruimte goede ruimtelijke ontwikkelingen in de weg. De fractie van de VVD is blij dat voor GS een algemene ontheffing is opgenomen, waardoor bij onvoorziene goede ontwikkelingen maatwerk mogelijk is. Voor ontwikkelingen met een maatschappelijke meerwaarde, zoals Cranendonck, kunnen GS van de regels afwijken.

Over Cranendonck gesproken, op zichzelf is het geweldig dat er een ondernemer is die het initiatief neemt om een verloederd terrein weer een nieuwe bestemming te geven zonder dat er gemeenschapsgeld bij hoeft. Het is een project dat kan bijdragen aan de recreatie en het toerisme in dit gebied. In de commissie hebben we GS het groene licht gegeven dit project als een meerwaardeproject op te nemen. De verdere invulling van dit plan ligt op het bordje van de gemeente. We zijn benieuwd wat uiteindelijk het resultaat zal zijn.

De laatste tijd worden we steeds vaker geconfronteerd met leegstand van kantoorgebouwen en winkels. De fractie van de VVD is het ermee eens dat in de verordening regels zijn opgenomen dat gemeenten in de provinciale planningsoverleggen nieuwe ontwikkelingen met elkaar bespreken en op elkaar afstemmen.

Er worden steeds hogere eisen aan de producten in de tuinbouwsector gesteld waardoor permanente teeltondersteunende voorzieningen (TOV's) nodig zijn. We willen geen verrommeling van het landschap maar de juiste dingen op de juiste plaats. Wij zijn het eens met de regels die in de verordening staan opgenomen, maar we vinden wel dat bij knelpunten maatwerk geleverd moet kunnen worden. Hoe kijkt de gedeputeerde in dit verband aan tegen nieuwe ontwikkelingen in de sector, zoals de kersen- en druiventeelt?

Een belangrijk onderdeel van de Verordening ruimte gaat over de veehouderij. De ontwikkelingen in de land- en tuinbouwsector hebben een directe relatie met het behoud van een vitaal platteland. Deze sector beheert 60% van het Brabantse grondgebied en is belangrijk voor de Brabantse en zelfs de nationale economie.

Met de groei van de veehouderij zijn in een aantal gebieden van onze provincie problemen ontstaan. In bepaalde gebieden -- in de Peel, de Kempen en delen van de Baronie -- hebben burgers daar steeds meer last van. De veehouderij moet in balans worden gebracht met haar omgeving en de sector moet toekomstbestendig gemaakt worden. De transitie naar een zorgvuldige en duurzame veehouderij is dan ook noodzakelijk. Bedreigingen moeten worden omgezet in kansen. We willen de economische topositie en het concurrentievermogen van de agrofoodsector versterken. Met het Innovatieprogramma Agrofood Brabant 2020 en de Uitvoeringsagenda Agrofood wordt deze transitie ondersteund. De fractie van de VVD wil met enige regelmaat op de hoogte gehouden worden van de resultaten van dit proces, zowel bij de agrofoodketen als bij de primaire agrarische sector.

Vorig jaar hebben de Staten besloten het bouwvlak voor agrarische bedrijven niet groter dan 1,5 ha te laten zijn. Een jaar geleden zijn tijdens de Ruwenbergconferentie afspraken gemaakt over hoe de transitie naar een zorgvuldige veehouderij zou moeten verlopen. Het Brabantberaad heeft tot op het laatste moment vergaderd om de gemaakte afspraken verder uit te werken. De VVD respecteert de gemaakte afspraken. In de nieuwe verordening zijn voor deze transitie regels opgenomen. De veehouderij moet voortaan ontwikkelruimte verdienen. Daarvoor is het instrument van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore (BZV) ontwikkeld.

Op 18 februari stellen GS de BZV vast. De fractie van de VVD vindt het een belangrijk instrument om de veehouderij tot 2020 stapsgewijs te verduurzamen, maar wel in dialoog met de omgeving. Wij moeten de investeringen die de veehouderij moet doen, zien in relatie tot de investeringsruimte die ze heeft. De veehouderij moet haar kansen kunnen grijpen en blijvend in staat zijn te innoveren en te kunnen schakelen naar nieuwe verdienmodellen. Immers naast provinciaal, nationaal en Europees beleid heeft de sector ook te maken met de ontwikkelingen op de wereldmarkt. De VVD wil deze voor onze provincie economisch zo belangrijke sector, niet de nek omdraaien.

De BZV 1.0 is getest. De praktijk zal moeten uitwijzen of de huidige BZV haalbaar is. In ieder geval hebben GS de mogelijkheid de BZV daarop aan te passen.

Door de gedeputeerde is toegezegd dat voor de biologische veehouderij en pluimveehouderij nog even naar de maatlat zal worden gekeken. Een goede monitoring van de ontwikkelingen in de veehouderij is daarbij noodzakelijk.

De fractie van de VVD wil op gezette tijden over de resultaten op de hoogte gehouden worden. De gedeputeerde heeft beloofd om in juni in de TSP met een eerste verslag te komen. Er is goed onderzocht of de BZV juridisch wel houdbaar is. De toekomst zal moeten uitwijzen of dit werkelijk het geval is.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik heb goed geluisterd naar het betoog van mevrouw Prins over de BZV. Zij sprak over monitoring. Als nu blijkt dat in die overbelaste of urgente gebieden er toch weer vee bij komt, wat wil zijn dan dat met de BZV wordt gedaan? Vindt zij dat die dan goed heeft gewerkt?

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Ik heb net gezegd dat wij naar aanleiding van die monitoring GS vragen goed naar de BZV te kijken. Uit de test is wel gebleken dat er nogal wat haken en ogen aan zitten. Ik heb begrepen dat GS ook na vandaag nog wat gaan doen met onze op- en aanmerkingen en dat daarover op 18 februari besluitvorming plaatsvindt.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Mevrouw Prins heeft het over de BZV maar die kan niet voorkomen dat er bijvoorbeeld in bepaalde gebieden meer dieren bijkomen. Toch is er een sterke lobby van mensen uit het landelijk gebied die zeggen: wij willen geen vee erbij. Wat gaat u doen als volgend jaar na een evaluatie blijkt dat er toch meer dieren in bepaalde gebieden bij komen? Gaat u dan bijsturen of niet?

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Wij gaan eerst de evaluatie afwachten. Dan beslissen we opnieuw wat we gaan doen.

Voorzitter. In bepaalde gebieden van onze provincie is de overlast groot en moeten extra maatregelen genomen worden. In het Brabantberaad is afgesproken dat de gemeenten de urgentiegebieden voor de zomervakantie aanwijzen en in kaart brengen. De betrokken gemeenten weten wel om welke gebieden het gaat. De gedeputeerde heeft toegezegd dat de TSP deze lijst met gebieden ter kennisneming toegezonden krijgt. De partners uit het Brabantberaad maken samen met de gemeenten een verbeterplan. Wij vinden dat dit verbeterplan voor 15 september gereed moet zijn.

Een onderdeel van de afspraak is, dat in afwachting van de vaststelling van de lijst met urgentiegebieden, het aantal dieren in deze gebieden niet wordt uitgebreid. De gemeenten hebben in het Brabantberaad beloofd dat ze in de tussenperiode marktmeester zullen zijn, zodat de veestapel in deze gebieden niet kan worden uitgebreid. De gemeenten moeten zich daarbij wel realiseren dat zij via de ruimtelijke instrumenten niet op dieren aantallen kunnen sturen. Dit kan niet zolang er landelijk dierrechten zijn. Natuurlijk kunnen gemeenten een voorbereidingsbesluit nemen, maar dan blokkeren zij elke duurzame ontwikkeling, die wij nu juist met zijn allen voorstaan. Wellicht biedt de wet Milieubeheer wel mogelijkheden voor de gemeente om de voorschriften in de milieuvergunningen aan te scherpen. De fractie van de VVD vindt dat de gemeenten hierbij hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

We willen dat in de urgentiegebieden snel met de aanpak van de overlast begonnen wordt. De Brabantse boer moet weer trots zijn met het draagvlak in zijn omgeving en zijn omgeving moet trots zijn op de boer. Wat is een boer zonder machines? En die moeten ergens staan. GS stellen voor de bouw van machineloodsen onder de BZV te laten vallen. Wij vinden dit niet juist. Als er geen putten in de loodsen worden aangebracht kunnen ze naar ons idee niet voor vee gebruikt worden. We vragen GS de BZV hierop niet van toepassing te laten zijn. Het CDA zal mede namens ons een motie hiervoor indienen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Mevrouw Prins, hoe stelt u zich dit voor? Het gaat over nog meer gebouwen en ook over het aanzien van de omgeving. Hoe moet dat worden gehandhaafd? Onze zorg is in ieder geval dat op het moment dat er gebouwen bijkomen, wie handhaaft dat ze alleen voor machines worden gebruikt. We hebben in dit land en in dit dossier geen goede ervaringen met handhaven.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Wij hebben de RUD's en die zijn volgens mij geschikt om te handhaven. Verder is mijn vraag hoe u zich dat voorstelt, al die machines in het buitengebied met een plastic zeil erover.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik denk dat de enige andere optie niet is een plastic zeil. De stallen zijn groot genoeg om ook een stuk voor die machines te gebruiken.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter. In de commissie hebben we het ook gehad over de opslag van werktuigen. Toen hebben we gevraagd of het de bedoeling is van het CDA en de VVD om het akkoord dat is bereikt en dat een grens van 100 m² stelt aan nieuw te bouwen ruimtes, niet zijnde stallen, open te breken. Dat doet mevrouw Prins hiermee.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): We breken dat akkoord niet open. Ik weet niet of die machines uitdrukkelijk in dat akkoord zijn opgenomen maar wij hebben van beide organisaties die bij het akkoord betrokken waren, wel gehoord dat ze geen problemen hebben met dergelijke loodsen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Kan mevrouw Prins mij dan uitleggen waar die 100 m² dan wel voor gebruikt wordt. Anders snap ik niet meer wat het akkoord op dat punt betekent.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Ik weet niet of 100 m² voldoende is voor de machines. Dat kan een agrariër misschien beter vertellen.

De heer **Verhees** (VVD): Het ligt eraan hoe groot die machines zijn, maar waar hebben we het hier over? Wat wij hier willen is dat bedrijven voldoen aan de BZV. Als een boer een schuur bij gaat bouwen met in zijn achterhoofd er later een koeienstal van te maken dan wordt wel met een hele grote u-bochtconstructie de BZV omzeild. Met de proef hebben we gezien dat meer dan de helft van de veehouderijbedrijven nu al aan die BZV voldoet. Denkt men nu werkelijk dat mensen een schuur gaan bouwen, een jaar daarna heel de vloer eruit gaan breken en op een of andere manier daarin een put gaan maken, terwijl de schuur er helemaal niet geschikt voor is. Ik denk dat dit niet of heel weinig zal gebeuren.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik help het met u hopen maar ik ga er vanuit dat degenen die het akkoord hebben gesloten, over al die dingen goed hebben nagedacht. Ik zie hierin een wijziging van het akkoord en daar ben ik beducht voor want als we het gaan wijzigen, is het eind zoek.

De heer **Verhees** (VVD): Er ligt een goed akkoord dat wij kunnen onderschrijven maar dat wil niet zeggen dat wij er zelf helemaal niet meer over hoeven na te denken in deze Staten.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik zou het betoog van mevrouw Klitsie in ieder geval willen bevestigen. Als we aan de akkoorden gaan sleutelen hebben we allemaal wel zo onze wensen. We moeten ook goed respecteren wat daar is bereikt.

De heer **Van Vught** (CDA): Dit sluit mooi aan bij de vergadering van de TSP, toen we het ook over dit onderwerp hadden en er allemaal tweets rondgingen, afkomstig van zowel de BMF als de ZLTO. Die waren daags ervoor over dit onderwerp tot een akkoord gekomen. Beide partijen hebben daar dus geen problemen mee en breken daarmee het akkoord niet open.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Ik heb een vraag aan mevrouw Prins, want interrupties zijn er in het algemeen voor om vragen te stellen. Mevrouw Prins werd bijgevallen door haar fractiegenoot de heer Verhees en ik luisterde heel goed en hoorde hem zeggen dat het heel weinig zal gebeuren. Bedankt meneer Verhees voor uw eerlijkheid. Het zal dus wel gebeuren dat loodsen bedoeld voor opslag van machines, op termijn gebruikt gaan worden om daar vee in te houden, misschien heel weinig maar ook heel weinig is al een afwijking van het tere akkoord dat er nu ligt. Vindt u het dan niet verstandig die mogelijkheid gewoon te blijven uitsluiten?

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Ik neem aan dat de gemeenten mogelijkheden hebben om dit probleem op te lossen en zodanig in het bestemmingsplan te regelen dat het niet kan.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter. Ook ik heb een vraag aan mevrouw Prins en wel waarom dit punt zo belangrijk is voor de VVD en trouwens ook voor het CDA maar dat kan ik straks aan het CDA vragen. We hebben verleden jaar toch niet voor niets besloten dat het om maximaal anderhalve hectare gaat. Wij vinden dat best groot. Waarom kan het gedeelte om tractors neer te zetten niet gewoon passen binnen die anderhalve hectare?

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Ik heb het niet over anderhalve hectare gehad. Het moet gewoon binnen het bouwvlak.

Wij hebben geconstateerd dat na het ondertekenen van het Verbond van Den Bosch de retail zich behoorlijk afzijdig heeft gehouden. Bij de besprekingen over de transitie van de veehouderij was ze niet aanwezig ondanks de verzoeken van GS. Ondanks het feit dat de retail niet de hele markt in handen heeft, hadden we meer betrokkenheid van hen verwacht. We vragen dan ook GS nadrukkelijk de retail nog eens te wijzen op de implicaties van hun handtekeningen onder het Verbond van Den Bosch.

Fijnstof. GS stellen voor een norm van 3 gram uitstoot per m3 in de verordening op te nemen. De fractie van de VVD vraagt zich af waarom we als provincie strenger moet zijn dan wettelijk is vastgesteld. De wetgever heeft toch niet voor niets deze grens bepaald. We mogen toch aannemen dat daarbij ook een veiligheidsnorm in acht genomen is. Wij willen vast blijven houden aan de landelijke norm. Hierover dient het CDA straks mede namens ons een motie in.

Voorzitter. "De mest is een tweede God". Dat vonden de Brabantse boeren op het zand in de jaren '50. De grond was zo arm dat de boer alles in het werk moest stellen om aan mest te komen. Vandaag de dag is de situatie behoorlijk gewijzigd. We hebben er nu letterlijk en figuurlijk genoeg van. Mijn fractie gaat akkoord met de regels die in de Verordening voor het mestbeleid zijn opgenomen. In de laatste commissievergadering hoorden we van de gedeputeerde dat het in de toekomst mogelijk is allerlei nieuwe producten uit mest te maken. Wellicht wordt mest ooit weer een tweede God voor onze provincie.

Tot slot, er is door diverse personen het laatste jaar heel erg hard gewerkt. In een heel kort tijdsbestek zijn er een nieuwe Structuurvisie en een Verordening ruimte gerealiseerd. Een compliment voor onze gedeputeerde is hier op zijn plaats. In een extra bijlage bij de Boerderij kreeg hij niet voor niets het predicaat "de verduurzamer met haast".

De fractie van de VVD ziet de besluitvorming over de structuurvisie en de verordening als een start naar een nieuwe fase waarbij we het woon-, leef-, en vestigingsklimaat in onze provincie verder gaan verbeteren. Bij de uitvoering hiervan wensen we GS alle succes.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Voorzitter. De heer Van Vught zal het gedeelte over de veehouderij bespreken en ik het deel dat daarbuiten valt.

Wij vinden de verordening duidelijker dan die van 2012. Wel vinden wij vier weken voor de inspraak wel erg kort. We zien uit de reacties en ook de mensen op de tribune dat het een heel erg belangrijk onderwerp is.

Inhoudelijk heb ik een paar korte punten. De rest is al in de commissie behandeld en dat wil ik niet herhalen. De VVD had het al over de permanente teeltondersteunende voorzieningen op afstand. Wij vinden dat het onder voorwaarden mogelijk moet zijn en dat de provincie daarbij maatwerk moet leveren. Wij hebben daarvoor een amendement. Ook in de Structuurvisie staat op onder andere initiatief van het CDA dat wij niet gaan boren naar schaliegas. Wij zijn blij dat het niet gebeurt.

Ook is er een behoorlijke discussie en informatieronde geweest over het Hof van Cranendonck. Onze vraag bij dit zo grote project is wat nu wijsheid is: het project verkleinen tot enkel het rood aangegeven deel dan wel uit te gaan van het volledige aantal hectares. Wat is de beste procedure daarin? Ook vinden wij het jammer dat de volledige procedure in de verordening niet is gevolgd. Wat is daar een rol in geweest en wat kunnen de gevolgen zijn.

Wij vinden verder dat de detailhandel in de structuurvisie erg beknopt is besproken. Wij vinden dat wij er als provincie meer over moeten kunnen zeggen. Op dit moment bouwen gemeenten toch veel voor leegstand en dat levert alleen maar verpaupering op in dorpen en steden. Daar zit niemand op te wachten. Het wordt een groot probleem in Brabant. Daar hebben we een motie voor klaarliggen en die zullen wij indienen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. Wij erkennen dat er problemen zijn met leegstand in de detailhandel. De gedeputeerde heeft ons echter uitgelegd dat dit soort zaken wordt besproken in de Regionale Ruimtelijke Overleggen (RRO's). Ik ben heel benieuwd of de heer Van Agtmaal niet evenzeer vindt dat dit soort zaken daar moet worden behandeld en opgelost.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Dat klopt. Het wordt ook veel besproken in de RRO's maar blijkbaar schieten ze tekort gelet op de leegstand.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik zou graag van de heer Van Agtmaal horen hoe wij zijn motie moeten zien in het licht van de dingen die de provincie zelf onderneemt. Ik denk dan met name aan de erfgoedcomplexen. Bij een aantal erfgoedcomplexen wordt gedacht aan invulling met winkelruimtes. Het is toch wel opmerkelijk dat hij hier zegt dat we geen additionele winkelruimtes moeten toestaan maar dat we in complexen waar we zelf eigenaar van zijn of die we subsidiëren, winkelruimtes creëren. Dat, zo vrees ik, vergroot de leegstand.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Dank voor uw vraag. Ik had haar eigenlijk wel een beetje verwacht. Ik zal ook tegelijk het voorbeeld geven van het voormalige CHV-complex in Veghel, want daar doelt hij wellicht op. Veghel is een mooi voorbeeld want dat wordt mede ontwikkeld door de provincie. De winkels die daar naartoe gaan, zaten al op een andere plaats in Veghel. De huidige panden krijgen een andere bestemming en er komt dus geen leegstand.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik wil dat graag uitgewerkt zien want het is wel een belangrijke voorwaarde dat die winkels – u doelde ook op kantoorruimtes -- niet voor uitbreiding zorgen. Dat geldt voor Veghel maar ook voor andere steden waar we met erfgoedcomplexen aan de gang gaan. Als daarin grootschalige winkelruimtes komen, leidt dat niet alleen tot leegstand in Veghel en omgeving maar wellicht ook in de wijde omgeving. Ik vraag er zeker aandacht voor.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Precies en daar roepen wij ook met deze motie toe op.

De heer **Van Vught** (CDA): Voorzitter. Ik heb geprobeerd mijn inbreng, die alleen over de veehouderijsector gaat, in drie delen te splitsen: een stukje over de Structuurvisie, een stukje over de Verordening en een stukje over de BZV, al valt het niet mee het onderscheid scherp te maken want het grijpt allemaal een beetje in elkaar.

Het CDA vindt de Agri & Food-sector voor Nederland bijzonder belangrijk en ook voor Brabant. In 2013 is de export bijna 80 miljard euro, bijna 5% meer dan in 2012. In 2013 was de totale export van Nederland ongeveer gelijk gebleven. Het is dus een enorme prestatie van die sector. Ook de werkgelegenheid in die sector in Brabant is buitengewoon belangrijk. De sector moet opereren in een open markt. Dat wil zeggen dat de sector zijn concurrentiepositie moet behouden. Dat is ook uitgangspunt voor het CDA. Ook het CDA vindt dat de transitie naar een zorgvuldige en duurzame veehouderij verder vorm moet krijgen, maar dat zal stapsgewijze moeten gebeuren. Het kan niet in hele grote stappen want dan gaat de sector daaraan plat gezegd kapot. Dat willen we met z'n allen niet.

Het gezinsbedrijf is voor het CDA heel belangrijk en wij willen dat wij als provincie, maar dat geldt ook voor de gemeenten, er alles aan doen om het gezinsbedrijf maximaal te faciliteren. Uitgangspunt is dan wel dat zo'n gezinsbedrijf een fatsoenlijk inkomen kan verdienen want dat is essentieel, en dat we de jongelui die in die sector willen gaan werken, ook kunnen behouden.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. In mijn optiek verschilt een gezinsbedrijf van een familiebedrijf door het aantal werknemers maar ook door het gehouden aantal dieren en komt zo'n gezinsbedrijf al heel snel te vallen onder de definitie van megastallen. Vindt u dan echt dat een gezinsbedrijf de norm moet zijn in plaats van een familiebedrijf?

De heer **Van Vught** (CDA): Misschien moet ik het even toelichten. Een gezinsbedrijf is volgens ons een bedrijf waar drie, vier mensen kunnen werken, man, vrouw en eventueel meewerkende kinderen. Wij willen dat omdat dat een normale gezinssituatie is en ook omdat het sociaal gezien een omvang is die kan. We kunnen vandaag de dag toch niet meer verwachten dat een boer en boerin zeven dagen per week 24 uur per dag op het

bedrijf moeten zijn. Dan loopt iedereen uit zo'n sector weg en dat willen wij niet. Bij drie fte's hoort een bepaalde omvang, zo'n 80 koeien per fte. Dat wil niet zeggen dat iedereen het zo moet doen; daar gaat het niet om. Wij vinden dat de maximale norm. Daar horen ook een 1100 zeugen bij wat gerekend wordt met 350 zeugen per fte. Dat past allemaal op die anderhalve hectare die wij hier hebben afgesproken en die wij geen geweld willen aandoen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): U heeft het toch over aardig wat dieren en u heeft het ook over drie à vier personen. Dan zou het toch mogelijk moeten zijn juist het dierenwelzijn, dat nu niet expliciet in de stukken is genoemd, te verbeteren. Daar hebben we dan toch de mensen voor!

De heer **Van Vught** (CDA): Er worden al heel veel eisen gesteld aan dierenwelzijn. Onderschat dat niet. Er zijn wettelijke normen, er zijn EU normen maar ook in de BZV krijgt het extra aandacht, want wie een extra stapje zet of een extra systeem bedenkt krijgt een extra punt. Er komt ook nog een commissie die daar een oordeel over kan vellen en daar extra ruimte voor kan geven of een extra ontheffing. Wat dat betreft vind ik dat de BZV er wel ruimte voor geeft een extra stap te zetten richting dierenwelzijn maar het zal wel altijd zo zijn dat de consument ervoor moet betalen of moet willen betalen. Gebeurt dat niet dan verliest de keizer zijn recht. Dan kunnen we als burger wel mooi praten maar de consument moet het doen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik heb een paar weken geleden een dagdeel meegelopen op een melkveehouderij van 170 koeien. Dat ging om twee fte's. Man en vrouw werken allebei zeven dagen per week en hebben verder geen personeel. Dat was een groot bedrijf. Dat is volgens u geen gezinsbedrijf want het heeft maar twee fte's. Is dat dan een keuterboertje?

De heer **Van Vught** (CDA): Nu haalt u mijn woorden toch uit het verband. Wij noemen een gezinsbedrijf een bedrijf waar van een halve fte tot drie à vier fte's werken. Al wat daarbinnen valt is voor ons een gezinsbedrijf. Iemand die samen met zijn vrouw 170 koeien houdt moet hard werken maar dat is zijn eigen keus en daar dwingen wij niet toe. Die zal wel ongetwijfeld al het een beetje technisch buitenwerk laten doen door een derde, de loonwerker uit het dorp.

Mevrouw **Slegers** (SP): Het was in dit geval inderdaad de vrije keuze van dit koppel om niet meer dan 170 dieren te houden. Dat is al veel voor een melkveebedrijf. Zij willen geen personeel. Ik denk wel dat onze definities van een gezinsbedrijf aanzienlijk van elkaar verschillen.

De heer **Van Vught** (CDA): Volgens mij niet want volgens ons vallen onder de term gezinsbedrijven alle bedrijven tot drie à vier fte's.

De **voorzitter**: Het punt is duidelijk, vervolgt u uw betoog.

De heer **Van Vught** (CDA): in de transitie van bulk naar meer toegevoegde waarde en betere verdienmodellen hebben we de totale keten nodig. Ook de investeringsagenda

van onze provincie, ontstaan zeg maar uit de Essent-gelden, kan daarbij helpen. Wij vragen GS er maximale aandacht voor ook de Food & Agri-sector te faciliteren om deze slag die nodig is te kunnen maken.

GS roemt het verbond van Den Bosch, waar een paar jaar geleden de totale keten zijn handtekening onder heeft gezet. Het lijkt er echter heel veel op dat de primaire sector hiervoor alleen aan de lat staat. Dat betreuren wij zeer. Om het op z'n boers te zeggen: de boeren hangen vaak aan de achterste mem. Wij dienen dan ook een motie in om het college op te roepen met name de retail bij de les te houden. Wij hebben onlangs nog een gesprek gehad met de retailorganisaties want wij vinden dat zij te weinig doen om de consument er echt van te overtuigen dat als men meer eisen aan een product wil stellen, men daarbij ook een rekeningetje krijgt. Het prijsverschil is overigens minimaal. In die motie roepen wij GS op in overleg met de staatssecretaris zich maximaal in te zetten om dat te bewerkstelligen.

In de Structuurvisie wordt ook mestverwerking genoemd. Het is eigenlijk een voor twaalf als je ziet hoeveel inzet nodig is om een mestverwerking van de grond te krijgen hadnet verloopt heel stroperig omdat we eigenlijk geen locaties kunnen vinden waar het kan. Wij roepen GS op om samen met de gemeentes het maximale te doen om de locaties te benoemen waar het wel mogelijk is. Investeren erin moet de sector zelf doen. Daar staan wij niet voor aan de lat.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. De heer Van Vught noemt mestverwerking het ei van Columbus. Nu heb ik stellig de indruk dat nu of op zeer korte termijn ook in België, Frankrijk en Duitsland ze niet meer op onze mest zitten te wachten, of deze nu bewerkt is of anderszins. Wat moet er dan mee gebeuren. Waar moet het dan naartoe.

De heer **Van Vught** (CDA): Ik ben pas nog op een bijeenkomst hier in de Gruijterfabriek geweest. Ik heb er in de TSP-vergadering ook iets over gezegd dat mest misschien wel het bruine goud wordt. Daarstraks heeft de VVD er ook al iets over gezegd. Er zitten heel veel stoffen, vooral mineralen, in waaraan steeds grotere tekorten ontstaan. U suggereert nu dat ze in het buitenland dat misschien allemaal niet meer willen maar ik denk dat het juist andersom is en dat de vraag naar fosfaten, kali en stikstof alleen maar groter wordt. Het makkelijk winnen in mijnen zoals dat tot nu toe gebeurt, gaat langzaam maar zeker achteruit omdat het opraakt. We moeten er dus heel zuinig mee zijn en het op de ene van de manier recyclen. Dat is iets anders dan u suggereert. Ik denk dat naar producten die marktconform in de markt worden gezet zeker vraag is.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. De tijd zal het leren maar helaas is het dan voor die ondernemers die allemaal investeren, te laat want dan is het geld ook weg. Het zou zonde zijn als we het niet met zekerheid kunnen zeggen. Aan de andere kant gaf u net ook stellig de indruk: mestvergiftiging nee! Ik heb uw betoog in de TSP gehoord en toch gaan we het hier ruimtelijk mogelijk maken. U had het ook over het sluiten van kringloop nutriënten. Daar draagt mestvergiftiging helemaal niets aan bij. Sterker nog het gaat er juist op achteruit want we brengen dan nutriënten weg terwijl ze hard nodig zijn voor de bodem. Wat is nu uw indruk over de mestvergiftiging? Moet die nu niet gewoon uit de verordening?

De heer **Van Vught** (CDA): Wij vinden dat mestvergisting niet uit de verordening moet worden gehaald. Mestvergisting is voor sommige producten best een goed alternatief. Het gaat dan om producten die niet voor mens of dier zijn te gebruiken en dus eigenlijk waardeloos zijn en gestort moeten worden. Als we ze wel kunnen vergisten en er dus gas uit kunnen winnen, is dat wel een optie. Wij willen het als CDA dus niet uit de verordening halen want dan is het helemaal onmogelijk, maar mestvergisting op zich is op het ogenblik niet rendabel en zal ook niet gebeuren. Geen enkele ondernemer gaat iets doen wat niet rendabel is.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voorzitter. Ik ben benieuwd of het CDA niet bang is dat als wij in Brabant mest gaan zien als het bruine goud of als de nieuwe god zoals de VVD net aangaf, het een vrijbrief gaat zijn voor een enorme toename van dierenaantallen waarvan we in het Brabantberaad hebben gehoord dat we dat juist niet meer moeten doen.

De heer **Van Vught** (CDA): Wij zijn daar helemaal niet zo bang voor want op dit moment blijven tot 2018 de dierenrechten gehandhaafd. Voor rundvee hebben we ook altijd nog ruwvoer nodig en dat geeft een beperking. Het gaat dus best wel meevallen. Ook hebben heel veel bedrijven, de helft ongeveer, geen opvolger. Het is triest maar het is zo. Dat betekent dat er al zoveel productiecapaciteit vrijvalt dat er een enorme inzet van de sector nodig is om überhaupt de productie op het niveau te houden zoals die nu is. De verwachting is overigens dat het niet gebeurt maar dat de veestapel de komende vijf jaar ook in Brabant langzaam gaat krimpen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Het probleem met verwachtingen is dat die twee kanten uit kunnen gaan. Als straks het bruine goud gewonnen kan gaan worden, zou het weleens een andere kant op kunnen gaan dan wij nu aangeven.

De heer **Van Vught** (CDA): Daar zijn wij dan allemaal bij. Bovendien zijn er buitengewoon goede monitoringsystemen. De gecombineerde opgave -- vroeger de metelling, voor de mensen die dat begrip misschien beter kennen -- houdt haarfijn bij hoeveel dieren er in Brabant zijn en ook per gemeente is dat inzichtelijk. GS kunnen die gegevens zo oplepelen. Ook wij als CDA willen dat dit gemonitord wordt.

De **voorzitter**: Op dit punt lijken mij de argumenten wel gewisseld.
Mijnheer Van der Wel, wilt u interrumperen op een ander punt?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter, over de inpassing en vooral van bestaande systemen. Vorig jaar en het jaar daarvoor hebben wij veel aandacht kunnen besteden aan Cleanergy in Wanroij. Cleanergy maar ook BioMoer in West-Brabant zijn locaties die volgens de huidige verordening...

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Wel, mag ik u vragen een korte, puntige interruptie te plegen en geen hele betogen te houden? Daar zijn interrupties niet voor bedoeld. Korte en puntige vragen aan de spreker.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik ga direct naar de vraag, voorzitter. Deze bedrijven bevinden zich op een locatie die niet voldoet aan wat wij nu willen met deze Verordening ruimte.

De **voorzitter**: Wat is uw vraag?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Vindt u dan toch, mijnheer Van Vught, dat deze moeten kunnen uitbreiden ook al voldoen zij niet aan de regels zoals wij die nu gesteld hebben?

De heer **Van Vught** (CDA): Ik vind het heel lastig om op deze plek over precieze locaties te spreken. Ik vind dat elke nieuwe vergunning moet voldoen aan de eisen die wij vandaag stellen. Het kan niet zo zijn dat wij zeggen: het is een mestverwerkingsbedrijf, dus dat moet dan maar kunnen. Ik ben daar geen voorstander van. Een uitbreiding van een mestverwerkingsbedrijf en een nieuw mestverwerkingsbedrijf moeten aan die eisen voldoen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Een mestvergister die niet op een industrieel terrein staat, kan dus wat de heer Van Vught betreft niet uitbreiden, omdat die niet op de goede plek staat?

De heer **Van Vught** (CDA): Ik laat mij niet uit over een locatie waarvan ik onvoldoende weet hoe het precies met de vergunning zit. De situatie in Wanroij is verbeterd want die was oorspronkelijk niet goed.

Mevrouw **Spierings** (D66): Decennia lang wordt al voorspeld dat het aantal kippen en varkens kleiner wordt. Ik trek dat echter in twijfel. Maar stel dat dit inderdaad gebeurt over tien of vijftien jaar en wij hebben al die mestverwerkingscapaciteit. Ik ben heel benieuwd welke oplossing het CDA daarvoor ziet.

De heer **Van Vught** (CDA): Op dit moment is de verwerkingscapaciteit zwaar onvoldoende. Er gaat nog steeds mest naar het buitenland die een beetje bewerkt is. Wij verwachten dat de intensieve veehouderij iets kleiner zal worden en de hoeveelheid rundvee een beetje stijgt. Het is de verwachting dat het geheel gelijk blijft of licht daalt, maar niet dat de veestapel ineens 20%, 30% of 40% gaat dalen. Als dat werkelijk gebeurt, zullen die mestverwerkingsfabrieken moeten sluiten. Wij zijn dan tien of vijftien jaar verder. Een normale fabriek gaat vijftien tot twintig jaar mee. Dat stuurt zichzelf.

Mevrouw **Spierings** (D66): Ik vraag mij af of het dan een goede investering is als wij die fabrieken over vijf of tien jaar misschien niet meer nodig hebben.

De heer **Van Vught** (CDA): Wij gaan daar niet over. De ondernemers maken zelf de keus of zij wel of niet in mestverwerking investeren.

De heer **Verhees** (VVD): Ik wil graag een reactie geven op de interruptie van mevrouw Spierings. Gelukkig leven wij niet in een centraal geleide planeconomie. Tegen de heer Van der Wel zeg ik dat juist het mooie van onze verordening is dat mestverwerkingsbedrijven juist niet per se op ambtelijke industrieterreinen hoeven te

komen waar zij weleens voor overlast hebben gezorgd. Gelukkig kunnen zij op goede locaties gerealiseerd worden.

De **voorzitter**: De gedachten lijken mij gewisseld. Ik geloof dat de heer Van Vught klaar was met zijn betoog.

De heer **Van Vught** (CDA): Nee, voorzitter, ik ben pas halverwege.

Het verbeteren van de woonomgeving in urgentiegebieden is ook voor ons een belangrijk thema. De gemeenten zijn daarbij heel belangrijk. Zij moeten aanwijzen waar die gebieden moeten komen. Er zal een normering van fijnstof aan ten grondslag moeten liggen om willekeur te vermijden. Wij vertrouwen dat de gemeenten dat kunnen en zullen doen. Zij hebben echter wel ondersteuning nodig van de provincie. Wij roepen het college dan ook op om de gemeenten maximaal met raad en daad bij te staan en financiële middelen beschikbaar te stellen, want hier en daar zal wel een worstje nodig zijn. Samen met de SP en de VVD dienen wij een motie in om een en ander strakker neer te zetten en gemeenten min of meer te dwingen om dit voor 15 september klaar te hebben.

In het Brabantberaad zijn na veel intensieve gesprekken afspraken gemaakt over de aanpak van de Verordening ruimte. Alle partijen, maar vooral de BMF (Brabantse Milieufederatie) en de ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie) hebben veel moeite de achterban te overtuigen van de resultaat. Dat is de laatste weken ook merkbaar. Wij zijn best content met het akkoord. Het is de enige manier om in het Brabantse veld draagvlak te krijgen. Wij hebben ook vertrouwen in de uitvoering. Het heeft immers geen zin om mooie plannen te maken die niet uitgevoerd worden. Wij zijn ook content met het feit dat GS in de verordening een ruimere mogelijkheid hebben gekregen om ontheffing te verlenen als dat noodzakelijk is. Wij zien wel graag een terugkoppeling achteraf in de TSP, bijvoorbeeld per jaar of per half jaar, van de ontheffingen die verleend zijn, zodat wij zicht krijgen op het soort ontheffingen.

Wij zouden graag zien dat er een soort gereedschapstas ontworpen wordt voor de urgentiegebieden. Het opereren in urgentiegebieden is nieuw voor de gemeenten. Daarom willen wij graag dat de provincie samen met de gemeente een gereedschapstas maakt met instrumenten die ingezet kunnen worden om in die urgentiegebieden de problemen op te lossen. Op die manier hoeft niet elke gemeente het wiel uit te vinden, want dat levert alleen maar vertraging op.

Het college wil de norm voor fijnstof vaststellen op 30. Officieel is de wettelijke norm 31,2 microgram/m². Wij vragen ons af of dat in de praktijk kan en waarom het college hiervoor kiest. Het is een beetje een stapeling van beleid. Wij dienen samen met de VVD een amendement in om aan te sluiten bij de wettelijke norm van 31,2.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik wil graag weten of de heer Van Vught dit geen intrinsiek onderdeel vindt van de transitie naar een duurzame veehouderij om in Brabant nu juist die norm iets scherper te stellen dan de wettelijke norm, omdat je anders misschien de stap naar die transitie helemaal niet kunt maken?

De heer **Van Vught** (CDA): Wij vragen ons allereerst af of dat juridisch mogelijk is. Daar zullen wij wel achter komen, want er zijn ongetwijfeld ondernemers die de gang naar de rechter maken. De rechter zal dan uitspreken of het kan.

Vervolgens gaat het om een norm van 30 of 31,2 en om een stapeling van systemen. De vraag is of dat wel verstandig is. Verder is nooit aangetoond of in het kader van de volksgezondheid 30 beter is dan 31,2.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Maar er is wel aangetoond dat in fijnstof nu juist die endotoxinen zitten die ziektes overdragen. Er zijn momenten waarop het boven de wettelijke grens zit. Dat is te meten. Dat hangt namelijk van allerlei omstandigheden af. Waag het erop. Wij willen allemaal dat het duurzaam wordt en juist met dit soort maatregelen kunnen wij laten zien dat wij het ook werkelijk menen.

De heer **Van Vught** (CDA): Waarom passen wij bij de industrie en het verkeer wel de wettelijke norm toe en geen extra normen, maar wel voor de agrarische sector? Dat kan ik heel moeilijk uitleggen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Wij verschillen ook van mening over de normen met betrekking tot verkeer en asfalt. Het is echter veel belangrijker dat wij vandaag spreken over de vraag hoe wij in Brabant een duurzame veehouderij krijgen. Daarbij is dit onderdeel heel belangrijk, juist in het kader van gezondheid.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Wij hebben fijnstof gehad, maar wij mogen geur niet vergeten. De heer Van Vught is een sterk voorstander van het hanteren van wettelijke normen. Toch is er in de wijzigingen sprake van een versoepeling van de geurnormen. Er is gerommeld met de voorgrond- en achtergrondbelasting waardoor er uiteindelijk meer geur uitgestoten kan worden met name rondom de kernen waar mensen wonen.

De **voorzitter**: Wat is uw vraag?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Vindt de heer Van Vught dan niet dat die normen ook aangescherpt moeten worden zoals oorspronkelijk de bedoeling was: 12% rond de kern en 20% in het landelijk gebied?

De heer **Van Vught** (CDA): Volgens mij is er helemaal niet gerommeld met de getallen. Een deel is in de verordening terechtgekomen en een ander deel zit in de BZV. Dat is heel goed, want op die manier kan er maatwerk geleverd worden, met name in West-Brabant. De Staten willen ook dat er in West-Brabant hier en daar een soepeler beleid gevoerd kan worden. Wij vinden dat goed en ik denk dat veel partijen dat goed vinden. Daar is de problematiek immers veel minder ernstig. Doordat er een gedeelte van de geurnormen in de BZV zit, geeft dat een gemeentebestuur mogelijkheden om daarmee iets gemakkelijker om te gaan. Volgens mij is er helemaal niet gerommeld en blijft het beleid in Oost-Brabant even streng als het was.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik maak mij erg ongerust over de uitspraak van de heer Van Vught. Hij zegt dat wij de norm gaan aanpassen, want dan komt het een beetje beter uit. Zo werkt het niet! Wij hebben van te voren normen vastgesteld, namelijk 12% rond de kernen en 20% in het landelijk gebied. De problemen worden niet minder als je de normen aanpast. De mensen hebben daar problemen. Er is bijna iedere dag stank en dat

is ondraaglijk voor die mensen. Het is vreemd dat boeren kunnen kiezen want het blijft een belasting van de mensen. Vanuit die optiek moet je denken.

De heer **Van Vught** (CDA): Ik dacht dat ik duidelijk geweest was. In onze ogen is het helemaal geen versoepeling en is er ook niet gerommeld of iets dergelijks. Het is gewoon een beetje praktischer gemaakt voor die gebieden waar het probleem niet speelt. Dat is de achtergrond van het verhaal in mijn ogen. Verder kan ik er niets aan toevoegen.

De **voorzitter**: De gedachten lijken mij gewisseld.

De heer **Van Vught** (CDA): Wij vinden de BZV een belangrijke stap naar een zorgvuldige veehouderij. Brabant gaat iets extra's doen ten opzichte van het rijksbeleid. Het is heel belangrijk om dat te constateren. Dat is ook de reden dat er daarstraks hier een aantal boeren voor de deur stond. Ik snap dat, het is niet goed, maar dat is iets anders. De boeren krijgen die extra kosten echter onvoldoende terugverdiend in de markt. Ik heb daaraan al uitgebreid aandacht besteed en zal dat nu niet opnieuw doen.

De BZV is nu voor de grote sectoren, zoals die van rundvee en varkens, uitvoerbaar. Dat hebben berekeningen laten zien. Wij hebben begrepen dat voor sommige kleine sectoren zoals die van witvlees en pluimvee, de zaak nog verder moet worden uitgewerkt. Wij gaan ervan uit dat GS ook voor deze sectoren tot een werkbare BZV komen. Wij gaan er ook van uit dat de certificaten nog verder worden uitgewerkt en hier en daar worden aangescherpt. Deze certificaten zijn nodig om van een zes naar een zeven te komen. Wij vinden de zuivelcertificering prima, maar er zijn ook niet zulke sterke certificaten. Wij gaan ervan uit dat GS in overleg met de sectoren en misschien ook met de landelijke overheid ernaar streven die certificaten inhoudelijk beter te maken.

De BZV bestaat uit een cafetariamodel. Men kan kiezen wat het beste bij een onderneming of een bedrijf past. Wij vinden dat heel goed. Dat past bij ons en dat spreekt ons ook aan.

Wij willen de BZV eigenlijk alleen inzetten in gebouwen waarin vee gehouden wordt en niet in gebouwen waarin geen vee komt. De VVD heeft er net ook al iets over gezegd. Toen is een interruptiedebatje ontstaan en is opgemerkt dat het schijnbaar later zo maar ingewisseld kan worden. Die mening deel ik niet. Wij willen bijvoorbeeld een werktuigenshuur zonder putten toch mogelijk maken. Alleen gebouwen waarin vee zit, vallen onder de BZV. Ook een garage laten wij er niet onder vallen en dat geldt ook voor de woning van de boer.

Mevrouw **Klitsie** (D66): In de commissie hebben wij hier even over gesproken. Er zijn grote zorgen over de stilzitters, over de mensen die niet in de stallen investeren omdat zij uitboeren, of omdat zij hun stal verhuren of anderszins. Juist het feit dat je de BZV van toepassing verklaart op andere gebouwen dan de stallen, maakt het mogelijk om die bedrijven te bewegen in de richting van een duurzame landbouw. Kan de heer Van Vught daarop even reageren?

De heer **Van Vught** (CDA): Stilzitters zijn meestal wat oudere mensen die een beetje uitboeren, dus nog een jaar of vijf of tien boeren om een inkomen te verkrijgen en daarna gaan stoppen. Daar zijn ook overeenkomsten mee gesloten. Ik verwijs naar de stoppersregeling. Wij gaan ervan uit dat de gemeenten wanneer in 2020 de

stoppersregeling eindigt, zullen handhaven anders is het geen goede regeling. Wij vinden dat de provincie hier ook een taak heeft.

Wij denken dat stoppers geen schuren meer gaan bouwen. Deze mensen investeren minimaal omdat zij het of zelf niet willen of omdat de banken niet meewerken. Wij zeggen niet dat het nooit zal gebeuren, maar die kans schatten wij heel laag in.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Als u dat zo zegt, mijnheer Van Vught, speelt het probleem wat u aankaart ook niet.

De heer **Van Vught** (CDA): Dat speelt wel. Als iemand een normaal bedrijf heeft en hij wil er een schuur bijzetten voor hooi, stro of machines, vinden wij dat dit niet valt onder de BZV. Het komt heel weinig voor dat iemand naderhand wel vee in zo'n schuur wil gaan houden, want dat vereist heel veel aanpassingen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Ik kan mij niet voorstellen dat het CDA van mening is dat juist die toekomstgerichte bedrijven die nog iets willen bijbouwen om werktuigen in te stallen, op die manier niet hoeven te voldoen aan de BZV. Wij willen toch allemaal dat bedrijven zo snel mogelijk voldoen aan de BZV? Het is toch juist een kans om die werktuigschuren er wel onder te brengen?

De heer **Van Vught** (CDA): De BZV wordt meestal toegepast als er een nieuwe stal komt. Als het gaat om een vijf jaar oude stal waar men een schuur bij wil bouwen voor het stallen van werktuigen, slaat men toch niet de halve stal kapot om te voldoen aan de BZV? Overigens moeten wij niet denken dat wij hier vandaag iets compleet nieuws verzinnen. Alle gebouwen moeten reeds voldoen aan zeer zware normeringen. Dat wordt niet vandaag ingevoerd. Alle stallen die de laatste paar jaren gebouwd zijn, moeten 80% emissie reduceren en aan allerlei normen van dierenwelzijn voldoen. Ik noem twee heel belangrijke punten waaraan men reeds moet voldoen. Het is niet zo dat er tot heden alleen maar traditionele stallen worden gebouwd.

Mevrouw **Spierings** (D66): Dan lijkt het mij juist heel gemakkelijk om het wel te handhaven zoals het nu in de verordening staat. Bijna al de recent gebouwde en verbouwde stallen voldoen immers toch al aan de BZV. Laat het er alsjeblieft in staan zoals het erin staat.

De heer **Van Vught** (CDA): Tot slot wil ik de ambtenaren en ook GS complimenteren met het enorme werk dat er de afgelopen jaren verricht is. Het is toch een beetje een sluitstuk. Er zullen natuurlijk nog vervolgzaken komen, maar dit is een heel belangrijke stap. Ik hoop dat wij die met zijn allen kunnen gaan zetten. Daar gaat het immers om!

De **voorzitter**: Door het lid Van Agtmaal wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, besprekende het Statenvoorstel 03/14, de Verordening ruimte 2014, besluiten dat:

de volgende tekst aan artikel 28 (pagina 64) wordt toegevoegd:

- *Onder strikte voorwaarden permanente teeltondersteunende voorzieningen op afstand toe te staan,*

waarbij de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

- *het is niet mogelijk de permanente teeltondersteunende voorzieningen binnen het bouwvlak te realiseren;*
- *het is ook niet mogelijk de permanente teeltondersteunende voorzieningen direct aansluitend aan het bouwvlak te realiseren;*
- *er wordt een relatie gelegd met de bedrijfslocatie waar de voorzieningen bij horen en de oppervlakte telt mee voor de maximale oppervlakte per bedrijf;*
- *er dient te worden voorzien in een passende landschappelijke inpassing op basis van een goedgekeurd beplantingsplan;*
- *er dient te worden voorzien in een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied van het bestemmingsplan (regeling Kwaliteitsverbetering van het landschap)."*

Toelichting:

Onder genoemde voorwaarden kan in specifieke situaties maatwerk worden geleverd.

Dit amendement maakt onderdeel uit van beraadslaging en krijgt nr. A1.

Door de leden Van Vught en mw. Prins-Afman wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening ruimte 2014; besluiten dat:

- *bij Art. 6.3 lid 2 sub d. en bij Art. 7.3 lid 1 sub e. het getal van max 30 µg/m³ als volgt wordt gewijzigd: max. 31,2 µg/m³."*

Toelichting

De norm van 31,2 µg/m³ is een wettelijke landelijke norm en het is de vraag of de in de Verordening ruimte voorgestelde norm van 30 µg/m³ juridisch gezien wel mogelijk is. Tevens zijn wij van mening dat er geen stapeling van normeringen toegepast moet worden.

Uit het oogpunt van de volksgezondheid is tot op heden nog steeds niet aangetoond dat het aantal ziektegevallen bij 30 µg/m³ lager ligt dan bij 31,2 µg/m³. In de pluimveesector is met de huidige technieken de norm van 30 µg/m³ (nog) niet haalbaar. Zodra blijkt dat de norm van 30 µg/m³ middels technieken wel haalbaar is, kan deze alsnog ingevoerd worden.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A2.

Door het lid Van Agtmaal wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, besprekende de Structuurvisie R0 2010 - Partiële Herziening 2014 (stuk 02/14), constateren dat:

- *het leegstandspercentage van winkel- en kantoorpanden in Brabant hoger ligt dan het landelijk gemiddelde;*
- *er in gemeenten nog steeds nieuwe winkel- en kantooroppervlakten worden toegevoegd;*

- *nieuwbouw van detailhandel gemeentegrensoverschrijdende effecten veroorzaakt, met negatieve gevolgen voor het winkelbestand in de buurgemeenten,*
- *de visie op detailhandel van de provincie Noord-Brabant dit ook signaleert maar nog geen sluitende oplossing biedt,*

overwegende dat:

- *leegstand van winkels en kantoren al snel leidt tot verpaupering en dat deze effecten negatieve gevolgen hebben voor de leefbaarheid en de uitstraling van onze steden en dorpen;*
- *er een systeem bedacht zou moeten worden dat nieuwe meters (winkel- of kantooroppervlak) pas worden toegevoegd wanneer oude meters (alternatief) zijn ingevuld of gesaneerd,*

verzoeken Gedeputeerde Staten,

- *te komen met een voorstel tot onderzoek én oplossing hoe de provincie hierin de regie kan voeren om verdere leegstand te voorkomen en negatieve effecten van nieuwbouw te vermijden,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M2.

Door de leden Van Vught en mw. Slegers wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel 02/14 Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014 en Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening ruimte 2014, overwegende dat:

- *het gesprek tussen de TSP en de Retailsector d.d. 24 januari 2014 onbevredigend is verlopen;*
- *op 1 september 2011 27 belangrijke partijen (o.a. in de keten van vleesproducten, van supermarkten tot mengvoederleveranciers) hun handtekening onder de voorstellen van de commissie Van Doorn gezet hebben en daarmee het Verbond van Den Bosch gesloten hebben,*

constaterende dat:

- *het verbond van Den Bosch uit 2011 aan een update toe is;*
- *de keten de neiging heeft om achterover te hangen zodat de inzet alleen van de primaire sector komt,*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *in overleg te treden met de staatssecretaris Dijksma van Economische Zaken om te komen tot een actuele update van het Verbond van Den Bosch en met name de retailsector te dwingen te bewegen hun toezeggingen na te komen, zodat niet alleen de primaire sector de rekening moet betalen van de maatschappelijke duurzaamheidswensen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M4.

De **voorzitter**: Ik wil nog één spreker het woord laten voeren voor de koffiepauze.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voorzitter. In de commissie hebben wij twee weken geleden de punten van de SP over de Structuurvisie en de Verordening ruimte al gedeeld. Dat is nu dus niet meer nodig. Wij concentreren ons vandaag dan ook op de veehouderij.

Afgelopen jaren ben ik vaak alleen en soms met partijgenoten of collega's van andere partijen door Brabant getrokken. Wij hebben aan de keukentafel gezeten bij boeren, bij burens van boeren, bij beschermers van natuur, dier en milieu, bij wetenschappers, juristen en sociologen. Wij hebben heftige avonden meegemaakt in dorpshuizen en wij baggerden door modder en mest te midden van koeien, varkens, schapen, geiten en zelfs buffels. Heel erg veel, zo niet alles van wat wij daar hebben gezien en opgestoken komt vandaag terug in dit debat. Dat blijkt nu al. Het debat is niet alleen voor Brabant belangrijk maar voor heel Nederland omdat het best weleens zou kunnen zijn dat wij hier vandaag een eerste begin van oplossingen bespreken voor veel problemen die wij tijdens al die bezoeken en gesprekken de laatste jaren zijn tegengekomen.

Een kleine tien jaar geleden leidde de toenemende ongerustheid over opeenvolgende dierziekten en epidemieën tot discussies over de intensieve veehouderij. Brabant begreep als eerste en volgens mij tot nu enige provincie de bouwbloksgrootte van veehouderijen, de commissie Van Doorn werd aan het werk gezet, maar intussen gingen de intensiveringen en de opschaling door en de Q-koorts hield huis. Er moest dus veel meer gebeuren. Den Haag en Brussel hielpen niet mee, zij vonden en vinden economie belangrijker dan ecologie en volksgezondheid, zij leggen de markt geen strobreed in de weg in de illusie dat die markt volstrekt vrij is en ook moet zijn. Maar zeker in De Peel en de Kempen en op sommige andere plekken in Brabant nemen de risico's en de zorgen zodanig toe dat de provinciale politiek op zoek is gegaan naar oplossingen samen met de zo genoemde maatschappelijke partners, die allemaal om hen moverende redenen gemotiveerd waren om mee te werken. De natuurbeschermers omdat de natuur te lijden had; de vertegenwoordigers van de boeren omdat het draagvlak voor de Brabantse voedselproductie in rap tempo verdween en de gezondheidsmensen omdat de risico's voor de volksgezondheid zo groot waren. Dit resulteerde in het unieke Brabantberaad dat na een jaar van intensief overleg en onderhandelingen met een aantal unanieme afspraken kwam. Om te beginnen willen wij alle partners in het Brabantberaad een groot compliment maken omdat zij erin zijn geslaagd om als eersten in Nederland en misschien zelfs wel in West-Europa om in brandhaard Brabant vol smeulende zorgen en oplaaiende emoties samen, met de nadruk op samen, een aanpak voor te stellen die het begin kan zijn van een echte ommekeer; het begin. Misschien een eerste echte stap in de richting van verstandige voedselproductie. Daarmee weten zij in ieder geval alle ogen van Den Haag en van de andere provincies op zich gericht.

De voorstellen van het Brabantberaad zijn experimenteel, zij zijn nog niet altijd even goed uitgewerkt en niet zaligmakend; misschien wel, maar dat moeten wij nog zien. Voor het eerst worden er gezamenlijke grote en bepaald gedurfde stappen gezet die ons in ieder geval hoop geven. Het Brabantberaad ging over zorgvuldige veehouderij met lokale aanpassing en met een goede betrokkenheid van burgers. Het ging ook over nieuwe verdienmodellen en innovatie. Voor de lokale inpassing ligt er nu een voorstel voor de lokale vaststelling van urgentie- en impactgebieden en verbeterplannen tegen overlast. Voor de nieuwe verdienmodellen ligt er de BZV. Om met die laatste te beginnen: belangrijke schakels in de keten zoals de supermarkten, de voedsel verwerkende bedrijven en ook de banken nemen nog steeds niet of onvoldoende hun verantwoordelijkheid. Wat ons betreft moet de overheid dat dus regelen. Nee, wij willen

geen geleide planeconomie maar iets meer regulering is nooit weg. Vandaar de oproep via GS aan staatssecretaris Dijksma en de haren om maatregelen te nemen die deze schakels bij de les brengen.

Ik heb via twitter tegenwoordig een behoorlijke hotline met een heleboel boeren. Die hebben mij de afgelopen tijd duidelijk gemaakt dat wij vandaag tegen de BZV en de Verordening ruimte moeten stemmen, omdat zonder een actieve retail, voedselverwerkers en banken de BZV niet haalbaar en betaalbaar is voor ondernemers. Wij snappen die zorgen en daarom hebben wij gelukkig met veel anderen hier het initiatief genomen om de retail uit te nodigen voor een gesprek. Dat heeft nog niet heel veel opgeleverd, maar wij zijn er ook nog niet. Het resultaat is wel dat de discussie over de retail flink is opgeblaaid, ook in Den Haag. Daar moeten maatregelen vandaan komen om de retail te verleiden en desnoods te dwingen om ketenverantwoordelijkheid te nemen. Daarom dienen wij samen met het CDA een motie in over de in Den Haag benodigde update van de afspraken in het Verbond van Den Bosch met alle haken en ogen die het Verbond van Den Bosch heeft, maar de afspraken over en met de retail moeten er komen.

Ook willen wij hier aan PS voorstellen om de Nederlandse landbouwvertegenwoordigers in Brussel, hetzij de oude hetzij na mei de nieuwe, snel uit te nodigen voor een werkbezoek aan Brabant en een gesprek met ons.

Laat ik nog even enkele recente uitspraken van boeren in de hotline van mij memoreren. Melkveehouder Rob wil bewust niet meer dieren houden. Hij wordt daarvoor gestraft door de bank die nu niet wil meebetalen aan een verbreding van zijn bedrijf. Hij liet mij gisteravond via twitter weten: als wij steeds maar meer gaan produceren, heeft de retailer steeds meer kans om ons tegen elkaar uit te spelen. Kijk, die jongen heeft het begrepen.

Op Foodlog zegt varkenshouder Harm Jan: Ik vrees het ergste voor de varkenshouderijsector. Misschien ben ik wel pessimistischer en denk ik dat andere sectoren niet leren van de voorbeelden van de glastuinbouw en de varkenshouderij. Wij zijn soms net lemmingen die naar de afgrond rennen. Dat is overigens een metafoor die ik zelf hier al eerder heb gebruikt.

Buffelboer Arjan en rundveehouder Jan hebben slechts kleine familiekuddes met een heel aantal goed lopende activiteiten op hun bedrijf. Met andere woorden: de zorgvuldigheidsscore en alle andere maatregelen die nu voorgesteld worden, komen niet zomaar uit de lucht vallen, die zaten al jaren in de pijplijn. Sommige ondernemers hebben dat tijdig gezien en zijn gaan nadenken over een innovatiebedrijfsvoering niet door groter maar anders te gaan boeren. Zij zijn daar in toenemende mate succesvol in.

Veel andere ondernemers gedragen zich nog steeds als Harm Jan's lemmingen. Het is tijd dat ook zij beseffen dat hier de grootschaligheid stopt. Brabanders willen kringlooplandbouw en boeren met de burens, zodat zij verzekerd zijn van én hun volksgezondheid én een prettige leefomgeving én een verstandige voedselproductie.

Ik kom nu te spreken over de lokale inpassing met een goede betrokkenheid van burgers. Als middel voor die lokale inpassing stelt het college op grond van het Brabantberaad aanwijzing en aanpak van urgentie en impactgebieden in de overbelaste regio's voor. Het Brabantberaad heeft uitgesproken dat het wenselijk is daarbij te sturen op dieren aantallen. De commissie MER (milieueffectrapportage) heeft dat ook aangegeven. Alleen door het aantal dieren ten minste te maximeren en uiteindelijk terug te brengen, kan de overlast in al zijn verschijningsvormen fundamenteel teruggebracht worden. De moeilijkheid is en daarover moeten wij eerlijk zijn, dat er in de reeds verleende

onherroepelijke vergunningen nog veel uitbreidingsruimte zit. Daaraan kan noch de provincie noch de gemeente iets veranderen. Dat maakt het dus des te urgenter dat er vanaf nu echt geen dieren meer bij mogen komen. Wij willen dan ook graag van GS horen welke mogelijkheden en beperkingen bij het sturen op dieren aantallen de provincie heeft en wat er volgens GS moet gebeuren om die op te heffen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik deel de zorgen van mevrouw Slegers over de twitters van de diverse boeren. Zij vrezen schaalvergroting. Wie denkt u dat er nu gebruik zullen maken van de BZV en de nieuwe regels, de kleine boer of de grote jongens?

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat zou de kleine boer moeten zijn, de boer die gaat verbreden. Daar hebben we steeds op gehamerd. Het feit dat op dit moment de grote jongens, de cowboys, bijvoorbeeld uit de varkenssector, het hardst piepen, geeft mij in ieder geval een kleine geruststelling dat we met die BZV in ieder geval een begin van een oplossing hebben want anders zouden ze niet zo hard piepen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Dat vind ik heel goed geformuleerd en daar kunnen we ons bij aansluiten maar hoe gaan we dat dan in de procedure zien, want we kunnen dat onderscheid in de vergunningsaanvragen niet zien.

Mevrouw **Slegers** (SP): Er zitten in de BZV heel veel criteria waaraan een ontwikkelaar moet voldoen. Ik vind dat in die BZV goede aanzetten zitten om tot die verbreding te komen en dat die opschaling misschien niet helemaal te blokkeren is, want dit is een eerste versie en er zullen na een evaluatie nieuwe versies komen, maar wat mij betreft en misschien ook wat u betreft gaan we richting regeling en procedure die de kleine ondernemers die gaan verbreden, faciliteren en het de grote jongens eigenlijk onmogelijk maken door te gaan zoals ze het nu doen.

De heer **Van Vught** (CDA): Voorzitter. Een ander punt dat mevrouw Slegers aanvoerde is dat van het aantal vergunningen dat wel is verleend maar nog niet is benut. Dat lijkt hier in de provincie Brabant heel veel maar het is een latent recht en we moeten oppassen het niet door elkaar te halen. Als je een normale agrarische bedrijfsvoering hebt....

De **voorzitter**: Mijnheer Van Vught, ook voor u geldt: graag een korte, puntige interruptie en geen hele betogen. Wat is uw vraag?

De heer **Van Vught** (CDA): Er is 10 procent aan latent recht nodig om fatsoenlijk te kunnen boeren. Ik vraag mevrouw Slegers dat onderscheid wel heel duidelijk te maken.

Mevrouw **Slegers** (SP): Als ik dat per ongeluk niet heb gedaan dan is dat een foutje. Dat onderscheid is er wel. Ik ben er niet gelukkig mee dat er nog zoveel ruimte is maar de heer Van Vught heeft wel gelijk. Ik zou wel willen dat we meer sturingsmogelijkheden hadden, maar een verleende vergunning blijft een verleende vergunning en het is dan wel eerlijk er van af te blijven. Dat is helaas de situatie.

Voordat op die dieren aantallen kan worden gestuurd moeten die urgentie- en impactgebieden worden aangewezen. Het Brabantberaad legt de verantwoordelijkheid

daarvoor bij de gemeenten. Sommige gemeenten hebben al in die richting stappen gezet maar andere zeker nog niet. Veel burgers hebben de afgelopen weken aangegeven grote zorgen te hebben over de wil of het vermogen van hun gemeenten om samen met hen deze gebieden aan te wijzen en om verbeterplannen op te stellen. Ook de SP is er nog niet gerust op. Het college stelt dat gemeenten zo nodig inhoudelijk worden ondersteund. De SP wil graag van het college weten op welke manier dat gaat gebeuren. Wij zijn ook van mening dat de provincie hier echt als coördinator en motivator zal moeten optreden. Gedeputeerde De Boer heeft eerder de term marktmeester gebruikt en dat lijkt de SP een goede maar dan wel een provinciale marktmeester. Onze vraag is, op welke manier de gedeputeerde deze rol als marktmeester wil invullen.

Laat ook helder zijn en dit is een oproep buiten mijn boekje gericht aan gemeentes, dat we van alle gemeentes die hierbij betrokken zijn verwachten dat ook zij meteen vanaf vandaag aan de slag gaan met die verbeterplannen en de aanwijzing van die urgentiegebieden. Sommige zijn er al mee begonnen maar er zijn ook gemeenten die, laat ik het netjes zeggen, nog wat aansporing nodig hebben. Zij moeten die aansporing krijgen van ons, vanuit de provincie en vanuit het college. Sterker nog, wat ons betreft, en andere fracties zijn het daarmee eens, zo heb ik al begrepen, als zij deze zomer er nog niet klaar mee zijn moet de provincie kunnen ingrijpen. Wij hebben samen met de PvdA en in overleg met CDA, VVD en D66 een motie gemaakt maar ik wacht eerst het antwoord van de gedeputeerde op mijn vragen en zorgen af. Wij zullen die motie die het college kan helpen bij het pakken van die provinciale rol als marktmeester, later indienen. Het is ook een oproep aan de gemeentes om nu echt aan de slag te gaan.

Een andere vraag is op welke manier de betrokkenheid van burgers kan worden geregeld. De SP wil graag van het college de garantie dat bij alle lokale inpassingen en bij de vaststelling van de impact- en urgentiegebieden burgers een actieve rol spelen. Hoe ziet het college de organisatie daarvan? De Bernhezer buitenwacht heeft hiervoor afgelopen december een voor ons werkbaar voorstel gedaan. Wij weten ook dat GS zelf al aan de slag zijn gegaan en daar zou graag wat meer over horen.

Een van de onderdelen van het verbeterplan moet zijn het aanspreken van ondernemers om oude stalsystemen aan te pakken. De commissie MER adviseert in het instrumentarium prikkels in te bouwen om bestaande stallen aan te passen, ook als er geen concrete uitbreidingsplannen zijn. Dat is lastig. Ik haal nu even de Bernhezer buitenwacht aan die dit voorstel ook doet en het formuleert als een APK-regeling voor opschoning van achterhoedestallen. Onze vraag aan het college is of het met ons eens is dat zo'n APK-keuring of hoe men het ook wil noemen een goed idee is en of GS willen onderzoeken op welke manier zo'n prikkel kan worden opgenomen in het instrumentarium.

GS hebben bij het Rijk de vraag neergelegd of aanpak via het milieuspoor mogelijk is maar daarover is nog geen uitsluitel binnen, net zo min als over de vraag aan Den Haag of mogelijkheden voor interne staldering voor een veehouderij kunnen worden beperkt in het besluit huisvesting. Zou het GS helpen als vanuit PS een ondersteuning voor deze hopelijk spoedige beantwoording van deze vragen wordt gegeven?

De SP is blij met volksgezondheid als onderdeel van de zorgvuldigheidsscore. Gisteren las ik nog dat de ZLTO, de provinciale gezondheidsraad en de GGD bezig zijn volksgezondheid in de bestaande certificeringen te krijgen en dat dit misschien wel voor de zomer nog gaat lukken. Dat zou een goede stap zijn. Het is heel goed dat de gezondheidsraad en met name de voorzitter daarvan heel hard heeft gewerkt om

gezondheid en volksgezondheid op ieders netvlies te krijgen want dat was vroeger anders en het is heel erg goed gelukt, in aanzet in ieder geval.

De SP is ook blij gezien de regelmatig voorkomende stalbranden waarbij veel vee op een akelige manier omkomt, met de toezegging van het college van twee weken geleden in de commissie, brandveiligheid van stallen op te nemen in een volgende versie van de zorgvuldigheidsscore. Gelukkig wordt nu dus ook op dierenwelzijn in bedrijven gestuurd. Het is goed dat de zorgvuldigheidsscore elke twee jaar wordt geëvalueerd en indien nodig wordt bijgesteld. Ik denk dat we nu alvast kunnen zeggen dat snel bijstelling nodig is. Het is goed dat die mogelijkheid wordt ingebouwd omdat de overgang naar een verstandige veehouderij een leer-, experimenteer- en ontwikkelingsproces is.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat de afstand tussen stallen en bewoning ook van belang is als het gaat om de volksgezondheid. Dat staat niet in de BZV. Vindt u dat zo iets vrijwillig geregeld moet worden of denkt u dat het beter is gewoon in de Verordening ruimte vast te leggen dat bepaalde afstanden moeten worden gehanteerd.

Mevrouw **Slegers** (SP): Daar is het hier vaak over gegaan en ik kan mij voorstellen dat het een verstandige move zou zijn, ware het niet dat we helaas nog steeds zitten te wachten op een wetenschappelijke onderbouwing van die claim die u en ik en vele anderen zien in het verband dat er is tussen afstand van stal tot bewoning. Dat moet absoluut worden geregeld. Die onderbouwing hebben we dus juridisch waarschijnlijk nodig voor het gezondheidsonderzoek dat helaas nog twee jaar duurt. Als het op een andere manier sneller kan en het juridisch dan overeind blijft willen wij er zeker serieus naar kijken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! We hebben al eerder een bouwstop voor de geitenhouderij ingesteld op basis van de volksgezondheid. Dat was ook niet 100% bewezen. Ik denk dat je nooit iets 100% kunt bewijzen maar vindt u niet dat er bij ons een voorzorgsprincipe moet gelden en we in ieder geval een afstand moeten instellen, al is het maar 1 km. Dan wachten we het onderzoek daarnaar af maar dan hebben we in ieder geval iets in de verordening.

Mevrouw **Slegers** (SP): Daar zijn wij wel voorstander van maar ik wil eerst van de gedeputeerde horen of dat kan en het niet onmiddellijk weer door een rechter van tafel wordt geveegd en op welke manier het zou kunnen voor een volgende versie van de BZV.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. Het is dan misschien nog niet wetenschappelijk vastgesteld maar we hebben allemaal boerenverstand, zo heb ik twee jaar geleden rond dit thema gezegd. Het blijkt dat er geen belemmeringen zijn om wel degelijk iets aan afstanden te gaan opnemen in bestemmingsplannen. Dat hoeft je nog niet te bewijzen met onderzoeken. Ik zal er straks een motie over indienen maar ik vraag u er eens goed naar te kijken.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik hoor graag wat het college erover zegt. Als het over bestemmingsplannen gaat is het een oproep aan de gemeentes, want als het inderdaad

kan dan zouden ze het als de donder moeten regelen. Het zou een onderdeel van uw verbeterplannen kunnen zijn.

Voorzitter. Ik zal tot slot nog wat over mest zeggen. Het college wil actief monitoren op het aanbod van mestbewerking in Brabant om te voorkomen dat een overaanbod ontstaat. De SP wijst er niet voor het eerst op dat in Brabant al een zeer groot mestoverschot bestaat en dat dit voorlopig alleen nog maar zal toenemen. Daarvoor is onzes inziens uiteindelijk maar één oplossing, namelijk de kraan dichtdraaien en zorgen dat er minder mest wordt geproduceerd en er door vernieuwende bedrijfs- en ketenmodellen minder dieren worden gehouden. Dat is uiteraard niet van de ene dag op de andere geregeld en dus moeten we zorgen dat in de tussentijd de mest op een verstandige manier wordt verwerkt en benut.

Export van mest of mestproducten is geen optie. Juist de afgelopen weken hebben verschillende deelstaten in Duitsland en ook Noord-Frankrijk en België aangegeven dat zij geen behoefte meer hebben aan Brabantse en Nederlandse mest. Dat waren onze belangrijkste afzetgebieden.

Export is voorlopig niet het bruine goud en ook geen tweede god. Dat gaat nog wel even duren als het er al ooit van gaat komen.

Covergisting is voorlopig ook geen optie.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. De vraag of er al of niet export van is, vind ik niet relevant want het is aan de vrije markt om te bepalen en aan de sector zelf of het voor hen rendabel is of niet. Daar hoeven wij ons als politiek toch niet in te mengen?

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat lijkt mij wel want op het moment dat er een probleem ontstaat als de grenzen dichtgaan voor onze Brabantse mest, dreigen wij er hier in te verzuipen. Dan voel ik mij wel geroepen om mee te denken over een oplossing voor dat probleem en dan ga ik niet zeggen dat de vrije markt het maar moet regelen want de vrije markt regelt niks in zijn eentje. Dat hebben we hier al heel vaak vastgesteld.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan kunt u voor elke sector wel problemen willen oplossen als het daar economisch wat minder gaat. Gaat het niet gewoon te ver om ons als provinciaal middenbestuur ons zo diep te gaan mengen in de vrije markt. Dat is een essentieel punt. Heeft u voor zo'n onderwerp ook steun in uw coalitie?

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat vind ik niet zo belangrijk. We hebben hier een eigen mening over. Bovendien, ik heb nog helemaal niet gezegd dat wij moeten ingrijpen in de vrije markt. Zo ver was ik nog helemaal niet. Ik heb alleen geconstateerd dat er een einde is aan de vrije markt van Brabantse mest met de omringende landen. Dat betekent dat er voor Brabant een probleem gaat ontstaan, voor Brabantse bewoners, voor het leefklimaat en voor het milieu. Met dat laatste heeft u niet zo'n probleem maar ik wel en de mensen hier. Wij willen dus voor Brabanders het probleem van toenemende shit oplossen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Export van mest en van producten uit mest is een vak apart. Daar zijn strenge regels voor. Mevrouw Slegers zei in de commissie ook geen mest uit andere provincies te willen. Vindt zij ook dat er geen mest naar andere provincies toe moet?

Mevrouw **Slegers** (SP): Daar moeten we het met de andere provincies wel over hebben. Ik vind dat in principe Brabant zijn eigen mest moet verwerken. Dat is ook onderdeel van de kringloopgedachte. Je moet niet meer mest produceren dan je eigen grond aan kan. Dat is wel heel flink want nu ga ik nationalistisch klinken; eigen bodem eerst of zo. Dat is niet de intentie, maar wat wij zelf produceren moeten wij zelf kunnen verwerken en oplossen. Ik denk dat we het daarover eens zijn.

De **voorzitter**: Hier en in de commissie zijn hierover al zoveel gedachten gewisseld dat dit punt nu wel helder is. De heer Van Hattem ten finale?

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik denk niet dat er ondernemers zijn die als zij het niet kunnen exporteren überhaupt het initiatief zullen nemen om zoiets op te zetten als het voor hen nooit rendabel zal zijn.

De **voorzitter**: Ook dat is al regelmatig in de gedachtewisseling voorbijgekomen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik sprak over covergisting. Ook dat is geen oplossing want het is niet kosten efficiënt. De technologie is te complex. Er is slechts een beperkte expertise beschikbaar en er treden allerlei ongewenste effecten op, zoals handel in covergistingsmateriaal en er zijn behoorlijke milieu en veiligheids issues. Om totdat de mestkraan is dichtgedraaid niet kopje onder te gaan pleit de SP voor een beperkt aantal coöperatieve mestverwerkingslocaties op niet overlastgevende plekken in het buitengebied, zoals er al een paar zijn. Gezien de kleinschaligheid van het Brabantse buitengebied en de kwetsbare leefbaarheid hier moet het college nauwkeurig monitoren waar het kan en waar het niet kan en hoeveel er op grond van het aantal miljoenen ton in Brabant geproduceerde mest nodig zijn. Op geen enkele manier mag het voorhanden zijn van verwerkingslocaties een argument zijn om dan maar meer dieren te gaan houden.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. Ik zou graag een verduidelijking krijgen van mevrouw Slegers van wat zij bedoelt met lokaal en coöperatief. Aan welke omvang moeten we dan denken?

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik heb de cijfers even niet paraat maar ik ben op een aantal locaties geweest. Was het niet in Halfweg dat u ook mee bent geweest? Ik ben ook wel eens in Deurne geweest en daar heeft een groep boeren zelf, ongeveer 40 ondernemers, op een plek in het buitengebied waar geen burgerbewoning is in de bestaande loods van een loonwerker een mestverwerkingsinstallatie neergezet. Het hangt heel erg af van de lokale initiatieven en ook van de locatie en de omgeving of het kan maar dat is volgens ons misschien op dit moment de minste van de kwaden als het gaat om de scenario's van mestverwerking.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het is leuk dat u die goede ruimtelijke inpassing aanhaalt want dat is het waar we het als provincie over hebben in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en de Verordening ruimte. Maar in de Verordening ruimte zijn geen nadere regels opgenomen voor die goede ruimtelijke inpassing van die mestverwerking. Wat is uw visie daarop? U heeft het aldoor over de kringloop, het proces, de export et cetera

maar dat zijn allemaal bedrijfseconomische processen en het benieuwt mij juist hoe u als coalitiepartij de ruimtelijke aspecten in regelgeving wilt vormgeven.

Mevrouw **Slegers** (SP): Het voorstel zoals het er nu ligt geeft ons op dit moment in ieder geval het vertrouwen -- ik maak deel uit van de coalitie dus het zou gek zijn als ik het vertrouwen erin niet had -- dat het hiermee goed is geregeld. GS hebben het mandaat om maatwerk toe te passen en dat hebben we ook altijd gezegd. Soms kan het wel, soms kan het niet. Ik lag daar wel de voorwaarde onder dat de hoeveelheid die we nodig hebben niet mag worden overschreden want er mag geen vrijbrief worden gegeven voor extra mest en extra dierenaantallen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nu gooit u het weer over een andere boeg en heeft u het over hoeveelheden maar het gaat juist om de overlast in ruimtelijke zin en daarvoor wordt geen enkele maatregel opgenomen. Welke voorwaarden stelt u daar concreet aan?

Mevrouw **Slegers** (SP): Wat mij betreft zijn er genoeg voorwaarden door het college gegeven. Ik heb dat vertrouwen. U niet, dat weet ik. Daarover verschillen we van mening maar daar zijn we inmiddels wel aan gewend.

We zijn inderdaad zoals de heer Van Hattem terecht al zei bezig met de overgang naar een verantwoorde veehouderij en naar kringlooplandbouw. Dat betekent dus overgang naar een veehouderij die niet meer mest produceert dan onze eigen grond kan verwerken.

De uitkomsten van het Brabantberaad zijn unaniem en, zo is onze conclusie, worden dus breed gedragen door veel Brabanders uit onder meer de groene en de gezondheidshoek en de boerenhoek. Die hebben allemaal concessies aan elkaar gedaan. Er zitten inderdaad nu nog heel veel haken en ogen aan. Ik heb er een aantal genoemd. Maar juist door het evenwicht en de brede draagvlak neemt de SP de uitkomsten van het Brabantberaad zeer serieus. We zien daar echt een eerste echte stap in richting een gedragsverandering die zo snel mogelijk gezondheid, toekomstbestendige veehouderij en een verstandige voedselproductie moet garanderen, maar het is echt nog maar het begin en we moeten er allemaal bovenop zitten. Vandaar dat we voorlopig positief zijn en blijven monitoren. Ik heb de kanttekeningen genoemd en daar horen we graag het college verder over.

De heer **Van Hattem** (PVV): Vertrouwen is goed maar controle is beter. Welke concrete maatregelen gaat u nu voorstellen, misschien bij amendement, om toch te zorgen dat al die maatregelen geborgd worden en de overlast ook daadwerkelijk wordt aangepakt in ruimtelijke zin, want daar heb ik van u eigenlijk nog niets over gehoord.

Mevrouw **Slegers** (SP): Nee, maar ik heb wel aan het college gevraagd welke maatregelen de provincie kan nemen richting bijvoorbeeld de gemeentes om die waarborgen te bieden aan de Brabanders en die overlast echt te gaan reduceren. Ik weet dat we dat allemaal willen, u ook. Ik heb gezegd dat het nog niet alles is, maar dit is een serieuze aanzet. Ik vraag een aantal antwoorden van GS en daarnaast moeten we ons goed realiseren dat uiteindelijk de provincie – u zult dat nog veel minder willen dan ik – almachtig is. U bent al helemaal niet voor een centralistische overheid, dus we moeten

het samen met anderen doen, met gemeentes, met maatschappelijke partners, met burgers samen. Daarom heb ik ook die vragen gesteld.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het is leuk en aardig wat u zegt maar u geeft geen enkele zekerheid aan de burgers terwijl u wel een heel groot betoog houdt over die overlast, over de maatregelen die genomen zouden moeten worden, maar wat u uiteindelijk hier neerlegt is boterzacht. Er zit geen enkele harde afspraak in en er is geen enkele mogelijkheid om als doorzettingsmacht op te treden. Wat kunt u nu concreet aan de burgers meer geven dan wat u hebt gedaan om de overlast in te perken dan een paar vage toezeggingen richting GS.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik denk dat in de voorstellen van het Brabantberaad maar ook in de daaruit voortkomende voorstellen van het college alles staat wat mogelijk gedaan zou kunnen worden door de provincie om die waarborgen te geven. Daarnaast moeten u en ik ons realiseren dat we nooit die 100% garantie kunnen geven maar dat we wel zoveel mogelijk daarop aandringen. Vandaar mijn vragen aan het college, maar we kunnen het niet alleen. Er zitten beperkingen aan onze macht en zeggenschap en daar hebben we anderen voor nodig en daarom heb ik ook de vragen gesteld.

De heer **Heijmans** (SP): Ik heb een vraag aan de heer Van Hattem. Hij zei dat er geen enkele concrete maatregel is die garandeert dat de overlast afneemt. Ik neem toch aan dat hij de stukken uitstekend heeft gelezen en dat is wel zeker het geval want daar ken ik hem goed genoeg voor. Hij weet toch dat een van de wezenlijke en grote verschillen is dat we in deze nieuwe Verordening ruimte uitgaan van de achtergrondbelasting en niet langer van de voorgrondbelasting. Dat betekent dat we dus gaan kijken naar de cumulatie van geur en fijnstof en dat de garantie is dat we in de overlastgebieden eerst komen tot een standstill en op grond van de verbeterplannen komen tot een afname en liefst ook een afname van het aantal dieren. Het gaat met name de wijziging van voorgrondbelasting na achtergrondbelasting en als u niet begrijpt dat dat een wezenlijke verandering is en als u de mensen blijft voorhouden dat er niets verandert, dan vraag ik mij af waar u mee bezig bent.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor de urgentiegebieden liggen er helemaal geen harde afspraken. Dat blijft open, daar liggen geen vaste drempelwaarden voor klaar. Daarvoor zijn er geen indicatoren die keihard vaststellen wanneer iets een urgentiegebied wordt en wanneer niet. Wat dat betreft is het allemaal boterzacht. U haalt één technisch voorbeeld aan dat gebruikt zou kunnen worden maar het is nog altijd geen harde toezegging richting de burgers van Brabant die in overbelaste gebieden wonen. Wat dat betreft raakt het betoog van mevrouw Slegers kant noch wal en is het een loze belofte.

De heer **Heijmans** (SP): Het is nog erger, mijnheer Van Hattem. De Verordening ruimte geldt niet alleen voor de overbelaste gebieden maar voor heel Brabant en dat wil zeggen waar het onder andere gaat over de norm waar CDA en VVD zich druk over maken, de fijnstofnorm, dat er wel degelijk een grens aan wordt gesteld. We gaan nu anders dan in het verleden kijken naar wat het cumulatieve effect is als er vijf boerenbedrijven bij elkaar zijn gevestigd, terwijl we in het verleden keken naar wat het effect is van elk individueel

bedrijf. Als u niet ziet, maar dat is eerder een kwestie van niet willen zien, dat het een wezenlijk verschil is, dan probeert u hier de Brabantse bevolking voor de gek te houden.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het feit dat u zo moeten reageren en dat mevrouw Slegers al geen helder antwoord kan geven op mijn vraag zegt mij al genoeg dat u de Brabantse bevolking een loer aan het draaien bent met beloftes en heel zware woorden over kringloopprocessen et cetera. Als puntje bij paaltje komt zit er nauwelijks iets in het vat.

Mevrouw **Slegers** (SP): Kan de heer Van Hattem een voorbeeld noemen van een andere oplossing die de PVV de afgelopen jaren heeft aangedragen en die wel een concrete garantie biedt aan de Brabanders dat de overlast structureel gaat afnemen?

De heer **Van Hattem** (PVV): De overlast kan structureel afnemen door duidelijke afspraken te maken over ruimtelijke inpasbaarheid met een doorzettingsmacht van de provincie richting de gemeentes. Die stap durft deze coalitie met u voorop niet te doen.

Mevrouw **Slegers** (SP): De heer Van Hattem is zelf bijna jurist, of helemaal of half – ik weet het niet zeker – maar wel juridisch enigszins onderlegd. Bent u zich bewust van mogelijkheden en onmogelijkheden van de diverse bestuurslagen? Wilt u dan dat de provincie juridische regels uit haar duim zuigt, regels die dan straks door de Raad van State volkomen van tafel worden geveegd?

De heer **Van Hattem** (PVV): We kunnen in ieder geval veel scherpere regels geven dan nu wordt voorgehouden.

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat heb ik precies aan het college gevraagd en ik ben benieuwd naar hun antwoord.

De **voorzitter**: Even via de voorzitter. De heer Van Hattem was nog niet uitgesproken.

De heer **Van Hattem** (PVV): De mogelijkheden zijn in ieder geval niet optimaal benut en we weten nog niet eens zeker wat er überhaupt in die BZV gaat komen. De conceptversie ligt alleen maar voor; de definitieve versie is nog steeds niet vastgesteld. U houdt het wat dat betreft ook maar een beetje in het midden.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik constateer dus dat ook de heer Van Hattem hier geen concrete voorbeelden kan geven hoe de provinciale overheid wel een en ander moet borgen. Daar heb ik niets over gehoord.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil in dit geval in aansluiting op de PVV en de SP twee vragen stellen. De ene gaat over de overbelaste gebieden. Heeft de SP er nu zicht op dat het benoemen van die overbelaste gebieden er nu echt voor gaat zorgen dat er voor de mensen die daar heel terecht problemen hebben waarvoor we al jarenlang strijden, echt een oplossing komt. Als we vandaag een belangrijke beslissing nemen, moeten we dat zeker weten.

Mijn tweede punt is dat we dit debat vandaag heel erg over de techniek voeren, over de BZV, over de verordening, over een amendement om het al of niet aan te passen. Bent u

het eigenlijk niet met GroenLinks eens dat het beter zou zijn een principiële keus te maken voor minder dieren in Brabant en daar beleid voor te voeren in plaats van ons verder te verliezen in de techniek en er over 10 jaar achter te komen dat de problemen toch veel groter zijn geworden.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voorzitter. Ingaand op de laatste vraag, heeft GroenLinks het dan tot nu toe de afgelopen maanden, weken en vandaag niet begrepen? We hebben het continu over vermindering van dierenaantallen. Zelfs de ZLTO en het hele Brabantberaad. Het is er de hele ochtend overgegaan. Iedereen wil dat. De motivaties kunnen verschillen maar iedereen wil het, ook GroenLinks.

Verder vroeg u of wij er zicht op hebben dat de voorgestelde aanpak in de urgentiegebieden echt zal garanderen dat de overlast afneemt. Ik denk dat wij er op dit ogenblik geen van allen zicht op kunnen hebben en dat is een groot probleem. Dat is ook de zorg die ik namens al die burgers heb uitgesproken, zorg die ook wij hebben. Daarom heb ik ook vragen gesteld aan het college. Maar als wij dit niet doen en deze voorstellen van het Brabantberaad geen kans geven, de eerste keer dat juist de Brabantse burgers los van welke sector dan ook moeten actief mogen meepraten en meebeslissen, komen we nooit ergens. Juist zij moeten nu gaan meepraten en dat zicht daarop is er met deze aanpak wel.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben het volledig met mevrouw Slegers eens dat dit een stapje de goede kant op is en ik vind het ook goed dat zij het elke keer een stapje noemt, want het is wel een klein stapje.

Iedereen is het er op dit moment wel over eens dat er niet meer beesten bij moeten komen. Dat stond ook in de statenmotie van PvdA en vele partijen die hier twee jaar geleden is aangenomen. Waar ik het debat over wil voeren is of wij niet beleid moeten voeren waardoor het aantal dieren vermindert. Ook in wat ik de afgelopen week heb gelezen van de ZLTO is dat totaal niet hun inzet.

Mevrouw **Slegers** (SP): Maar de ZLTO is ondertekenaar geweest van het Brabant-akkoord en daarin wordt wel degelijk gesteld dat we toe moeten naar maximering en vermindering van het aantal dieren. Daarnaast, we zijn er continu over bezig dat er een aanpak moet komen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik wil nog even inhaken op de opmerking van de heer Nico Heijmans van de SP en op de opmerking van de PVV. De provincie gaat wel over geur. Daarvoor hebben wij normen vastgesteld. Het lijkt er stellig op dat die geurnormen worden opgerekt in plaats van dat zij worden gehandhaafd of beperkt. Ziet de heer Heijmans dat ook zo?

De **voorzitter**: Dat punt hebben wij net al uitvoerig bediscussieerd.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, maar ik wil de mening van de SP weten.

De **voorzitter**: Met alle respect, volgens mij heeft de heer Heijmans daarop al antwoord gegeven. Leest u de notulen maar, dit is gewoon een herhaling van zetten.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik wil even reageren op GroenLinks. Er wordt hier steeds gezegd dat wij terug moeten naar dierenaantallen. Dat is natuurlijk prima, maar het grote probleem is dat wij daarvoor geen instrumenten hebben. Wij kunnen hier wel eindeloos discussies voeren en zeggen dat dit moet gebeuren en daarover zullen wel het allemaal wel eens zijn, maar de vraag is: hoe? Mevrouw Slegers heeft het aan iedereen gevraagd, maar niemand beantwoordt die vraag. Iedereen roept alleen maar: wij moeten terug naar aantallen dieren.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik ben samen met heel veel mensen van heel veel partijen, politiek en anderszins, de afgelopen dagen, zo niet maanden op zoek naar manieren om te kunnen garanderen dat wij als provinciale overheid zo snel mogelijk de dierenaantallen maximeren en terugbrengen. Wij zijn daar allemaal actief naar op zoek. Tot nu toe hebben wij nog niet de gouden sleutel gevonden, maar de intentie om die te vinden hebben wij allemaal. Ik heb alleen van GroenLinks en van de PVV nog niemand gezien die actief meezocht. Je kunt wel mooi ideologisch blijven vertellen dat het moet, maar wij zoeken naar de manier waarop.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Er is er maar één die dat kan en dat is het Rijk. Wij moeten ons dus richten op het Rijk. Zolang die dierrechten bestaan -- ik heb begrepen dat die er blijven tot 2018 -- hebben wij geen instrumentarium om te sturen op aantallen. Wij kunnen alleen op overlast sturen en dat doen wij ook, maar niet op aantallen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Wij zijn straks pas aan de beurt en dan zal ik uitleggen hoe wij dat willen doen. Wij kunnen het wel degelijk doen als provincie.

De **voorzitter**: Dat is mooi, dan wachten wij op uw bijdrage.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Nee, nee, nee.

De **voorzitter**: U kondigt aan wat u straks gaat zeggen. Dat is niet de bedoeling.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Mevrouw Slegers stelt mij een vraag en die vraag mag ik nu beantwoorden. Zij zegt dat GroenLinks geen oplossing heeft. Wij hebben wél een oplossing, maar die kost geld. Wij moeten middelen inzetten om dierrechten op te kopen. Dat is de oplossing! Laten wij het geld dat wij nu inzetten voor het circus van de BZV met al die vergaderingen en al die extra mensen en al die extra vergunning en al die extra bureaucratie, inzetten voor de echte oplossing van het probleem. Wij moeten met geld sturen dat er minder dieren komen. Dan zullen de landelijke overheid en de banken ook mee gaan doen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik kom even terug op wat mevrouw Slegers zojuist zei. Ik ben niet ideologisch aan het drammen over minder dierenaantallen. Dat was helemaal mijn boodschap niet. Wij hebben de overlast altijd centraal gesteld en de risico's voor de volksgezondheid. Daarop kunnen wij als provincie wél enigszins sturen. Daarop wil ik focus houden. Daarop moet het ruimtelijk beleid gericht zijn.

En wat de juridische houdbaarheid betreft, ik refereer even aan de laatste commissievergadering. Ik heb toen gedeputeerde De Boer voorgehouden dat er nog de

nodige twijfels bestaan over de juridische houdbaarheid van de BZV. Het antwoord van de gedeputeerde was, dat wij niet leven in een risicoloze samenleving en dat wij niet alles moeten laten afhangen van rechters.

Ik speel de bal even terug naar het college. Als die redenering wordt gehanteerd, moet het college ook niet met de BZV aankomen, want het is twijfelachtig of die stand kan houden bij de Raad van State.

Mevrouw **Slegers** (SP): Heel veel partijen hebben de afgelopen maanden gevraagd naar de juridische houdbaarheid van de nu voorgestelde maatregelen. Het college heeft ons in de verschillende memories van antwoord aangegeven dat voor zover het mogelijk om dat te garanderen, dat ook gebeurt. Inderdaad leven wij niet in een risicovrije omgeving. Ik heb in dezen vertrouwen in het college omdat wij daar zelf ook onderzoek naar gedaan hebben. Daarnaast constateer ik dat de PVV liever nog met een banaan in de bomen zit dan experimenteel bestuurlijke middelen te creëren die ons allemaal uit de shit gaan helpen.

Ik heb ook nog een antwoord aan GroenLinks over geld. De SP is hartstikke voor het inzetten van gemeenschapsgeld voor het oplossen van maatschappelijke problemen. Dat is bekend.

Mag ik de heer Smeulders herinneren aan de casus Huijgevoort? Daar was sprake van heel veel overlast, veel ellende en heel veel maatschappelijke problemen. Daar is één bedrijf verplaatst. Dat heeft een deel maar nog lang niet alle problemen opgelost en dat heeft zes of zeven miljoen euro gekost. Ik kijk even naar de gedeputeerde. Zo veel geld kost het dus. De heer Smeulders zal het toch met mij eens zijn dat wij nu eens niet maatschappelijk geld maar marktgeld moeten inzetten om deze problemen op te lossen? Het moet op een andere manier kunnen. En dat kan samen met burgers en gemeenten.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik vind het interessant dat mevrouw Slegers afsluit met de opmerking dat wij het op andere manieren moeten oplossen. Zij zegt echter steeds dat zij eigenlijk niet weet hoe en dat zij daar nog steeds naar op zoek is.

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat heb ik op geen enkele manier gezegd.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik vraag het aan GS. Wij realiseren ons dat het duur is om met financiële middelen ervoor te gaan zorgen dat de sector kleiner wordt in Brabant. Maar stel dat er weer een uitbraak van zoönose komt, dan betaalt de maatschappij vaak de kosten en de maatschappij dat zijn wij. Laten wij dat voorkomen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Daar ben ik het mee eens.

De **voorzitter**: Ik sluit nu deze gedachtenwisseling. Mevrouw Slegers was aan het einde van haar betoog. Interrupties horen bij dit onderwerp, dus daarvoor moet ook ruimte zijn. Maar die moet er ook zijn voor het gebruikelijk kopje koffie.

De vergadering wordt van 11.42 uur tot 12.00 uur geschorst

De **voorzitter**: Het woord is nu aan de heer Van Hattem. Hij voert samen met mevrouw Kardol het woord voor de fractie van de PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Zojuist tijdens de interrupties kregen wij van mevrouw Slegers te horen dat wij met een banaan in de boom moesten gaan zitten. Wij hebben een paar bananen op onze desks neergelegd om het een beetje symbolisch te maken, maar goed.

Voorzitter. Veel van de voorliggende punten zijn al besproken in de commissievergaderingen, maar desalniettemin is er nog genoeg reden om ook in PS aandacht daaraan te schenken. Voor de PVV zit er een aantal pijnpunten in de Structuurvisie en de Verordening ruimte. Op de eerste plaats is dat de windenergie. In de herziene Structuurvisie zijn passages toegevoegd die uitspreken dat de provincie Noord-Brabant windenergie wil stimuleren. De PVV is pertinent tegen deze onrendabele, inefficiënte en overlastgevende vorm van energieopwekking in het kader van de duurzaamheidsideologie. Als we ons tot de vandaag voorliggende ruimtelijke aspecten beperken: windturbines zijn een ernstige vorm van landschapsvervuiling, met zeer nadelige gevolgen voor omwonenden en de natuur. Daarom dienen wij een amendement in om deze passages te verwijderen en een motie om de stimulering van windturbines uit het Brabantse ruimtelijke beleid te verbannen. Daarnaast dienen wij een motie in om te voorkomen dat de mogelijkheden voor windturbines in Oost-Brabant verruimd worden. De bevolking van Reusel heeft nu al slapeloze nachten over de mogelijke komst van een windpark. Op enkele kilometers afstand zien zij 's avonds de rode lichten van de Belgische windturbines al dreigend knipperen als een onheilspellend toekomstbeeld voor het kleinschalige landschap van onze mooie Kempen. Dat mogen we niet toelaten.

Deze windmanie is een gevolg van de klimaatkolder. Helaas is ook de Structuurvisie hiermee doorspekt. Er is een hele paragraaf gewijd aan de als een onweerlegbaar feit gepresenteerde klimaatverandering en de veronderstelde gevolgen daarvan, zonder enige wetenschappelijke onderbouwing of bronvermelding. Naar goed wetenschappelijk gebruik moeten volgens de falsificatieleer van Karl Popper deze aannames voortdurend ter discussie gesteld kunnen worden. Daarom is het onwenselijk om dit soort veronderstellingen als basis van ons ruimtelijk beleid te gebruiken. De PVV dient dan ook een motie in om deze paragraaf te schrappen.

Wat de PVV ook wil schrappen uit de Verordening ruimte zijn ambtshalve wijzigingen die bepaalde stedelijke ontwikkelingen mogelijk moeten maken. In concreto zijn dit grootschalige woningbouwprojecten waarmee gemeenten hopen het verlies op hun falende grondexploitatie af te kunnen dekken; projecten die in de huidige woningmarkt voor het grootste deel onrealistisch zijn, zoals De Bogerd in Udenhout, en voorbijgaan aan de inbreidingsmogelijkheden in het bestaande stedelijke gebied. Deze inbreidingslocaties blijven nu vaak langdurig braak liggen of staan jarenlang te verkrotten, zoals in Valkenswaard. Voor die gemeente worden nu wel de regels rond integratie stad/land gewijzigd om het plan Dommelkwartier mogelijk te maken in een cultuurhistorisch beschermd gebied in de natuur van het Dommeldal. Er zijn geen duidelijk aanwijsbare soortgelijke gevallen, waardoor dit incidentenbeleid lijkt te zijn. Hieraan moeten we geen medewerking willen verlenen en wij dienen daarom samen met GroenLinks een amendement en een motie in.

Jarenlang is het Dommeldal in het ruimtelijk beleid beschermd als unieke en kwetsbare natuur. Het gebied heeft de aanduiding groenblauwe mantel met de daarbij behorende landschappelijke kwaliteiten. Maar wat is al deze bescherming waard als er stukje bij beetje afbreuk aan wordt gedaan door nieuwe verstedelijking? Niet alleen in het

Dommelkwartier in Valkenswaard, maar ook in Eindhoven waar de gemeente een woonwagencamp wil uitbreiden in de groenblauwe mantel van het Dommeldal. Dit is een zeer ongewenste ontwikkeling, vooral omdat er alternatieven mogelijk zijn. De PVV dient daarom een motie in om hieraan geen medewerking te verlenen.

Tot slot een belangrijk Brabants cultuurhistorisch en sociaal fenomeen wat ook een eigen vorm van ruimtelijke bescherming verdient: het carnaval. In nishutten worden jaarlijks door carnavalsverenigingen prachtige carnavalswagens gebouwd. Het is een belangrijk tijdverdrijf en een sociaal bindmiddel voor jong en oud in de Brabantse samenleving. De nishutten moeten echter ook ieder jaar worden afgebroken en een paar maanden later weer worden opgebouwd, omdat het vanwege de Verordening ruimte niet mogelijk is deze permanent te laten staan. Dit kost extra tijd en moeite en veroorzaakt onkosten voor de carnavalsverenigingen. Om daar wat aan te doen heeft de gemeenteraad van Breda onlangs een motie aangenomen om de provincie te verzoeken hiertoe de Verordening ruimte aan te passen. Op onze beurt leggen wij nu een motie voor met het verzoek aan GS om aan deze wensen tegemoet te komen.

Ik geef nu het woord aan Joyce Kardol.

De **voorzitter**: Als u dat nu aan mij overlaat! Het woord is aan mevrouw Kardol.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. Vandaag besluiten we ook over de borging van de transitie naar een zorgvuldige veehouderij in de Structuurvisie en de Verordening ruimte. Dat het uitvoeringsinstrument BZV op dit moment echter nog niet gereed is, is zeer opmerkelijk en schijnt sommige politieke partijen hier vandaag niet te interesseren, gezien het feit dat we vandaag dit stuk toch behandelen.

Vorig jaar is de eerste bijeenkomst geweest van het Brabantberaad. Een jaar is naar dit moment toegewerkt en de PVV-fractie is dan ook erg teleurgesteld dat het proces naar deze twee belangrijke voorstellen over zorgvuldige veehouderij zo onzorgvuldig plaatsvindt. Afgelopen jaar hebben we in de commissie al meermaals het belang aangehaald van een zorgvuldige voorbereiding en toch is tijdens de afgelopen commissievergadering niet voldoende tijd ingepland om te discussiëren, was er geen ruimte voor beantwoording van de eerste termijn en was er geen gelegenheid voor een tweede termijn. Wij worden op het laatste moment wel overladen met provinciale documenten. Dat is heel jammer en doet teniet aan het belang van dit dossier en de inspraakreacties van derden. Kortom, alle gestelde termijnen en afgesproken processen zijn bij de behandeling van de voorliggende documenten overschreden. Het proces is allerm minst zorgvuldig, dus wat kun je dan verwachten van de inhoud?

Met de huidige werkwijze stellen Gedeputeerde Staten een BZV vast nadat wij vandaag hebben besloten over het Brabantse ruimtelijke beleid. Het voorstel van de PVV is om in een aanvullende Statenvergadering te besluiten over de BZV tezamen met voorliggende documenten en in ieder geval de BZV eerst nog in de commissie te bespreken. Op deze manier kunnen deze documenten zorgvuldiger worden vastgesteld, met de Staten worden besproken en is er hopelijk ook meer zekerheid over de juridische houdbaarheid van de BZV. Graag verneem ik de reactie van de gedeputeerde hierop.

De reden overigens dat we vandaag niet beschikken over een BZV is en ik citeer "dat het college meer tijd nodig heeft om samen met de partners in het Brabantberaad de wijzigingen naar aanleiding van de consultatie voor te bereiden." Laat de gedeputeerde hiermee niet te veel over aan de partners in het Brabantberaad in plaats van zelf

daadkrachtig op te treden? Uit technische vragen blijkt dat na de bijeenkomst in de Ruwenberg in 2013 twee heren een opdracht hebben gekregen om het totaalproces te faciliteren en begeleiden voor maar liefst een totaalbedrag van €20.000, gebaseerd op een inzet van 20 dagen. Dat is dus maar €1.000 euro per dag om een proces te begeleiden! Absurd. Het zal u niet verbazen: de snabbeldiensten zijn gegaan naar de PvdA-er Felix Rottenberg die vorig jaar tijdens het Brantberaad voor ruim €6000 is ingehuurd door de provincie. Ondanks de publieke tegenstand hierop heeft het college hem direct weer ingehuurd. Ik ben benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde op onze hamvraag: welk deel van de €20.000 euro die besteed is aan de inhuur voor 20 dagen is gegaan naar PvdA-er Felix Rottenberg en welk deel naar BMF-toezichthouder Jan Hendrik Ockels? Aan wie is het belastinggeld besteed? Ik vind dit een heel essentieel punt. Wij zien absoluut niet het nut en de noodzaak van het inhuren van deze heren. Door het inhuren van deze heren is schijnbaar wel voorkomen dat onze gedeputeerde geen dubbelrol op zich hoeft te nemen. Dit is heel opmerkelijk gezien een van de twee heren een BMF-toezichthouder is en de andere een PvdA-er. Waarom kon de gedeputeerde deze rol niet op zich nemen en wat was de noodzaak om deze twee heren voor €20.000 in te huren? En zijn er nog meer dure belastinggeldverspillende verrassingen bij het komende Brabantberaad?

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik wil even reageren op mevrouw Kardol. Ik vind het erg onplezierig dat op deze manier in de Staten gesproken wordt over deze twee mensen en over bedragen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik vind het een essentieel punt omdat ik het verspilling van belastinggeld vind.

Bij de Structuurvisie en de Verordening ruimte kan de PVV zich vinden in de gedachtegang community farming, oftewel op z'n Brabants "boeren met de buren". Wij zijn dan ook blij dat draagvlak een voorwaarde is bij de BZV. De Brabanders en de Staten hebben zich echter met de motie "Stop, geen vee erbij" duidelijk uitgesproken tegen de intensieve veehouderij. Worden deze belangen echter wel goed geborgd in voorliggende documenten? Belangrijke elementen zijn nog niet voldoende geborgd of uitgewerkt en vragen om concretisering. De speerpunten van de PVV zijn volksgezondheid, leefbaarheid en dierenwelzijn. Ik zal die puntsgewijs behandelen.

In het kader van gezondheid merk ik op dat de Q-koorts nog steeds een essentieel punt is. Ik heb de afgelopen maanden van dichtbij gezien dat dit nog steeds actueel is. In Noord-Brabant wonen ruim 2,4 miljoen mensen samen met 5,5 miljoen varkens, 26 miljoen kippen en 660.000 runderen. Dit vraagt om de gezondheid van omwonenden centraal te plaatsen. Wij zijn dan ook blij dat er volgende maand in Oost-Brabant een onderzoek begint om de relatie tussen de intensieve veehouderij en de volksgezondheid nader in kaart te brengen. Wij vinden wel dat volksgezondheid nu al leidend moet zijn en helaas zien wij dat in de voorliggende documenten niet voldoende terug.

De BZV stuurt en stimuleert op bedrijfsniveau en kan daarom maar nauwelijks een bijdrage leveren aan het oplossen van de problemen in overbelaste gebieden. Er moet met name ook rekening gehouden worden met het gebiedsniveau. De omgeving, de aanwezigheid van woningen maar ook van andere bedrijven, de combinatie van veebedrijven, pluimvee en varkensbedrijven en de cumulatieve effecten zijn namelijk belangrijk voor de volksgezondheid en leefbaarheid. In de memorie van

antwoord wordt aangegeven dat borging van de uitbreiding van de veestapel in urgentiegebieden niet mogelijk is. Toch zijn er beloftes gedaan om juist deze gebieden aan te pakken. Hoe wil de gedeputeerde dit gaan doen?

De aanpak van deze gebieden vergt wellicht een bredere inzet van uitvoeringsinstrumenten. Het verbaast ons dan ook dat er over de aanpak van deze gebieden niks te lezen staat in de Verordening ruimte! Sterker nog, het nieuw geïntroduceerde woord "urgentiegebied" komt niet eens voor in de Verordening ruimte. Dat een overbelast gebied niet hetzelfde is als een urgentiegebied begrijpen wij, maar dat is niet te halen uit de Verordening ruimte, gezien beide begripsbepalingen daar ontbreken. Wij dienen een amendement om deze begripsbepalingen goed te borgen in de Verordening ruimte.

Ik kom dan bij de leefbaarheid. Voor deze urgentiegebieden is het van belang dat er op zeer korte termijn een plan van aanpak komt. Deze problematiek moeten we echter niet afschuiven op de gemeenten in samenspraak met boeren, burgers en de banken.

Het is goed om te vernemen dat er afspraken gemaakt zijn in het Brabantberaad en dat de provincie ervan uitgaat dat ieder haar verantwoordelijkheid pakt, maar wij zien liever dat afspraken ook juridisch worden vastgelegd. Als provincie moeten we onze verantwoordelijkheid nemen en dit punt niet afschuiven naar de gemeentes. Wij moeten wel een doorzettingsmacht zijn richting de gemeentes. Het is aan de provincie om een eenduidige definitie en criteria op te stellen voor urgentiegebieden en de hiervoor benodigde juridische maatregelen te treffen om verdere groei van de veehouderij in urgentiegebieden te voorkomen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Mevrouw Kardol zegt nu dat de provincie van alles moet gaan doen, dat zij gemeenten in een bepaalde richting moet gaan sturen, terwijl haar fractievoorzitter net tijdens mijn betoog zei dat wij het allemaal aan de markt moeten overlaten en ons er niet mee moeten bemoeien. Hoe rijmt zij dat?

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik denk dat mevrouw Slegers twee heel verschillende punten door elkaar haalt. Ik wil best het verschil uitleggen, maar stel voor dat op een later moment te doen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik denk dat het precies dezelfde punten zijn. Het gaat over de verschillende aspecten van veehouderij en de overlast die daardoor veroorzaakt wordt. Daar moeten samen met de markt iets aan doen. Je kunt niet de ene keer zeggen dat je het aan de markt overlaat en de andere keer dat de provincie of de overheid het moet regelen. Dat is opportunisme, van twee walletjes eten of niet weten welke keuze je moet maken.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Begrijp ik het goed dat mevrouw Slegers niet wil dat wij de urgentiegebieden aanpakken?

Mevrouw **Slegers** (SP): Dan heeft mevrouw Kardol zoals gewoonlijk niet goed geluisterd of het zoals gewoonlijk niet goed begrepen. Ik denk dat iedereen hier heeft gehoord dat ik heb gezegd dat wij dat juist wél moeten doen, samen met gemeenten en vanuit een provinciale regierol.

De heer **Van Hattem** (PVV): Mevrouw Slegers heeft volgens mij zelf én niet goed geluisterd én het niet goed begrepen. Het gaat ons in die urgentiegebieden om een ruimtelijke aanpak. Daar hebben wij het over gehad. Zij heeft het steeds over sturing op bedrijfsniveau, over hoeveelheden, dierenaantallen, et cetera. Dat zijn allemaal bedrijfseconomische factoren. Daarover hebben wij het niet. Wij hebben het steeds over de ruimtelijke aanpak van de urgentiegebieden. Daar gaat het om.

Mevrouw **Slegers** (SP): Wij moeten iets in de Verordening ruimte zetten, wij moeten iets borgen, maar wat precies wordt niet duidelijk. En of het kan, weet u niet en dat vraagt mevrouw Kardol aan de gedeputeerde. Het is dezelfde vraag die ik heb gesteld

De **voorzitter**: Dan gaan wij straks mooi op het antwoord wachten.

De heer **Verhees** (VVD): Is de PVV niet van mening dat de beleving van de overlast door de bewoners een van de factoren is bij het aanwijzen door de gemeenten van urgentiegebieden? Ondanks dat de PVV in geen enkele gemeenteraad vertegenwoordigd is, zouden die gemeenteraden heel goed in staat kunnen zijn om in te schatten wat onder de burgers leeft. Of denkt mevrouw Kardol dat wij dat hier in Den Bosch in St. Michielsgestel of in Someren beter kunnen bekijken?

Mevrouw **Kardol** (PVV): Als provincie hebben wij de belofte gedaan dat wij de overlaste gebieden zouden aanpakken. Die belofte moeten wij waarmaken juist met de Verordening ruimte en de BZV. Dit zeer essentiële punt moeten wij niet afschuiven op de gemeenten. Natuurlijk moeten wij het doen in samenspraak met de gemeenten. Het is ook goed dat de beleving van de bewoners erbij betrokken wordt, maar wij kunnen niet zeggen: gemeenten, hier heb je het. Daar zijn wij absoluut niet voor!

De heer **Verhees** (VVD): Dan verschillen we heel duidelijk van mening. We praten absoluut niet over afschuiven. Wij denken dat de gemeente als overheid bij uitstek het beste in staat is dit te beoordelen. Dat is iets heel anders dan afschuiven.

De **voorzitter**: De gedachten op dit punt lijken gewisseld. Mevrouw Kardol vervolgt haar betoog.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik wil graag van de gedeputeerde horen hoe hij juridisch wil borgen dat er in de tussenliggende periode van vaststelling van de verordening inclusief de BZV tot de zomer wanneer hopelijk de urgentiegebieden zijn vastgesteld, er geen dieren bijkomen in de urgentiegebieden.

Met het project Mijn Mooi Brabant heeft het college het belang benadrukt van het ruimtelijk inpassen van bedrijfsgebouwen als voorbeeld voor vergelijkbare situaties in Brabant. In de recent verschenen memorie van antwoord wordt aangegeven dat de hoofdregel is dat iedere ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied bijdraagt aan een verbetering van de landschappelijke kwaliteit. De PVV ondersteunt deze gedachte en vindt het dan ook van essentieel belang in het kader van leefbaarheid dat landschappelijke inpasbaarheid voor gebouwen wordt opgenomen als voorwaarde in de Verordening ruimte en niet als keuzeoptie. Derhalve dienen we een amendement (A7) in om dit te borgen in artikel 3.1. van de verordening.

Zorgelijk in het kader van leefbaarheid blijft het verdienmodel voor de boeren en met name bij de gezinsbedrijven. Als Staten gaan we niet over de prijs van vlees, maar een boer moet goed kunnen boeren. Kan dat nog wel met de BZV? Daar plaatsen we onze vraagtekens bij. Ook al betaalt de Nederlandse retail meer – we hebben hierover onlangs gesprekken met bedrijven gehad – dit is slechts een klein percentage van de markt. Het blijft dus gewoon zorgelijk. Een goede monitoring van de BZV is dan ook van essentieel belang. Derhalve zullen wij hiervoor samen met onder meer D66 en als ik ben niet vergis de PvdA en 50PLUS een motie indienen om in ieder geval de BZV te monitoren.

Dierenwelzijn. Voor melkveebedrijven, die niet tot de intensieve veehouderij worden gerekend, was aanvankelijk sprake van een norm voor voldoende grond voor veebezetting. Op aandringen van de ZLTO is schijnbaar dat criterium en conform media ook overige zaken op gebied van dierenwelzijn en antibioticabeleid na overleg tussen de provincie en de ZLTO uit de BZV gehaald. Graag een reactie van de gedeputeerde hierop. Daarnaast zijn wij wel content om te lezen dat middels certificaten in de BZV 1.1 brandveiligheid toch kan worden opgenomen. Wij zouden echter wel graag zien dat dit al in versie 1.0 kan worden opgenomen. Daarnaast is het voor de Brabantse beleving en ook voor dierenwelzijn belangrijk dat de koe de stal uit komt. Het is dan ook belangrijk dat met de BZV niet de intensieve melkveehouderij wordt gestimuleerd maar wel de weidegang. Wij verzoeken de gedeputeerde dan ook dit in deze versie van de BZV op te nemen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kardol, komt u tot een afsluiting.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik ben toe aan mijn conclusie en mijn afsluiting.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter! Ik was beleefd aan het luisteren of ik nog iets zou horen over de periode dat het voorbereidingsbesluit stopt en de urgentiegebieden in de zomer er zijn. Ik zou graag meegaan met uw gedachte dat we het even vasthouden en wachten totdat de urgentiegebieden zijn aangepakt, maar we weten ook dat het voorbereidingsbesluit moet aflopen. Wat doen we in de tussentijd? Terug naar af?

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik heb zojuist een vraag gesteld aan de gedeputeerde hoe hij juridisch wil borgen dat er in de tussenliggende periode van vaststelling van de verordening met de BZV tot de zomer wanneer hopelijk de urgentiegebieden zijn gedefinieerd, er in die urgentiegebieden geen dieren meer bij komen. Ik wil dus graag van de gedeputeerde horen welke middelen en instrumenten hij daarvoor heeft.

De **voorzitter**: Dat wachten we af. Mevrouw Kardol, rondt u af.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Afsluitend, morgen is er een afterparty van Boer Zoekt Vrouw en de PVV hoopt dan ook dat de Brabantse boeren dan iets te vieren hebben maar dat de burens niet met de overlast zitten.

De **voorzitter**: Ik zag van de week al op teletekst: BZV trekt 4 miljoen kijkers. Het zal vandaag niet veel schelen maar dat ging wel over iets anders. Het is een mooie samenvatting.

Door het lid Van Hattem wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, ter bespreking van Statenvoorstel 02/14: Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014, besluiten:

- in de tekst van de Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014 de volledige paragraaf 2.2.2 te verwijderen:*

"2.2.2 Veranderend klimaat

In de komende decennia gaat het klimaat merkbaar veranderen. Er komen vaker extremen in neerslag, de zeespiegel stijgt en de temperatuur gaat omhoog. Wat de ruimtelijke consequenties zijn van de klimaatverandering is nog volop onderwerp van studie.

Voorbeelden zijn het verhogen van dijken en creëren van overstroomgebieden.

Het water- en ecosysteem heeft hierin een cruciale rol. Aan de ene kant moeten de pieken in de afvoer goed op worden gevangen. Aan de andere kant is er toenemende behoefte aan extra water om de droogtes te bestrijden. Dit werkt door in de opgave voor de natuur, de landbouw, de recreatie en in het stedelijk gebied.

Ook hogere temperaturen hebben invloed. Het belang van goede (met name noord-zuid) verbindingen tussen natuurgebieden neemt toe om de natuur beter bestand te laten zijn tegen schommelingen in omstandigheden.

In het landelijk gebied zijn er gevolgen voor de landbouw door temperatuurstijging, vernatting (extreme buien), maar ook grotere kans op droogtes. In het stedelijk gebied is de groenblauwe dooradering en de (natuurlijke) afwatering steeds belangrijker vanwege de stijgende temperaturen en het voorkomen van wateroverlast. De stijgende temperatuur in met name grotere steden heeft een negatief effect op de volksgezondheid.

De opgave is om een klimaatbestendige ontwikkeling van Noord-Brabant te realiseren."

Toelichting:

Betreffende passages zijn gebaseerd op niet nader onderbouwde aannames over klimaatverandering. Klimaatverandering en de veronderstelde gevolgen daarvan worden hier - zonder bronvermelding - als een onbetwist feit gepresenteerd, terwijl klimaatmodellen wereldwijd ter discussie staan, waaronder de genoemde temperatuurstijgingen. Derhalve dient dit geen basis te vormen voor het provinciaal ruimtelijk beleid.

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A3.

Door de leden Van Hattem en mw. Brunklaus wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, ter bespreking van de Verordening ruimte 2014, besluiten:

- in het Herzien Ontwerpbesluit 03/14F te verwijderen:*

artikel 9.1 lid 1 onder d:

"voor zover een bestemmingsplan voorziet in een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het eerste lid, is artikel 2, vierde lid (zwaarste regiem geldt) niet van toepassing en heeft

het tweede lid, onder b voorrang op de beschermingsregels die elders in deze verordening zijn opgenomen, behoudens in geval dat artikel 5 (EHS) van toepassing is."

Toelichting:

In de toelichting bij de Verordening ruimte is te lezen dat bij stedelijke ontwikkeling in een gebied met de aanduiding integratie stad-land dienen gemeenten op basis van een integrale visie weer te geven hoe zij in deze gebieden nieuwe stedelijke en landschapsontwikkelingen gelijktijdig en in samenhang met elkaar willen ontwikkelen. Het doel hierbij is dat er in het landschap nieuwe kwaliteiten ontstaan of bestaande landschapskwaliteiten worden versterkt. Het doel van versterking van bestaande landschapskwaliteiten wordt tekort gedaan indien het beschermingsregiem hiervan buiten toepassing wordt verklaard. Toevoeging van dit nieuwe artikel 9.1 lid 1 onder d aan de Verordening ruimte is daarom niet wenselijk.

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A4.

Door het lid Van Hattem wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, ter bespreking van Statenvoorstel 02/14: Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014, besluiten in de tekst van de Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014 de volgende herziene passages uit paragraaf 3.8 te verwijderen:

- De provincie steunt de ontwikkeling van windenergie onder voorwaarden.*
- De provinciale doelstelling is om in 2020 470,5 MW aan vergund vermogen windenergie te hebben opgesteld.*
- De provincie stimuleert nieuwe toepassingen voor de opwekking van windenergie."*

Toelichting:

Windenergie is inefficiënt, onrendabel, slecht voor omwonenden, natuur en milieu en een aantasting van het Brabantse landschap. Daarom dient windenergie niet door de provincie gestimuleerd of gesteund te worden. De ontwikkeling van windenergie moet daarom ook geen deel uitmaken van de basis van het provinciale ruimtelijke beleid in de Structuurvisie.

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A5.

Door het lid mw. Kardol worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, ter bespreking van de Verordening ruimte 2014, besluiten:

- in het Herzien Ontwerpbesluit 03/14F artikel 1.97 toe te voegen en als volgt te formuleren:*

"1.97 Overbelast gebied

indien er vanwege de cumulatieve uitstoot van milieubelastende stoffen een aanzienlijke overschrijding bestaat van opgenomen normen waardoor geen goed woon- en leefklimaat geborgd kan worden of er vanwege de cumulatieve uitstoot van milieubelastende stoffen een aantasting van in de nabijheid gelegen ecologische waarden plaatsvindt;"

Toelichting:

De begripsbepalingen overbelast gebied en urgentiegebied ontbreken in de Verordening ruimte wat tot verwarring leid. Beschreven definitie is conform artikel 6.4. lid 2 en 7.4. lid 2 van de Verordening ruimte.

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A6.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, ter bespreking van de Verordening ruimte 2014, besluiten:

- in het Herzien Ontwerpbesluit 03/14F artikel 3.1. lid a als volgt te formuleren:*
 - a. het plan bijdraagt aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving waaronder in ieder geval een goede landschappelijke inpasbaarheid;"*

Toelichting:

Met het project Mijn Mooi Brabant heeft het college het belang benadrukt van het ruimtelijk inpassen van gebouwen als voorbeeld voor vergelijkbare situaties in Brabant. In de recent verschenen memorie van antwoord wordt aangegeven dat de hoofdregel is dat iedere ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied bijdraagt aan een verbetering van de landschappelijke kwaliteit. Derhalve is het van belang, mede in het kader van leefbaarheid, dat landschappelijke inpasbaarheid voor gebouwen wordt opgenomen als voorwaarde in de Verordening ruimte en niet als keuze optie.

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A7.

Door het lid Van Hattem worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, handelend de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- GS in de achtergrondnotitie Verordening ruimte 2014 in de reactie op de inspraak bij het punt 'Windenergie' (blz. 8/14) op het verzoek om zoekgebieden voor windenergie in Oost-Brabant als volgt reageren:*

"Het beleid in de Svro is er op gericht verspreide windturbineopstellingen te voorkomen en de ontwikkeling alleen toe te laten bij grootschalige landschappen (grote bedrijventerreinen en open landschap). Vanuit die optiek is verruiming of het aanwijzen van gebieden in Oost-Brabant op dit moment niet gewenst. Om de transitie naar duurzame energie binnen de provincie verder vorm te geven, worden het komende jaar bijeenkomsten georganiseerd met PS om te bezien of dit beleid bijstelling vraagt. De gevraagde bijstelling wordt in dat traject betrokken",

overwegende dat:

- Oost-Brabant om diverse redenen ongeschikt is voor windenergie, waaronder de relatieve windluwheid van dit gebied en de kleinschaligheid van het landschap,*

spreken uit dat:

- verruiming van het zoekgebied voor windenergie niet wenselijk is en van een bijstelling van dit beleid moet worden afgezien, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M5.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- *volgens het Eindhovens Dagblad van 31 januari 2014 de Eindhovense wethouder Torunoglu met de provincie in overleg zal treden over de uitbreiding van een woonwagenkamp in de groenblauwe mantel van het Eindhovense Dommeldal;*
- *het Trefpunt Groen Eindhoven als officieel gemeentelijk adviesorgaan een negatief advies heeft uitgebracht over deze locatie omdat deze te dicht bij het kwetsbare Dommeldal ligt;*
- *het Trefpunt Groen Eindhoven tevens een geschikte alternatieve locatie heeft voorgesteld aan de Sliffertsestraat,*

overwegende dat:

- *een uitbreiding van het woonwagenkamp een ernstige aantasting is van de kwetsbare flora en fauna in de groenblauwe mantel van het Eindhovense Dommeldal;*
- *er in ruimtelijk opzicht alternatieve locaties mogelijk zijn,*

roepen GS op:

- *geen medewerking te verlenen aan de uitbreiding van het woonwagenkamp in de groenblauwe mantel van het Eindhovense Dommeldal,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M6.

Door de leden Van Hattem en mw. Brunklaus wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- *de gemeente Valkenswaard verstedelijkt gebied wil ontwikkelen in het 'Dommelkwartier';*
- *de Raad van State heeft geoordeeld dat het betreffende bestemmingsplan ongeldig is omdat onvoldoende rekening is gehouden met de cultuurhistorische en natuurwaarden in het gebied;*
- *bij verstedelijking in een gebied met de aanduiding integratie stad-land in evenredigheid rekening moet worden gehouden met de aanwezige landschappelijke waarden en de bestaande kwaliteiten versterkt moeten worden,*

overwegende dat:

- *het plangebied deel uitmaakt van de groenblauwe mantel van het kwetsbare Dommeldal;*
- *het plangebied deel uitmaakt van het cultuurhistorische akkercomplex rond het Loon;*
- *het plangebied deels (Weegbree) deel uitmaakt van het attentiegebied voor de EHS;*
- *van versterking van de landschappelijke waarden geen sprake is;*
- *er geen rekening is gehouden met de inbreidingsmogelijkheden in bestaand stedelijk gebied van de gemeente Valkenswaard, welke ruimschoots aanwezig zijn,*

roepen GS op:

- *geen medewerking te verlenen aan het bestemmingplan voor het Dommelkwartier zolang de gemeente Valkenswaard de beschikbare inbreidingslocaties nog niet benut heeft,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M7.

Door het lid Van den Berg wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelende de Verordening ruimte,
constaterende dat:

- *alle geplande windparken in Nederland bij elkaar een optimistisch geschatte temperatuurreductie van 0,0013 graden realiseren;*
- *de kosten voor alle windparken in Nederland tot 2023 tussen 70 en 100 miljard euro bedragen, inclusief inpassingskosten (ca. €25 miljard excl.);*
- *de aardoppervlakte tussen 1982 en 2006 is afgekoeld;*
- *de luchttemperatuur op aarde - bij lineair stijgend CO₂-gehalte - sinds 17 jaar geen opwarming meer laat zien en de huidige gemeten temperatuurontwikkeling ver onder de verwachtingen van de computermodellen ligt,*

overwegende dat:

- *CO₂-reductie geen doel is, maar een middel ter voorkoming van opwarming van de aarde;*
- *windmolens extreem kostenineffectief zijn in de strijd tegen deze opwarming van de aarde;*
- *windmolens steeds hoger worden en daarmee de horizon ernstig vervuilen;*
- *windmolens ernstige gezondheidsklachten kunnen veroorzaken bij omwonenden;*
- *de pauze in/de gestopte opwarming van de aarde het bedrijfsleven en wetenschap voldoende tijd geeft revolutionaire veilige, schone, effectieve en goedkope alternatieven voor kolen, olie en gas verder te ontwikkelen,*

dragen Gedeputeerde Staten op:

- *iedere nadere bepaling ter stimulering en ondersteuning van windenergie uit de Structuurvisie ruimtelijke ordening en de Verordening ruimte te schrappen,*
 - *windenergie op geen enkele wijze te stimuleren of te ondersteunen,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M8.

Door het lid Van Hattem wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte 2014,
constaterende dat:

- *carnavalsverenigingen in Brabant jaarlijks geconfronteerd worden met het voor enkele maanden opbouwen en afbreken van nishutten voor de bouw van carnavalswagens;*
- *dit het gevolg is van het niet toestaan van niet-agrarische ontwikkelingen buiten het bouwvlak volgens de Verordening ruimte,*

overwegende dat:

- *dit jaarlijks veel tijd, geld en moeite kost voor de carnavalsverenigingen;*
- *carnavalsverenigingen - bijvoorbeeld in Prinsenbeek - bereid zijn om zelf een overeenkomst af te sluiten met de nodige regelgeving en handhaving omtrent het gebruik van een nishut;*
- *de gemeenteraad van Breda op 7 november 2013 een motie heeft aangenomen om een verzoek te doen bij de provincie om een wijziging aan te brengen in de Verordening ruimte om nishutten ten behoeve van het carnaval permanent toe te staan;*
- *aan de Bredase wethouder Arbouw in nader contact met de provincie is medegedeeld dat dit alleen op het bouwvlak mogelijk is;*
- *carnaval een belangrijk onderdeel is van de Brabantse cultuur en de Brabantse samenleving en het bouwen van carnavalswagens daar een belangrijk onderdeel van uitmaakt,*

roepen GS op:

- *de Verordening ruimte zodanig aan te passen dat carnavalsverenigingen hun nishutten voor de bouw van carnavalswagens permanent, dan wel voor langere tijd, kunnen laten staan - ook buiten het agrarische bouwvlak, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M9.

De heer **Wagemakers** (PvdA): Voorzitter. Wij zullen onze tijd zodanig verdelen dat we ons aan dit debat aanpassen. Want wat is er aan de hand? De hele discussie over Structuurvisie en Verordening ruimte wordt toch een veeteeltdebat. Dat blijkt in deze eerste ronde en wij doen eraan mee. Ik zal mij ook enorm beperken waar het gaat om de Verordening ruimte en de Structuurvisie want het zou klinken als een Sinterklaasliedje met Kerstmis. Ik ben echter wel verplicht toch een paar opmerkingen te maken over de Verordening ruimte. We hebben van de stuurgroep de brief gehad Dynamisch platteland. Die spreekt daar ook over maar dan hebben ze het over het veeteeltgedeelte. Wij als Staten stellen de verordening vast. Wij als Staten maken de wijzigingen. Wij als Staten hebben de afgelopen jaren regel op regel op regel gestapeld. Zijn het er dan meer geworden? Ja, veel meer. Begrijpt iedereen dat? Hier zit twijfel.

Wat is er aan de hand? In gemeentelijk Brabant leest men elk jaar een nieuw pakketje regels. Als ze zover zijn dat ze het hebben begrepen, komt er een aanwijzing of een nieuw bericht dat er weer wijzigingen komen. Het zou best wel eens zo kunnen zijn dat het teveel wordt, teveel van het goede en dat zij verzuipen in regels en dat wij hier in de provincie veel meer zorgen hebben over de controle en het ondersteunen ervan en dat er toch een verwijdering ontstaat, een twee-partijen-verhaal ontstaat van zij in de provincie en wij in de gemeenten en omgekeerd. Ik denk dat wij ons als Staten dit ter harte moeten nemen en eens heel goed moeten nadenken of wij hieraan iets kunnen doen.

Voorzitter. Ik wil dit ook in de eerstvolgende commissievergadering aan de orde stellen. Het is vandaag niet aan de orde en dan moeten we het er verder ook niet over hebben. Als wij de Verordening ruimte vaststellen wil ik een toezegging van de gedeputeerde. Er is namelijk via de inspraak door de Efteling een aanduiding gevraagd stad-land. Dat is nu via de inspraak gebeurd en daar hebben andere mensen niet op kunnen reageren. Dat is een methode die we niet zouden moeten willen hebben. Ik vraag de gedeputeerde dit

aan te houden en er in de loop van de tijd op een goede manier mee om te gaan, bijvoorbeeld op gebiedsniveau. Dan voorkomen we dit soort ongevallen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. Dan ben ik heel benieuwd hoe de heer Wagemakers tegen de situatie bij Hof van Cranendonck aankijkt die volgens mij exact dezelfde is als die bij de Efteling die hij nu beschrijft.

De heer **Wagemakers** (PvdA): Ik heb gekeken waar die aanduiding stad-land vandaan komt. Die is aangebracht na de inspraakronde. Wie het heeft aangevraagd is mij niet duidelijk. Wij weten ook niet waar het voor bedoeld is. Dit is in tegenstelling tot Cranendonck waar het uitgebreid is behandeld en waar genoeg informatie is verkregen. Ik heb ook niet kunnen ontdekken of er een gemeentelijk plan achter ligt bij de Efteling en daarom vind ik het zo raar.

Mevrouw **Spierings** (D66): Als ik het goed begrijp is de situatie bij de Efteling zo dat het er door het college even is in gefietst zonder dat er iemand in de inspraak om heeft gevraagd.

De heer **Wagemakers** (PvdA): Dat is uw vraag. Ik heb het niet gezegd en ik kan het ook niet vaststellen. Ik weet niet waar het vandaan komt. Mijn vraag aan de gedeputeerde is dus waar het vandaan komt en hoe hij daarmee omgaat. Daar wil ik mij toe beperken om tijd te winnen voor het veeteeltdebat.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter! In de vorige bestuurdersperiode hebben we in 2010 als Staten een stop gezet op de ontwikkeling in de veehouderij groter dan anderhalve hectare. De zorg in de maatschappij over het grote aantal vee in Brabant was daartoe toen aanleiding, met de actie "Megastallen Nee" als de meest bekende uiting. Vervolgens hebben we als PvdA in de Staten in december 2011 extra aandacht gevraagd voor de gezondheid als leidend thema in ons beleid rondom veehouderij. De motie Genoeg, geen vee erbij, werd met anderen ingediend en in meerderheid aangenomen. Verder in de tijd namelijk kennis van de afspraken van het Ruwenberg-beraad en we spraken in maart 2012 voor het eerst over de Brabantse zorgvuldigheidsscore 2020. Namens de Statenfractie van de PvdA vroeg ik u in maart 2012 of de volksgezondheid in de maatlat voldoende beschermd zou worden, of er voldoende aandacht was voor natuur en milieu en of de maatlat de omslag naar nieuwe, meer duurzame innovatieve veehouderij zou stimuleren.

Herkennen we dit alles nu in de Structuurvisie, in de Verordening ruimte en in de BZV? De PvdA realiseert zich dat zorgvuldige veehouderij 2020 meer is dan wij vandaag met ruimtelijke planvorming kunnen regelen. Vanuit dat perspectief kunnen we ons vinden in de eerste stap die is gezet. Dat verdient een compliment aan de vertegenwoordigers van de organisaties die in het Brabantberaad betrokken zijn. Het is een compromis en wij zullen ook om die reden terughoudend zijn met amendementen in de Verordening ruimte. We spreken als partij nadrukkelijk uit dat het om een eerste stap gaat en wij zullen GS houden aan hun woord dat nog voor de zomer 2014 een BZV 1.1 gereed is waarmee de nadruk op gezondheid van mens en dier nog meer de nadruk krijgt. Daarop vooruitlopend dienen wij samen met de SP en 50PLUS een motie in om nu al voorbereidingen te treffen om straks verdere stappen te zetten naar antibioticavrije productie van vlees.

Voorzitter. Ongerust is de PvdA nog steeds over de aanpak van overbelaste gebieden. Ik vroeg het college in maart 2012 wat de maatlat kan betekenen voor de mensen in die gebieden. Wij begrijpen dat de provincie lang niet alles zelf kan maar, zo vroeg ik toen, te doen wat we kunnen doen. De fractie is redelijk tevreden over de wijze waarop GS bij het Rijk proberen ruimte te krijgen, een pilot-status voor Brabant. Met onze contacten in Den Haag werken wij daar actief aan mee. Het is niet zonder succes. De staatssecretaris heeft onlangs de dierenrechten voor varkens en kippen verlengd totdat kan worden vastgesteld wat de mestverwerking doet in relatie tot de groei. Momenteel proberen we te agenderen de regelgeving rondom de interne saldering en het activiteitenbesluit. Het zijn allebei regelingen die het gemeenten moeilijk maken oude stallen aan te pakken waar nog geen technische voorzieningen zijn. We dienen dan ook met SP en 50PLUS een motie in voor ruimte in Brabant en we vragen iedereen in deze Staten meer kracht bij te zetten richting Den Haag en ook eigen fracties in Den Haag daarover te bevragen zodat we wel meer ruimte krijgen. In het bijzonder vraag ik ook mevrouw Geeraedts haar VVD fractie in de Tweede Kamer bij te praten over wat wij hier in Brabant willen.

De heer **Verhees** (VVD): Dat intern salderen is met het besluit huisvesting veehouderij toch een gepasseerd station. Sinds 1 januari 2013 moet het gerealiseerd zijn. Nieuwe stallen moeten aan onze eigen verordening voldoen. Over dat activiteitenbesluit werd bij het Brabantberaad door een ambtenaar geroepen dat het Brabant enorm zou helpen als dat niet meer van kracht zou zijn. Dat activiteitenbesluit geldt echter voor tal van bedrijven, van timmerbedrijf of lasbedrijf tot kleine rundveehouderij. U wilt toch niet hebben dat we hier 1000 extra ambtenaren gaan aanstellen? Als al die mensen moeten voldoen aan de milieuvergunningen geeft dat een hele hoop werk aan ambtenaren en adviesbureaus. Daarvoor is juist dat activiteitenbesluit.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): U hebt mij niet horen zeggen dat ik dat activiteitenbesluit wil loslaten maar wel dat in het activiteitenbesluit en ook in de interne saldering en de regels voor huisvesting belemmeringen zitten voor gemeentes om overbelasting aan te pakken. Er zijn goede voorbeelden in Brabant van gemeentes die al heel ver zijn. Ik noem bijvoorbeeld de gemeente Oirschot. Ik til er zwaar aan als wethouders uit zo'n gemeente die er zo bovenop zitten en die zo precies weten wat zij in hun gemeente willen regelen, aangeven dat er belemmeringen zitten in deze twee elementen. Ik kan geen technisch antwoord geven waar het precies zit en in welk artikel en u hebt mij niet horen zeggen dat ik het wil afschaffen, maar ik wil wel dat naar allebei regelingen wordt gekeken want gemeenten hebben er last van in de aanpak.

De heer **Van Vught** (CDA): Voorzitter. Ik heb een vraag over de eerste motie over het antibioticavrij produceren. Ik neem aan dat u niet bedoelt dat zieke dieren niet meer behandeld kunnen worden met antibiotica.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ook bij antibioticavrij produceren is het mogelijk dat af en toe een dier ziek wordt en ik kan mij er wat bij voorstellen dat men dan antibiotica gebruikt. Maar dat gebeurt dan niet met alle dieren tegelijk in de stal.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik denk dat mevrouw Knoet doelt op het verschil tussen preventief en curatief. We willen af van het preventieve gebruik van antibiotica maar curatief kunnen we het natuurlijk nooit uitsluiten.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Precies. Curatief kunnen we het nooit uitsluiten maar daarvoor geldt dat we het met mate moeten doen en op dat gebied kan nog wel wat verbetering plaatsvinden.

Het was een goede stap in september 2012 een voorbereidingsbesluit te nemen. Dat gaf ruimte om het Rijk te vragen een regelgeving met ons af te stemmen en het gaf gemeenten de gelegenheid integrale gebiedsprofielen te maken. Maar er was onvoldoende tijd. Met het Rijk hebben we het nog niet geregeld en de gebiedsprofielen zijn nog lang niet in alle gemeentes bijgewerkt. Als we straks de urgentie aanpakken is dat ook niet zomaar ineens gebeurd. De gemeentes geven overigens aan dat ze daarbij onze expertise en steun willen en dat het ook nodig is gezondheidsexperts erbij te betrekken. Tot slot wil ik er ook vooral voor pleiten dat bewoners een goede positie krijgen in die dialoog. Dat gaat zeker niet vanzelf en ik dien met 50PLUS een motie in waarin wij ertoe oproepen dat er professionele ondersteuning komt voor bewoners bij die dialoog. Ook dienen we een motie in om dat we er zeer zeker niet van overtuigd zijn dat het niet mogelijk is tussen woningen en veehouderij bedrijven afspraken te maken over de afstand. Als het gekoppeld wordt aan het wetenschappelijk vaststellen van de gezondheid dan kan het niet maar er zijn nog andere mogelijkheden. Het lijkt wat ons betreft zeker niet vast te staan. Vandaar een motie om een instrumentarium te ontwikkelen om een gezonde afstand tussen woningen en veehouderij in te plannen en mogelijk te maken in de plannen van aanpak en ook rekening te houden met de verschillende soorten vee.

De interim-periode is een belangrijk punt. Twee weken geleden werd bekend dat de partners in het Brabantberaad nog voor de zomer urgentiegebieden willen aanwijzen. Het is een mooie stap en in principe zijn wij bereid vertrouwen in de partners uit te spreken. De afspraak en de memorie van antwoord geven ons echter onvoldoende duidelijkheid over de periode totdat de gebieden zijn vastgesteld en de plannen van aanpak gereed zijn. Wat gaat bijvoorbeeld de provincie zelf doen met de gronden die we nog hebben. De PvdA zou willen dat u geen grond verkoopt met agrarische bestemming in de interim-periode om er zeker van te zijn dat daar geen ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden. Bent u het daarmee eens en zou u het ons kunnen toezeggen?

De provincie zou ook kunnen toezien op de gemeentes als marktmeester in de tussenliggende periode. Daarover hebben we de laatste weken echter niets meer gehoord of gelezen. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat er vanaf nu geen nieuwe vergunningen bijkomen zonder dat er minstens evenveel dieren van dezelfde soort door stoppers worden ingeleverd? Want wat hebben we dan eigenlijk de laatste twee jaar bereikt.

Ik weet dat het instrumentarium van de provincie beperkt is maar hebben we echt alles benut? Tegen bezorgde burgers moeten we eerlijk zijn: we kunnen niet in een dag veranderen wat in 20 jaar is ontstaan. De belofte dat er geen dieren bijkomen kan niemand hier waarmaken. In het verleden zijn er zoveel vergunningen afgegeven dat er zomaar wat kan gebeuren. Wat we wel moeten regelen is dat er geen nieuwe vergunningen bijkomen zonder dat het aantal dieren elders afneemt in een heel kleine straal om dat het bedrijf heen.

Tegen agrarische ondernemers zegt de PvdA dat ook zij zullen moeten accepteren dat doorontwikkelen niet altijd overal mag zoals we in Nederland in veel andere branches ook grenzen stellen. Tegen onze politici zou ik willen zeggen dat we geen knip voor onze neus waard zijn als we de overbelasting van veehouderijen in bepaalde gebieden in Brabant niet gestopt krijgen. De richting naar een duurzame veehouderij dient onomkeerbaar te zijn, ook in overbelaste gebieden. Vandaag zouden wij politici dat kantelpunt moeten markeren. Maar dat kantelpunt bereiken we niet als we niet weten hoe we in de interim-periode regie houden. Het voorstel in de memorie van antwoord stelt ons onvoldoende gerust dat dit punt vandaag wordt bereikt.

Het voorbereidingsbesluit loopt af. Heeft het college met de partners die in het akkoord aangeven dat ze allemaal de urgentie zien – de ZLTO heeft dat gisteren nog in een brief bevestigd – overwogen een nieuwe regeling te treffen voor gemeenten totdat het plan van aanpak voor urgentiegebieden er is? Waarom zijn de afspraken niet uitgewerkt over minimaal de interim-periode? Waarom kon ook de BZV nog niet worden vastgesteld?

De heer **Heijmans** (SP): Uw zorgen zijn dezelfde als die van ons en dat is wel duidelijk. Maar zit er toch niet een behoorlijke garantie in het feit dat we vanaf vandaag in de Verordening ruimte uitgaan van de achtergrondbelasting, dus de cumulatie van wat er in de omgeving al aan belasting is, en dat door de verandering van dat uitgangspunt, dus achtergrondbelasting die eerst voorgrondbelasting was, in behoorlijke mate wordt geborgd dat met name in die overlastgebieden, want daar gaat uw en mijn eerste zorg naar uit, een redelijke garantie bestaat dat daar geen nieuwe vergunningen kunnen worden uitgegeven?

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Daar ben ik nog niet helemaal zeker van. Ik ben er wel zeker van dat met de maatregelen in de Verordening ruimte we geen nieuwe gebieden in Brabant erbij zullen krijgen. Dat vind ik op zichzelf al een winst. Ik vind dat er nog wel degelijk een risico kan zitten in de periode totdat de plannen van aanpak voor de urgentie klaar zijn. Ik wil ook de gedeputeerde vragen of hij daartoe nog mogelijkheden ziet. Ik kom er dadelijk nog op terug.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter. Mevrouw Knoet is ook degene geweest die toen mede de motie "Geen vee erbij" heeft ingediend. Toen heb ik mij ook al zitten afvragen. Het is natuurlijk heel gemakkelijk om moties in te dienen, maar nu hoor ik het u weer zeggen en schuift u het weer naar de gedeputeerde toe want u bent niet tevreden over zijn antwoord. Maar heeft u nu zelf een idee hoe dat moet worden geregeld? We hebben het allemaal heel goed bekeken en ik mag aannemen dat het college het ook heeft bekeken. Uiteindelijk voert het college moties uit maar ze moeten wel uit te voeren zijn. Nu vraagt u weer om een regeling. Dan zeg ik: kom dan eens met een regeling. Aan alleen maar roepen hebben we niets.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik heb nog een half A4'tje en nu krijgt u antwoord mevrouw Geeraedts. De laatste dagen is onder andere met de SP en D66 – en ik weet dat ook u ermee bezig bent geweest – gezocht naar juridische hardheid voor die periode. Kunnen we de burgers in Brabant geruststellen dat het niet kan gebeuren. In de Verordening ruimte lijkt dat inderdaad niet gemakkelijk te gaan, misschien ook wel helemaal niet met het instrumentarium dat we hebben. Toch vind ik dat het niet mag

gebeuren en dat we niet te gemakkelijk ons moeten neerleggen bij het uitspreken van vertrouwen. Ik ga echt de gedeputeerde vragen of hij alles heeft gedaan. Feitelijk hebben we ook nog twee weken en via milieu- en natuurbescherming is er wel wat mogelijk rondom het regelen van ammoniakuitstoot door dieren. Veel experts hebben mij verteld dat het echt kan en dat het niet betekent dat het slot op de muur moet. Boeren kunnen zich verder ontwikkelen maar juist niet daar waar ze te dicht bij de Natura 2000 gebieden zitten, juist daar waar ook bijna altijd de overbelasting te hoog is.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter. Dan zou ik hier en nu toch wel graag van mevrouw Knoet willen horen wat die experts haar hebben verteld.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Dat is datgene wat ieder van ons al regelmatig heeft gehoord, namelijk dat het ammoniakreductieplan, dat we in het verleden al eens hebben gebruikt, wellicht in een wat aangepaste vorm in deze tijd bruikbaar is omdat dan de ammoniakuitstoot van diersoorten wordt meegerekend bij het verstrekken van vergunningen. In de milieuwetgeving en in de Natuurbeschermingswet zou dat kunnen. Verder hoeft u mij niet allerlei technische vragen te stellen. Ik vraag aan de gedeputeerde of hij alles heeft uitgezocht. Hij heeft nog twee weken en van mij mag hij die twee weken hebben.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter. Ik word hier toch een beetje treurig van. Dit vind ik zo'n kretologie. Ik snap best dat er mensen op de tribune zitten voor wie u dat doet maar u spreekt hier de hele tijd over minder vee en wij hier voortdurend hebben betoogd dat we dat juridisch niet kunnen regelen; de gedeputeerde heeft dat ook gezegd. U zegt dat er deskundigen zijn die dat wel kunnen en dan komt u met dat ammoniakreductieplan aan. Dat is ook een plan dat we niet van vandaag op morgen klaar hebben en zeker niet in die tussenperiode en bovendien hebben we dan nog de PAS. Dan moet u realistisch zijn en erkennen dat het gewoon niet kan hoe graag we het ook zouden willen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Mevrouw Geeraedts, ik wil pas op dat punt zijn als ik van de gedeputeerde heb gehoord dat alle mogelijkheden zijn bekeken. Ik ben zeer realistisch. Ik heb altijd voor ogen gehouden dat wij als provincie heel veel niet kunnen, veel minder dan we hier willen, maar ik heb alle partijen tot nog toe horen zeggen dat ze het zouden willen regelen. Dan lijkt mij de vraag aan GS duidelijk: GS, hebben jullie echt alles onderzocht en ook aan deze variant gedacht.

De **voorzitter**: Op dit punt zullen we het antwoord van de gedeputeerde nog even moeten afwachten. Ik zie dat er nog vier leden willen interrumpen en ik geef daartoe gelegenheid maar ik geef wel aan dat er vragen gesteld zijn die beantwoord moeten worden.

De heer **Verhees** (VVD): Ik heb een hele korte vraag aan mevrouw Knoet. Zij noemden het ammoniakreductieplan en daarmee is inderdaad halverwege de jaren 90 van de vorige eeuw gestopt. Weet ze ook waarom er destijds mee is gestopt?

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik geef u hetzelfde antwoord als aan uw collega. Vraag me niet al die technische elementen. Nogmaals, ik wil van de gedeputeerde weten en

daar ben ik hartstikke helder in, of er naar alle elementen is gekeken. Er is heel vaak door verschillende mensen aan ons aangegeven dat er wel mogelijkheden zijn. Ik hoor graag of daar voldoende naar gekeken is. Nogmaals, we willen allemaal dat er wat gebeurt; laten we dan ook het uiterste uit de kan proberen te halen.

De heer **Verhees** (VVD): Daar wil ik kort op antwoorden. Destijds is het afgeschaft omdat het niet wettelijk was. De gemeentes hebben miljoenen aan schadevergoedingen moeten betalen aan de boeren omdat dat ammoniakreductieplan volgens de wet niet kon.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we hier toch niet verder op de juridische techniek ingaan.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik wil graag antwoord geven op de vraag over de juridische mogelijkheden die mevrouw Geeraedts stelde aan mevrouw Knoet. Ik denk dat er wel degelijk juridische mogelijkheden zijn om vandaag bij amendement eventueel zelf urgentiegebieden aan te wijzen via rechtstreekse doorwerking. Dat zullen we vandaag nog in een amendement moeten uitwerken.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): U kunt de urgentiegebieden wel aanwijzen. Dan moet u ongeveer heel Brabant aanwijzen als ik naar de kaart kijken. Maar dan moet u eerst ook nog formuleren wat een urgentiegebied is en kijken naar de rechtstreekse doorwerking van de verordening. Die werkt toch al door in die gebieden en daar hoeft u dus geen amendement voor in te dienen. De verordening inzake de overlast op gebiedsniveau en de BZV gelden nu ook al voor wat u urgentiegebieden noemt. Daar gaat het niet om. Het gaat mevrouw Knoet en ons allemaal erom hoe we die dierenaantallen kunnen verminderen. Daar zit het punt en daar hebben we op dit moment juridisch zolang Den Haag die dierenrechten in stand houdt geen instrumentarium voor.

De **voorzitter**: Het punt is nu meermalen gewisseld.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik ben dat niet met mevrouw Geeraedts eens. In de verordening worden gewoon allerlei normen gesteld die ook worden aangepast bij de vorige verordening op het gebied van geur en fijnstof. Het zijn gewoon waarden die wij kunnen stellen want het geldt voor alle nieuwe gevallen. We hebben dus wel degelijk middelen om het aan te scherpen. Dat heeft tot gevolg dat men niet meer dieren kan houden. Als het plafond laag wordt gesteld kan het gewoon niet meer, of het nu voor heel Brabant is of voor gebieden die we nog moeten definiëren.

De **voorzitter**: Dat lijkt bij helder. Het is ook precies de bijdrage van mevrouw Geeraedts op dit punt.

De heer **Heijmans** (SP): Mevrouw Knoet heeft natuurlijk het recht tot aan het gaatje te gaan en het college stevig te bevragen over de mogelijkheden. Ik ben het ook met haar eens dat we eigenlijk allemaal hetzelfde doel hebben. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat die mogelijkheden er niet zijn. Mag ik haar vragen of als dat straks uit het antwoord ook blijkt, we dan gezamenlijk gaan kijken hoe we met een motie – daar moet het dan maar mee – gaan kijken hoe we het zo goed mogelijk kunnen borgen. Is die bereidheid er bij u?

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Mijnheer Heijmans, de bereidheid om het beste voor Brabant eruit te halen is er altijd geweest. Daar hebben we in deze Staten een meerderheid voor nodig, dus we denken altijd over dat soort dingen na. Ik wilde wel eerst van GS horen of alle varianten en alle mogelijkheden zijn bekeken en dat niet alleen naar de Verordening ruimte. Samen met uw collega en de VVD hebben we er gisteren nog uitgebreid naar gekeken. Die biedt niet zoveel mogelijkheden, maar dat is niet het enige instrument dat de provincie heeft. Bovendien weten we ook dat er nog twee weken tijd is. Als er dus nog mogelijkheden zijn en we die kunnen benutten in die tijd dan vind ik dat we dat hier in de overwegingen moeten meenemen.

Voorzitter. Als we dan vandaag tot die besluitvorming kunnen komen om het op te schorten dan hoop ik dat we het voor elkaar kunnen krijgen dat het echt een kantelpunt wordt, vandaag of over twee weken, als we over die interim-periode duidelijkheid hebben. Dan zou het fijn zijn om dan het glas te heffen omdat dan Brabant alleen maar mooier en gezonder kan worden.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Knoet-Michels, Mondriaan en mw. Slegers wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening ruimte Noord-Brabant 2014 - veehouderij ca, overwegende dat:

- *de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) van toepassing gaat zijn op uitbreidingen van veehouderij en onderdelen daarvan, indien van toepassing, zijn opgenomen in de Verordening ruimte 2014;*
- *daarmee o.a. beoogd wordt, dat de gezondheid van mens en dier leidend is in de ontwikkeling van een bedrijf;*
- *er in bijna iedere sector certificaten bestaan die zorgvuldig gebruik van antibiotica vereisen en de verwachting is dat bijna iedere ondernemer die gebruik maakt van planologische ontwikkeling met eisen BZV dit certificaat inzet,*

constaterende dat:

- *er inmiddels bedrijven in staat zijn antibiotica vrij te produceren, verzoeken GS:*

- *in de vervolgversies BZV steeds hogere eisen te stellen met het doel zo snel als mogelijk uiteindelijk antibioticavrije productie van vlees in Noord-Brabant te krijgen. en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M11.

Door de leden mw. Knoet-Michels en Mondriaan worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014 - veehouderij ca en memorie van antwoord 02/14 en 03/14D, overwegende dat:

- *de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) van toepassing gaat zijn op uitbreidingen van veehouderijbedrijven, de maatlat deels is verwerkt in de Verordening*

ruimte 2014 en dat daarmee een eerste stap vooruit is gezet naar meer zorgvuldige veehouderij door maatregelen op bedrijfsniveau;

- *op donderdag 23 januari 2014 door de partners in het Brabantberaad afspraken zijn gemaakt om voor de zomer 2014 overbelaste cq. urgentiegebieden aan te gaan wijzen en plannen van aanpak per gebied vast te gaan stellen;*
- *de bewoners een belangrijke rol hebben in het proces van aanwijzen van urgentiegebieden en het mede opstellen van de plannen van aanpak;*
- *bij de plannen de relatie tot de volksgezondheid een belangrijk onderdeel zal zijn, constaterende dat:*
- *voor een goed plan de (vertegenwoordigers van) bewoners een gelijkwaardige positie dienen te hebben in de maatschappelijke dialoog en daarbij vaak professionele ondersteuning en expertise wensen;*
- *momenteel niet duidelijk is of een gezondheidsadvies verplicht onderdeel uit maakt van het opstellen van een plan van aanpak voor een urgentiegebied.*

dragen GS op tijdig voor de start van de dialogen in urgentiegebieden volledig in kaart te brengen:

- *of en op welke wijze een gezondheidsadvies over het plan van aanpak verplicht gesteld kan worden;*
- *de bewoners in overbelaste gebieden over professionele ondersteuning kunnen beschikken in de dialoog;*

om vervolgens op basis van deze analyse, indien van toepassing, voldoende financiële middelen vrij te maken in de Voorjaarsnota 2014 en vervolgens de begroting 2015 waardoor het proces rondom de aanpak van urgentiegebieden in Noord-Brabant meer kans van slagen krijgt,

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M12.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening ruimte Noord-Brabant 2014 - veehouderij ca en Statenvoorstel 02/14 inzake Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014 - veehouderij

overwegende dat:

- *de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) van toepassing gaat zijn op uitbreidingen van veehouderij en onderdelen daarvan, indien van toepassing, zijn opgenomen in de Verordening ruimte 2014;*
- *daarmee o.a. beoogd wordt, dat de leefbaarheid en volksgezondheid in door veehouderij overbelaste gebieden verbeterd wordt,*

constaterende dat:

- *de Gezondheidsraad adviseert om minimumafstanden op te nemen in lokaal beleid in overleg met de GGD;*
- *het advies ook betrekking heeft op de combinatie van bedrijven zoals pluimvee en varkenshouderijen;*
- *in de Verordening ruimte 2014 en in de BZV 1.0 geen richtlijnen zijn opgenomen over afstanden tussen woningen en veehouderijen;*

- *landelijke wetgeving niet lijkt te blokkeren, mits opgenomen in beleid van provincie en gemeente,*
dragen GS op om in 2014
- *beleid te ontwikkelen m.b.t. het opstellen van richtlijnen over afstanden tussen woningen en veehouderijen en tussen diverse vormen van veehouderij;*
- *instrumentarium te ontwikkelen voor gemeenten, dat zij in lokaal beleid kunnen inzetten als onderdeel van de plannen van aanpak die voor urgentiegebieden opgesteld gaan worden,*
en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M13.

Door de leden mw. Knoet-Michels, Mondriaan en mw. Slegers wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening ruimte Noord-Brabant 2014 - veehouderij ca en Statenvoorstel 02/14 inzake Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014 - veehouderij,
overwegende dat:

- *in Noord-Brabant in een aantal gebieden sprake is van overlast door veehouderij met name op de uitstoot van geur en fijnstof;*
- *bewoners in deze gebieden zich zorgen maken over hun gezondheid en over de leefbaarheid in hun gebied;*
- *de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) van toepassing gaat zijn op uitbreidingen van veehouderij en onderdelen van de BZV, indien van toepassing, zijn verwerkt in de Verordening ruimte 2014;*
- *daarmee o.a. beoogd wordt, dat de leefbaarheid in buitengebieden waar door veehouderij overbelasting heerst, verbeterd wordt,*

constaterende dat:

- *de Verordening ruimte 2014 en Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij vooral gebaseerd zijn op aanpassingen op bedrijfsniveau en nog onvoldoende op de aanpak van overbelaste gebieden;*
- *een afspraak is gemaakt met de partners van het Brabantberaad over het aanwijzen in zomer 2014 van urgentiegebieden en het opstellen van plannen van aanpak per urgentiegebied;*
- *vooral gemeenten daarin een belangrijke rol spelen;*
- *gemeenten belemmeringen ondervinden van regelgeving van de rijksoverheid, in het bijzonder bij de sanering van of het eisen van verbeteringen van oude stallen;*
- *zoals de Interne saldering in het Besluit Huisvesting en de ruimte in het Activiteitenbesluit,*

dragen GS op om met spoed in voorjaar 2014:

- *de belemmeringen in kaart te brengen én;*
- *bij de Rijksoverheid aan te dringen op aanpassing van de regelgeving al dan niet in de vorm van een pilotstatus voor Noord-Brabant,*
en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M14.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. De vaststelling van de Structuurvisie en de Verordening ruimte is waarschijnlijk het belangrijkste besluit van deze Statenperiode. Het markeert immers de start van een nieuwe weg voor de veehouderij. Toch zijn diverse andere wijzigingen ook belangrijk en deze mogen niet ondergeschoven raken onder varkens, kippen en koeien.

Voor ons gaat het in de discussie over de Structuurvisie en de Verordening ruimte over duurzaamheid. Hoe bereiken wij een duurzaam Brabant met een balans tussen lucht, water, bodem, natuur, gezondheid, leefkwaliteit en economie? Gezondheid is een provinciaal belang en een leidend principe. Op 1 oktober 2010 is de motie "Volksgezondheid als provinciaal belang" van D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren en SP met grote meerderheid van stemmen aangenomen.

In de nu voorliggende partiële herziening van de Structuurvisie wordt volksgezondheid op diverse plaatsen wel in de uitwerking genoemd, maar wij missen het exclusief benoemen van gezondheid als leidend principe. Daarom dienen wij vandaag een amendement in met als doel dit expliciet als leidend principe in de Structuurvisie te verankeren.

Gezondheidskaarten moeten benoemd worden als informatiebron voor ruimtelijk beleid. In het PMP (Provinciaal Milieuplan) is besloten dat de provincie gezondheidskaarten opstelt. Dit voorjaar komen de gezondheidskaarten beschikbaar. Het lijkt ons niet meer dan logisch dat de provincie deze informatie met anderen deelt. Wij gaan ervan uit dat dit ook de bedoeling van het college is. De gezondheidskaarten zijn een belangrijke informatiebron voor onze partners.

In de Structuurvisie staan instrumenten benoemd die de provincie inzet. Een daarvan is het verstrekken van informatie aan anderen; informatie over aardkunde, bodem, cultuurhistorie, natuur, et cetera. Het lijkt ons logisch hierbij ook de gezondheidskaarten op te nemen. Wij dienen daartoe een amendement in.

Wij willen een visie op biobased grondstoffen in de Structuurvisie. Uitgangspunt dient daarbij te zijn een verwaarding van biobased grondstoffen. De waarde van biobased grondstoffen is het grootst als zij worden ingezet als voedsel voor de mens, vervolgens als voeding voor dieren en dan als grondstof voor producten. Wist u bijvoorbeeld dat er bedrijven zijn die medicijnen weten te maken uit delen van geslachte varkens? En wist u dat tomaten- en paprikastengels verwerkt kunnen worden tot vezel- en spaanplaten? Wat dan nog overblijft van al die biobased grondstoffen kan onder randvoorwaarden vanuit milieu en omgeving prima voor energiewinning gebruikt worden. Mestverwerking is niet per definitie energieopwekking. Er zijn veel manieren van mestverwerking. Mestvergisting is een manier waarbij energie wordt opgewekt. En het is niet eens een kansrijke manier, als ik het CDA goed heb begrepen in november. Wij willen de passage over duurzame energie uit biomassa zuiver houden en niet verwarren met de ingewikkelde materie van mestverwerking. Wij dienen een amendement in om deze beide aspecten rondom biobased grondstoffen goed in de Structuurvisie op te nemen, want de visie op biobased grondstoffen is rondt een kans voor ons innovatieve Brabant met een sterke positie in de agrofood en de biobased economy.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het is goed om te horen dat mevrouw Spierings mogelijkheden ziet voor biobased grondstoffen en dat restproducten ook tot energieopwekking kunnen leiden. Ziet zij ook mogelijkheden om op deze manier de

bijstook in de Amercentrale van Amerikaanse bossen te beëindigen? Wellicht kan dat ook in de Structuurvisie worden vastgelegd? Als er toch genoeg reststoffen zijn uit de biobased economy is dat echt niet meer nodig!

Mevrouw **Spierings** (D66): Tweemaal "nee". Mijn pleidooi is er juist op gericht dat alle stoffen die biobased zijn, eerst ingezet worden als voedsel voor de mens, dan als voeding voor dieren, dan als grondstof en wat dan overblijft kan worden ingezet voor energiewinning. Dat zal nooit genoeg zijn om de Amercentrale bij te stoken. De volgende vraag is of dat überhaupt de juiste manier is om de energie eruit te halen.

Voorzitter. Gezondheid en omgevingskwaliteit staan voor ons voorop bij mestverwerking.

De heer **Van den Berg** (PVV): Mevrouw Spierings vindt het prima dat wij in de Amercentrale Amerikaanse natuurbossen opstoken en dat nu ook de Oost-Europese bossen eraan gaan? Dat is voor D66 geen probleem? Het is geen reststroom hout meer dat daar opgefikt wordt, hele bomen worden daar op gefikt met ook nog waanzinnige subsidies.

Mevrouw **Spierings** (D66): Nee, je regelt niet in de Verordening ruimte waar de grondstoffen vandaan komen om de Amercentrale bij te stoken. Dat geldt ook voor het vraagstuk of je de Amercentrale überhaupt met plantaardig materiaal zou moeten bijstoken.

Tot onze instemming wil de provincie sturen op mestverwerkingscapaciteit, want een overschot aan mestfabrieken is in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Mestverwerking mag niet leiden tot meer beesten. Er zijn meer problemen met de veehouderij dan alleen een mestoverschot. Ik noem hier gezondheidsrisico's, stank en stikstofdepositie. Die problemen lossen wij niet op met mestverwerking. Wij als D66 willen geen keuze maken in technieken voor mestverwerking. Innovatie moet mogelijk zijn, maar het moet wel zo gebeuren dat het niet stinkt, niet ontploft, niet tot ziektes leidt en geen schade oplevert voor de natuur. Wij maken ons dan ook zorgen over de mogelijkheden van mestverwerking op individuele bedrijven. Zijn toezicht en handhaving hier wel voldoende? Wij voelen ook meer voor enkele grote locaties waarvan niemand overlast heeft, zoals ook een aantal van mijn voorgangers heeft betoogd. Wij vragen daarbij aandacht voor de risico's van transport van mest. Als mest niet vooraf gehygiëniseerd wordt, is dit een groot risico voor verspreiding van ziektes. Wij horen graag van het college welke mogelijkheden het ziet om dit risico in te dammen.

Wij zijn blij dat de provincie bij de Europese Commissie aandacht gaat vragen voor de door ons al jarenlang bepleite buisleidingen. Ook zijn wij verheugd dat onze motie uit 2011 over de ondergrond de opmaat heeft gevormd voor een visie die nu in de Structuurvisie mag landen. Wij vragen ons nog wel af of deze visie op de ondergrond niet zou moeten resulteren in regels in de Verordening ruimte.

Wij vinden dat de procedure rondom het Hof van Cranendonck onzorgvuldig verlopen is. De uitzonderingspositie van Cranendonck vinden wij ongewenst. Alle verzoeken van gemeenten voor kaartwijzigingen naar aanleiding van het ontwerp Verordening ruimte heeft het college afgewezen. Waarom dan wel die van Hof van Cranendonck overnemen? Dat zou in het regionaal ruimtelijk overleg besproken moeten worden! Wat blijkt, het is daar enkel als mededeling ingebracht naar aanleiding van de meerwaarde benadering. De MER-beoordelingsplicht wordt onterecht ontweken. Voor activiteiten die

meer dan 250.000 bezoekers per jaar trekken, moet worden onderzocht of er geen milieueffectrapportage moet worden opgesteld. Juist in de MER moet een afweging voor de geschikte locatie worden gemaakt.

GroenLinks zal na mij nog het nodige zeggen over glastuinbouw. Daar kan ik dus mijn mond over houden.

Tot slot en wellicht ten overvloede: wij zien de N69 en de Zuidoostcorridor nog steeds niet zitten. Wij hebben eerder gestemd tegen de besluiten over deze twee grote wegenprojecten. Wij vinden namelijk dat de keuzes die worden gemaakt geen duurzame oplossingen bieden voor de problemen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter. Vandaag bespreken we de partiële herziening van de Structuurvisie en de Verordening ruimte in samenhang. Het is niet de eerste keer dat in deze Staten een dergelijk plan wordt vastgesteld. In de zeventiger jaren van de vorige eeuw is het eerste streekplan in deze Staten behandeld en vastgesteld. Mijn man heeft er nog aan meegewerkt. Dat heeft voor ons dus een bepaalde betekenis. In 1992 stond het voorplein hier vol met boze boeren met tractoren die protest aantekenden. Gedeputeerde Nellie Jacobs stond toen voor hete vuren. Vandaag was het lang niet zo heet met de boeren, het ging een stuk gemoedelijker.

In 2010 stonden hier de burgers op de stoep bij het debat “Megastallen nee”. Het illustreert de belangstelling van zowel boeren als andere inwoners van Brabant en laat zien dat het hier ergens over gaat. Wij nemen hier besluiten met verstrekkende effecten. Landelijk kijkt men ook mee wat wij hier vandaag doen. Met het vaststellen van de Structuurvisie en de Verordening ruimte verleggen wij de koers en dat is belangrijk. Vanaf het begin van deze Statenperiode zijn wij met dit proces bezig. Wij zijn begonnen met het koersdocument waarin wij hebben geconstateerd dat het anders moest. Wij hebben de commissie Van Doorn en het Verbond van Den Bosch gehad. Daar hebben wij gezegd dat het duurzaam moest worden en dat de keten erbij betrokken dienden te worden, o.a. de retail dat is belangrijk voor de boeren. Verder wijs ik op het Ruwenbergakkoord en op het Brabantberaad met alle worstelingen die daar speelden. Op 22 maart 2013 hebben wij besluiten genomen en nu komen wij met deze Structuurvisie en de Verordening ruimte bij de afronding. Het is een eerste belangrijke stap op weg naar verduurzaming en een zorgvuldige veehouderij 2020.

Ik ga nu in op het proces dat zich de afgelopen weken in het Brabantberaad heeft afgespeeld. Wij hebben gezien dat onder grote druk en met veel emoties compromissen zijn gesloten. Hoe om te gaan met de grondgebondenheid en overbelaste gebieden waren de laatste twee hangpunten. Emotie enerzijds maar anderzijds ook de wil om eruit te komen. Mijn complimenten voor de mensen van het Brabantberaad die daar hun energie in hebben gestopt en geworsteld hebben. Dat geldt zowel voor ambtenaren als bestuurders van de provincie, de ZLTO, de BMF, Brabants Landschap, de Gezondheidsraad en alle andere deelnemers. Het akkoord is steeds broos, leidt snel tot misverstanden in de uitleg naar de achterban, het geloof dat het echt gaat werken, moet bij een aantal mensen nog komen. Het gaat om geloof en vertrouwen. De eerste stap moet daartoe leiden.

Wij als D66 ondersteunen van harte het principe: gezonde mensen, gezonde dieren in een gezonde omgeving. Het begrip one health is voor ons essentieel. De gezondheid van inwoners mag niet in gevaar worden gebracht. Wij hanteren liever het voorzorgsbeginsel als uitgangspunt dan dat we willen wachten op keiharde bewijzen. Hierbij zoeken we

steeds naar een goede balans tussen people, planet en profit. Ook boeren moeten kunnen boeren. Wij vinden het belangrijk dat de boer vanuit die "one-health"-gedachte zijn bestaansrecht verdient. Veehouderij is belangrijk in Brabant, maar geen veehouderij zonder grenzen aan wat kan en mag. "Ontwikkelruimte moet je verdienen" en "Boeren met burens". Dat betekent dat je zorgvuldig moet zijn en in dialoog met je omgeving. Wij zien dat terug in de voorstellen.

Wij hebben echter ook enkele kritisch opmerkingen. De commissie MER stelt dat er essentiële milieu-informatie ontbreekt om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen bij de besluitvorming over de Structuurvisie. Dat is een zware opmerking. De commissie komt tot die conclusie omdat de doelstellingen niet helder geformuleerd zijn. Dat breng mij bij een motie die ik in 2011 heb ingediend bij het Koersdocument om vooraf te bepalen waar wij staan en waar wij naar toe willen, zodat wij kunnen meten waar wij heengaan. Ik vind dat het college die motie onvoldoende heeft uitgewerkt. Ik roep het college op die motie er nog eens bij te pakken en te kijken wat wij toen hebben afgesproken. Kijk nog eens even waar wij naar toe willen.

Een tweede punt van zorg betreft de Brabantse Zorgvuldigheidsscore veehouderij. Wij zijn positief over de maatlat en denken dat bedrijven daarmee ontwikkelruimte kunnen verdienen. Wij hebben nu de versie 1.0 ontwikkeld. In de volgende versie zullen nieuwe aspecten als gezondheid, brandveiligheid, et cetera aan de orde komen. Wij hechten eraan dat innovaties een kans krijgen en in de loop van de tijd worden toegevoegd. Wij zien ook een risico in de BZV en dat is de juridische borging. In de Verordening ruimte wordt wel het begrip zorgvuldige veehouderij genoemd. Wij gaan ervan uit dat die zorgvuldigheid wordt ingevuld door het toepassen van de BZV, maar de verordening biedt geen harde garanties dat gemeenten dat ook werkelijk gaan doen. Wij vertrouwen dat gemeenten dat zullen doen. Wij moeten heel scherp monitoren hoe gemeenten daarmee omgaan en de vinger aan de pols houden.

Ik heb in de commissie gesproken over het "stilzittersdilemma". Op bladzijde 85 wordt gesproken over de stilzitters. Het gaat over bedrijven zijn die zich niet willen of kunnen ontwikkelen en die uitboeren, maar soms worden die stallen verhuurd aan boeren die niet kunnen uitbreiden op hun eigen locatie en daar dan even een aantal varkens wegzetten. Wij erkennen dat zij niet onder de BZV vallen, wij zien ook dat zij niet ontwikkelen, maar toch willen wij die stilzitters via gerichte handhaving in beweging krijgen. Laten wij eens kijken wat wij wél kunnen doen. Handhaven is één ding maar wij kunnen ook de minister vragen of kan worden teruggekomen op het activiteitenbesluit. Kunnen wij voor degenen die onder de stoppersregeling vallen wellicht termijnen vervroegen? Als de stilzitters niet worden aangepakt, dragen zij wel bij aan overlast die burgers als zodanig ervaren.

Ik moet wat schuiven met mijn papieren. De verordening is helder en duidelijk en kan digitaal ontsloten worden. Gemeenten kunnen er daardoor veel gemakkelijker mee werken, mijn complimenten! De gemeenten hebben de sleutel in handen om ervoor te zorgen dat alles wat wij hier bedenken wordt uitgevoerd. De gemeenten moeten in hun vergunningverlening kijken hoe zij de BZV toepassen. De gemeentelijke vergunningverleners moeten dat nog leren. Zij moeten daarbij geholpen worden. Ik ondersteun dan ook de oproepen voor ondersteuning. Op dit moment worstelen zij nog met de effecten van de Wabo (Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht), het digitaal kunnen binnenhalen van vergunningen via het OLO (Omgevingsloket Online). Daarbij komt dan nog de BZV. Ik vraag aandacht voor de praktische kant van een en ander.

Ik vraag ook aandacht voor de monitoring van de BZV.

Ik hoor graag van de gedeputeerde hoe hij denkt over mijn idee over de BZV en de koppeling met de Verordening. Hoe denkt hij dat gemeenten de Verordening ruimte en de BZV gaan toepassen?

Er is al heel veel gezegd over de overbelaste gebieden. Wij delen de zorgen die hier zijn neergelegd door de woordvoerder van de PvdA. Wij willen niet dat er in overbelaste gebieden nog meer vee bijkomt. In ons verkiezingsprogramma staat: Geen uitbreiding veestapel in Noord-Brabant. Ook hebben wij de motie "Geen vee erbij" ondersteund en toch is er in de overbelaste gebieden sprake van ontwikkelingen die daar niet mee stroken. Dat baart ons zorgen. Wat vergund is in die overbelaste gebieden, is vergund en daar kunnen wij niet aankomen. Maar voor wat nog niet vergund is, zoeken wij naar een methode om grip te houden op wat er gebeurt tussen nu en het bepalen van de urgentiegebieden. Ik heb de sleutel nog niet gevonden. Ik weet niet of ik een motie of amendement moet indienen op basis van de beantwoording van de gedeputeerde. Ik wil wel mijn zorgen hier neerleggen. Wij moeten de vinger aan de pols houden. Dat staat ook in onze motie over monitoring.

Tot slot wil ik een compliment maken aan de gedeputeerde, de ambtelijke organisatie en de buitenwereld die dit tot stand hebben gebracht. Ik vraag aandacht voor de communicatie met de buitenwereld. Het is heel complex. Wij hebben vandaag twee instrumenten aan de orde. Wij hebben het vandaag niet over de instrumenten die wat meer aan de positieve kant zitten. Het gaat nu over de regelgeving en de beperkingen, maar die andere kant is minstens zo belangrijk. Wij moeten voor de buitenwereld het complete verhaal behapbaar blijven neerzetten. Ik roep het college daartoe op en hoor graag hoe de gedeputeerde dat gaat doen.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Klitsie, mw. Spierings, mw. Knoet-Michels en Mondriaan wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend Statenvoorstel 02/14 inzake de Partiële herziening Structuurvisie Noord-Brabant:

- 1. Besluiten dat de tekst in deel A, hoofdstuk 3.1 van de Structuurvisie RO als volgt wordt gewijzigd:*

Hoofdstuk 3. Provinciale belangen en ruimtelijke keuzes

3.1. Inleiding

Leidende principes

De opgaven, zoals benoemd in Hoofdstuk 2, leiden tot ruimtelijke keuzes voor de toekomstige ontwikkeling van Noord-Brabant. Bij deze ruimtelijke keuzes, die vertaald zijn in 14 provinciale ruimtelijke belangen, hanteert de provincie twee leidende principes. Dit betekent dat deze richting geven aan het maken van de keuzes en een belangrijke rol spelen in de uitwerking van de provinciale belangen betrokken. Dit zijn:

1. Ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid

De provincie kiest voor een duurzame ontwikkeling waarin de kwaliteiten van de provincie sturend zijn bij de ruimtelijke keuzes die de komende jaren op de provincie af komen. Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan de kracht en identiteit van Noord-Brabant. De ruimtelijke keuzes in dit hoofdstuk geven hier op provinciaal niveau invulling aan.

2. Vestigings- en leefklimaat en gezondheid

De provinciale belangen en ruimtelijke keuzes moeten bijdragen aan het vestigings- en leefklimaat van Noord-Brabant. De fysieke leefomgeving, dit is zowel de bebouwde als onbebouwde omgeving met daaraan gerelateerde activiteiten, bepaalt mede de kwaliteit van leven. Omgevingsfactoren kunnen positieve en negatieve gevolgen hebben. Positieve gezondheidseffecten treden op via natuur, water, stilte of schone lucht. Negatieve effecten treden op via risico's die verbonden zijn aan bodem, water, lucht en externe veiligheid (ongelukken en rampen). De leefomgevingskwaliteit en daarmee de gezondheid staat in delen van Noord-Brabant onder druk. Naast gezondheidsbescherming via milieubeleid en risicobeheersing is aandacht nodig voor gezondheidsbevordering via ruimtelijke planvorming en duurzame inrichting van steden, dorpen en het landelijk gebied.

De provincie streeft naar een top kennis- en innovatieregio. Daarvoor zijn een aantrekkelijke, schone en gezonde woon- en leefomgeving, natuur- en landschapsontwikkeling, vrijetijdsvoorzieningen, een robuust en duurzaam verkeer- en vervoersysteem en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven van cruciaal belang. Op deze terreinen kan de provincie zich duidelijk van andere (Europese) regio's onderscheiden. Door een welbewuste profilering van specifieke regionale kernkwaliteiten en omstandigheden.

Ontwikkelingen dragen bij aan het vestigings- en leefklimaat van Noord-Brabant, inclusief een schone en gezonde leefomgeving."

Toelichting:

Op 1 oktober 2010 is een motie "Volksgezondheid als provinciaal belang" van D66, GL, PvdD en SGP met grote meerderheid van stemmen aangenomen. Het verzoek aan het college van GS luidde:

In 2010 met een wijzigingsvoorstel van de Structuurvisie RO te komen waarin

- het thema gezondheid in relatie tot de onderwerpen van de visie wordt uitgewerkt*
- gezondheid in deze context als provinciaal belang benoemd wordt.*

In de nu voorliggende partiële herziening van de structuurvisie wordt volksgezondheid op diverse plaatsen wel in de uitwerking genoemd. Wat gemist wordt is het expliciet benoemen van gezondheid als leidend principe. Dit amendement heeft als doel om gezondheid expliciet als leidend principe in de Structuurvisie te verankeren.

Dit amendement maakt onderdeel uit van beraadslaging en krijgt nr. A34.

Door de leden mw. Spierings, mw. Klitsie, Van der Wel, mw. Brunklaus, mw. Knoet-Michels en Mondriaan wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel 02/14 inzake de Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014;

besluiten:

in deel A, paragraaf 4.5.1 in de opsomming een bullet toe te voegen met de tekst:

- "Gezondheid (gezondheidskaarten)".*

Toelichting:

- Paragraaf 4.5 van deel A benoemt kennis en informatie die de provincie beschikbaar stelt bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen;*

- *gezondheid is een aspect dat op diverse plaatsen in de Structuurvisie RO wordt benoemd;*
- *kennis over gezondheid is van belang bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen;*
- *de gezondheidskaarten die in het kader van het Provinciaal Milieu Plan (PMP) worden opgesteld, komen dit voorjaar beschikbaar;*
- *daarom stelt dit amendement voor om deze kaarten expliciet te benoemen als kennis en informatie die de provincie beschikbaar stelt.*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A35.

Door de leden mw. Spierings, Van der Wel, mw. Knoet-Michels en Mondriaan wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel 02/14 inzake de Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014;

besluiten de volgende tekst uit paragraaf 3.8, blz. 41:

- *"Energiewinning met biomassa is kansrijk in de relatief kleinschalige delen van Noord-Brabant, in de nabijheid van de grote steden op goed ontsloten plekken (langs het water). De provincie ziet voor vergisting vooral ontwikkelingsmogelijkheden in Oost-Brabant in de nabijheid van gebieden waar een concentratie van vee aanwezig is. Door mestverwerking te combineren met het opwekken van energie vindt verwaarding van de mest plaats. Dit biedt economisch perspectief, leidt tot synergie tussen activiteiten, een verwaarding van reststromen en een lagere CO₂-uitstoot. Dit draagt daarom bij aan een duurzame oplossing van het mestoverschot."*

te vervangen door:

- *"Biomassa kent vele toepassingen, waaronder energieopwekking. De provincie hanteert in haar beleid de ladder van food, feed, fiber, fuel. Dit wil zeggen dat waar mogelijk eerst biomassa wordt geproduceerd en gebruikt als grondstof voor voedsel voor mensen. Vervolgens als grondstof voor diervoeding. Biomassastromen die hier niet voor geschikt zijn, worden ingezet als grondstof in de biobased economy (bijvoorbeeld voor medicijnen en bioplastics). De resterende biomassa wordt gebruikt als grondstof voor energieopwekking. Energieopwekking met biomassa is kansrijk in de relatief kleinschalige delen van Noord-Brabant, in de nabijheid van de grote steden op goed ontsloten plekken (langs het water). Inzet van biomassa voor energie kan diverse vormen hebben zoals verbranding en vergisting. Bij de afweging van initiatieven op het gebied van energie uit biomassa neemt de provincie de effecten op gezondheid en omgevingskwaliteit nadrukkelijk in beschouwing."*

en in de volgende zin uit paragraaf 3.8, blz. 41:

- *"Vanwege effecten die gepaard (kunnen) gaan met mestverwerking, op zowel de ontwikkeling van de veestapel in Brabant als de leefomgeving, voert de provincie een strakke regie op de ontwikkeling van dit soort initiatieven."*

te verplaatsen naar

Deel B, paragraaf 2.2.1, sub c, blz. 85 na de zinnen "Het beleid is er daarbij op gericht dat Brabant voldoende capaciteit ontwikkelt om het eigen mestoverschot te verwerken op daarvoor geschikte locaties. Een goede inpassing in de omgeving is randvoorwaarde."

Toelichting:

- *Paragraaf 3.8 zou een visie moeten geven op Ruimte voor duurzame energie;*
- *mestvergisting levert energie op. Maar dit is slechts één van de vormen van mestverwerking. Een uitweiding over mestverwerking hoort daarmee niet in paragraaf 3.8 thuis;*
- *een uitweiding over mestverwerking doet bovendien de mogelijkheden voor energie uit andere biomassa'sstromen tekort;*
- *er zijn diverse technieken om energie uit biomassa te halen: verbranding, vergisting, vergassing. Door innovaties komen er wellicht meer technieken bij. Het is dan ook wenselijk dit meer in algemene termen op te schrijven;*
- *het is daarbij van belang dat de provincie laat blijken dat zij zich realiseert dat biomassa de meeste waarde heeft als voedsel voor mensen, dan als voeding voor dieren, vervolgens als grondstof en ten slotte als energiebron;*
- *deze volgorde van food, feed, fiber, fuel wordt reeds gehanteerd door innovatieve bedrijven die zoveel mogelijk waarde uit biomassa proberen te halen, bijvoorbeeld in de vleesverwerkende industrie;*
- *door de veralgemenisering van paragraaf 3.8 komt een belangrijke zin over de mogelijke effecten van mestverwerking te vervallen. Deze is daarom verplaatst naar de paragraaf over mestverwerking in paragraaf 2.2.1 van deel B.*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A36.

Door de leden mw. Klitsie, mw. Kardol, mw. Knoet-Michels en Mondriaan wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening ruimte Noord-Brabant 2014, overwegende dat:

- *de BZV een nieuw instrument is voor de gemeenten in het kader van het verlenen van Wabo-vergunningen aan veehouderijbedrijven;*
- *de BZV niet expliciet juridisch gekoppeld is aan de Verordening ruimte;*
- *er behoefte is aan informatie over de toepassing van de BZV in de praktijk;*
- *er behoefte bestaat aan informatie over de vergunning verlening in overbelaste gebieden,*

constaterende dat:

- *het voorbereidingsbesluit vervalt na het vaststellen van de Verordening ruimte Noord-Brabant 2014,*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *de bestaande monitoring van de aantallen verleende vergunningen uit te breiden met inzicht over de toepassing van de BZV;*
- *de bestaande monitoring uit te breiden met informatie over de vergunningverlening in overbelaste gebieden,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M15.

Voor de fractie van GroenLinks voeren mevrouw Brunklaus en de heer Paul Smeulders het woord.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter. In de Structuurvisie is alles opgenomen waarover wij de laatste jaren besluiten hebben genomen. Er zit een aantal goede wijzigingen in. Positief zijn het afmaken van de EHS, de aandacht voor de duurzame ontwikkeling en de samenwerking met partners.

Bij een aantal zaken hebben wij kritische opmerkingen of een verschil in visie; zaken die GroenLinks aan het hart gaan. Net als de commissie MER maken wij ons zorgen over de Natura 2000-gebieden. De stikstofuitstoot blijft te groot in de meeste delen van Brabant. Voor ons is de maat al heel lang vol, meer dan vol, zoals onze fractievoorzitter, Paul Smeulders, zo meteen zal betogen.

Over de ontwikkelingen in de glastuinbouw in Brabant maken wij ons al jaren zorgen. Laat ik vooropstellen dat wij niet tegen glastuinbouw zijn in concentratiegebieden zoals AFC Prinsenland. Door de Staten is in 2006 afgesproken dat in 2015 de glastuinbouw voor 75% zou zijn geconcentreerd in vestigingslocaties of projectlocaties en dat solitaire glastuinbouwlocaties zo veel mogelijk zouden worden gesaneerd. GS stellen nu echter voor om meer kansen te bieden aan de solitaire glastuinbouw en zelfs te laten doorgroeien tot 3 ha per locatie. Dit wordt gebracht onder de noemer "glas-voor-glas"-regeling zodat glas kan worden opgeruimd. GS verklaren hier het concentratiebeleid failliet. Waarom is het niet gelukt? De crisis in de glastuinbouw is zeker een belangrijke oorzaak, maar een andere belangrijke oorzaak ligt in het feit dat de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij -- een onderneming van de provincie in de ZLTO -- op te veel paarden wedt. Door nu toe te staan dat solitaire locaties mogen uitbreiden, verdwijnt de prikkel om zich in concentratiegebieden te vestigen. Dit zal leiden tot onomkeerbare situaties. De gedeputeerde zei dat hij 170 locaties in beeld had. Overal in Brabant grote kassen! Op mijn vraag in de commissie hoe de belangen van andere burgers die in de buurt van zo'n uitbreiding wonen, worden afgewogen was het antwoord: de maatschappelijke discussie. Wij voorzien daarmee veel problemen in de toekomst. Het zit ons ook dwars dat wij dit nauwelijks in de commissie hebben besproken. Eind 2013 is er een Statenmededeling geweest maar wij hebben er geen discussie over gevoerd. Het is er eigenlijk tussendoor geglipt. Ik wijd dat ook aan mijzelf, ik had beter moeten opletten. Ik vind dat een wijziging van beleid met zulke grote gevolgen eerst goed met elkaar moet worden besproken. Daarom dien ik een amendement in: "Meer solitair glas was niet de afspraak."

Een onderzoek naar de "glas-voor-glas"-regeling daarentegen vinden wij geen slecht plan. Dit kan helpen om oude kassen weg te krijgen. Dit heeft in onze ogen echter alleen het gewenste effect als dit gaat gelden voor alle gebieden, dus voor de vestigings-, de doorgroei- en de projectlocaties. Kunnen GS ons dit verzekeren? Om daarbij de richting aan te geven, dienen wij de motie "glas-voor-glas-regeling voor alle glastuinbouwgebieden" in.

Ook wil ik een kritische opmerking maken over de geplande woningbouw. Bij de woningbouw wordt nog steeds gesproken over een enorme toename van woningen. Is er geen aanleiding genoeg om deze getallen naar beneden bij te stellen, gezien de huidige stagnatie in de bouw en de vele onverkochte huizen in onze provincie? Natuurlijk is het goed om te bouwen voor nieuwe doelgroepen, voor ouderen, voor mensen die alleen willen wonen, voor starters en zeker ook voor al die mensen die naar Nederland zijn gekomen om een bijdrage te leveren aan de economie en werk te doen waarin geen Nederlander is geïnteresseerd. De vele gemeenten die zitten met aangekochte gronden

en plannen maken voor nieuwbouwwijken, baren ons echter zorgen. Wijziging van bestemmingsplannen, verlegging van de EHS, et cetera om bouwen toch maar mogelijk te maken, vinden wij uiterst onwenselijk. Wij refereren aan het plan "De Bogerd" in Udenhout en "Dommelkwartier" in Valkenswaard. Om dit soort ongewenste ontwikkelingen te voorkomen, hebben wij samen met de PVV twee amendementen ingediend.

De gebiedsaanduiding integratie stad/platteland is bedoeld om in plattelandsgebieden nieuwe kleinschalige ontwikkelingen mogelijk te maken.

De gemeente Cranendonck heeft de provincie verzocht de kaarten van het gebied bij Soerendonck aan te passen van agrarisch gebied naar integratie stad-land. GS stellen voor om voor de gemeente Cranendonck als enige gemeente een uitzondering te maken. Alle andere gemeenten moeten met kaartaanpassingen wachten tot de volgende ronde. GS willen deze uitzondering maken omdat er een uitgebreid gemeentelijk traject doorlopen is. Volgens mij weerspreken de feiten dit. Bovendien doet dit geen recht aan al die andere gemeenten die ook een kaartaanpassing hebben gevraagd. Hebben die dan geen uitgebreid traject doorlopen? Bovendien, als wij vandaag beslissen om dit wel goed te horen, heeft het niet ter inzage gelegen en kunnen er geen zienswijzen op worden ingediend. Dat is toch niet zorgvuldig? In het kader van een democratische besluitvorming zien wij alle reden om dit besluit vandaag niet te nemen. Wij dienen daartoe een amendement "Geen kaartaanpassing Cranendonck" in.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is het derde belangrijke debat over veehouderij in deze Statenperiode. In december 2011 stelden Provinciale Staten het koersdocument "De transitie van stad en platteland, een nieuwe koers" vast. In maart 2013, bijna een jaar geleden, spraken we naar aanleiding van de Ruwenbergconferentie of het Brabantberaad over de "Zorgvuldige Veehouderij 2020". Nu ligt de vertaling daarvan voor in de Verordening ruimte en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV).

Ik moet toegeven, het is aanlokkelijk om in mijn bijdrage in te gaan op de onzekere juridische houdbaarheid van de BZV, of om ons te richten in onderdelen van de uitwerking en daarover 20 amendementen te schrijven en in te dienen. Het is echter de vraag of we daarmee bereiken wat onze bedoeling was: een duurzame veehouderij in 2020. Het antwoord op die vraag is helaas "nee". Dat komt mede doordat twee essentiële afspraken uit de slotverklaring van het Brabantberaad niet zijn nagekomen, namelijk dat de volksgezondheid leidend zou zijn en dat overbelaste gebieden zouden worden aangepakt.

Ik ga hier kort op in net als op de mestfabrieken, maar sta daarna langer stil bij het wezenlijke probleem: het uitgangspunt van GS dat boeren weer ontwikkelruimte krijgen.

Er is al veel gezegd over de volksgezondheid en de cumulatieve. In het debat is echter weinig naar voren gekomen dat 90% van de pluimveebedrijven en circa twee derde van de varkensbedrijven te dicht bij elkaar staan.

De heer **Heijmans** (SP): De heer Smeulders stelt dat naar zijn idee volksgezondheid geen leidende rol zou spelen in deze BZV en dat er niets gedaan wordt aan de overbelaste gebieden. Wat vindt de heer Smeulders dan van het feit dat Provinciale Raad voor de Volksgezondheid en ook de Brabantse Milieufederatie het schijnbaar wel voldoende vinden? Volgens mij heeft de BMF zich altijd enorm ingezet om echt iets te

bereiken in die overbelaste gebieden. De heer Smeulders zegt nu dat zij daarin niet geslaagd zijn en datzelfde geldt voor de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid en in het bijzonder voor mevrouw Paas. Dat compliment geeft u die beide organisaties!

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Dat is een terechte vraag van de heer Heijmans. Sinds wij deze discussie voeren, hebben heel veel organisaties geprobeerd om over hun eigen belangen heen te stappen en samen een nieuwe visie op de veehouderij in Brabant te ontwikkelen. Zij verdienen daarvoor complimenten. Ik ben blij dat ik die door deze interruptie kan maken zonder dat dit van mijn spreektijd afgaat.

Ik ben echter niet blij met het eindresultaat. Dat waren wij al niet bij de slotverklaring van het Brabantberaad, wij hebben ook tegengestemd, en dat zijn wij nog steeds niet. Dat komt omdat de oplossing wordt gezocht in heel veel meer techniek, in heel veel meer bureaucratie zonder dat duidelijk is of dit echt gaat leiden tot een oplossing van de grote problemen van de veehouderij waarvoor wij staan, ook op het gebied van de volksgezondheid. De fractiegenote van de heer Heijmans, mevrouw Slegers, heeft daarstraks nog gezegd: wij zouden graag wat meer willen doen, maar er is nog geen wetenschappelijk bewijs. Wij zijn van mening dat hier het voorzorgbeginsel leidend moet zijn en dat je van te voren harde normen moet stellen om ervoor te zorgen dat er niets ernstigs gaat gebeuren.

De heer **Heijmans** (SP): Mijnheer Smeulders, met de opmerking dat je niet tevreden bent met het eindresultaat en dat je vindt dat het allemaal nog beter had gekund, vindt u ons aan uw zijde. Maar toch stel ik vast dat deze beide organisaties in de BZV voldoende vinden van de uitkomst van Brabantberaad om positief te zijn. Zij beschouwen het in ieder geval als een stap vooruit, terwijl ik tot nu toe bij u beluister dat u die stap vooruit niet ziet. Anders leg ik het zo uit dat u in één keer het onderste uit de kan wilt!

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Uiteraard wil ik in één keer het onderste uit de kan. De Statenfractie van GroenLinks is gekozen door Brabanders die voor een heldere boodschap hebben gekozen. Uiteindelijk zijn wij volksvertegenwoordigers. Wij krijgen nu een heel belangrijk stuk voorgelegd waarover wij ons oordeel moeten vellen. Wij vinden dat stuk niet optimaal. Ik begrijp heel goed dat die organisaties hun best hebben gedaan, daar heb ik ook bewondering voor, maar uiteindelijk moeten wij als politici een afweging maken en die is in dit geval negatief om redenen die ik nog zal benoemen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik werd getriggerd door het Brabantberaad dat de heer Heijmans aanhaalde. Wat vindt de heer Heijmans ervan dat wij besluiten over dit voorstel terwijl de BZV nog niet definitief? Het Brabantberaad gaat zich nog buigen over de BZV, maar wij zijn de volksvertegenwoordigers en wij beslissen hier en niet de BMF en de ZLTO.

De heer **Heijmans** (SP): Dat is helemaal juist maar u bent van de partij die altijd graag het referendum wil en de mensen wil laten spreken. Door dat Brabantberaad hebben organisaties die hiermee direct en indirect te maken hebben, gesproken. Als die partijen van zowel de groene, de economisch-agrarische als de gezondheidskant tot een akkoord komen, moeten wij natuurlijk als volksvertegenwoordigers daar een oordeel over uitspreken maar dan moeten wij we het wel heel serieus nemen want anders lijkt het op

het houden van een soort referendum en dan niets doen met de uitslag. Dat kan toch ook niet de bedoeling zijn.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Wij nemen de input van het Brabantberaad heel serieus, maar het is de vraag of daarin alle partijen goed vertegenwoordigd zijn. U zegt die input graag mee te nemen maar u bent dus van mening die BZV te willen zien voordat de definitieve versie wordt vastgesteld.

De heer **Heijmans** (SP): Nee hoor. Ik weet voldoende van de inhoud van de BZV om vandaag met de Verordening ruimte en met de Structuurvisie te kunnen instemmen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter. Ik was net aan het uitleggen dat wij grote zorgen hebben over het feit dat pluimvee-en varkensbedrijven dicht bij elkaar staan en dat dit volgens het RIVM een risico is voor het verspreiden van dierziekten en, erger nog, zoönose. Die kunnen overspringen van dieren op mensen en daar doen we niets aan. Dat is een constatering.

Dan ben ik meteen bij mijn tweede punt, namelijk dat in de nieuwe Structuurvisie is opgenomen dat de Peel-regio opnieuw wordt aangewezen als concentratiegebied voor de intensieve veehouderij. Dat bepalen wij vandaag als we instemmen met de Structuurvisie. De fractie van GroenLinks vindt dat merkwaardig gelet op de teksten van het Brabantberaad. Ook de opmerking van gedeputeerde De Boer over de overbelaste gebieden tijdens het tussentijdse Brabantberaad op 13 januari jongstleden hier in Den Bosch verbaasde ons toch wel. Toen werd vanuit de zaal een aantal opmerkingen gemaakt over de overbelaste gebieden en toen zei de gedeputeerde: daar moeten we de komende weken nog goed over gaan nadenken. Dat vinden wij vreemd omdat hij daar een jaar de tijd voor heeft gehad. Een jaar geleden was dat in het Brabantberaad een van de belangrijkste punten.

In de afgelopen drie weken is het idee van die hotspots ontstaan die later zijn omgedoopt tot urgentiegebieden. Dit zijn de allermeeest overbelaste gebieden waar zelfs volgens de ZLTO een onacceptabele situatie is ontstaan. Over deze urgentiegebieden bestaat nog veel onduidelijkheid. GS willen gemeenten die gebieden laten bepalen en aanpakken zonder adequate juridische en financiële instrumenten. Zoals ook in de commissievergadering al is aangegeven heeft GroenLinks grote twijfels bij deze aanpak. Gezamenlijke bewoners- en milieugroepen in De Peel, de Baronie, de Kempen en andere delen van Brabant hebben zaterdag 11 januari iets gedaan waar wij alleen maar een voorbeeld aan kunnen nemen, namelijk de provincies Brabant en Limburg tot overbelast gebied verklaren. Uit een onderzoek blijkt dat de gehele provincie Noord-Brabant veruit de allerhoogste veedichtheid van Europa heeft. De Peel-regio spant de kroon met 4,6 miljoen varkens. Dat zijn 2333 varkens per vierkante kilometer. Het zijn aantallen die nauwelijks te bevatten zijn. Deze cijfers tonen aan dat de hele provincie zwaar overbelast is. Kringlopen sluiten, ook een ambitie van de provincie en van het Brabantberaad, is met deze enorme hoeveelheid vee onmogelijk. Dan kunnen we wel mestfabrieken gaan bouwen zoals GS vandaag ook voorstellen, maar die vergroten de problemen alleen maar.

Voorzitter. Ik kom tot de kern van mijn betoog.

De **voorzitter**: Komt u tot een afronding, want u heeft nog twee minuten.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Dat gaat lukken; dank u wel.

Het probleem en het credo dat je ontwikkelruimte moet verdienen en ook niet onbegrensd is, is natuurlijk niet de begrenzing. Het is ook niet het feit dat het verdiend moet worden. Maar dat is het feit dat er helemaal geen ontwikkelruimte is. Die is al lang op.

De oplossing is niet meer techniek maar simpelweg minder dieren. Laten we geen belastinggeld meer investeren in duurzame veeteelt die op deze ongekennde schaal never nooit niet duurzaam kan worden. Laten we ons geld nuttig inzetten voor het saneren van de veeteelt in Brabant. Instemmen met de Verordening ruimte zoals die nu voor ons ligt is instemmen met nieuwe ontwikkelruimte voor de intensieve veehouderij in onze provincie. Dat is de grootste fout die we als Provinciale Staten kunnen maken. Het debat van vandaag gaat over de leefbaarheid van onze dorpen maar ook over meer. Dit debat gaat over de economische toekomst van onze provincie. Welke expat komt er nog naar brainport als je er verzuipt in de stront? Dit debat gaat ook over de volksgezondheid van de Brabanders.

De heer **Heijmans** (SP): Mijnheer Smeulders, ik ben toch wel verbaasd. Gezien de tijd die de voorzitter aangaf, zit u aan het eind van uw betoog. Wat ik nu begrijp is dat u hartstikke veel complimenten heeft voor het resultaat dat de BMF en de provinciale raad voor de gezondheid hebben bereikt. U vond het fantastisch wat ze hebben bereikt. Aan het eind van uw betoog zegt u echter: beste mensen, u wordt bedankt maar we doen er niets mee want we stemmen tegen en we zijn weer bij af en we hebben niets. Dat is de conclusie die ik uit uw betoog haal.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik vrees dat de heer Heijmans een beetje selectief luistert. Ik heb gezegd dat we veel bewondering en respect hebben voor de inzet van de BMF en alle andere organisaties, ook de ZLTO. Ik vind ook dat de ZLTO door het Brabantberaad en de nadere uitwerking daarvan hun nek uitsteken. Ik begrijp ook dat het voor de ZLTO lastig is dat richting haar achterban uit te leggen. Alleen heb ik niet gezegd dat wij tevreden zijn met het resultaat dat daar is uitgekomen. Ik hoop dat u begrijpt dat het allebei mogelijk is, dus dat je bewondering kan hebben voor de inzet van iemand maar dat je toch bedenkingen kunt hebben bij de uitwerking daarvan.

De heer **Heijmans** (SP): Dan zou mijn conclusie zijn als een meerderheid in deze Staten uw rede­na­tie zou volgen, dat we helemaal niets hebben. Dan zouden we tegenstemmen want ik heb van u geen enkel voorstel gehoord hoe u het aantal dieren gaat reduceren en hoe u in de Verordening ruimte gaat borgen dat we de zaak aanpakken.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik heb net gezegd dat we graag een systeem hebben met de inzet van de geld. Dan rijst weer de vraag hoe we dat gaan betalen. Laten we de ruit rond Eindhoven schrappen; dan hebben we in een keer 750 miljoen euro. Daar kunnen we heel wat boeren voor uitkopen en daar wordt de provincie een stuk beter van. Als u nog wilt dat ik daar een motie voor maak dan wil ik dat ook nog doen en dan hoop ik dat u haar steunt.

De heer **Van Vught** (CDA): Ik vind dat de heer Smeulders wel een beetje doet alsof het nog achttienhonderd zoveel is, want hij heeft blijkbaar geen enkel vertrouwen in

technische oplossingen die in het verkeer en op allerlei andere fronten in de industrie wel toepasbaar zijn. Hij gaat nu alleen maar voor fors minder dieren en de rest is niet belangrijk. Ik begrijp van hem dat luchtwassers niet hoeven en dierenwelzijn ook niet. Laat de sector maar verpauperen, dan is het in een keer afgelopen. Als hij op die toer zit horen wij dat graag.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): GroenLinks zit totaal niet op die toer. GroenLinks vindt wel dat wij gewoon moeten produceren voor onze eigen regio en niet voor de bulk in het buitenland. Wat u zei over de techniek vind ik interessant. Door die luchtwassers zijn er meer beesten in stallen gekomen. Omdat de uitstoot werd afgevangen konden er meer beesten in een stal. Wij denken dus dat techniek wel degelijk een oplossing kan bieden, maar dan wel binnen een duidelijk kader, namelijk minder beesten. Zolang wij dat niet durven uit te spreken, staan wij hier over 10 jaar weer met dezelfde problemen.

De heer **Van Vught** (CDA): Ik ben het met de heer Smeulders eens dat er per stal meer dieren zitten, waar luchtwassers worden toegepast. Die bewerken een reductie van 80%. Maar er zijn ook heel veel stallen verdwenen en daar praten de heer Smeulders niet over. De varkensstapel in Brabant is dus helemaal niet toegenomen maar de afgelopen 10 jaar alleen maar afgenomen. U moet dus wel de juiste cijfers hier presenteren.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik vind het heel erg jammer dat we normaal gesproken en ook nu ideologisch heel erg op dezelfde lijn zitten, niet alleen u en ik mijnheer Smeulders maar ook een groot deel van de Staten, maar dat ik van GroenLinks tot dit moment geen enkele concrete oplossing heb gehoord hoe we de dieren aantallen kunnen maximeren en reduceren en hoe we de urgentiegebieden gaan aanpakken anders dan honderden miljoenen euro's aan gemeenschapsgeld, opgebracht door Brabanders, in de agrosector te investeren om die sector te spekken zonder verdere concrete oplossing. We zijn het helemaal eens over de ideologie en de grote lijnen maar u heeft geen enkele concrete oplossing aangedragen. Dat vind ik heel erg teleurstellend.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil heel graag deze vraag beantwoorden. Ik begon met de zeggen dat dit het derde belangrijke debat is over de veehouderij in deze Statenperiode. Die eerste twee debatten hebben we ongelofelijk onze best gedaan om alternatieven aan te dragen. We hebben moties ingediend over een voorzorgsbeginsel. Die zijn afgestemd omdat de SP eerst voor stemde en daarna tegen. We hebben moties gemaakt omdat we geen grotere stallen willen dan anderhalve hectare. Ook die zijn afgestemd. We hebben mede moties ingediend omdat we niet meer beesten in Brabant willen, moties die amper worden uitgevoerd of door ons niet te zien hoe. Toen we in onze fractie dit debat van vandaag gingen voorbereiden hadden we twee vragen. Gaan we weer 20 amendementen maken om die richting een heel klein beetje bij te stellen of zeggen we dat we het afgelopen jaar tegen het Brabantberaad hebben gestemd omdat wij het oneens zijn met het principe dat er weer ontwikkelruimte komt voor de intensieve veehouderij in Brabant. Als je het daarmee oneens bent kun je over de uitwerking wel 20 dingen indienen maar dan is het nog niet goed omdat het principe niet deugt.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voorzitter. Ten eerste staat er in de Verordening ruimte al een paar jaar dat stallen niet groter mogen worden dan anderhalve hectare. Een meerderheid van de Staten heeft dat toen al gezegd. Ten tweede heeft u die concrete oplossingen niet geboden. U heeft het over vorige vergaderingen. We hebben het over een mestcommissie gehad. Er werden toen verschillende scenario's om het mestoverschot aan te pakken op een rijtje gezet. Uw fractie was een van de weinige die toen geen enkel antwoord had want u sprak toen over scenario nul. Als we daarvoor hadden gekozen zouden we verzuipen in de mest in Brabant. Ik vind het heel erg jammer. We zijn het zo eens maar we kunnen maar niet met GroenLinks samen optrekken naar concrete oplossingen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb hier wel bezwaar tegen. Wij geven duidelijk aan dat we voor een oplossing kiezen en daarvoor ook de portemonnee willen trekken, namelijk minder dieren. Als er minder dieren komen heb je geen mestfabriek nodig, dan heb je geen PAS nodig, dan heb je geen plag in natuurgebieden meer nodig. Dat is onze oplossing.

Tijdens deze behandeling hebben we ervoor gekozen maar één motie in te dienen maar wel een heel erg belangrijke. We stellen voor dat de provincie volgend jaar op de dag van de verkiezingen voor Provinciale Staten een referendum houdt over de vraag of de veeteelt in Brabant nieuwe ontwikkelingsruimte krijgt. Het is tijd dat alle inwoners van Brabant zich mogen uitspreken. Voorzitter. De veehouderij is nadrukkelijk niet alleen het probleem van een paar zielige mensen op het platteland die zeuren over een beetje stank. De Q-koorts heeft aangetoond dat dit een probleem is van de inwoners van Boekel en Deurne, van Eindhoven en van Den Bosch.

De heer **Heijmans** (SP): De SP is altijd enorm geïnteresseerd als het gaat om referenda. We vinden het vaak een erg goed middel. U stelt nu een referendum voor. Kunt u al iets zeggen over de vraagstelling?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Uiteraard hebben we nagedacht over de vraagstelling. Wat ons betreft richt de vraagstelling zich op het probleem dat onder dit debat zit, namelijk of er nog ontwikkelruimte is voor de veehouderij in Brabant. Geconcretiseerd komt men dan mogelijk uit op het aantal dieren. Ik heb gisteren de motietekst met een conceptvraagstelling ook rondgedeeld, dus u kent het. We hebben het niet heel concreet gemaakt omdat ik echt hoop dat de motie wordt aangenomen. Ik denk dat de kans groter is dat de motie wordt aangenomen als we het een beetje openlaten en de komende maanden gebruiken om met elkaar de discussie te voeren over wat precies de vraag moet zijn, hoe hoog het opkomstpercentage moet zijn en dat soort dingen. Dat kunnen we beter met elkaar doen dan hier snel op een achternamiddag in een paar regels in een motie van GroenLinks. Het moet nadrukkelijk niet alleen het voorstel van GroenLinks zijn maar van ons allemaal.

De heer **Heijmans** (SP): Dit roept bij mij weer nieuwe vragen op maar ik denk dat het verstandig is de tekst van de motie af te wachten. Ik meen het serieus als ik zeg dat wij geïnteresseerd zijn in de mogelijkheid van een referendum.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik wil van de heer Smeulders horen wat het in dat jaar betekent. Ik hoor zoveel partijen hier in ieder geval een meerderheid zeggen dat ze echt wat aan die overbelaste gebieden willen doen en ik hoor hier heel veel partijen zeggen en dat geldt in ieder geval voor onze fractie dat snoeihard is gewerkt het afgelopen jaar om te zoeken naar de instrumenten en de mogelijkheden van de provincie. Ik ben er zo vreselijk bang voor dat als de provincie er een referendum over uitschrijft, we verwachtingen wekken die we niet kunnen waarmaken. Dat lijkt mij echt niet kunnen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik ben het er volledig mee eens dat we niets moeten beloven dat we niet waar kunnen maken. Het moet zich met name richten op de vraag of we nog ontwikkelruimte geven aan de veehouderij, wat de onderlegger is van het huidige beleid. Ik weet ook, laten we eerlijk zijn, dat dit beleid straks gewoon wordt aangenomen. Ik kan koppen tellen, in de commissie en in de Staten. Wij willen deze discussie verder brengen door het volgend jaar voor te leggen aan de inwoners van Brabant. Als we dan een mandaat krijgen van inwoners van Brabant die zeggen dat het echt anders moet gaan, dan kunnen we in de volgende periode doorpakken.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik constateer dat we dan nog een jaar uitstel van handelen inbouwen, maar dit terzijde. In zijn laatste zin had de heer Smeulders het over ontwikkelruimte en daar wil ik op ingaan. Als hij daarmee bedoelt dat we geen ruimte meer willen geven aan de groei van de veestapel in Brabant dan zijn we het eens en ik hoop dat ik daarvan een bevestiging krijg. Ontwikkeling is echter iets anders dan groei en ik hoop dat hij niet bedoelt geen ontwikkelruimte meer te geven aan Brabantse voedselproducenten, want dan zijn we het fundamenteel oneens. Ik hoor graag wat de bedoeling is.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Het is een combinatie van die twee dingen. Wij vinden het prima dat Brabantse boeren de ontwikkelruimte krijgen om bijvoorbeeld te gaan verbreden of over te schakelen naar biologische bedrijfsvoering. Alleen, dat dient wel te gebeuren binnen het kader van minder beesten in Brabant. Ik ben met de huidige voorstellen er heel bang voor dat er weer heel veel stallen van anderhalve hectare bij gaan komen en dat we de urgentiegebieden gaan verplaatsen als het al lukt ze aan te pakken en dat we hier over 10 jaar weer met elkaar staan.

De **voorzitter**: Dat hebt u nu al een paar keer tegen elkaar gezegd.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik constateer dat de heer Smeulders een heel andere interpretatie geeft aan de BZV en ik denk dat we helemaal niet die richting opgaan. Ik denk dat hij dan toch iets heeft gemist in de intenties.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter. Ik denk dat we de heer Smeulders niet kunnen overtuigen want hij heeft zo zijn eigen opvattingen die hij hier breed neerlegt. Als hij dan aan de Brabantse burgers zo'n referendum voorlegt met de vraag wel of geen ontwikkelruimte voor de Brabantse veehouderij, stelt hij dan ook meteen aan de Brabantse burger de vraag of als deze er mee op antwoordt ook bereid is er extra voor te betalen?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Zoals ik al zei lijkt het mij goed juist over dit soort vragen de komende maanden met elkaar van gedachten te wisselen, maar als dit de inbreng van de VVD is ben ik er hartstikke blij mee en zou ik die meteen willen overnemen.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik zeg niet dat het mijn inbreng is. Ik stel u alleen een vraag die u niet beantwoordt. Ik wil graag een antwoord van u. U kunt natuurlijk met allerlei leuke ideeën komen en dat vind ik prima en dat kunnen wij ook maar het moet wel ergens betaald worden. Wie betaalt dan? De belastingbetaler! De vraag is dan of u bereid bent ook die vraag voor te leggen. Wat dan als die belastingbetaler nee zegt? Ik wil graag uw antwoord.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik heb die vraag wel beantwoord. Het antwoord is ja. Als de belastingbetaler nee zegt, dan is het democratie en hebben wij ons erbij neer te leggen.

De heer **Van Vught** (CDA): Voorzitter. Wil de heer Smeulders ook iets zeggen over de werkgelegenheidseffecten want er werken op dit moment ongeveer 100.000 mensen in de agrofoodsector. Het is een heel belangrijke industrie in Brabant en als we geen primaire sector mee hebben, verdwijnen die ook.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Niemand zegt, ook GroenLinks niet, dat we geen primaire sector in Brabant moeten hebben. Alleen, op de schaal die wij hier hebben en die nergens op de wereld wordt vertoond, zijn wij er tegen. Ik kan heel eerlijk tegen u en tegen elke varkenshouder zeggen dat als onze ideeën worden uitgevoerd, het inderdaad betekent dat in die primaire sector er wat minder werk komt en wij zeker bereid zijn die effecten op te vangen door in te zetten op verbreding en andere manieren van productie, maar geen bulk zoals we nu doen. Ik durf daar heel eerlijk over te zijn.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Brunklaus en Van der Wel wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, besprekende het Statenvoorstel 03/14, de Structuurvisie RO 2010 – partiële herziening 2014

Besluiten:

Geen uitbreiding toe te staan aan solitaire glastuinbouwbedrijven tot 3 ha. en het huidige beleid inzake de concentratie van glastuinbouw voort te zetten en hiertoe

- *de wijzigingen in de tekst op pagina 861115 in de zin "Daarom ... aannemelijk is. " te schrappen."*

Toelichting:

- *In de monitor en actualisatie ruimtelijk beleid glastuinbouw (ROW-0118, 5/10/12) wordt het standpunt ingenomen dat de toename van solitaire glastuinbouw moet worden tegen gegaan. Dit in vervolg op het in 2008 ingezette beleid dat glastuinbouw in 2015 voor 75% geconcentreerd moet worden in vestigings-, doorgroei- en concentratiegebieden (projectvestigingsgebieden). En daarbij was het afgesproken beleid om de concentratie te bevorderen door 75 bedrijven te saneren (en eventueel verplaatsen) uit kwetsbare gebieden*
- *In deze zelfde notitie wordt voorgesteld om vanwege het geringe toekomst perspectief voor solitaire bedrijven verdere toename van solitair glas onmogelijk te*

maken en bij de herziening van de Verordening Ruimte een stand still voor solitaire glastuinbouw bedrijven in te voeren

- *In het historisch overzicht Maatwerk solitaire glastuinbouwbedrijven 2006-2013 wordt gesteld dat de 2-jaarlijkse monitoring van de ontwikkeling van het glastuinbouwareaal in 2014 gereed zal komen. De voor 2014 geplande monitoring wordt afgewacht alvorens wijzigingen in het beleid door te voeren*

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A37.

Door de leden mw. Brunklaus, mw. Spierings en Van der Wel wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, besprekende het Statenvoorstel 03/14, de Verordening ruimte 2014

Besluiten:

Het verzoek van de gemeente Cranendonck om voor de meerwaardenpraktijk Hof van Cranendonck de aanduiding Integratie stad-land op te nemen niet te honoreren en de reeds aangebrachte wijzigingen (bijlage 4, nota van wijzigingen dd 17/12/2013, pg 8; bijlage 7a Atlas hoofdstructuren, pag. 11, voor zover betrekking hebbend op Hof van Cranendonck)) te verwijderen, zodat de oorspronkelijke gebiedsaanduiding gehandhaafd blijft.”

Toelichting:

- *De motivatie die wordt gegeven om het verzoek tot kaartaanpassing van de gemeente Cranendonck nu* reeds te honoreren is dat er een uitgebreid gemeentelijk traject is doorlopen. Dit klopt niet met de feiten. Het verzoek is door de gemeente ingediend zonder de gemeenteraad hierover te informeren.*
- *In de zienswijze van de gemeente Cranendonck wordt gesteld dat GS in januari 2013 Hof van Cranendonck als meerwaarde project heeft aangewezen. In augustus 2013 zijn deze plannen - fors uitgebreid - bijgesteld.*
- *Bij gebieden Integratie stad-land is het van groot belang dat de recreatieve ontwikkeling zorgvuldig wordt ingepast in de omgeving en gedragen wordt door de omwonenden. De zorgen van de omwonenden over deze zorgvuldige inpassing - zoals onder meer kenbaar gemaakt via een petitie - maken duidelijk dat de ontwikkeling niet wordt gedragen door (een deel van) de omgeving. Reden temeer om in het kader van de democratische besluitvorming nu geen uitzondering te maken voor de aanpassing van de kaart in dit gebied.*

** veel andere gemeenten hebben bij de inspraak een verzoek ingediend om kaartaanpassing. Geen van deze verzoeken wordt nu meegenomen. Voor Cranendonck wordt op dit punt een uitzondering gemaakt.*

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A38..

Door het lid P. Smeulders wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, besprekende de Partiële herziening van de Structuurvisie RO 2010-2014 en de Verordening ruimte 2014,

constaterende dat:

- *de provincie Noord-Brabant de allerhoogste veedichtheid van heel Europa heeft,*

overwegende dat:

- *deze hoge veedichtheid grote impact heeft op de economie, leefomgeving en volksgezondheid,*

spreken uit dat:

- *de provincie op de dag van de Statenverkiezingen, op 18 maart 2015, een referendum houdt over de toekomst van de veeteelt in Brabant (er is in Brabant wel/geen ontwikkelruimte voor de intensieve veehouderij),*

verzoeken de griffer om:

- *een concept-referendumverordening voor te bereiden die dit mogelijk maakt en deze op korte termijn voor te leggen aan de Statencommissie voor Economische Zaken en Bestuur,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M16.

Door de leden mw. Brunklaus en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, besprekende het Statenvoorstel 03/14, de Structuurvisie RO 2010 – partiële herziening 2014,

verzoeken het college:

- *bij het onderzoek naar het invoeren van de glas-voor-glas regeling dit voor glastuinbouwgebieden uit te werken (solitaire glastuinbouw, doorgroei- en vestigingsgebieden en concentratiegebieden);*
- *tevens specifiek te onderzoeken hoe de concentratie van de glastuinbouw in de vestigings- en concentratiegebieden hierdoor gestimuleerd zal worden;*
- *in kaart te brengen hoe de solitaire glastuinbouw hierdoor zal afnemen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Toelichting:

Om de concentratie van glastuinbouw te bevorderen kan de glas-voor-glasregeling een stimulans zijn mits deze voor alle glastuinbouwgebieden wordt toegepast. Vestiging van nieuwe bedrijven in vestigingsgebieden en in de concentratiegebieden zal dan alleen mogelijk zijn als er elders glas verdwijnt of een financiële bijdrage geleverd wordt om elders glas te saneren.

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M17.

Ik stop nu echt het debat. Er beginnen nu echt andere primaire behoeften dan die van de primaire sector te ontstaan. Ik zie dat de suikerspiegel hier en daar echt wel aandacht behoeft. Ik stel voor dat we de vergadering schorsen tot half drie. Dat geeft de gelegenheid om te lunchen.

Voor onze gasten hebben we ervoor gezorgd dat er op het Statenveld gelegenheid is om een kleine lunch te gebruiken.

De vergadering wordt van 13.40 uur tot 14:30 uur geschorst

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voorzitter. Na al deze verhalen moet ik ook nog wat vertellen. Dan zegt u natuurlijk: dat hoeft niet. Maar goed, ik heb ook maar wat verzonnen. Ik begin maar met het belangrijkste. Onder de ruimtelijke ordening en alles wat er staat heb ik niet zoveel gelezen over ouderenhuisvesting. Het valt zeker tegen dat ik daarmee begin? Hoe gaan we die ouderen in de toekomst huisvesten? Alle verzorgingshuizen worden gesloten. De mensen moeten van de politiek zo lang mogelijk thuis blijven. Dat geeft, en dat is echt een serieus probleem, enorme vereenzaming,

mensen die de hele dag naar de tv zitten te koekeloeren en niet meer weg kunnen. Misschien moet er een transitie komen naar het huisvesten van oudere mensen. Misschien moet het zoals in Amerika of een variatie daarop. Daar heb je sun-cities. Ik bedoel dit serieus; er moet naar gekeken worden. Anders krijgen we straks allemaal erfgoedcomplexen waar, zo wordt dan gezegd, vroeger allemaal ouderen hebben gewoond. Wat moeten we dan daarmee doen? Misschien ombouwen voor jongerenhuisvesting. Weet ik veel. Maar we moeten er wat aan gaan doen. Ook ik wil er de aandacht op vestigen dat gelet moet worden op overlast die treinen door Brabant kunnen geven en de gevaren voor de bevolking van deze treinen. We hebben helemaal niet in kaart waar de gevaren liggen. We weten niet wat er allemaal langs de spoorbaan staat. Als die gevaarlijke dingen ontploffen kunnen er duizenden doden vallen. Dat moeten we toch een beetje een kaart zien te krijgen, maar daar gaan wij natuurlijk weer niet over. Op het moment dat het misgaat, gaan we er wel over. Zie maar die chemische toestand in Moerdijk. Dat konden we wel betalen. We moeten er daarom wat zicht op zien te krijgen en proberen dat naar buiten te brengen. Dat lijkt mij wel verstandig.

Dan kom ik bij waar iedereen het al over heeft gehad, die zorgvuldige veehouderij. Ik wil aangeven hoe ik daarin sta. Dan weet iedereen dat van 50PLUS. Wat er nu gebeurt is veel te laat en veel te weinig maar het is ontzettend knap wat er is bereikt. Het is onvoorstelbaar wat er is bereikt; dat had niemand verwacht. Toch wil ik enige kanttekeningen plaatsen bij deze overeenkomst. Voor mij persoonlijk en voor allerlei mensen die toch wat aan hun gezondheid mankeren is er het gevaar van antibioticaresistentie. Dat is een groot probleem dat op ons afkomt. Het is niet voor niets dat er 25.000 mensen in Europa sterven aan resistentie van de bacteriën. Ik heb in mijn loopbaan collega's zien doodgaan omdat ze met een bacterie zaten die niet meer te bestrijden was. Als wij naar de dokter gaan krijgen we niet een tweede kuurtje en zeggen ze het maar uit te zieken, maar bij de dieren werd het met karrenvrachten naar binnen gebracht, terwijl het nu mogelijk is antibioticavrij te produceren. Dat moet dan ook maar. Dat mis ik nog teveel in die zorgvuldigheidsscore. Ik kan er mee leven als het nog twee jaar duurt voordat het antibioticavrij is maar als we het niet doen zullen onze kinderen eraan overlijden of gaan wij eraan. We kunnen het ons niet permitteren er niets tegen te doen.

Ik moest van de week bij een specialist zijn en ik kreeg een brief thuis met bovenaan de tijd dat ik moest komen. Voor de rest stond er een heel verhaal met vragen. Hebt u varkens geaaïd? Hebt u een varkenshouder een hand gegeven? Bent u in de buurt van een varkensstal geweest, en ga zo maar door. Het waren allemaal vragen die verband hielden met het varken. Als je er "ja" op antwoordt word je niet behandeld en moet je in quarantaine. Wanneer moet je in quarantaine? Ik heb hier het protocol van een ziekenhuis en het is verdomd erg voor patiënten die onverwacht MRSA-drager zijn (Methicilline Resistente Staphylococcus Aureus); 30% van de varkenshouders is besmet met de MRSA. Als je met zo iemand op een kamer hebt gelegen moet je apart verpleegd worden. Degene die je bezoeken, moeten mondkapjes dragen. Er mogen zo weinig mogelijk mensen bij komen. Het is een hele toestand en dan heb je alleen nog maar bij die varkenshouder op de kamer gelegen. Het is toch belachelijk dat we dat toestaan? Daar moeten we wat aan doen, daar moeten we tegenin gaan.

Mevrouw **Aarts-Van de Loo** (CDA): Uw betoog is heel bijzonder. Als ik u zo hoort denk ik dat we hier allemaal wel minimaal een week in quarantaine moeten nu we al die varkenshouders hier binnen hebben gehad.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Daar komt het onderhand op neer.

Mevrouw **Aarts-Van de Loo** (CDA): Het is wel bijzonder dat nu net de ziekenhuizen een versoepeling van de MRSA-wetgeving hebben ingevoerd. Hoe rijmt u dat met uw betoog?

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Ze hebben betere methoden om te ontsmetten ontwikkeld maar dat betekent niet dat de maatregelen worden versoepeld. Je wordt nog wel degelijk geïsoleerd verpleegd. Een patiënt van categorie één of categorie twee – en daar val je onder als je naast een varkenshouder hebt gelegen – dient een strikte isolatie te worden verpleegd. Bij de behandeling van zo'n patiënt in volstreekte isolatie dient een chirurg zijn mondmasker te dragen en om besmetting van de haren te voorkomen een muts te dragen. Zo gaat het maar door. Het is meer dan verschrikkelijk en daar wil ik op attenderen. We kunnen zo niet doorgaan en ik waardeer het dat er een eerste stap op de De Boer-ladder is gezet. Ik hoop niet dat het een boomladder er is want die wordt naar boven toe steeds smaller en dan wordt elk stapje steeds kleiner. Iedereen weet inmiddels dat ik van de rechte lijnen ben, dus gelijke stappen graag als dat kan. Dan kom ik tot de mest. De vorige keer is mij verweten dat ik zei dat alleen al in De Peel 8X8 km...

De **voorzitter**: Mijnheer Mondriaan, u hebt nog één minuut.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Als je dat omrekent naar Den Bosch, dan ligt hier 40 cm mest. Dat is nogal wat. Voor elke kilo vlees wordt er 4 kg mest geproduceerd. Het is nogal wat. Dan moeten we oppassen dat die mest gecontroleerd wordt op alle ziektekiemen die daarin kunnen zitten. Dat wordt niet gedaan. Als we mest op de grond storten moet gecontroleerd worden of er allerlei ziektekiemen in zitten en die zitten erin. Er zitten er allerlei stoffen in afkomstig van het voer en van medicijnen. Daar wordt te weinig aan gedaan.

Als wij dat niet doen, eten wij niet alleen vlees dat vergiftigd is, maar ook groenten en andere dingen. Het kan zo niet doorgaan! Ik waardeer de grote moeite die in dit proces wordt gedaan om een eerste stap te zetten. Nogmaals, het is te weinig maar het is ontzettend knap dat het gebeurt.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. De Partij voor de Dieren wil graag meewerken aan een oplossing voor de intensieve veehouderij en streeft naar een zorgvuldige veehouderij. Wat dat betreft is een goede boer beter dan een verre vriend. In onze visie is er daarbij aandacht voor welzijn voor mens en dier, is gezondheid voor mens en dier gegarandeerd en zijn natuur en milieu beschermd. Een overheid heeft de primaire taak om kwetsbare waarden te beschermen. Daarop zijn onze amendementen gericht.

De commissie MER heeft ons eerder gewaarschuwd bij de ontwikkeling van de LOG's (Landbouwonwikkelingsgebieden). De commissie heeft ook gewaarschuwd voor probleemsituaties. Nu zijn de overbelaste gebieden of de urgentiegebieden een feit.

Het lijkt erop dat wij bij dit nieuwe beleid opnieuw de aanbevelingen van de commissie-MER in de wind slaan. De commissie waarschuwt voor de uitvoerbaarheid van de BZV en voor het feit dat de effecten ervan niet duidelijk zijn. Oftewel worden de doelstellingen behaald?

De Partij voor de Dieren wil graag in oplossingen denken. Hoe kunnen wij als partij problemen oplossen binnen de kaders die in een complex geheel met heel veel partijen zijn vastgesteld en waarin wij geen beslissende stem hebben gehad? Het is enorm moeilijk om binnen die kaders te opereren. Dat vinden wij heel erg lastig! De kernvraag is voor ons niet of wij kunnen veranderen, maar of wij willen veranderen. Dan is volgens ons juridisch heel veel mogelijk. Met onze amendementen gaan wij een poging wagen. Houdt u vast!

Het is goed om te zien dat de algemene wijzigingsbevoegdheid van GS is gespecificeerd, zodat dit duidelijk is. Verder zijn wij het er denk ik allemaal over eens dat er overbelaste gebieden zijn. Deze behoren als zodanig in de Structuurvisie onderkend te worden. Een goed werkbare definitie vindt u in een van onze amendementen. Wij dienen ook een amendement in om de provincie de bevoegdheid te geven om een overbelast gebied aan te wijzen. Dat hoeft niet altijd, maar dat kan bijvoorbeeld als een gemeenteraad niet wil meewerken. Dan moet de provincie haar verantwoordelijkheid nemen.

Wij sluiten ons graag aan bij de opmerkingen van de fractie van de VVD over monitoring: meten is weten. Wij stellen voor om op eenvoudige wijze de vergunde rechten per gemeente te monitoren. Wij willen daar graag bij helpen en hebben daartoe een voorstel bijgevoegd. Dat geeft ons meteen een startmeting. Het gaat om vergunde rechten per gemeente, een soort plafond. Als die vergunde rechten niet structureel minder worden, kan er geen oplossing zijn voor overbelaste gebieden. Dan zijn alle rechten immers in pacht en gaan emissies van geur en fijnstof niet omlaag.

Door de partners in het Brabantberaad (Ruwenberg) is onderkend dat belangrijke risicofactoren voor het uitbreken van ziektes liggen in de dichtheid waarin dieren bij elkaar staan alsook in de afstanden tussen stallen onderling en de afstand tot burgerwoningen. Juist de interactie tussen mens, pluimvee en varkens heeft een verhoogd risico. Dat is wat experts ons vertellen. Gemengde bedrijven zijn risicovoller. Het RIVM adviseert een tussenruimte van 1 tot 2 km tussen deze stallen. In het kader van de volksgezondheid lijkt het ons verstandig om dat ook op te nemen in de Structuurvisie en in de Verordening ruimte.

Mevrouw **Spierings** (D66): Onze fractie is heel benieuwd of de heer Van der Wel in kaart heeft gebracht of laten brengen wat de gevolgen zijn als wij varkens- en kippenbedrijven die binnen 1 km afstand van elkaar liggen, volledig op slot zetten. Hoeveel bedrijven in Brabant gaan er dan op slot? Wat is het percentage?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Dat lijkt mij een heel prachtig onderzoek, maar ik denk dat dit nu even niet relevant is. Wij belichten het vanuit de volksgezondheid. Wij vinden dat er op die basis voldoende reden is om een afstandsnorm te hanteren. Je kunt dan de kosten wel in kaart gaan brengen, maar wij stellen nu een nieuwe verordening vast waarin wij juridisch gesproken paal en perk kunnen stellen aan wat wij beogen. De overheid moet zorgvuldig zijn. Daarom moeten wij een voorzorgsbeginsel kunnen hanteren en dat recht hebben wij.

Mevrouw **Spierings** (D66): D66 heeft een warm pleidooi gehouden om volksgezondheid een goede plek te geven in de stukken. Dat betekent niet dat wij nu ineens de balans tussen people, planet en profit uit het oog moeten verliezen. Zolang wij niet weten wat het voor profit betekent als wij helemaal kiezen voor people, denk ik dat wij hierover vandaag niet kunnen besluiten. Daar moeten wij gewoon beter naar kijken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Dat is de keuze van D66 en daar ga ik niet over. Wij hebben het nu over de verordening. Wij hebben al in 2011 een motie ingediend samen met o.a. de SP waarin gepleit werd voor een afstandsnorm. Ik zie niet in waarom er nu geen politieke meerderheid zou zijn om een voorzorgsbeginsel in te bouwen in de Verordening ruimte.

In de definitie voor zorgvuldige veehouderij missen wij het aspect dierenwelzijn. Dat zal u niet verbazen. De Structuurvisie spreekt van duurzame agrarische ontwikkeling. Dat is wat ons betreft te beperkt. In de afspraken van Ruwenberg is dierenwelzijn wel degelijk opgenomen. Ook de commissie Van Doorn stelt dat dierenwelzijn belangrijk is. Juist dierenwelzijn stopt de waardevermindering. Dierenwelzijn verkoopt beter, makkelijker en is veel beter te begrijpen dan emissiearme stallen. Als afspraken en uitspraken uit het verleden gelden, dan moet de definitie voor zorgvuldige veehouderij daarop worden aangepast. U vindt in onze amendementen versies voor zowel de Structuurvisie als voor de Verordening ruimte.

Wanneer het gaat om het vergroten van dierenwelzijn is het logisch dat stallen niet meer dan één verdieping hebben en dat wij vanaf nu daarvoor kiezen. Wij dienen daartoe een amendement in. Wij vinden dat stallen met meer verdiepingen eigenlijk niet meer van deze tijd zijn.

Mevrouw **Slegers** (SP): Volgens mij klopt het helemaal wat de heer Van der Wel zegt. Dierenwelzijn zit wel in de BZV, o.a. in de certificaten. Zelfs de commissie MER geeft aan dat dierenwelzijn inderdaad erin zit.

De heer **Van der Wel** (PvdD): In de definitie van de provincie over zorgvuldige veehouderij staat geen dierenwelzijn. Het is een aparte entiteit die door de verschillende partijen wordt erkend. Waarom wordt die dan niet expliciet opgenomen. Ik vind het prima als het in de BZV wordt gezet, maar zet dan ook in de Structuurvisie en in de Verordening ruimte dat dit een onderdeel is van de zorgvuldige veehouderij. Daar is niets op tegen!

Voorzitter. Als stallen niet meer dan één verdieping hebben, geeft dat al een zeer sterke inkadering van het aantal dieren per stal, met name bij pluimvee. Dat kan ook bij de consument voor zorgen voor waardevermeerdering.

Bij een zorgvuldige agrarische bedrijfsvoering zijn er naast dierenwelzijn twee andere zaken van belang: het sluiten van kringlopen en de volksgezondheid. Voor het sluiten van kringlopen is grondgebonden veehouderij van groot belang. Ook voor het vermarkten van producten is een onderscheid tussen intensief en grondgebonden van belang. Zij die echt grondgebonden werken, moeten ook worden beloond. Daarom is er een definitie nodig die handzaam, meetbaar en controleerbaar is. De GVE (grootvee-eenheid) per ha is een goede keuze. Er wordt echter wel gesproken over meer dan de grond kan dragen. Het kan een compromis zijn, maar wat ons betreft geldt hier 2 GVE, dus ongeveer twee koeien per ha. Alles daarboven kun je niet grondgebonden noemen. Bovendien is het niet eerlijk tegenover de boeren die wel voldoen aan de 2 GVE. Zij krijgen dan immers een

waardevermindering voor hun producten. De definities moeten wel gehanteerd worden in de praktijk. Het kan niet zo zijn, zoals het CDA zojuist voorstelde, dat de geurnorm een beetje wordt opgetrokken omdat die zo lastig te hanteren is. Het aantal personen dat last heeft van die geur, neemt daardoor immers niet af! Het is alleen een fictieve verandering. Grondgebondenheid is ook belangrijk om de provinciale doelstellingen bij het sluiten van kringlopen te kunnen bewerkstelligen en draagt bij aan waardevermeerdering. Ik noem in dit verband weidemelk of biologische melk. Dat verkoopt gewoon beter. Die kans mogen we niet laten lopen. Daarbij past mestvergiftiging in ieder geval niet in de provinciale doelstellingen omdat het niet duurzaam is. Dat is door de provincie zelf onderkend. Ook het sluiten van kringlopen helpt niet. Ook daarvoor hebben wij een amendement bijgevoegd. Niet in de laatste plaats vragen vergisters veel subsidie en zijn er gevaren voor de volksgezondheid. In het verleden zijn mestvergisters ontploft of is er gas ontsnapt. Mestvergisters zijn chemische fabrieken en behoren als zodanig ook een passende milieucategorie te hebben. Tot onze verbazing staan zij aangemerkt als categorie 3.2. Dat moet veel meer zijn.

Ik noem nog kort even de punten in de Verordening ruimte die geen betrekking hebben op de veehouderij. Wij hebben een amendement gemaakt in het kader van de compensatieregeling. Wij vinden namelijk dat bij jonge natuur een compensatie moet gelden. Er is een doelstelling voor natuur waarin volgens ons iedereen moet bijdragen. Bedrijven die rechten krijgen in de EHS moeten ook bijdragen aan het realiseren van die EHS.

Als laatste kom ik bij de glastuinbouw. GroenLinks heeft al het nodige daarover gezegd. Een glasfonds lijkt ons een goede keuze, Wij denken dat het verstandig is om dit anticiperend al in de Structuurvisie op te nemen. Het is nog niet ingevuld, maar dan staat er in ieder geval in dat wij het hebben en dat GS nadere regels kunnen stellen. Wij doen dat zo ook bij de BZV, dus juridisch moet het geen probleem zijn.

De **voorzitter**: Door het lid Van der Wel worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

- *aan de passage in hoofdstuk 2 Landelijk gebied, paragraaf 2.1.3 onder 2: Uitgangspunt voor beleid: Transitie naar een zorgvuldige veehouderij, de volgende tekst wordt toegevoegd:*

Overbelaste gebieden:

Ook de provincie kan overbelaste gebieden aanwijzen. Een overbelast gebied is een gebied met een dergelijk hoge veedichtheid dat de natuur in het gebied ernstige schade wordt berokkend en er een verhoogd risico is op uitbraak van een besmettelijke dierziekte die mogelijk kan overslaan op mensen en waar door (cumulatie van) uitstoot van milieuhinderlijke stoffen geen sprake meer is van een goed woon- en leefklimaat. In overbelaste gebieden zijn uitbreidingen die een hogere veedichtheid tot gevolg hebben niet mogelijk."

Toelichting.

Op verschillende plaatsen in Brabant bevinden zich gebieden die aan bovenstaande beschrijving voldoen, waarbij de uitstoot van fijnstof, geur of ammoniak hoger is dan

wenselijk is. Deze gebieden hebben extra maatregelen nodig in de vorm van een aanduiding overbelast gebied.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A8.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

36.3 Nadere regels gebiedsaanpak overbelaste gebieden veehouderij

- 1. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om nadere regels vast te stellen in afwijking van het bepaalde in deze verordening mits:*
 - a. op verzoek van de gemeente(n) die het aangaat;*
 - b. de regels een gebiedsgerichte aanpak bevatten om de overbelasting door veehouderijen terug te brengen;*
 - c. is aangegeven van welke regels afwijking wordt beoogd;*
 - d. afwijking van de regels inzake zorgvuldig ruimtegebruik als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 5 (ehs) is niet mogelijk.*
- 2. In het geval nadere regels zijn vastgesteld treden deze regels in de plaats van de regels zoals opgenomen in deze verordening.*

als volgt wordt gewijzigd:

36.3 Nadere regels gebiedsaanpak overbelaste gebieden veehouderij

- 1. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om nadere regels vast te stellen in afwijking van het bepaalde in deze verordening waardoor uitbreidingen van veehouderijen uitgesloten worden mits:*
 - a. op verzoek van de gemeente(n) die het aangaat of het een door de provincie aangewezen overbelaste gebied betreft,*
 - b. de regels een gebiedsgerichte aanpak bevatten om de overbelasting door veehouderijen terug te brengen;*
 - c. is aangegeven van welke regels afwijking wordt beoogd;*
 - d. afwijking van de regels inzake zorgvuldig ruimtegebruik als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 5 (ehs) is niet mogelijk.*
- 2. In het geval nadere regels zijn vastgesteld treden deze regels in de plaats van de regels zoals opgenomen in deze verordening, met uitzondering van door de provincie aangewezen overbelaste gebieden als bedoeld in lid 1 sub b van dit artikel."*

Toelichting:

Door de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels in door de provincie aangewezen overbelaste gebieden, kan de provincie waar nodig zelf maatwerk leveren in een gebiedsgerichte aanpak.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A9.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014; besluiten, dat aan de volgende passage:

*3.3. Een multifunctioneel landelijk gebied.
de volgende tekst wordt toegevoegd:*

Daar waar het gaat om varkens- en pluimveebedrijven die op een afstand van minder dan 1000 meter van elkaar zijn gevestigd, kan geen sprake zijn van uitbreidingen in verband met risico's voor de volksgezondheid zoals zoönosen."

Toelichting:

In (mega)stallen hopen zich voor mensen schadelijke ziektekiemen op. instituten als het RIVM milieuhygiëne) en de Voedsel- en Warenautoriteit adviseren deze stallen ten minste 1 tot 2 kilometer van elkaar te scheiden om het risico op verspreiding van dierziekten en het ontstaan van zoönosen zo klein mogelijk te houden.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A10.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014; besluiten dat aan artikel

36.3 Nadere regels gebiedsaanpak overbelaste gebieden veehouderij

- 1. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om nadere regels vast te stellen in afwijking van het bepaalde in deze verordening mits:*
 - a. op verzoek van de gemeente(n) die het aangaat;*
 - b. de regels een gebiedsgerichte aanpak bevatten om de overbelasting door veehouderijen terug te brengen;*
 - c. is aangegeven van welke regels afwijking wordt beoogd;*
 - d. afwijking van de regels inzake zorgvuldig ruimtegebruik als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 5 (ehs) is niet mogelijk.*
- 2. In het geval nadere regels zijn vastgesteld treden deze regels in de plaats van de regels zoals opgenomen in deze verordening.*

De volgende tekst wordt toegevoegd:

36.3 Nadere regels gebiedsaanpak overbelaste gebieden veehouderij

- 1. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om nadere regels vast te stellen in afwijking van het bepaalde in deze verordening waardoor uitbreidingen van veehouderijen uitgesloten worden mits:*
 - a. op verzoek van de gemeente(n) die het aangaat;*
 - b. de regels een gebiedsgerichte aanpak bevatten om de overbelasting door veehouderijen terug te brengen;*
 - c. is aangegeven van welke regels afwijking wordt beoogd;*
 - d. afwijking van de regels inzake zorgvuldig ruimtegebruik als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 5 (ehs) is niet mogelijk.*
- 2. In het geval nadere regels zijn vastgesteld treden deze regels in de plaats van de regels zoals opgenomen in deze verordening, met uitzondering van door de provincie aangewezen overbelaste gebieden als bedoeld in lid 1 sub b van dit artikel.*
- 3. Daar waar het gaat om varkens- en pluimveebedrijven die op een afstand van minder dan 1000 meter van elkaar zijn gevestigd, kan geen sprake zijn van uitbreidingen in verband met risico's voor de volksgezondheid zoals zoönosen."*

Toelichting:

In (mega)stallen hopen zich voor mensen schadelijke ziektekiemen op. Instituten als het RIVM (milieuhygiëne) en de Voedsel- en Warenautoriteit adviseren deze stallen

tenminste 1 tot 2 kilometer van elkaar te scheiden om het risico op verspreiding van dierziekten en het ontstaan van zoönosen zo klein mogelijk te houden.

Door de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels in door de provincie aangewezen overbelaste gebieden, kan de provincie waar nodig zelf maatwerk leveren in een gebiedsgerichte aanpak.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A11.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014; besluiten, dat de volgende tekst van het ontwerpbesluit van de nieuwe structuurvisie;

2.1.2. Wat wil de provincie bereiken?

*2. Ruimte voor duurzame agrarische ontwikkeling
als volgt wordt gewijzigd:*

2.1.2. Wat wil de provincie bereiken?

2. Zorgvuldige agrarische bedrijfsvoering met dierenwelzijn, volksgezondheid, natuur, milieu en duurzaamheid als uitgangspunt."

Toelichting

Het streven naar een zorgvuldige agrarische bedrijfsvoering voert breder dan alleen duurzaamheid (volgens de definitie van Brundtland) en agrarische ontwikkeling gaat uit van dierenwelzijn, volksgezondheid, natuur, milieu en duurzaamheid.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A12.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte Noord-Brabant 2014, besluiten, dat artikel

1.96 zorgvuldige veehouderij

een veehouderij die door het treffen van maatregelen, onder andere gericht op landschap, het verder sluiten van kringlopen op lokaal niveau, emissiebeperking en gezondheid voor mens en dier, ruimtelijk en maatschappelijk optimaal is ingepast in zijn omgeving

als volgt wordt gewijzigd:

1.96 zorgvuldige veehouderij

een veehouderij die door het treffen van maatregelen, onder andere gericht op landschap, het verder sluiten van kringlopen op lokaal niveau, emissiebeperking, gezondheid en welzijn voor mens en dier, ruimtelijk, maatschappelijk en ecologisch optimaal is ingepast in zijn omgeving."

Toelichting:

Welzijn van mens en dier gaat verder dan alleen gezondheid maar heeft tevens betrekking op bijvoorbeeld kwaliteit van leven en woonomgeving. Ecologische inpassing is van groot belang om de belangen van natuur een plaats te geven binnen de zorgvuldige veehouderij.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A13.

"Provinciale staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014,

behandelend de Verordening ruimte Noord-Brabant 2014;

besluiten dat:

- *artikel 4.11.1c binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden,*

als volgt wordt gewijzigd:

- *4.11.1c binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren;*

en:

- *6.3.1g is geborgd dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden,*

Als volgt wordt gewijzigd:

- *6.3.1g is geborgd dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren,*

en

- *7.3.1g is geborgd dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;*

als volgt wordt gewijzigd:

- *7.3.1g is geborgd dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren.*

en:

- *34.4 tot het tijdstip dat een bestemmingsplan in overeenstemming is met artikel 4.11, 6.3 en artikel 7.3 geldt voor veehouderijen de regel dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;*

als volgt wordt gewijzigd:

- *34.4 tot het tijdstip dat een bestemmingsplan in overeenstemming is met artikel 4.11, 6.3 en artikel 7.3 geldt voor veehouderijen de regel dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren.*

Toelichting:

De totstandkoming van meer dan één bouwlaag in een veehouderijbedrijf is ongewenst, omdat het de doelstellingen voor een zorgvuldige veehouderij niet ondersteund en transitie moeilijker maakt.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A14.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014,

behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014;

besluiten dat:

uit de passage in hoofdstuk 2 Landelijk gebied, paragraaf 2.1.3 onder 2: Uitgangspunt voor beleid: Transitie naar een zorgvuldige veehouderij, de volgende tekst wordt verwijderd:

Nieuw daarbij is dat het onderscheid intensieve- en grondgebonden veehouderij is vervallen; de beleidslijn geldt voor alle veehouderij.

en de volgende tekst wordt toegevoegd:

Grondgebonden veehouderij onderscheidt zich van intensieve veehouderij door het sluiten van kringlopen waarbij de focus ligt op het voortbrengend vermogen van het land behorende bij die veehouderij.

Toelichting:

Het begrip grondgebondenheid is een waardevol instrument in de transitie naar een zorgvuldige veehouderij en dient niet te worden losgelaten.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A15.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

artikel 25.1 Beperkingen veehouderij

- 1. In afwijking van artikel 6.4 en artikel 7.4 (zorgvuldige veehouderij) geldt ter plaatse van de aanduiding Beperkingen veehouderij dat voornoemde artikelen alleen van toepassing zijn indien er sprake is van een veehouderij die blijvend beschikt over voldoende grond voor een veebezetting van 2,75 GVE per hectare of minder en mits voor het overige wordt voldaan aan voornoemde artikelen.*

Als volgt wordt gewijzigd:

25.1 Beperkingen veehouderij

- 1. In afwijking van artikel 6.4 en artikel 7.4 (zorgvuldige veehouderij) geldt ter plaatse van de aanduiding Beperkingen veehouderij dat voornoemde artikelen alleen van toepassing zijn indien er sprake is van een veehouderij die blijvend beschikt over voldoende grond voor een veebezetting van 2,00 GVE per hectare of minder en mits voor het overige wordt voldaan aan voornoemde artikelen."*

Toelichting

Alleen bij een veebezetting van 2 CVE per hectare of minder is er sprake van een grondgebonden veehouderij; dit is een waardevol instrument in de transitie naar een zorgvuldige veehouderij en dient niet daarom ten alle tijden te worden gehandhaafd.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A16.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

in de passage 3.8 Ruimte voor duurzame energie (pagina 41), de volgende tekst wordt verwijderd:

Door mestverwerking te combineren met het opwekken van energie vindt verwaarding van de mest plaats. Dit biedt economisch perspectief, leidt tot synergie tussen activiteiten, een verwaarding van reststromen en een lagere CO₂-uitstoot. Dit draagt daarom bij aan een duurzame oplossing van het mestoverschot."

Toelichting:

Mestbewerking (vergisting) is niet duurzaam en mestverwerking is geen duurzame oplossing van het mestprobleem, ook niet in combinatie met het opwekken van energie.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A17.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

aan passage 2.2. Gemengd landelijk gebied, onder c Mestverwerking op pagina 85, de volgende tekst wordt toegevoegd:

Mestvergisters zijn chemische installaties met alle mogelijke gevaren voor natuur, milieu en volksgezondheid. In afwijking van wat door de VNG is bepaald, worden deze installaties slecht toegelaten op een bedrijventerrein met een milieucategorie van 4 of hoger. Uitbreidingen van bestaande mestvergisters die niet op een daartoe geschikt bedrijventerrein staan, worden om diezelfde redenen niet toegestaan.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A18.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

- aan artikel 3.1 Zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit de volgende tekst wordt toegevoegd:

De toelichting bij een bestemmingsplan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied bevat een verantwoording dat:

is aangetoond dat de kans op geurhinder, voorgrond en achtergrond afzonderlijk beschouwd, op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%."

Toelichting

Als de norm voor de voorgrondbelasting van geur komt te vervallen, wordt de geurbelasting veroorzaakt door de veehouderij die voor dat geurgevoelige object dominant is niet meer berekend en groeit de kans op een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat in het Brabantse buitengebied.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A19.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014, besluiten dat:

aan de passage 1.4.4. Plan MER voor de Structuurvisie 2010 de volgende tekst wordt toegevoegd:

Ook wordt het in de groenblauwe mantel en het gemengd landelijk gebied verplicht om een cumulatieve toets te overleggen waarin de effecten van uitbreidingen/omschakeling van teeltondersteunende voorzieningen op Natura2000 gebieden in beeld zijn gebracht. Wanneer er nadelige effecten optreden op de natuur zullen uitbreidingen en/of omschakelingen niet mogelijk zijn."

Toelichting:

De nadelige effecten op de Brabantse Natura2000 van teeltondersteunende voorzieningen, omschakelingen en uitbreidingen zijn binnen de huidige verordening niet duidelijk in beeld. Het gaat daarbij specifiek om de cumulatieve effecten waarvan een duidelijk beeld ontbreekt.

Middels een verplichte cumulatieve toets worden de eventuele negatieve effecten op Natura2000 gebieden beter in beeld gebracht.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A20.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014, besluiten dat:

aan artikel 6.2 van de Verordening:

6.2 (vollegronds) teeltbedrijven

- 1. Een bestemmingsplan gelegen in de groenblauwe mantel:*
 - a. kan voorzien in een vestiging van en omschakeling naar een (vollegronds) teeltbedrijf alsmede uitbreiding van een bestaand (vollegronds)teeltbedrijf, mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:*
 - I. de omvang noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering;*
 - II. er een positieve bijdrage wordt geleverd aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;*
 - b. bepaalt dat de bouw of uitbreiding van kassen niet is toegestaan;*
 - 2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid kan binnen het bouwperceel voorzien in:*
 - a. de bouw of de uitvoering van permanente teeltondersteunende voorzieningen tot ten hoogste 3 hectare;*
 - b. een niet-agrarische functie overeenkomstig artikel 6.10 tot en met artikel 6.12.*
- de volgende tekst wordt toegevoegd:*
- 3. Het is verplicht om een cumulatieve toets uit te voeren waarin de effecten van uitbreidingen/omschakeling van teeltondersteunende voorzieningen op Natura2000-gebieden in beeld zijn gebracht. Wanneer er nadelige effecten optreden op de natuur zullen uitbreidingen en/of omschakelingen niet mogelijk zijn."*

Toelichting:

De nadelige effecten op de Brabantse Natura2000 van teeltondersteunende voorzieningen, omschakelingen en uitbreidingen zijn binnen de huidige verordening niet duidelijk in beeld. Het gaat daarbij specifiek om de cumulatieve effecten waarvan een duidelijk beeld ontbreekt.

Middels een verplichte cumulatieve toets worden de eventuele negatieve effecten op Natura2000-gebieden beter in beeld gebracht.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A21.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

aan artikel 7.2 van de Verordening

7.2 (Vollegronds)teeltbedrijven

- 1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de gemengd landelijk gebied:*
 - a. kan voorzien in een vestiging of een uitbreiding van een (vollegronds)teeltbedrijf mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat de omvang noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering;*

- b. kan bepalen dat de bouw of uitbreiding van kassen tot ten hoogste 5000 m² is toegestaan, mits uit een onderzoek in de omgeving van het initiatief blijkt dat er geen gebruik gemaakt kan worden van bestaande kassen.*
- 2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid kan binnen het bouwperceel voorzien in:*
- a. de bouw of de uitvoering van permanente teeltondersteunende voorzieningen;*
- b. een niet-agrarische functie overeenkomstig artikel 7.10 tot en met 7.14.*

De volgende tekst wordt toegevoegd:

- 3. Het is verplicht om een cumulatieve toets uit te voeren waarin de effecten van uitbreidingen/omschakeling van teeltondersteunende voorzieningen op Natura2000-gebieden in beeld zijn gebracht. Bij nadelige effecten op de natuur zullen uitbreidingen en/of omschakelingen niet mogelijk zijn."*

Toelichting:

De nadelige effecten op de Brabantse Natura2000 van teeltondersteunende voorzieningen, omschakelingen en uitbreidingen zijn binnen de huidige verordening niet duidelijk in beeld. Het gaat daarbij specifiek om de cumulatieve effecten waarvan een duidelijk beeld ontbreekt.

Middels een verplichte cumulatieve toets worden de eventuele negatieve effecten op Natura2000-gebieden beter in beeld gebracht.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A22.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de herziene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant 2014; besluiten dat:

- de volgende tekst aan het ontwerpbesluit van de nieuwe structuurvisie:*

4.4.2. Zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit

Nieuwe ontwikkelingen bieden een kans voor behoud en ontwikkeling van het landschap. In de verordening is als hoofdregel opgenomen dat ontwikkelruimte bijdraagt aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit.

wordt gewijzigd in:

4.4.2. Zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit

Nieuwe ontwikkelingen bieden een kans voor behoud en ontwikkeling van het landschap. In de verordening is als hoofdregel opgenomen dat ontwikkelruimte bijdraagt aan het versterken van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit en het behalen van de provinciale natuurdoelstellingen."

Toelichting:

Het is wenselijk dat een verband tussen ontwikkelingen, ruimtelijke kwaliteit en het behalen van natuurdoelstellingen wordt geborgd in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A23.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014; besluiten dat artikel

5.6 Compensatie

2. *De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde areaal waarbij een toeslag op de omvang van het vernietigde areaal wordt berekend, zowel in oppervlak, als in budget, te onderscheiden in de volgende categorieën:*

- a. *natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
als volgt wordt gewijzigd:*

5.6 Compensatie

2. *De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde areaal waarbij een toeslag op de omvang van het vernietigde areaal wordt berekend, zowel in oppervlak, als in budget, te onderscheiden in de volgende categorieën:*

- a. *natuur met een ontwikkeltijd 5 jaar of minder: toeslag van tussen 1/6 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer;*

Toelichting:

Bij het ontvangen van rechten voor ontwikkelingen in de EHS behoort ook de plicht om bij te dragen aan de provinciale doelstelling van het realiseren van voldoende natuur. Daar waar een ontwikkeltijd van 0 tot 5 jaar aan de orde is, is daarom ook een toeslag op compensatie gewenst van 1/6 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A24.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de ontwerp Verordening ruimte Noord-Brabant 2014; besluiten dat aan:

artikel 7.5 Glastuinbouwbedrijven wordt toegevoegd:

7.5 Glastuinbouwbedrijven

4. *Gedeputeerde Staten stellen nadere regels in verband met de ontwikkeling van een glasfonds.*

5. *De nadere regels bevatten criteria en minimaal een nader vast te stellen financiële bijdrage, per m2 uitbreiding aan glas, dat door de initiatiefnemer in een provinciaal knelpuntenfonds of glasfonds wordt gestort."*

Toelichting:

Voor het sanering van glastuinbouw zijn onvoldoende middelen. Het toestaan van uitbreidingen is een uitzondering die alleen mogelijk is wanneer tevens een bijdrage wordt geleverd aan het saneren van het glastuinbouwareaal.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A25.

Door het lid Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014, overwegende dat:

- *in het Brabantberaad Zorgvuldige Veehouderij is afgesproken dat de uitstoot in overbelaste/urgentiegebieden moet worden verminderd,*

constaterende dat:

- *op basis van gegevens in het Bestand Veehouderijbedrijven Brabant op eenvoudige, praktische en overzichtelijke wijze een rangorde kan worden gemaakt van gemeenten die het meeste rechten voor de uitstoot van geur, ammoniak en fijnstof hebben vergund;*

- *er zich binnen de top 15 van hoogste aantal veehouderijen per km², 8 gemeenten in alle drie top 10's (ammoniak-, geur- en fijn-stofuitstoot per km²) bevinden (Boekel, Bernheze, Sint Anthonis, Deurne, Someren, Gemert-Bakel, Uden en Asten);*
- *sterke verbanden zijn af te leiden voor overbelaste gebieden of urgentiegebieden, vanwege de veedichtheid en de daaraan gekoppelde uitstoot;*
- *het provinciale beleid erop gericht is om in overbelaste/urgentiegebieden de leefbaarheid te verbeteren, zonder dat door de uitstoot in andere gemeenten de overlast wordt verhoogd,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *zorg te dragen voor een daling van de totale uitstoot van geur, ammoniak en fijnstof in Noord-Brabant en dat de latente ruimte die hierdoor ontstaat wordt vastgelegd;*
- *de vergunde uitstoot van veehouderijen te monitoren door deze maandelijks per gemeente te berekenen, teneinde vast te kunnen stellen of de vergunde uitstootrechten daadwerkelijk dalen in nieuw beleid ten aanzien van geur, ammoniak en fijnstof;*
- *het huidige aantal vergunde rechten als startpunt te hanteren naar een vermindering van de uitstoot van geur, ammoniak en fijnstof,*
en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderdeel uit beraadslaging. Zij krijgt nr. M10.

De heer **Kap** (OSN): Voorzitter. Ook de Onafhankelijke Statenfractie wil graag enkele opmerkingen maken over de voorliggende Verordening ruimte. Omdat ik de commissievergadering niet heb kunnen bijwonen, zal mijn bijdrage wellicht wat technischer overkomen dan u van ons gewend bent.

Voordat ik aan de inhoud toekom wil ik eerst een drietal inleidende opmerkingen plaatsen. Als eerste wil ik de ambtenaren danken die werkelijk binnen een zeer korte tijd ontzettend veel werk verzet hebben. Ik denk dat wij als politici maar ook als maatschappij het onmogelijke van hen gevraagd hebben. Ik vind dan ook dat zij een groot compliment verdienen.

Ook wil ik complimenten maken voor de constructieve bijdragen van de BMF en de ZLTO in dit proces. We moeten ons ervan bewust zijn dat dit geen vanzelfsprekendheid is en dat ook zij te maken hebben met oppositie uit eigen gelederen. Het is te gemakkelijk om dat onvermeld te laten.

Tot slot wil ik even kort stilstaan bij het proces. Wij zijn van mening dat, gezien de beperkte inspraak die er tegen deze verordening mogelijk is, de verordening gewoon formeel zes weken ter inzage behoort te liggen. Ook zijn wij van mening dat het uiterst onwenselijk is dat betrokkenen niet hun licht hebben kunnen laten schijnen over de wijzigingen van zo veel wezenlijke onderdelen van het ontwerp, althans op zijn minst over de redactie daarvan. Daar komt dan nog de nota van wijziging overheen. Het proces zou wat ons betreft dan ook geëvalueerd mogen worden. De verordening is te belangrijk voor dit soort processen die uit de noodverbanddoos lijken te komen. Een dergelijk proces is niet in het belang van ambtenaren, politici en vooral niet van burgers en andere belanghebbenden.

Ik kom nu bij onze inhoudelijke bijdrage. Als eerste wil ik uw aandacht vragen voor artikel 5.7 van de verordening. Hier staan een viertal foute verwijzingen in die ik met een amendement graag zou willen verbeteren.

In de artikelen 6.13 en 7.15, die over tuincentra handelen, staat een foutieve verwijzing naar een lid j van artikel 6:10 en 7:10 dat feitelijk niet bestaat. Ook hier dien ik een amendement in om deze missing link te verwijderen. Ik heb overigens in de ontwerpstukken en de toelichting op de verordening geen argumentatie kunnen vinden die deze missing link verklaart.

In artikel 7.17 ten slotte is recent een redactionele wijziging doorgevoerd door lid 2 te vernummeren tot lid 5. Als gevolg daarvan zijn er twee foutieve verwijzingen ontstaan.

Met de genoemde drie amendementen wordt geen beleidswijziging beoogd alleen herstel van de geconstateerde omissies.

Dan wil ik ingaan op de aanduiding van de teeltondersteunende kassen zoals opgenomen in artikel 28. De toelichting op dit artikel zegt, en ik citeer, "dat er geen kassen ontwikkeld kunnen worden in de waterwingebieden en de bijbehorende beschermingszones en in kwel-, overstromings- en waterbergingsgebieden. Tevens dient het gebied gelegen te zijn buiten de aangewezen gebieden met aardkundige en cultuurhistorische waarden en de nationale landschappen." Deze restricties vind ik in het desbetreffende artikel in de regels niet terug. Het aanvullende artikel 3 zegt dat er rekening gehouden moet worden met o.a. de bodemkwaliteit en de waterhuishouding. Dit is dus een veel minder stellige redactie. Mijn vraag aan de gedeputeerde is of men nu wel rekening moet houden met die kassen in de opgesomde gebieden of kan dat helemaal niet. Dit moet voor de praktijk straks immers geen verwarring opleveren!

Dan een puntje over cultuurhistorie waarmee het college me erg verrast heeft.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De heer Kap heeft heel goed naar dit artikel gekeken. Vindt hij dat er bij die kassen een soort cumulatieve toets zou moeten komen voor milieunormen, geluid, licht, et cetera?

De heer **Kap** (OSN): De heer Van der Wel weet dat op het gebied van licht al heel veel nationaal geregeld wordt. Ik denk niet dat dit verder nodig is. Ik zie ook niet in dat kassen een wezenlijk onderdeel zijn van andere milieuaspecten. Het gaat niet over fijnstof of over geluid. Volgens mij valt dat allemaal reuze mee. Ik zie geen aanleiding om daarop een cumulatieve toets te laten plaatsvinden. Als het gaat om een rivierbed en de mogelijkheid van overstromingen kun je je wel afvragen of het vanuit de veiligheid van mensen zo relevant is om daar kassen te plaatsen. Daarin zijn immers heel veel mensen werkzaam. Toen ik de atlas van het thema cultuurhistorie scande viel me iets op, namelijk dat de Hollandse Waterlinie niet op de kaart is aangegeven. Dat mag eigenlijk niet gebeuren. U zult begrijpen dat de Onafhankelijk Statenfractie een amendement indient om deze alsnog op de kaart van de Verordening ruimte te zetten. In het amendement wordt gerefereerd aan de begrenzing van de linie zoals deze nu in de vigerende Verordening ruimte is opgenomen. Onze fractie gaat ervan uit dat deze begrenzing nog steeds afdoende is.

De detailhandel is ook al door het CDA aangestipt. De Onafhankelijke Statenfractie vindt dat het college erg veel ruimte biedt voor deze branche. Het is geen geheim dat het in navolging van de kantoren ook met de detailhandelsbranche slecht gaat. Over het algemeen komt dat door de toename van internetverkoop, maar tegelijkertijd spelen ook ontwikkelingen als filialisering en schaalvergroting een rol. Wij weten dat in het RRO (Regionaal Ruimtelijk Overleg) afspraken worden gemaakt. Onze fractie signaleert echter dat in de verordening bij kantoorcomplexen expliciet gemeld wordt dat er een onderzoek

naar herstructurering moet plaatsvinden. Waarom is de eis tot herstructurering niet bij detailhandel opgenomen? Onze fractie vindt dat wel degelijk van belang.

In de verordening zijn passages over mestbewerking opgenomen in de structuren van het stedelijk gebied en het gemengd landelijk gebied. Gek genoeg, althans dat vindt onze fractie, is er geen passage opgenomen in de groenblauwe mantel. Onze fractie vindt een dergelijke passage echter wel op zijn plaats. Zij vindt namelijk twee dingen. Op de eerste plaats moet het klip en klaar zijn dat mestverwerkingsactiviteiten in de groenblauwe mantel niet mogelijk moeten zijn en op de tweede plaats dat als enige uitzondering daarop het verwerken van mest van het eigen bedrijf mogelijk moet zijn indien er geen bezwaren zijn vanuit volksgezondheid en landschap. De Onafhankelijke Statenfractie zal daarover een amendement indienen.

Ik wil nog een ander punt maken ten aanzien van de mestbewerking. Zoals ik zojuist al gemeld heb, is binnen het stedelijk gebied en het gemengd landelijk gebied, uiteraard onder voorwaarden, ruimte voor mestbewerkingsactiviteiten. Een van die voorwaarden is dat het inpasbaar moet zijn vanuit milieu.

We hebben immers de afgelopen tijd veel werk gemaakt van het terugdringen van de geuroverlast op de kernen. Veel agrarische bedrijven zijn verplaatst, hebben hun bedrijfsvoering aangepast en ook veel bedrijven zijn gestopt. Dit heeft tot aanzienlijke resultaten geleid bij het terugdringen van het aantal geurgehinderden in kernen. De Onafhankelijke Statenfractie is echter bang dat met deze beperkte voorwaarden aan mestbewerkingsactiviteiten in het stedelijk gebied een deel van de behaalde winst ongedaan wordt gemaakt. Onze fractie vraagt zich daarom nu af wat nu concreet moet worden verstaan onder de "inpasbaarheid van het milieu" en hoe concreet getoetst gaat worden aan dit criterium.

Het verplicht met elkaar in conclaaf gaan wordt in beginsel geregeld door de nationale overheid via wetten als de Algemene wet bestuursrecht. Het is geen verplichting om bij ideeën over ruimtelijke ontwikkeling met elkaar in discussie te gaan. Idealiter zou het natuurlijk van goed fatsoen getuigen als mensen dat wel doen, maar moeten wij nu in Brabant het gebrek aan Nederlandse ethiek op dit vlak met een verplichting gaan corrigeren? Wij vinden dit ronduit betuttelend.

Wij kijken ook naar hoe het in de Verordening ruimte is opgenomen. Het staat in belangrijke passages over de veehouderij en in de rechtstreeks werkende regels. Het is dus een absolute voorwaarde waaraan voldaan moet worden om te kunnen uitbreiden. In de begripsbepalingen wordt niet duidelijk wat onder een zorgvuldige dialoog moet worden verstaan. Ook opvallend vindt onze fractie dat niet het woordje "aantoonbaar" in de regels is ingevoegd. Dit is niet in het belang van de rechtszekerheid. En wie bepaalt nu wanneer de dialoog zorgvuldig genoeg is gevoerd? De toelichting rept over de gemeente. Maar gaat een CDA-gemeente nu laagdrempeliger te werk als een GroenLinks-gemeente? Wij vinden dat dit begrip onvoldoende objectief is geborgd.

Veel belangrijker is wat de ondernemer en de omwonenden nu met de zorgvuldige dialoog opschieten. In de praktijk blijkt dat juist in de voorfase plannen over ruimtelijke ontwikkelingen nogal ideeën uit de losse pols zijn. Zelfs veel later, bij het indienen van een officiële aanvraag, kunnen die vaak nog wijzigen. Ik voorzie dat dit alleen maar meer wordt, niet in de laatste plaats door de eisen die we als provincie stellen. Het resultaat bij de omgeving is dan ontgoocheling. Want de omwonenden menen rechten te kunnen ontlenen aan de gevoerde dialoog. Laat ik u dit zeggen, voorzitter, wij als OSN hebben voldoende vertrouwen in de rechtspraak dat geschillen op een deugdelijke wijze worden

opgelost via de drietrap van bezwaar, beroep en hoger beroep. En de feiten staan achter ons. Wij hebben geen behoefte om het sociale geweten uit te hangen. Wij hebben geen behoefte om een regel in de Verordening ruimte op te nemen die niet eens de aantoonbaarheid van de dialoog regelt. Wij hebben geen behoefte om aan administratieve lastenverzwaring te doen voor zaken die de nationale overheid reeds regelt.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik kan mij iets voorstellen bij wat de heer Kap zegt, maar ik ken uit de praktijk ook situaties van een professioneel begeleide dialoog waardoor een jarenlang proces met allerlei bezwaren over de ruimtelijke ordening ineens verkort is tot drie maanden met een uitkomst die voor beide partijen aanvaardbaar was. Vindt de heer Kap dat dan geen winst?

De heer **Kap** (OSN): Mevrouw Slegers hoort mij niet zeggen dat er geen enkele mogelijkheid is dat mensen tot elkaar komen. Er zijn ook veel voorbeelden van zaken waarbij mensen er samen uitgekomen zijn, maar zij toch een andere positie innemen als het tot een de bezwaar- en beroepsprocedure komt. Dat komt soms omdat het bouwplan gewijzigd is, maar soms ook omdat het niet gewijzigd is. Mensen zeggen: wij hebben nu eenmaal die rechten en willen daarvan toch gebruik maken vanwege voortschrijdend inzicht.

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat gebeurt ongetwijfeld ook. Er zijn situaties geweest waarin een ondernemer in samenspraak met zijn omgeving zijn ontwikkelplan helemaal heeft aangepast. Ineens waren alle bezwaren verdwenen. Daar won dus iedereen bij. Het is toch prachtig als de provincie die mogelijkheid schept. Dan is iedereen happy!

De heer **Kap** (OSN): Ik kan daar twee dingen op zeggen. Als mevrouw Slegers inderdaad voor die zorgvuldige dialoog is, kan zij ook zeggen: dan verbreden wij die zorgvuldige dialoog. Daarmee moet zij dan consistent omgaan. Als er een bovenregionale voorziening komt, zou je ook een zorgvuldige dialoog moet kunnen toepassen. Er zijn veel meer voorbeelden van ruimtelijke ontwikkeling waarbij een zorgvuldige dialoog aan de orde zou kunnen zijn. Waarom gaat zij daarmee dan niet consistent om en stelt zij die zorgvuldige dialoog niet overal aan de orde waar er een impact is van een ruimtelijke ontwikkeling? Waarom doet zij dat nu grotendeels alleen bij de veehouderij?

Mevrouw **Slegers** (SP): Laten wij hiermee beginnen. Ik ben heel erg voor dialoog en directe democratie. By all means, laten wij het daar vooral over gaan hebben.

De heer **Kap** (OSN): Wellicht dat wij elkaar dan nog tegenkomen, mevrouw Slegers. Wij hebben geen behoefte om procedures die bij uitbreiding al ontzettend lang duren, verder te verlengen. Wij hebben al helemaal geen behoefte om mee te werken aan een verhoging van de regeldruk. Wel wil ik de gedeputeerde vragen af te zien van het opnemen van deze dialoog in onze verordening. Als hij dat niet wil, vraag ik hem vervolgens of hij met ons van mening is dat de aantoonbaarheid direct in de regels behoort te staan, zoals hij dat bijvoorbeeld in artikel 4.6 heeft gedaan. Ik maak nog een opmerking over de zorgvuldige dialoog. Bij het doorlezen van de verordening zie je dat de zorgvuldige dialoog vooral gerelateerd wordt aan de

veehouderij. Er is echter een uitzondering op deze regel en dat betreft het vergroten van een glastuinbouwbedrijf tot 3 hectare. Onze fractie begrijpt niet dat de eis van een zorgvuldige dialoog hier is opgenomen. De situatie van de glastuinbouwbedrijven is op geen enkele wijze te vergelijken met die van veehouderijen. Gezien mijn aanvullende argumenten die ik reeds heb gegeven bij mijn algemene mening over de zorgvuldige dialoog, dien ik een amendement in om de selectieve eis van de zorgvuldige dialoog te schrappen bij de glastuinbouwbedrijven. Volgens ons zijn er geen zwaarwegende belangen die deze eis rechtvaardigen.

Beste mensen. De verordening is opgebouwd uit structuren en aanduidingen. Het is van belang dat wij deze structuren en aanduidingen kunnen wijzigen. Het is dan ook niet voor niets dat in vrijwel alle structuren en aanduidingen een dergelijke wijzigingsmogelijkheid is opgenomen. Opvallend is echter dat binnen de structuur van gemengd landelijk gebied niet in een wijzigingsbevoegdheid is voorzien. Omdat er juist in de praktijk behoefte is aan deze wijzigingsmogelijkheid en de daarmee gepaard gaande flexibiliteit dient de Onafhankelijke Statenfractie een amendement in om ook binnen de structuur gemengd landelijk gebied te kunnen voorzien in een wijziging.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Kap, uw spreektijd is om.

De heer **Kap** (OSN): Dan laat ik het hierbij en kom terug in de tweede termijn.

De **voorzitter**: De door u aangekondigde amendementen zijn al gekopieerd.
Door het lid Kap worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- *binnen artikel 7.17 van de Verordening ruimte twee foutieve verwijzingen staan, overwegende dat:*
 - *ten opzichte van de commissiestukken door een redactionele wijziging lid 2 van art. 7.17 naar lid 5 is verschoven;*
 - *daardoor de genoemde foutieve verwijzingen zijn ontstaan;*
 - *het omwille van zorgvuldigheid gewenst is deze omissie te herstellen,*
- besluiten:*
- *de aanhef van artikel 7.17 lid 3 als volgt te wijzigen:*
In afwijking van het tweede lid, onder c, kan een bestemmingsplan dat is gelegen in gemengd landelijk gebied, voorzien in de nieuwvestiging van een watergebonden voorziening, mits:
 - *artikel 7.17 lid 4 als volgt te wijzigen:*
Voor een bestaande voorziening als bedoeld in het eerste of derde lid is artikel 7.10, tweede lid (redelijke uitbreiding), overeenkomstig van toepassing."

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A26.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- binnen artikel 5.7 van de Verordening ruimte een viertal foutieve verwijzingen staan, overwegende dat:
 - het omwille van zorgvuldigheid gewenst is deze omissie te herstellen, besluiten om de onderstaande leden van artikel 5.7 als volgt te wijzigen:
6. In afwijking van het vijfde lid, wordt indien sprake is van een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, de uitvoering van het compensatieplan afgerond op het moment dat de aantasting daadwerkelijk start.
 7. In afwijking van het vijfde lid, kan indien er sprake is van een omvangrijke en zware compensatieverplichting, de uitvoering van het compensatieplan een termijn van maximaal tien jaar bedragen.
 9. Voor het verschuldigd zijn van de boete bedoeld in het achtste lid is geen ingebrekestelling nodig.
 11. Het college van burgemeester en wethouders dient jaarlijks gedurende de realisatietermijn bedoeld in het derde lid onder e, een voortgangsrapportage over de uitvoering van de compensatie in bij Gedeputeerde Staten."

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A27.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- binnen de aanhef van lid 1 van de artikelen 6.13 en 7.15 van de Verordening ruimte verwezen wordt naar artikel 6:10 lid 1j respectievelijk 7:10 lid 1j, overwegende dat:
- de artikelen 6:10 lid 1j en 7:10 lid 1j in voorliggende Verordening ruimte niet bestaan;
- dat uit eerdere versies van stukken en de toelichting de achtergrond van deze missing link niet duidelijk wordt;
- het omwille van zorgvuldigheid in ieder geval gewenst is deze omissie te herstellen, besluiten:
- de aanhef van artikel 6:13 lid 1 en 7:15 lid 1 als volgt te wijzigen:
De zinsnede 'a, h, i en j' worden vervangen door de zinsnede 'a, h en i'"

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A28.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- binnen het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening de Hollandse Waterlinie is aangewezen als erfgoed van universele waarde;
 - het bedoelde besluit aangeeft dat de provincie bij verordening de begrenzing van de Hollandse Waterlinie aangeeft,
- overwegende dat
- een deel van de Hollandse Waterlinie in de provincie Noord-Brabant ligt;
 - de regels van de Verordening een specifieke passage over de Hollandse Waterlinie bevat, maar dat in de atlas van het thema Cultuurhistorie de Hollandse Waterlinie ontbreekt waardoor een discrepantie ontstaat tussen regels en kaart;

- *het gewenst is deze omissie te herstellen;*

besluiten:

- *de begrenzing van de Hollandse Waterlinie, zoals momenteel verankerd in de vigerende Verordening ruimte 2012, over te nemen in de voorliggende Verordening ruimte 2014."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A29.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- *de Verordening ruimte opgebouwd is uit structuren en aanduidingen;*
- *nagenoeg alle structuren en aanduidingen zijn voorzien van een wijzigingsbevoegdheid;*
- *een dergelijke wijzigingsbevoegdheid in het gemengd landelijk gebied ontbreekt,*
overwegende dat:

- *binnen de structuren bestaand stedelijk gebied, EHS en groenblauwe mantel is voorzien in een wijzigingsbevoegdheid zodat opname van deze wijzigingsbevoegdheid binnen het gemengd landelijk gebied de consistentie van de verordening verhoogt;*
- *het omwille van flexibiliteit noodzakelijk is ook binnen de structuur gemengd landelijk gebied een wijzigingsmogelijkheid op te nemen;*
- *in de alledaagse praktijk ook behoefte is aan een dergelijke wijzigingsbevoegdheid,*

besluiten:

onderstaand artikel 7.20 in de voorliggende Verordening ruimte op te nemen

7.20 Wijziging van de begrenzing

- 1. Gedeputeerde Staten kunnen, al dan niet in samenhang met artikel 6:18 lid 1b, de begrenzing van het gemengd landelijk gebied wijzigen.*
- 2. Het college van burgemeester en wethouders kan Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van de gemengd landelijk gebied te wijzigen. Op het verzoek is de procedure zoals opgenomen in artikel 36.5 van toepassing.*
- 3. Zodra Gedeputeerde Staten toepassing hebben gegeven aan het eerste lid, stelt de gemeenteraad binnen negen maanden nadien een bestemmingsplan vast indien dit nodig is om het bestemmingsplan in overeenstemming te brengen met de vastgestelde herbegrenzing en de bepalingen van dit hoofdstuk.*

de zinsnede '7.20' toe te voegen in de opsomming in de aanhef van artikel 36.5 lid 1."

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A30.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- *in de verordening enkele passages zijn opgenomen over de verplichte zorgvuldige dialoog;*
- *deze passages gaan over veehouderijen, mestbewerking en uitbreiding van een glastuinbouwgebied in gemengd landelijk gebied,*

overwegende dat:

- *de zorgvuldige dialoog mede is ingegeven vanuit de maatschappelijke onrust over de veehouderij;*
- *de glastuinbouw geen onrust veroorzaakt als het gaat om thema's als vee, mest, geur, fijnstof en volksgezondheid;*
- *de zorgvuldige dialoog tot langere procedures leidt en een vermeerdering van regeldruk;*
- *het opnemen van de verplichting om een zorgvuldige dialoog te voeren, onevenredig is in relatie tot de daarmee de te behalen doelen,*

besluiten:

- *lid 2b van artikel 7.5 van de voorliggende Verordening ruimte 2014 te schrappen."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A31.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- *binnen de structuren 'stedelijk gebied' en 'gemengd landelijk gebied' een passage is opgenomen over mestbewerking;*
- *deze passage niet binnen de structuur van 'groenblauwe mantel' is opgenomen,*

overwegende dat:

- *binnen het begrip agrarisch bedrijf geen mestbewerkingsactiviteiten mogelijk zijn;*
- *gezien de kwaliteiten van het gebied binnen de groenblauwe mantel voorstelbaar is voor grootschalige verwerking van mest;*
- *echter niet valt in te zien waarom de verwerking van mest van het eigen bedrijf, gelet op de mestproblematiek en kleinschaligheid, ontoelaatbaar is, indien dit vanuit het oogpunt van leefkwaliteit waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is;*
- *het vanuit rechtszekerheid voor burgers en ondernemers expliciet helder moet zijn dat vestiging en uitbreiding van mestbewerking in de overige gevallen binnen de groenblauwe mantel uitgesloten is,*

besluiten:

A

onderstaand artikel 6.19 (mestbewerking) in de Verordening ruimte 2014 in te voegen:

- 1. In afwijking van artikel 6.10 sluit een bestemmingsplan de vestiging en uitbreiding van mestbewerking uit.*
- 2. Het eerste lid is niet van toepassing op mestbewerking ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, mits dit vanuit het oogpunt van leefkwaliteit waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is.*

B

om artikel 33 als volgt te wijzigen:

- 1. Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan dat in overeenstemming is met artikel 4.7, 6.19 en artikel 7.12 (mestbewerking) in werking is getreden, geldt de regel dat de vestiging van mestbewerkingsactiviteiten alsmede de uitbreiding van bestaande mestbewerkingsactiviteiten is uitgesloten.*

2. *Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan dat in overeenstemming is met artikel 4.7, 6.19 en artikel 7.12 (mestbewerking) in werking is getreden, geldt voor mestbewerkingsactiviteiten de regel dat geen vergroting is toegestaan van:*
 - a. *bebouwing die op 1 maart 2014 aanwezig of in uitvoering was, of*
 - b. *bebouwing die mag worden gebouwd krachtens een verleende vergunning, of*
 - c. *bebouwing die is gebaseerd op een vóór 1 maart 2014 ingediende volledige en ontvankelijke bouwaanvraag in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan*
3. *In afwijking van het eerste en tweede lid kan het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid, sub c, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, een omgevingsvergunning verlenen, onder overeenkomstige toepassing van artikel 4.7, 6.19 of artikel 7.12 (mestbewerking)."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A32.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend het Statenvoorstel tot vaststelling van de Verordening ruimte 2014, constaterende dat:

- *de Verordening ruimte regelt dat er eens per bestuursperiode een evaluatiemoment is;*
- *dit in de praktijk kan betekenen dat een evaluatie van deze Verordening ruimte ruim vier jaar na inwerkingtreding van de verordening kan plaatsvinden,*

overwegende dat:

- *er nu met deze verordening een aanzienlijke koerswijziging plaatsvindt;*
- *dit zowel agrariërs, burgers en andere belanghebbenden raakt;*
- *dat duidelijk is dat de maatschappij zeer betrokken is en dat dit ook voorstelbaar is omdat het gaat om het kunnen uitoefenen van een agrarisch bedrijf, milieu, landschap en volksgezondheid;*
- *deze belangrijke zaken het rechtvaardigen om de koerswijziging ten aanzien van de veehouderij eenmalig tussentijds te evalueren binnen twee en een half jaar na de inwerkingtreding van de verordening,*

besluiten om artikel 38 als volgt te wijzigen:

1. *Gedeputeerde Staten zenden elke bestuursperiode aan Provinciale Staten een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze verordening in de praktijk.*
2. *In afwijking van het eerste lid zenden Gedeputeerde Staten binnen twee en een half jaar na inwerkingtreding van deze verordening een tussentijdse evaluatie aan Provinciale Staten over de doeltreffendheid en de effecten van de koerswijziging ten aanzien van de veehouderij."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A33.

Hiermee komen wij aan het einde van de eerste termijn van de zijde van uw Staten. Die heeft 38 amendementen opgeleverd en 16 moties. Het college heeft even tijd nodig om een aantal zaken nog wat preciezer te bepalen om de adviezen op de amendementen en de moties zo dadelijk met u te kunnen delen. Wij schorsen de vergadering voor een kwartier. Dat lijkt mij voldoende.

De vergadering wordt van 15.15 uur tot 15.30 uur geschorst

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. De fracties zijn meestal geëindigd met complimenten uit te delen aan heel veel mensen. Het college wil die complimenten ook heel graag onderschrijven. Zij zijn volkomen terecht. Er is heel hard gewerkt. Het is een jaar geleden dat we met elkaar in Ruwenberg zaten en daar in die amfitheaterachtige omgeving heel veel zaken met elkaar hebben geprobeerd te bespreken, akkoorden met elkaar hebben gesloten en het college maar ook de gemeenten en de groene partijen en de ZLTO opdracht hebben gegeven een aantal zaken nader uit te werken. We zijn nu een jaar later en het college is trots dat we met al die partijen dit u kunnen presenteren. U heeft het eigenlijk al gezegd, het is een stap in die richting die we eigenlijk in 2011 met elkaar hebben afgesproken, het nieuwe koersdocument stad en platteland. Dat was in wezen de basis, die nu zijn uitwerking krijgt. Die uitwerking vraagt nog meer. Het is nu de eerste stap, om het in agrarische termen te zeggen: de hand is aan de ploeg geslagen waar het gaat om de verduurzaming van onze provincie. Als we de hand aan de ploeg slaan proberen we met u -- er is een groot aantal amendementen en moties ingediend -- door te ploegen en uiteindelijk met elkaar gedurfde stappen te nemen om het systeem anders te laten lopen. Wij weten in ieder geval dat er nog een aantal zaken geregeld zal moeten worden in de komende maanden. U hebt erom gevraagd en ik kom er zo meteen op terug.

Na deze inleiding, voorzitter, wil ik proberen zo veel mogelijk op het gestelde door de fracties in te gaan. U heeft mij verzocht eerst meer in het algemeen te spreken over die zaken die niet over veeteelt gaan en vervolgens zal ik de zaken behandelen die wel over veeteelt gaan. Ik ben er zeker van dat u het meldt als ik ergens over de streep ga.

Over de detailhandel zal zo dadelijk collega Pauli vanuit zijn portefeuille een aantal zaken melden. Vanuit mijn portefeuille meld ik voor de volledigheid een ding. Door het CDA wordt gesteld dat de RRO's, de regionale ruimtelijke overleggen, tekortschieten gelet op de leegstand. Ik vind dat te kort door de bocht. Vanaf juni gaan wij met deze verordening met de gemeenten aan de gang maar we hebben er al over gesproken om uiteindelijk met hen die stap te kunnen doen, net zoals wij dat met kantoren doen en net zoals bij woningbouw en bedrijfsterreinen. Ik vind het te kort door de bocht om de conclusie te trekken dat de RRO's tekortschieten omdat er leegstand is. Er is meer dan een overheid in deze wereld en dat zal vandaag wel weer opnieuw aan de orde komen.

Over de teeltondersteunende voorzieningen waarover het CDA een amendement heeft ingediend, heb ik in de commissie al het nodige gezegd. Ik zal zo meteen bij de behandeling van de amendementen op terugkomen maar u kunt waarschijnlijk wel al de lijn doortrekken dat het college dit amendement zal ontraden. Een toelichting daarop zal ik straks geven.

Voorzitter. Door de PVV is een vraag gesteld over nishutten, dit in het kader van de cultuurbewaking van onze carnavalsvierende vrienden. Het verbaast mij dat deze vraag is gesteld want ik heb er met de gemeente Breda al overleg over gehad en we hebben met elkaar geconstateerd dat binnen de bouwblokken een nishut gewoon kan staan en kan blijven staan. Als een gemeente een zelfstandig beleid wil voeren om toe te laten dergelijke kleinschalige voorzieningen te realiseren, dan mag dat in de kernrandzones volgens de Verordening ruimte. Ik zie dus geen enkel bezwaar om deze vorm van cultuur op die manier te belemmeren.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Het gaat er specifiek om dat als de nishutten buiten het bouwblok zijn gelegen, wat bij veel agrarische bedrijven het geval is, ze niet

permanent of semipermanent geplaatst kunnen worden. Dat is het probleem dat zich voordoet en daar willen we graag een oplossing voor zien. Kan dat misschien op de een of andere manier worden ingepast, los van de vraag of het in de kernrandzone ligt? Het gaat vaak om agrarische gebieden.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Nee, voorzitter, ik denk dat dat niet de juiste weg is. We hebben bouwblokken specifiek aangewezen als plaatsen waar dit soort activiteiten kunnen worden georganiseerd. Hetzelfde geldt ook voor teeltondersteunende voorzieningen. We willen die verrommeling in het landschap niet. Als er een nishut moet staan voor een carnavalswagen, dan kan dat in het bouwblok. Is er geen ruimte voor dan kan met de gemeente worden gekeken of voor zo'n kleinschalige voorziening in de kernrandzone mogelijkheden zijn maar in het kader van de ruimtelijke kwaliteit niet net zoals met teeltondersteunende voorzieningen los van een bouwblok ergens willekeurig in het veld.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Om die ruimtelijke kwaliteit toch te waarborgen, de carnavalsvereniging van Prinsenbeek om een goed voorbeeld te geven, heeft met de gemeente een convenant afgesloten met een duidelijke afspraak dat ze zelf zorg zal dragen, de nishut als die niet meer wordt gebruikt af te breken et cetera. De zorg voor die ruimtelijke kwaliteit hebben ze zelf al particulier geregeld. Ik vraag mij dan af of wij als almachtige overheid er dan weer tussen moeten gaan staan om die afspraken te verhinderen over iets wat sociaal als zeer waardevol wordt beschouwd in die plaatsen, ook als het eventueel buiten het bouwblok gebeurt?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Ik heb het antwoord al gegeven. De heer Van Hattem en ik verschillen daarover van mening.

Voorzitter. Er is een vraag gesteld over een vergelijking tussen de Efteling en Cranendonck. Ik zou daarop graag even kort willen reageren. De Efteling en Cranendonck zijn twee totaal verschillende situaties. Wat de Efteling betreft, deze wijziging heeft in de ontwerpverordening ter visie gelegen. De Efteling heeft daarop gereageerd omdat zij vond dat de begrenzing niet correct was. De gecorrigeerde begrenzing is in deze verordening op die manier aan de orde gesteld. Zij is er dus niet even tussendoor in gefietst, maar de gevraagde wijziging heeft al in de ontwerpverordening ter visie gelegen. Bij Cranendonck is het totaal anders gegaan want daaraan is toentertijd in het kader van de meerwaardebenadering en de proactieve aanwijzing in de commissie uitgebreid aandacht besteed. Aan het college is toen de ruimte gegeven om die proactieve aanwijzing te mogen doen, naast de mogelijkheid van reactieve maar dan ben je aan de achterkant van het proces bezig. Aan de voorkant hebben we in ieder geval indertijd daarover met u gesproken en dat heeft er in ieder geval toe geleid dat u het prima vond maar het proces wel wilde volgen, ware het niet dat op dat moment de situatie zich voordeed dat we het in dit proces tegelijk mee konden nemen en de kaartwijziging tegelijk konden actualiseren. Er is op dit moment geen enkel risico als het gaat om het proces. Ik vind ook niet dat wij hier het meest fraaie voorbeeld hebben maar er is in ieder geval geen enkele rechtsgang geschoffeerd om de doodeenvoudige reden dat iedereen erover kon inspreken en daar is ook uitgebreid gebruik van gemaakt door een aantal mensen in de betreffende gemeente. Waar het hier om gaat is dat wij een kaartwijziging voorstellen van stad-land.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Ik hoor u goed en zo heb ik het ook begrepen. We verschillen dus niet van mening over hoe het is gegaan. Er wordt wel een uitzondering gevraagd door GS en die heeft niet ter inzage gelegen in deze Verordening ruimte. Er is door GS gezegd: laten we deze kaartaanpassing nu wel doen, juist omdat het uitgebreid traject door de gemeente is doorlopen. Dat bestrijd ik en dat zeg ik ook in mijn amendement. De gemeenteraad was er zelfs niet van op de hoogte dat het werd ingediend.

U sprak verder nog over de proactieve aanwijzing in het kader van de meerwaardebenadering. Die is niet in onze commissie besproken, maar in een andere commissie; dat doet er nu niet toe. Die proactieve aanwijzing is gegeven voor zover ik weet in januari 2013. Nadien is er heel veel gebeurd. De plannen zijn toen aangepast. Het eerder ingediende plan was een bescheiden plan, een heel ander plan dan er nu ligt. De plannen zijn in augustus 2013 veel groter geworden. Misschien was die proactieve aanwijzingen niet gegeven voor de plannen die er nu liggen. Die proactieve aanwijzing is gegeven op heel andere plannen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Het spijt mij geweldig dat ik mevrouw Brunklaus teleur moeten stellen. Zij zit nu op een andere stoel dan waar zij zou moeten zitten. Wij praten vanuit de provincie over een aanwijzing op de kaart integratie stad-land. Stel nu dat dit proces niet had plaatsgevonden in het kader van de proactieve aanwijzing, waarvan u heeft gezegd dat we dat moeten doen. Het enige dat we dan doen is de kaart veranderen van-naar. Als we dat proces hadden doorgezet had u dat mandaat verleend aan GS en dan zou worden gezegd dat het afweegbaar was om daar die ontwikkeling te kunnen realiseren. Dan hadden we later in het jaar of het volgende jaar die kaart moeten aanpassen. Dat doen we nu al. Het enige wat we nu doen is zeggen: daar zou een ontwikkeling mogelijk zijn. Op het moment dat dat wordt gezegd door Provinciale Staten, betekent het ook niet meer dan dat er geen steen op de andere kan worden gelegd, want nu gaat het proces in de gemeenten beginnen. We beoordelen geen plannen, we beoordelen een ontwikkeling.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Uw uitleg klopt en dat heb ik ook begrepen. Er is geen speld tussen te krijgen. Waar het mij om gaat is dat u zelf in uw stuk zegt dat een uitgebreid gemeentelijk traject wordt doorlopen. Daar moet de gemeente natuurlijk zelf voor zorgen. Op basis daarvan wilt u een uitzondering voor een kaartaanpassing maken voor alleen de gemeente Cranendonck, terwijl heel veel andere gemeentes ook aanvragen hebben gedaan. Die wilt u in de volgende ronde behandelen. Daarnaast zegt u ook in de stukken indertijd een proactieve aanwijzing te hebben gegeven maar dat heeft u gedaan op basis van andere plannen dan er nu liggen. U komt zelf met die meerwaardebenadering waarvoor u toen een aanwijzing heeft gegeven. Wat ik hier wil betogen is dat ik denk dat die gemeente voorrang krijgt op andere gemeentes. Deze aanvraag heeft niet ter inzage gelegen. De mensen hebben er niet op kunnen reageren. In de gemeente Cranendonck moet natuurlijk ook het reguliere proces worden gevolgd. U haalt nu de boel naar voren en u zegt dat ze het redelijk goed hebben gedaan in de gemeente Cranendonck. U stelt het zelf op bladzijde 9.14: het gemeentelijk traject wordt doorlopen en dat is de reden waarom we nu een uitzondering maken. Ik bestrijd dat want ik denk dat het niet is gebeurd.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Ik bestrijd dat er voorrang is verleend want met de ruimte die wij hebben gekregen lag er al het voornemen van het college om het proces in te zetten. Dat is uitgebreid besproken in de commissie. Er is dus geen voorrang verleend. Drie van die projecten hebben we benoemd: Cranendonck, De Logt en De Heijhorsten.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): U schrijft op bladzijde 49 van het stuk: De reden dat we een uitzondering maken voor Cranendonck als enige gemeente om toch een kaartaanpassing te doen is omdat het uitgebreid gemeentelijk traject wordt doorlopen. Dat geeft u als reden maar dat is gewoon niet zo.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat klopt, voorzitter. Die uitzondering maken wij omdat wij het traject dat we al hadden ingezet van proactieve aanwijzing tot uiteindelijk kaartaanpassing, omdat we het hier nu al in het kaartbeeld kunnen verankeren en bij de gemeente ook die vraag er lag.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Mijn laatste opmerking.

De **voorzitter**: Mevrouw Brunklaus, het wordt een gedetailleerde herhaling. Ik heb de indruk dat de hoofdlijnen van de argumentatie nu wel zijn gewisseld.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Ik dacht dat ik er bijna was. Ik heb nog één vraag.

De **voorzitter**: De laatste dan.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Die proactieve aanwijzing heeft u inderdaad in januari 2013 gegeven en ik zeg dat u dat heeft gedaan op basis van een ander plan dan er nu ligt.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Wij geven geen proactieve aanwijzingen op concrete plannen. Deze discussie hebben we al eerder gehad. Ik refereer bijvoorbeeld aan de situatie in De Klokkenberg. Wij beoordelen hier niet plannen maar ontwikkelingen en op basis daarvan komen er kaartaanpassingen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. Ik begrijp het nog steeds niet. Als het college al voornemens was deze ontwikkeling mogelijk te maken, waarom is het dan niet in het ontwerp van de Verordening ruimte meegenomen? Nu is het alsof wij het allemaal in de commissie goed vonden en de normale procedures zijn gevolgd, maar daar heb ik niets over kunnen vinden.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Mede op verzoek van de gemeente.

Mevrouw **Spierings** (D66): Dan herhaal ik voor een deel wat mevrouw Brunklaus zei: waarom doen we dit voor Cranendonck wel en voor andere plannen niet. Als het die proactieve aanwijzing is en het feit dat het in de commissie is geweest, dan gaat het

mank want dan hebben we nog steeds niet voor de Brabanders de mogelijkheid gehad hierbij in te spreken.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat was wel het geval. Ik herhaal wat ik al richting mevrouw Brunklaus heb gezegd. Op het moment dat je met een proactieve aanwijzing komt betekent dit dat het proces zijn normale route volgt. Er is toentertijd de mogelijkheid geweest in te spreken en die is er nu weer, want als ertoe wordt besloten vandaag en door de Staten wordt goedgekeurd, moet de gemeente helemaal beginnen met het proces zoals dat in een democratie hoort. Dan zal alles gewogen worden en als die plannen concreet in het bestemmingsplan worden vertaald, komen die weer terug bij de provincie om beoordeeld te worden en getoetst te worden aan wat wij van provinciaal belang vinden.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. De gedeputeerde zegt dat toentertijd de mogelijkheid er was om in te spreken. Mijn vraag is waar hij precies op doelt.

De heer **De Boer** (GS;VVD): De mogelijkheden van inspraak hebben bestaan toen het proces van deze verordening ging lopen. Die inspraak is er geweest, zoals ook bij De Logt en bij De Heihorsten is gebeurd. Ook toen hebben de mensen richting provincie gereageerd in het kader van de proactieve aanwijzing.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Over het proces hebben nog wel een vraag. Op zich staan wij niet afwijzend tegenover deze ontwikkeling. Het is een particulier initiatief waar geen gemeenschapsgeld bij komt kijken. Ik heb wel begrepen dat de gemeenteraad onvoldoende betrokken is geweest bij het verzoek dat nu is voorgelegd aan het college van GS. Wij hebben in brieven van raadsleden gehoord dat zij zich gepasseerd voelden. De gemeente Cranendonck heeft deze week besloten het coördinatiebesluit hierover uit te stellen. Mijn vraag is of deze gang van zaken zoals geschetst klopt. Is de gemeenteraad voldoende erin gekend en is het lokale democratische proces voldoende geborgd geweest om tot dit besluit gekomen? Moeten we niet als dit niet zo is de conclusie trekken dat we die kaartaanpassing nu nog niet moeten doen maar moeten meenemen bij de reguliere kaartaanpassingen eenmaal per jaar?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Het college van B en W van Cranendonck heeft mij daarover geïnformeerd: het is een unaniem besluit van het college en er is draagvlak bij een voldoende stemverhouding in de raad geweest om hiermee akkoord te gaan.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dus de terugtrekking van het coördinatiebesluit en het opnieuw bespreken in de gemeenteraad hebben hier geen enkele invloed op?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik ben niet bij de raadsvergadering zelf geweest maar er zijn volgens de wethouder andere, meer praktische overwegingen om het coördinatiebesluit uit te stellen.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): De gedeputeerde zegt dat de gemeente een uitgebreid traject heeft doorlopen en dat het daarom heeft opgenomen. Ik heb hier al eens een hele discussie met de gedeputeerde gehad over het glastuinbouwgebied in

Prinsenbeek. Daar wil men een gebiedsverkleining en daar is men al jaren over bezig. Het is zelfs door de gemeenteraad gevraagd enzovoorts. Dat wordt nu niet meegenomen. Ik begrijp deze rechtsongelijkheid gewoon niet.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Er is geen sprake van rechtsongelijkheid. Ik blijf het herhalen. Ik denk dat mevrouw Brunklaus er sterk van mening over verschilt. De enige reden is zoals eerder door mij verteld. Om nu zoals mevrouw Brunklaus deed verschillende casussen naast elkaar te leggen en dan met een satéstokje te prikken en te zeggen wat wel en wat niet deugt is mij iets te kort door de bocht. Als het in een andere situatie speelt vind ik het prima om er met u over te discussiëren, maar ik heb niet zoals mevrouw Brunklaus suggereert gezegd of bedoeld te zeggen dat de gemeenteraad uitgebreid..... Ik heb gezegd dat de gemeenteraad in de gelegenheid is geweest en de bewoners in de gelegenheid zijn geweest. Ze hebben u zelfs een petitie aangeboden om een gevoel te uiten. Roept u dus niet tegen mij dat er in een keer een bommetje uit de lucht is komen vallen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. De gedeputeerde gaf aan dat de diverse momenten van inspraak zijn geweest. Waarop is inspraak mogelijk geweest en was dat inspraak conform de manier waarop we dat in Nederland hebben geregeld met de Algemene wet bestuursrecht?

De heer **De Boer** (GS;VVD): In de aanloop van deze Verordening ruimte die we vandaag behandelen zijn die mogelijkheden er geweest. In de gemeente Cranendonck is dat via de gemeente gelopen. Daar gaat de provincie niet over. Het gaat alleen over dat gedeelte dat bij de provincie ligt. Dat is op deze wijze op korte termijn gebeurd en dat ben ik volledig met u eens maar het betekent wel dat er heel veel werk aan vooraf is gegaan. Als het gaat om inspraak, er is met alle theaterdirecteuren in die directe omgeving contact geweest en afstemming en het is akkoord bevonden. In het RRO is het wel aan de orde geweest maar met de gemeenten in de directe omgeving is het besproken en is het akkoord bevonden. Op die manier is er heel veel gebeurd wat aan de directe waarneming is onttrokken als het gaat om de bevolking. Ik geef u gelijk dat het heel kort proces is geweest maar ik zou het te ver vinden gaan om te zeggen dat hier een democratisch recht is geschonden.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter. Ik moet eerlijk bekennen dat ook de CDA-fractie niet een erg goed gevoel had over de gevolgde procedure. We krijgen nu een heel debat over hoe precies is gegaan en wij zouden het college willen vragen voor ons nog eens de gevolgde procedure op een rijtje te zetten en aan te geven hoe zich dit verhoudt tot de aanvragen van andere gemeenten om zo'n zelfde procedure in te gaan. Wij hebben ook het gevoel dat er sprake is van rechtsongelijkheid. Nogmaals, ik kan het niet bewijzen maar we hebben geen goed gevoel bij deze procedure. Misschien kunt u na deze vergadering de commissie nog eens een overzicht geven hoe u bij het Hof van Cranendonck te werk bent gegaan vergeleken met andere gemeenten.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat wil ik heel graag doen. Een ding kan ik nu al meegeven, namelijk dat ik de volgende keer mij niet meer in het traject begeef om twee procedures door elkaar te laten lopen of met elkaar te vermengen, wat hier is gebeurd in het kader

van klantgerichtheid, in dit geval de personen van de gemeenten en niet de ontwikkelende partij want dat is hun eigen risico. Het gaat hier met name om twee overheden en er is een mengvorm ontstaan om als het ware dat maatwerk te kunnen leveren. Het heeft wel zoveel onduidelijkheid gegeven dat we er nu terecht al een kwartier over moeten spreken.

De **voorzitter**: Gezien ook het verzoek aan de gedeputeerde om de meerwaardebenadering nog eens aan de hand van deze casus te belichten lijkt het mij weinig nuttig om nu het debat over dit onderwerp voort te zetten.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Bent u niet genegen na al deze vragen en gevoelens die we hierbij hebben, dit punt mee te nemen in de ronde die er aan gaat komen en het nu te laten liggen en goed uit te zoeken, zodat wij allen goed kunnen volgen wat er is gebeurd en het verzoek van deze gemeente net zo te behandelen als de verzoeken van andere gemeenten?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Het antwoord is: Nee, mevrouw Brunklaus, en wel om de heel duidelijke reden dat het hier in wezen om niet meer maar ook niet minder gaat dan de omzetting op de kaart naar de integratie stad-land. Meer is er op dit moment ook niet aan de orde en het proces daarna volgt gewoon de reguliere weg waarvoor de gemeente verantwoordelijk is en waarvoor de eindtoets bij de provincie ligt.

De **voorzitter**: Ik noteer de toezegging van de gedeputeerde om het proces nog eens in een aparte notitie aan de commissie te reconstrueren, met misschien een evaluatie hoe meer of minder werk op een goede manier kan gebeuren. Ik verzoek de gedeputeerde nu zijn betoog te vervolgen over alle andere onderwerpen die nog aan de orde komen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Ik wil het graag hebben over de glastuinbouw. Door GroenLinks zijn daar een aantal opmerkingen over gemaakt. Ik wil graag eerst een correctie aanbrengen op wat door mevrouw Brunklaus is uitgesproken. Zij noemde concentratiegebieden maar die kennen we niet meer; het gaat over projectlocaties. Dit voor alle duidelijkheid.

Ik bestrijd dat we een glas-voor-glas-regeling zou hebben ontworpen. Zij legde een koppeling tussen de glas-voor-glas-regeling en de solitaire glastuinbouw. Die koppeling ligt er niet want glas-voor-glas betekent dat je probeert glas op te ruimen. Die koppeling wilden wij niet maken om de doodeenvoudige reden dat wat er staat over de solitaire glastuinbouw staand beleid was. In de tussentijd hebben wij ons bezighouden met de vraag of we nu wel met die solitaire glastuinbouwbedrijven moeten doorgaan. Daar is onderzoek naar gedaan. Met de betreffende commissie is gekeken wat de levensvatbaarheid is, hoeveel gezinnen er direct en indirect van afhankelijk zijn. Het worden nooit projectlocaties, het worden nooit zulke grote locaties als in doorgroeigebieden of in vestigingsgebieden. Het gaat heel duidelijk om solitaire bedrijven waar je een gezin de mogelijkheid wil geven om tot ontwikkeling te komen.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb een motie ingediend over het onderzoek naar glas-voor-glas. Voor mij is ook niet helemaal duidelijk welke gebieden de gedeputeerde bedoelt. In mijn optiek bedoelde de gedeputeerde dat als er ergens glas

bijkomt er elders glas moet worden gesaneerd. Hij wil onderzoeken of met de glas-voor-glas-regeling kan worden gestimuleerd dat glas wordt gesaneerd. Is dat bedoeld voor alle gebieden of alleen voor solitaire glastuinbouwvestigingen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik wil daarop graag terugkomen bij de behandeling van de moties, want anders speelt alles door elkaar heen. Ik snap wat mevrouw Brunklaus bedoelt. Het zijn die twee dingen. Ik wil specifiek op de koppeling ingaan en de fout herstellen uit het gesprek. Wij praten niet meer over concentratiegebieden maar over projectlocaties.

De **voorzitter**: Wij wachten op het oordeel over de motie.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voordat ik het vergeet, vanmorgen lag de tweede nota van wijziging op uw tafel. Die had alles te maken met een verkeerde vernumming -- daar is de elektronica ook weer debet aan -- bovendien zat er een omissie in. Bij alle aanpassingen die uitgevoerd zijn, heeft iemand namelijk de backspace te lang vastgehouden. Met alle excuus, zo plat is het. Daarom moesten wij die tekst herstellen. Vandaar dat u vanochtend met de excuses van het college die tweede nota van wijziging hebt gekregen. Ik meld dat volledigheidshalve voordat u straks tot besluitvorming komt.

De heer **Kap** (OSN): Heeft het alleen betrekking op backspaces die zijn aangebracht, of gaat het om meer? Op deze manier is voor mij niet duidelijk wat precies de wijzigingen zijn ten aanzien van het eerste gewijzigde ontwerpbesluit.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Er staat wat er staat, mijnheer Kap. U hebt in uw eerste termijn een aantal opmerkingen gemaakt waar ik straks graag op terug kom. Het zijn heel specifieke en terechte opmerkingen. Ik dank u dat u op deze manier met ons hebt meegelezen.

Mijn opmerking had betrekking op enerzijds de vernumming en anderzijds op een tekst die was weggevallen en die weer is toegevoegd. Het ging om een redelijk essentiële tekst.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de gedeputeerde straks bij de bespreking van de amendementen even precies aangeeft welke amendementen nog zien op de huidige tekst en welke fouten die de heer Kap signaleert heeft, al gerepareerd zijn door het vanochtend uitgedeelde aanvullende besluit.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Er is gesproken over de zorgvuldigheid van de procesgang. Wij hebben zowel enerzijds schriftelijk vanuit het college en anderzijds tijdens de behandeling in de commissies het verloop van de procesgang besproken. Om heel precies te zijn: de inzagetermijn is wettelijk vier weken. Daaraan hebben wij voldaan. Vaak worden daarvoor zes weken gebruikt, maar uiteindelijk is het vijf weken geworden. De gemeenten hebben als het ware een week extra gekregen. Zij hebben al een aantal concepten in wording doorgestuurd gekregen en waren van mening dat zij te weinig tijd hadden. Op deze manier zijn wij daaraan tegemoet gekomen. De wettelijke termijnen zijn niet overschreden. Het tempo is bepaald en afgestemd met de commissievoorzitters. Wij

hebben in ieder geval geprobeerd om u zo zorgvuldig mogelijk alle stukken zowel digitaal als op papier te doen toekomen.

Er is een algemene opmerking gemaakt over de commissie MER. Ook in de commissie hebben wij daar even over gesproken. Ik ga daarom op dit moment daarop niet verder in. Ik kom er graag op terug als wij straks over de veeteelt komen te spreken.

Wij zijn een proces ingegaan. Ik heb het voor mijzelf even opgeschreven. Ik noem het Rijnlandmodel, versie 2.0. Wij hebben een open procesgang ingezet. Natuurlijk kijkt de commissie MER altijd waar je begint, waar je naar toe wilt werken en wat de eindstip is waarop je terugkijkend kunt zeggen dat er voldaan is aan wat wij samen in de visie hebben afgesproken. Dat is de reguliere gang van de commissie MER, terecht. Wij hebben de commissie MER ook uitgelegd hoe wij in het proces zitten. De commissie vond dat wij inderdaad op die manier erin zaten, desalniettemin heeft de commissie die zin toch opgeschreven omdat de commissie MER nog steeds op die manier werkt of dient te werken. Wij zijn met elkaar een open planproces ingegaan. De BZV is een onderwerp waarmee wij echt een stap voorwaarts willen maken op bedrijfsniveau. Wij willen de ondernemers een kans geven maar hen niet onbegrensd laten ontwikkelen. Ik vond het onderscheid daarstraks wel erg spannend. Naar onze mening doen wij op die manier recht aan het hele verhaal dat wij hier op tafel hebben gelegd. Ik ben het niet eens met wat de commissie MER in de betreffende zinnen heeft opgeschreven in haar rapport.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik ben het met de gedeputeerde eens dat de commissie MER op een aantal punten vrij traditioneel naar onze stukken heeft gekeken. Ik mis ook een stukje innovatief denken bij die commissie. Ik vraag de gedeputeerde nog eens terug te kijken naar de motie die ik indertijd heb ingediend over waar wij naar op weg zijn, wat is de nulsituatie en wanneer zijn wij tevreden over de koers. Ik mis een stukje reflectie aan het begin. Dat kunnen wij nu niet meer goedmaken, maar wij moeten gaan monitoren, wij moeten weten of wij op de goede weg zitten en aan de hand van welke criteria kijken wij zelf, los van wat de commissie MER zegt. Daar vraag ik aandacht voor.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Had ik nu mijn zin maar afgemaakt in plaats van netjes op u te wachten, mevrouw Klitsie. Bij dezen zeg ik u dat toe.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Wij hebben gevraagd om te kijken naar de verleende vergunningen voor de veehouderij, -- die zijn immers gewoon openbaar -- en dat ook te monitoren. Het gaat om de waarden voor geur, fijnstof en ammoniakemissie zoals die nu per gemeente gelden.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Bij het veeteeltdossier ga ik in op die monitoring. Ik wil de zaken nu niet vermengen. Ik spreek nu in het algemeen over het proces in het kader van de Structuurvisie en de Verordening ruimte.

Er zijn opmerkingen gemaakt over machineloodsen. Ook in de commissie is dit uitgebreid besproken. Ik heb destijds nadrukkelijk aangegeven dat bij de Omgevingsdiensten gebleken is dat er sinds het voorbereidingsbesluit van kracht is geworden, al aanvragen lopen om een melding te maken dat je iets anders gaat realiseren. Meer hoeft je in dit geval ook niet te doen. Als je de BZV buiten werking verklaart bij zo'n machineloods kunnen er op dat moment twee dingen gebeuren. Allereerst hebben wij er dan geen grip meer op of er nu wel of geen mestkelder onder wordt gebouwd. Dat kan iedereen doen.

Als de melding binnen en geregeld is, kun je vanaf dat moment een mestkelder eronder bouwen. Dat kan niemand meer zien. Op de tweede plaats wordt het handhavingstraject voor een gemeente uitermate complex en bewerkelijk. Of de Omgevingsdiensten dit doen of de gemeente zelf hangt af van hoe men het heeft geregeld in overleg met de heer Van den Hout. Wat ons betreft, is dit een heel lastig punt. De discussie van zo-even ging over de vraag hoe ga je om met je agrarische sector. Als je met elkaar probeert de zuiverheid te betrachten, moet je volgens ons niet op voorhand een sluiproute creëren. Los van het feit of die gebruikt gaat worden. Ik heb geen argwaan tegenover de agrarische ondernemer. Het moet wel een zuivere manier zijn. Het moet duidelijk zijn dat er geen gebouwen gemaakt worden waarin later dieren gehouden kunnen worden zonder dat de omzetting officieel ergens in een vergunningstraject terechtkomt. Dat is het meest belangrijkste. Als een ondernemer gaat investeren, kan hij tegelijkertijd een verouderd stalsysteem meenemen. Als hij al een modern stalsysteem heeft, hoeft hij geen moeite te doen want dan zit hij al op trede zeven en kan op die manier de activiteiten ontplooiën zoals hij wenst.

De heer **Van Hattem** (PVV): Mocht dit voorstel het halen, dan vraag ik mij af hoe dat dan gehandhaafd kan worden. De gedeputeerde zegt zelf dat dit niet mogelijk is via het vergunningenspoor. Dat is terecht, want als er een bouwvergunning is verleend, kan daarna inderdaad niet meer worden gekeken hoe een en ander wordt gebruikt. Is het niet mogelijk via het planologische spoor met regels in het bestemmingsplan een handavingsmogelijkheid te creëren?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat is correct, mijnheer Van Hattem. Dat betekent dat je daarmee de bestuurslast van de gemeenten verhoogt. Zij moeten die machineloods in een bestemmingsplan vastleggen. Dan is te controleren of de bestemming in overeenstemming is met het feitelijke besluit. In het juridisch traject betekent dit een lastenverzwaring voor de gemeente om voor zo'n kleine ontwikkeling de bestemmingsplanprocedure te doorlopen, die aanpassing te maken en vervolgens te zorgen voor handhaving. Wij vinden het efficiënter om te werken langs de lijnen van de BZV. Dat was immers onze doelstelling. Dat was de hand aan de ploeg. Dat zijn de nieuwe trajecten die wij graag willen inzetten met de ondernemers.

De heer **Van Hattem** (PVV): Als de motie wordt aangenomen, is de consequentie dus dat het via dat spoor gaat lopen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Correct. De heer Van Hattem had een partij vragen, maar na dit antwoord van mij is die een stuk minder geworden.

Er is ook opmerking gemaakt over fijnstof en er zijn ook wat moties over ingediend. Ook over fijnstof heb ik een uitspraak gedaan in de commissie. Een aantal sprekers hebben dat gememoreerd toen zij spraken over de jaargemiddelden en de ruimte die men daarin moet hebben.

Wij hebben gekeken naar wat het RIVM vaststelt als bandbreedte voor fijnstof, mede op basis van de Europese richtlijnen. De onderkant van de bandbreedte is 30. Het Rijk heeft gekozen voor 31.2. Wij hebben gekozen de onderkant van die bandbreedte te nemen op basis van hetgeen wij zeggen. Een van de indicatoren in urgentiegebieden is fijnstof. Laten wij dan aan de onderkant van die bandbreedte gaan zitten die door het RIVM is

vastgesteld. Wij bedenken in dit geval niet iets Brabants, maar markeren op die manier. Berekeningen hebben uitgewezen dat dit slechts een zeer beperkt aantal ondernemers mogelijk zal treffen. Het is niet zo, zoals sommigen buiten dit huis weleens hebben gesuggereerd, dat dan ook pluimveehouders in een situatie terecht kunnen komen waarin zij niet kunnen ontwikkelen. Dat is niet het geval. Dit waren mijn opmerkingen over fijnstof. Wij willen deze lijn graag doorzetten. Door dit antwoord heb ik al een aantal van de amendementen en moties behandeld.

Ik zou nu graag doorschuiven naar wat wij bij de BZV met elkaar hebben besproken. Zoals mevrouw Prins al zei, met de BZV zetten wij stapsgewijs een ontwikkeling in gang maar wel met een dialoog. Ik kom daarover straks te spreken naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Kap.

Deze week zijn wij met partijen bezig geweest om de BZV zodanig aan te passen dat alle vormen van veehouderij een gelijkwaardig ontwikkelings- en behandelingsperspectief hebben. Wij hopen dat volgende week af te ronden. Wij moeten de pluimveehouderij en kalverenhouderij nog fine tunen met de partijen, zodanig dat er een evenwichtige BZV komt waaraan iedereen die zich op die manier op duurzame wijze wil inzetten, kan voldoen en bepaalde takken van de veehouderij niet worden uitgesloten. Natuurlijk zullen wij de Staten op de hoogte houden van het verloop. Wij willen de TSP graag voortdurend betrekken bij de stand van zaken bij de BZV, welke vorderingen er worden gemaakt en welke ontwikkelingen er plaatsvinden. Na mijn bezoek aan staatssecretaris Dijksma vorige week weet ik heel zeker dat ook zij graag van de vorderingen op de hoogte wordt gehouden, weliswaar niet zo vaak als de commissie maar in een lagere frequentie. Niet alleen de Staten maar ook het Rijk hebben uitermate grote belangstelling voor deze ontwikkeling.

De BZV is gekoppeld aan de Verordening ruimte. D66 vroeg hoe het verdergaat bij de gemeenten. Het is eigenlijk heel simpel, mevrouw Klitsie, want het is een rechtstreeks werkende regel uit de Verordening ruimte. Als er vandaag positief over wordt besloten, is die vanaf vandaag geldig. De gemeente moet het via het bestemmingsplan aanpassen en in het bestemmingsplan borgen dat de BZV op die manier wordt gehanteerd voordat er uiteindelijk een vergunningssituatie komt.

Zoals het CDA terecht heeft opgemerkt, moeten en zullen de certificaten verder uitgewerkt worden. Ik heb in ieder geval al de vraag gekregen o.a. van Friesland Campina. Er zijn een aantal momenten waarop wij in de certificaten aandacht kunnen besteden aan wat wij uitermate belangrijk vinden in de melkveehouderij. Het is niet alleen Friesland Campina, er zijn veel partijen in het veld. Ik ben ook blij met de opmerking van de heer Van Vught, want die geeft precies aan wat wij bedoelen met een van de drie pijlers onder de BZV. Dat is de certificering. Daarin zit nadrukkelijk gezondheid. Op die manier is gezondheid een heel belangrijk aandachtspunt in ons beleid geworden en wordt het daardoor versterkt. Ook de markt heeft zijn invloed. De markt en de ondernemer vormen een natuurlijke tweeling. De overheid ziet erop toe dat dit ook gebeurt en wat mij betreft via het Rijnlandmodel 2.0. Het wordt inderdaad uitgewerkt door de sector en de rijksoverheid, maar wij blijven voortdurend stimuleren dat het wordt gerealiseerd. Stelliger nog, mijnheer Van Vught, Friesland Campina heeft de provincie gevraagd mee te denken over de verdere uitwerking en nadere precisering van hun eigen certificaat. Zij willen dat verder ontwikkelen samen met de provinciale overheid.

Natuurlijk willen wij graag Brussel uitnodigen, zeker als er een aantal nieuwe mensen zit na de verkiezingen in mei, om eens in Brabant te komen kijken. Dat doen politieke

partijen uit Den Haag ook. Er is ook een delegatie van de vaste Kamercommissie al een aantal keren in Brabant geweest. Wij blijven mensen uitnodigen. Wij willen laten zien, zoals gisteravond de voorzitter van de ZLTO tegen 450 mensen in Etten-Leur samen met mij kon zeggen: Brabant wil gaan voor nummer één! Dat vonden de Belgen niet leuk. Zij maakten meteen opmerkingen over voetbalwedstrijden.

Er werd mij gevraagd of wij een APK (Algemene Periodieke Keuring) een goed idee vonden. Het is wellicht een goed idee, mevrouw Slegers, om het op die manier te doen, maar wij kunnen die APK niet uitvoeren. Het Rijk bepaalt uiteindelijk of wij mogen ingrijpen in rechten van ondernemers. Nu mogen wij dat niet. Het is onderwerp van gesprek met de ministeries. Daarvoor bezoeken wij regelmatig Den Haag. Ik heb toegezegd dat ik de resultaten van die gesprekken en met wie wij gesproken hebben, zal terugkoppelen zodat u uw eigen politieke lijnen met Den Haag kunt gebruiken.

Mevrouw Kardol stelde een vraag over de twee heren die ons hebben begeleid in het proces en wat mij betreft ons ook zullen blijven begeleiden. Mevrouw Kardol vroeg of ik dat niet alleen af kon. Dat zou theoretisch kunnen. Ik heb echter een belang te verdedigen namens u allen. Als ik het gesprek moet leiden en partijen dan met de buiken tegenover elkaar gaan staan, moet je gaan kijken hoe je verder kunt komen. Dan is het lastig als je als gedeputeerde ook nog het eigen provinciale belang moet verdedigen. Je moet onpartijdig zijn. Het werkt niet handig als twee partijen die met de buiken tegenover elkaar staan zich naar mij keren en zeggen: U hebt ook een belang; wat probeert u ons uit te leggen? Daarom hebben wij die expertise ingehuurd. Beide heren hebben hetzelfde tarief gehanteerd. Als mevrouw Kardol het bedrag door tweeën deelt, weet zij hoeveel dat is. Ik merk nog op dat de heer Ockels geen voorzitter meer is van de raad van toezicht van de BMF. Hij was dat al niet meer toen wij die hele lange maandag hier hebben onderhandeld. Uit de onderhandelingen kwamen de laatste resultaten die wij de Staten hebben meegedeeld. Dat is allemaal aan het eind van het proces gebeurd. Dat is de reden waarom het Brabantberaad de maandag daarop onmiddellijk heeft vergaderd in de De Gruyter-fabriek. U weet dat, ik heb dat in de commissie gemeld. Dankzij beide heren hebben wij die resultaten bereikt. Zij hebben de expertise om dit soort uitermate ingewikkelde processen waarbij heel grote belangen op het spel staan, te kunnen begeleiden.

D66 heeft gevraagd hoe wij de stilzitters via gerichte handhaving in beweging krijgen. Ik vind "stilzitter" een ietwat akelig woord. Het lijkt alsof een stilzitter een slechte ondernemer zou zijn. Dat is wat mij betreft niet aan de orde. Als wij geen beter woord hebben, laten wij dat dan maar gebruiken.

De **voorzitter**: Ik zie dat er in ieder geval een stilzitter opstaat en een interruptie wil plegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik kon niet blijven zitten, want wat ons betreft blijft er toch nog een vraag boven de markt hangen. De gedeputeerde zegt dat de heren Ockels en Rottenberg het proces blijven begeleiden. Er is eerder €20.000 uitgetrokken om het proces te begeleiden. Doen zij dat voor hetzelfde tarief? Hoe lang? Voor welk bedrag? Is daarvoor een budget vastgesteld? Wat moeten wij ons daarbij voorstellen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb gezegd dat zij wat mij betreft doorgaan. Ik heb het nog niet aan hen kunnen vragen. Wat mij betreft slaat de periode op dit jaar, want dit jaar

is heel cruciaal. De Staten vragen voortdurend en terecht om een juiste monitoring. Als je die wilt opzetten, moet je processtappen zetten. Een ondersteuning daarbij zou wat mij betreft uitermate welkom zijn. Overigens is wel gebleken dat het Brabantberaad en met name de stuurgroep beide heren en de zorgvuldigheid die zij betrachten, in zeer hoge mate waardeert.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Beide heren hebben natuurlijk ook een belang te verdedigen. De ene was BMF en de andere is een PvdA'er.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Per interruptie. Mag ik vragen aan mevrouw Kardol wat de politieke partij ertoe doet?

Mevrouw **Kardol** (PVV): De gedeputeerde geeft aan dat hij een belang heeft te vertegenwoordigen. Zij hebben dat ook.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Met alle respect, mevrouw Kardol. Als ik hier in de zaal rondkijk, weet ik in ieder geval zeker dat 55 mensen lid zijn van een politieke partij. En dat is daarbuiten ook het geval. De meeste mensen in ons land zijn lid van een politieke partij en daarmee gekleurd.

(gelach)

De **voorzitter**: Wij draaien de band even terug; 3%, mijnheer De Boer.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Blubblublu! Ik ben in ieder geval blij dat ik hier vandaag een glimlach op de gezichten heb kunnen toveren.

Alle versprekingen ten spijt, het gaat erom dat een politieke kleur er in dezen wat mij betreft niet toe doet. Het gaat om de functie die iemand bekleedt. De heer Ockels heeft zeer zorgvuldig gehandeld en zijn functie als voorzitter van de raad van toezicht van de BMF neergelegd. Hij vond dat hij het maatschappelijk belang dat hij ziet, beter kon dienen langs deze lijn dan via de BMF. Hij is van mening dat de raad van toezicht van de BMF zelfstandig is en goed op poten staan. Zijn aftreden heeft in goed overleg met het bestuur plaatsgevonden.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik heb er vertrouwen in dat die capaciteit ook binnen de provincie aanwezig was.

De gedeputeerde geeft aan dat hij graag gebruik wil blijven maken van de diensten van deze heren. Zij hebben €20.000 ontvangen voor 20 dagen werk. Dat is ver boven de brabantnorm en de balkenendenorm. Is de gedeputeerde bereid om hen in een vervolgtraject wel te houden aan het maximum van de brabantnorm?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik ken de getallen van de brabantnorm niet uit mijn hoofd.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik denk dat €1000 per dag in ieder geval geen gangbaar salaris is.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat is €125 per uur. Dat is in overheidsland het gemiddelde uurtarief voor externen die worden ingehuurd. Als wij hier iemand invliegen om ons bijvoorbeeld te helpen met een ICT-probleem liggen de tarieven zelfs iets hoger. Het is een normaal tarief in overheidsland voor overheidsdiensten.

De **voorzitter**: Dit lijkt mij voldoende gewisseld. Ik verzoek de gedeputeerde zijn betoog te vervolgen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Er is terecht opgemerkt dat wij steeds met de gemeenten moeten blijven zoeken naar de meest optimale plaatsen voor mestverwerking. Wij hebben vier bijeenkomsten gehad rondom dit dossier. Die hebben in de TSP uiteindelijk tot de conclusie geleid dat scenario 2 het meest rechtvaardig was, zowel voor de veiligheid, het milieu en de ondernemer. Daaruit is uiteindelijk voortgekomen wat nu in de verordening staat omschreven. Ik merk dat zowel de gemeenten als de bedrijven als de gezondheidskant dit ervaren als de op dit moment best denkbare methode. Als er eerst gehygiëniseerd moet worden, kan ik mij dat voorstellen, maar weet dat wij ook op lokale schaal de ondernemers in staat stellen hun eigen mest te bewerken of te verwerken, niet te vergisten. Hygiëniseren en indikken zijn twee processen die op lokaal niveau op het perceel zelf kunnen gebeuren. Daarbij hoort in ieder geval dat hygiëniseren. Als je verplaatst naar je eigen akker, heb je dat niet nodig maar voor grotere afstanden wel. De PVV zegt dat er noch in de Structuurvisie noch in de Verordening ruimte iets staat over de ruimtelijke inpassing.

Wij hebben opgeschreven dat 15% landschappelijke inpassing verplicht is. Verder praten wij over milieu, over bodem, over water, over de goede ontsluiting, et cetera. Al die elementen worden genoemd in onze stukken. Ik begrijp daarom niet goed waarom de PVV zegt dat er geen voorwaarden opgenomen zijn. Volgens mij zijn de voorwaarden ruim omschreven en ook onderschreven.

De heer **Van Hattem** (PVV): Even ter verduidelijking. Bedoelt de gedeputeerde hier specifiek het punt van de landschappelijke inpassing of spreekt hij over de urgentiegebieden? Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat er voor de urgentiegebieden geen criteria zijn opgenomen voor ruimtelijke inpassing. Die staan er echt niet in!

De heer **De Boer** (GS;VVD): Mijnheer Van Hattem. U vermengt twee zaken met elkaar. Wij praten over het fenomeen mestbewerking. Daarvoor hebben wij een aantal ruimtelijke criteria opgenomen. Waar kan het wel en waar kan het niet? Bedrijventerreinen. Lokale situaties. Loonwerkers. Al dat soort elementen staat erin. Er staat ook nadrukkelijk beschreven aan welke voorwaarden die moeten voldoen, zoals ik net heb opgesomd. Dat heeft niets te maken met urgentiegebieden. Ik kom daarop zo meteen graag terug. Daar gaat het over de overlast in het algemeen ontstaan door vee.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dat is duidelijk. Het was mij net even ontgaan dat het om mestbewerking ging.

Met ruimtelijke inpassing bedoel ik, dat de locatiekeuze van essentieel belang is. Het bedrijf moet zodanig liggen dat de windrichting niet gericht is op een dorpskom. Dat hebben wij in Esbeek gezien. Er moet ook voldoende afstand zijn tussen de omliggende

woningen, et cetera. Dit bedoel ik met ruimtelijke inpassing. Daarbij lijken mij deze factoren van wezenlijk belang.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb altijd wat moeite met windrichting. Als je voortdurend moet uitgaan van westenwind, wat gebeurt er dan met de vergunning als het oostenwind is? Het klinkt misschien een beetje flauw, maar ik probeer aan te geven dat een gemeente het beste kan beoordelen wat de juiste plek is.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het gaat om ruimtelijke inpassing én draagvlak. Juist dat draagvlak moet je bekijken binnen de gemeentelijke context. Ik vind dat je dat criterium moet meenemen bij inpassing van mestbewerking. Volgens mij is er nog steeds een klein misverstand. Mijn opmerking dat er geen ruimtelijke criteria waren, had echt betrekking op de urgentiegebieden en niet zozeer op de mestbewerking. Het kan aan mij liggen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb geprobeerd het duidelijk uit te leggen. Wij komen straks terug op de urgentiegebieden. Daar kan het eventueel ook plaatsvinden. Nogmaals, als de heer Van Hattem over ruimtelijke inpassing spreekt, vind ik dat prima en hebben wij elkaar ook gevonden. In een bijzin noemde de heer Van Hattem tegelijkertijd landschappelijke inpassing. Dat is wel interessant want dan komen wij bij het fenomeen dialoog. Daarover komen wij zo meteen te spreken aan de hand van de opmerkingen van de heer Kap.

D66 vroeg om biobased en mest goed uit elkaar te houden. Ik kom daarop terug bij de behandeling van de amendementen en de moties.

De heer Van der Wel van de Partij van de Dieren heeft een vraag gesteld over de versoepeling. Dat mantra zong vanochtend en vanmiddag ook voortdurend rond. Hij stelt dat er een correctie heeft plaatsgevonden voor geur en dat er nu een heleboel meer kan door die versoepeling. Ik herhaal graag de woorden van de heer Nico Heijmans van de SP die stelde dat er op basis van alle overleggen een correctie heeft plaatsgevonden. De BZV is heel nadrukkelijk op bedrijfsniveau en de Verordening ruimte op gebiedsniveau. Bij geur is voorgrond- en achtergrondbelasting uit elkaar gehaald. Dat is geen foefje. Het biedt wel duidelijkheid aan de samenleving en de ondernemer. Op bedrijfsniveau gaat het over voorgrondbelasting. Daarvoor zijn criteria vastgesteld. In de Verordening ruimte praat je over achtergrondbelasting. Dat is precies wat wij bedoelden met dat cumulatieve effect. De cumulatie zit in de achtergrondbelasting. Door het op die manier in de beschrijving van elkaar los te koppelen -- maar natuurlijk niet feitelijk want je kunt het een niet los zien van het ander -- en op de juiste plek onder te brengen, hebben wij geprobeerd zuiverheid in het proces te brengen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Oké, ik begrijp dat je dingen niet kunt loskoppelen, want geur is geur en dat moet je bij elkaar optellen. Door die loskoppeling in de beschrijving krijg je in het landelijk gebied een norm van 20%. Er zijn natuurlijk genoeg landelijke gebieden in Brabant waar die 20% bij lange na niet gehaald wordt. Dat betekent dat er dus genoeg ruimte is voor individuele bedrijven die tot een bepaalde grens gaan binnen die vergunning, maar opgeteld toch tot 20% komen. Daarbij heb je latente ruimte gecreëerd. Wij vinden dat met name in overbelaste gebieden de grens moet blijven zoals die is. Klopt die constatering?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik ga niet mee met u in die getallenreeksen want dat debat wil ik hier niet aangaan. Ik wil wel met u de discussie aangaan over de overbelaste gebieden want langzamerhand komen we toch aan de urgentiegebieden en het veeteeltdossier toe. Het betekent dat het niet alleen gaat om geur maar ook over fijnstof en ook over wat we in de urgentiegebieden benoemen: de beleving van de mensen, die we daar nadrukkelijk aan de orde willen stellen en waarom we die gebieden in wording urgent gaan noemen. Daar zit denk ik het verhaal. Het gaat er niet alleen over dat er een getal 20 is en er mogelijkwijs latent ruimte is. Het is juist het complex waarin we met elkaar gaan kijken in die gebieden waar de gemeenten uiteindelijk dat plan van aanpak met het betreffende kaartmateriaal moeten maken. Dan zitten ze op perceelniveau samen met hun inwoners te kijken hoe uiteindelijk bij de cumulatie moet worden omgegaan. Dat is wat ik een open-planproces noemde. Dat is mij veel meer waard dan een heilig getal en dan je afvragen of je er onder zit of erboven. Latente ruimte zegt mij zo weinig. Latente ruimte is een juridisch begrip dat al of niet de mogelijkheid geeft. De mogelijkheid zit in de samenleving. Daarmee zit ik op de lijn die we ook hebben bedoeld in het Brabantberaad, wat in eerste instantie in Ruwenberg en ook steeds thematisch in de stuurgroep aan de orde is geweest.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Voor mensen die in het landelijk gebied wonen geldt latente ruimte natuurlijk wel omdat het een risico is op geur of voor nog meer geur. Ik denk dat ik de vraag beter aan gedeputeerde Van den Hout kan stellen als hij nog aan het woord komt.

De **voorzitter**: Die komt straks nog aan het woord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Dan zal ik de vraag aan hem stellen want het gaat echt over ammoniak, geur en fijnstof en het verlenen van vergunningen.

De heer **Heijmans** (SP): De heer Van der Wel zegt dat er op deze manier latente ruimte zal zijn in de overbelaste gebieden maar is nu juist niet eigen aan een overbelast gebied dat men al tegen maximale geurnormen aan zit en al tegen de maximale fijnstofnormen en dat er al sprake is van een onleefbare, laten we zeggen minder leefbare situatie, waardoor juist in een overbelast gebied op grond van die cumulatie en de achtergrondbelasting er dus geen sprake kan zijn van latente ruimte.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik ben geen expert maar in mijn optiek zou ik zeggen dat als je het per bedrijfsniveau aftikt, je natuurlijk aan die grens zit maar dat over een heel gebied gezien er altijd nog wel plaatsen zijn waar het kan worden aangevuld tot 20%. Voor een overbelast gebied geldt niet dat elk punt in dat gebied uniform overbelast is. Er zijn erge stukken en minder erge stukken. Dat begrijp u toch? Het is toch niet uniform verdeeld.

De heer **Heijmans** (SP): Dat begrijp ik dat voor u alles een overbelast gebied is. Een overbelast gebied is voor u ook een gebied waar geen sprake is van overlast.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Dit is een woordenspel.

De heer **Heijmans** (SP): Het punt is nu juist dat er in Brabant nog plaatsen zijn, die je overigens niet moet zoeken in de Peel en in de Kempen, waar geen sprake is van overlast.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. We waren het er toch aan het begin van de hele discussie allen over eens dat we het probleem niet gaan verplaatsen, dus niet uit bijvoorbeeld de Peel of de Kempen verplaatsen naar Baarle-Nassau waar het minder erg is en het nog tot 20% kan worden aangevuld. Ik vind niet dat we die kant op moeten gaan. Als de SP dat beoogt sta ik niet aan hun kant.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ook ik wil richting de SP melden dat het erg afhangt van wat je als gebied begrenst en dat dit nu juist zo vreselijk onduidelijk is. Daardoor kun je niet zonder meer zeggen dat overbelaste gebieden beschermd worden. Ik herhaal wat ik daarstraks zei, namelijk dat ik het er wel mee eens ben dat de verordening voorkomt dat er weer nieuwe gebieden in Brabant ontstaan, maar niet dat de overbelasting van dit moment inderdaad gaat afnemen.

De heer **Heijmans** (SP): Juist omdat ik het met mevrouw Knoet eens ben dat het zo ontzettend nauw luistert wat straks betiteld gaat worden als overbelast gebied, is het zo belangrijk dat gemeenten hierbij in de dialoog met de bewoners een belangrijke rol gaan spelen en dat men gezamenlijk komt tot een goede vaststelling van die overbelaste gebieden. We moeten dat niet vanaf een te grote afstand doen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Dan zou ik in ieder geval nog willen vragen of de antwoorden van GS versneld kunnen worden en daarmee niet wordt gewacht op de gemeenten.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Nu er een hele discussie ontstaat over overbelaste gebieden wil ik aan de SP, de PvdA en de Partij voor de Dieren vragen in ieder geval het amendement van de PVV te steunen waarin wordt voorgesteld de begripsbepaling van overbelast gebied aan de verordening toe te voegen. Mijn vraag aan de gedeputeerde is ook duidelijk te zijn over wat wordt verstaan onder urgentiegebieden, daarover duidelijk te zijn en een begripsbepaling op te nemen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we het antwoord van de gedeputeerde waarmee hij bezig was afwachten.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Op het punt waarover mevrouw Kardol sprak kom ik straks nog terug. Zij bedoelde volgens mij eigenlijk te vragen wat wij verstaan onder overbelast en onder urgentie en zij wil dit verankerd hebben in de voorliggende stukken. Ik kom er straks graag op terug.

Voorzitter. Ik ben dan nu aangekomen bij wat wij de urgentiegebieden hebben genoemd. Ik heb in de commissie al gezegd dat we de hotspot hebben verlaten omdat die een verkeerde indruk geeft van een onderwerp. Als we bijvoorbeeld praten over de hotspot van de logistiek dan praten we over een positief bedoeld onderwerp en hier is het nu juist een negatieve connotatie die we aan dit begrip hechten. Vandaar de urgentiegebieden

waarmee we ook aangeven dat het voor het college urgent is dat wij met deze gebieden aan de gang zijn.

De heer Van der Wel geraakte precies de kern met zijn interruptie bij anderen toen hij zei dat het niet generiek in heel Brabant overal hetzelfde is. Het is ontzettend different. De heer Heijmans zei ook heel nadrukkelijk dat het de gemeenten zijn die daarbij een rol spelen. Gevraagd wordt steeds wat we vanaf het moment van vandaag tot het moment dat uiteindelijk de kaarten zijn vastgesteld en juridisch bij gemeenten zijn geborgd, gaan doen. Iedere keer proef ik bij “we” de provincie. Met we worden denk ik bedoeld de partijen die ik daarstraks al noemde en die we in het Brabantberaad hebben teruggezien en die ook in het Brabantberaad blijven acteren. Het uitgangspunt was ook steeds om het gezamenlijk te doen en de eigen verantwoordelijkheid van al die partijen daarin nog eens nadrukkelijk te benoemen. Dan heeft de provincie aan haar taak op dit moment al voldaan. De taak van de provincie was aan de ene kant het uitvoeren van maatregelen die op het bordje van de provincie liggen -- denk aan de Verordening ruimte en de BZV -- en aan de andere kant het voeren van de regie in het proces. Daarmee hebben wij op dit moment voldaan aan wat de provincie heeft beloofd in het proces op weg naar vandaag. Het proces is nog niet afgelopen; het rolt gewoon door en wij zullen het zoals ook werd gevraagd steeds monitoren. Daarbij is ook nadrukkelijk gevraagd de gemeentelijke autonomie te respecteren. PS hebben daarover inmiddels ook een brief gekregen. Die brief heb ik in de bijdragen nog niet gehoord maar ze is wel aangeleverd door de stuurgroep dynamisch platteland. Dat is de verzameling van plattelandsgemeenten in Brabant. Die stuurgroep is vanmorgen nog bij elkaar geweest en heeft nog eens alles gecheckt. Dat is de reden waarom de Staten die brief ten finale hebben gekregen. Ik wil er in dat licht toch een paar zinnen uit halen. De stuurgroep zegt namelijk waar het gaat over het Brabantberaad en het materiaal dat de gemeenten moeten maken:

"In dat kader vinden wij het belangrijk om nogmaals te benadrukken dat de gemeenten de vrijheid moeten hebben om op basis van een democratisch proces tot beoordelingscriteria en de weging daarvan te kunnen komen." En: "We merken op dat hierbij in deze fase geen directe aanleiding wordt gezien door de gemeenten om maatregelen te treffen die alle ontwikkelingen binnen de veehouderij feitelijk onmogelijk maken. De gewijzigde Verordening ruimte biedt in de meeste gevallen voldoende sturende werking gelet op de BZV, de opgenomen normen voor geur en fijnstof en de overige maatregelen om te komen tot een zorgvuldige veehouderij."

Daarmee geef ik precies aan dat de gemeenten vragen te helpen. Ik heb vanmorgen ook een terugkoppeling gekregen uit de stuurgroep dynamisch platteland, ik citeer: "Wij zullen boos zijn, boos op het moment dat u op onze stoel gaat zitten. U hoeft ons geen extra geld te geven om massaal agrarische ondernemers uit te kopen want de praktijk zal leren dat als je dat doet, agrarische ondernemers in de hangmat gaan liggen en wachten tot de overheid met een tas geld langskomt. Daarmee zet je het proces van verduurzaming niet op gang". Einde mondeling citaat van vanmorgen. Verder: "laat ons de kaarten maken en geef jullie ruw materiaal dat jullie uit de Arcades-rapporten hebben gehaald en waar jullie over beschikken als het gaat over geur en bevolkingsdichtheid en dan zullen wij in het zo-even genoemde democratische proces die kaarten verder maken. Wij wensen op die manier de verantwoordelijkheid te nemen". Door sommigen werd zelfs gezegd: wij eisen die te nemen.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Dat is een heel mooie tekst en het zijn grote verwachtingen die de gemeenten wekken van meegaan en meewerken in dit proces, maar wat is deze gedeputeerde bereid te doen voor die een, die tien of die vijftien gemeenten die geen bedrijven in de hangmat hebben liggen maar zelf daarin blijven hangen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Ik schakel over naar het volgende formulier met antwoorden aan de heer Heijmans. Na deze nadrukkelijke oproep van de gemeenten zijn er vragen gesteld en ik wil het hier nu behandelen omdat het anders misschien in de stapels papier van vandaag verdwijnt. Gevraagd is zo heb ik het begrepen, of door de provincie een gereedschapstas voor de gemeenten kan worden ontwikkeld. Ja, voor zover wij in de gelegenheid zijn aan hen feiten aan te reiken. In de gereedschapstas zitten meer dan alleen maar instrumenten. Er zitten met name al samengestelde implementatieteams in. Het zijn teams uit onze organisatie die op pad gaan naar vooral wat kleinere plattelandsgemeenten, ranker in hun bezetting, om hen op die manier te oefenen en te helpen op weg naar dat kaartmateriaal. Raad en daad en daar zit ook procesgeld bij wat mij betreft. Geen hangmatgeld maar procesgeld om hen te ondersteunen omdat wij dit in Brabant zo belangrijk vinden om die transitie op gang te brengen. Dat kunnen zij verankeren in hun bestemmingsplannen. De BZV hoort daarbij. Ik heb een andere mogelijkheid ook al genoemd maar ik meld haar nog eens, namelijk het overleg met het rijk dat op dit moment geïntensiveerd is en geïntensiveerd blijft, ook op verzoek van het Rijk, om regelmatig bij elkaar formeel en informeel contact te houden om met het Rijk mogelijkheden te zoeken voor regionale compartimentering en om te kijken of we oude of lege vergunningen kunnen aanpassen. We hadden het hier al over maar ik meld het nog maar eens. Wij willen de gemeenten met ons contact bij het Rijk daarmee helpen. Voorts wil ik wijzen op de woorden die mevrouw Prins heeft uitgesproken in haar bijdrage waarmee ze aangaf wat de rol van de provincie is geweest. Tot slot wil ik graag melden dat ik al vaker heb gezegd dat het mij tot eer strekt met de bestuurders van de betrokken gemeenten in overleg te treden. Dan zijn er misschien een paar gemeenten, mijnheer Heijmans, die wat terughoudender zijn. Ik hoop in ieder geval hen door mijn bezoek te overtuigen. Daarnaast heb ik nog een collega die zich bezighoudt met veerkrachtig bestuur en die ook veel overtuigingskracht heeft. Het zijn ook die gemeenten die we willen mee willen nemen in het proces en die we willen wijzen op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en ook de bevolking maar daar ga ik niet over. Op 19 maart zijn de verkiezingen. Dit was de reactie op de vraag of iedereen mee kan doen en of we uiteindelijk kunnen ingrijpen. Ingrijpen klinkt wat dramatisch en wat autoritair of autocratisch maar dat is niet het Rijnlands model 2.0.

Ik denk dat door uw bijdrage goed is verwoord dat bestaande vergunningen niet aangepakt kunnen worden. Dat recht is onvervreemdbaar bij ondernemers. Wij willen het niet en wij kunnen het ook niet. U heeft het zelf al gezegd, we moeten de bevolking niet een worst voorhouden. Het is een feit dat verleende vergunningen onherroepelijk zijn en ook een recht geven. Wat we kunnen doen is wat we nu hebben afgesproken in de verordening aan de ene kant en in de BZV aan de andere kant en in het werk van de gemeentes waarmee wij hen kunnen helpen. In die periode die relatief beperkt is, kunnen we ieder geval samen dat proces opzetten.

Mevrouw Knoet vroeg of er nog mogelijkheden zijn. Ik denk dat alle mogelijkheden die wij op ons lijstje hebben staan, uitputtend zijn uitgezocht en in overleg met de gemeenten

zijn afgestemd op de haalbaarheid. Dit is het pakketje, misschien de gereedschapstas zoals de heer Van Vught het noemt, waarmee we op pad gaan in de door haar bedoelde interim-periode.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik vroeg het omdat tot aan de laatste minuten er wordt aangegeven dat er nog wel juridische mogelijkheden zijn om dat te doen en in die tussenperiode met name regelen dat op voorhand al urgentiegebieden worden aangewezen, desnoods in ruimere gebieden om later als de gemeenten de beslissingen hebben genomen, het te verengen. Dit zou wel degelijk in de verordening kunnen zitten en het zou niet nodig zijn tussen nu en augustus september – ik weet niet wanneer gemeentes allemaal klaar zijn – een open situatie te laten bestaan die niet zonder zorgen is in verband met nieuwe vergunningen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Het enige waar mevrouw Knoet nu om vraagt is om juridische maatregelen. Ik heb net de brief van de stuurgroep dynamisch platteland voorgelezen, waarin zij aangeven dat als wij met elkaar verder willen, zij in het proces willen blijven zitten waar het gaat om het aanwijzen van gebieden. Zij kunnen het als geen ander aangeven, terwijl wij dat alleen kunnen doen in de vorm van een verordening en een grote kring op de kaart waarmee wij alle ontwikkelingen in dat gebied op slot zouden zetten. Ik sprak nog van de week een wethouder die zei dan moet ik op kavelniveau gaan kijken. Dat is het spannende in het proces dat ook zij graag willen gaan oppakken – zie brief – waarmee zij ook zeggen dat het misschien wel een straat is in de gemeente waar we iets moeten doen en niet de hele gemeente. We kennen het voorbeeld van de gemeente Oirschot. Dat is precies wat we niet zouden moeten doen: een maatregel nemen die nergens toe strekt omdat die vanuit de provincie veel te grofmazig is. Ik zou dan de gemeenten schofferen gezien de brief die ze vandaag hebben gestuurd. In de laatste plaats is het ook niet voor mij houdbaar omdat ik dan in een keer iets wat we graag willen zou blokkeren. Wat willen wij graag? Dat zijn bedrijven die het goed willen doen en die in die duurzaamheidslag willen meedoen. Die kunnen dan ook geen kant meer uit. Ook dat hebben wij bij onze afwegingen betrokken en daar is dat pakketje, die gereedschapstas waarover ik sprak uit gekomen. Misschien komt er nog een inventieve gemeente langs die zegt toch iets te hebben en vraagt of we daarbij kunnen helpen en dan stop ik het ook in die tas. Dat is hetgeen we op dit moment in die relatief korte periode voor elkaar kunnen betekenen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): We verschillen niet van mening over vertrouwen in gemeentes en andere partijen die erbij betrokken zijn, maar wel over die wat de gedeputeerde die relatief korte periode noemde. In die relatief korte periode kunnen we ook aanwijzen welk deel van Brabant naar verwachting die urgentiegebieden heeft. Dan gaan de gemeenten het maar heel snel aanwijzen en dan is het probleem ook voorbij.

Mevrouw **Klitsie** (D66): De gedeputeerde zei net: dan kan er niets meer in die gebieden. Wij hebben zitten bedenken wat we zouden kunnen doen als versnellingsopgave voor die urgente gebieden. Wij respecteren het Brabantberaad en daar wil ik absoluut niet aankomen want ik vind het een goed akkoord dat is bereikt, maar die tijdspanne tussen nu en door de gemeente aangewezen gebieden vinden wij te lang. Als we nou iets kunnen vinden om in de gebieden waarvan we allemaal weten dat ze overbelast zijn te

kunnen gaan werken met de saldering van het vee waarvan u de marktmeester bent, en dat in de komende maanden te verfijnen, zou het ons helpen. Dan lopen we wat vooruit met een wat ruimere begrenzing en de gemeenten zijn dan aan zet om ze zo snel mogelijk terug te begrenzen tot daar waar het werkelijk om gaat. Dat is onze zoektocht.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): We zijn allemaal aan het zoeken en het is op zich prima dat we deze discussie daarover voeren, maar in hoeverre kan een gemeente marktmeester spelen, op welke gronden kan de gemeente dat als we zo'n gebied aanwijzen?

Mevrouw **Klitsie** (D66): De rol van marktmeester speelt als de gemeente het zelf heeft bepaald. Het kan een straat, een gehucht of een buurtschap zijn en op dat moment is de gemeente marktmeester, net als in Oirschot, om te kijken welke bedrijven het zijn, welke zijn mogelijk stoppers en hoe breng ik die mensen met elkaar in contact. Het maakt niet uit of dat gebied groot of klein is maar het maakt ook niet uit of dat gebied door ons is aangewezen of door de gemeente zelf. Ik vind wel van belang dat het gebiedsproces op gang komt zodat de beleving van de inwoners goed een rol speelt in het nader begrenzen van die gebieden. Wij kunnen ze nu op basis van de kaart bijna forfaitair aanwijzen en als een gemeente snel is, is het binnen twee weken begrensd of binnen een maand. Is een gemeente langzaam dan is het over een jaar nog niet begrensd. Dan staan we met lege handen hier. Dat is mijn zorg.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Mijn vraag is, want het zit ook in de afspraak van het Brabantberaad en daar heb ik mij een beetje over verbaasd, op welke grond een gemeente marktmeester kan spelen. Dat kan alleen maar op basis van vrijwilligheid want er is geen enkele juridische grond voor. Dat is mijn probleem. Daarom levert het ook helemaal niets op, tenzij men bereid is vrijwillig af te spreken dat de een wat meer en de ander wat minder doet. Dan ben je helemaal afhankelijk van de welwillendheid van de gemeente maar die gemeente heeft ook helemaal geen juridische basis en daar zit het probleem.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik denk dat het hier toch gaat om een vorm van partijen bij elkaar brengen en bijvoorbeeld aan een boer die toch wil stoppen vragen of die nu twee jaar eerder kan stoppen. Het gaat dus niet om de juridische doorzettingsmacht van de gemeente want dan moeten we het in de verordening laten verankeren en dan is dat hele proces niet nodig. Het gaat puur om vrijwilligheid, samen staan voor leefbaarheid in de buurt. Dat regel je niet in een wet.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Dit is toch wel een belangrijk punt. Denkt u dat als wij die gebieden op grote schaal gaan aanwijzen, wat op zich best kan, die gemeentes nog heel actief gaan worden? Wat is dan de noodzaak voor de gemeentes om nog iets te ondernemen?

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik denk dat als gemeenten een gebied begrenzen, hun een positief imago in dat gebied geeft omdat ze de werkelijke problemen versneld aanpakken. In de rest van het gebied voldoet het gewoon aan de verordening. Het geeft in de gemeenschap een stuk krediet omdat ze het aanpakken. Ik verwacht dat dat zal gebeuren.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Het verwart mij wat. In eerste instantie dacht ik dat wordt gevraagd om urgentiegebieden aan te wijzen en vervolgens voor die gebieden een bouwstop af te kondigen. Gelukkig begrijp ik dat dat zeker niet de bedoeling is. Ik begrijp dat u vraagt om saldering op vrijwillige basis voor die gebieden. Wat heeft dat voor relatie met de Verordening ruimte als je het juridisch niet kunt borgen en wat zal de rol en taak van de provincie daarin dan zijn?

Mevrouw **Klitsie** (D66): Naar mijn idee – en als ik het mis heb hoor ik het wel van de gedeputeerde – hebben we nu een proces georganiseerd waarin aan de gemeenten gevraagd wordt urgentiegebieden aan te wijzen waarbinnen die saldering gaat werken. Dat is een afspraak in het Brabantberaad. Wij helpen in feite de gemeente een beetje. We wijzen de gebieden nu alvast aan en zij krijgen een paar maanden de tijd om ze te begrenzen en we zetten ze niet onder druk maar naarmate ze sneller zijn, hebben ze sneller hun vrijheid. Daarmee geven wij de gebieden ook het vertrouwen dat er echt wat gaat gebeuren.

De heer **Heijmans** (SP): Dan begrijp ik de winst niet van het verklaren van urgentiegebieden want daar geldt precies hetzelfde regiem als in de niet-urgentiegebieden. Dan maakt ter voorkoming van de groei van het aantal dieren puur het aanwijzen van urgentiegebieden geen enkel verschil.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Het gaat om de dialoog en het gaat om het salderen in het gebied van de dieren. 10 varkens erin, 10 varkens elders eruit.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik zou dat nog willen onderstrepen. Het gaat onze fractie en naar ik aanneem ook de fractie van mevrouw Klitsie om die periode tussen nu en het moment dat door de gemeenten de urgentiegebieden zijn aangewezen. Je kunt er vertrouwen in hebben maar we hebben hier al heel vaak vertrouwen uitgesproken en we hebben ook heel veel burgers die in die dialoog willen stappen en dan is vertrouwen alleen maar uitspreken niet genoeg. We willen er hardheid in. Dat zoeken we en dat kan in die periode volgens ons wel. Waarom kan het volgens u niet.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter. Wat ik ook heel belangrijk in dezen vind is dat wordt ingebroken op de afspraak die in het Brabantberaad zijn gemaakt. Daar maak er ernstig bezwaar tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Dat is niet juist. Het enige wat we vragen is te regelen dat er ook druk op de gemeenten komt om ze snel aan te wijzen zodat de afspraken gevolgd kunnen worden. In een gemeente die al ver op weg is, in een gemeente waar het vlot loopt kan het twee tot drie weken vragen. Ik heb de gedeputeerde net ook horen zeggen dat het in relatief korte tijd kan gaan. Gun alle partijen die erbij betrokken zijn, ook de burgers, het vertrouwen dat het echt gebeurt.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Dan geeft u er hier toch blijk van dat u de gemeente niet vertrouwt terwijl die gemeenten zelf partij zijn geweest bij dat Brabantberaad en de afspraken die daar zijn gemaakt. Ik vind het te ver gaan zoals u nu stelt. U zegt eigenlijk:

dan stimuleren we die gemeente meer. Dat moet ik trouwens maar afwachten. Maar de gemeenten hebben zich bereid verklaard en dan moeten we gewoon erop vertrouwen dat ze het ook doen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Daarvan kan ik alleen maar zeggen dat het inderdaad betekent dat ik denk dat ze niet allemaal even hardlopen.

De heer **Van Vught** (CDA): Ik denk net als mevrouw Geeraedts dat wij er de deal die we in het Brabantberaad hebben gemaakt, ermee onderuit halen. Als ik zo mijn collega's hoor dan gaat het om een relatief gezien heel korte bouwstop in grote delen van Brabant. Die bouwstop verdwijnt dan weer als de gemeenten de urgentiegebieden hebben aangewezen. Dat zou in 2-3 weken kunnen zo werd gezegd maar dat vraag ik mij af, want ik vind wel dat het op een zorgvuldige manier moet gebeuren in de gemeentes. Het betekent nogal wat om urgentiegebied te worden of te zijn. Daar moeten de gemeenteraad en B en W bij betrokken worden, verder de ambtenaren en de provincie die er een rol bij speelt. Wij vinden als CDA dat het in ieder geval op een zeer zorgvuldige manier moet gebeuren en dat het moet gebeuren op buurniveau of op straatniveau zoals de gedeputeerde ook heeft gezegd. Het doet het Brabantberaad geweld aan en wij voelen er helemaal niets voor als we nu halsoverkop zo'n halve bouwstop afkondigen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Wij willen uiteraard ook dat het voorzichtig gebeurt. Laat daarover geen misverstand bestaan. Wij willen ook zeker geen bouwstop, goede ontwikkelingen willen wij doorzetten. Als er vergunning komt voor een nieuwe kip, moet een andere kip weg. Dat geldt ook voor varkens en koeien. Zij moeten mooi tegen elkaar weggestreept worden. Dat moet kunnen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik constateer eigenlijk twee problemen. Wat is de definitie van dat gebied? Zowel de PVV als de PvdD heeft een amendement ingediend om in ieder geval een definitie vast te stellen voor een urgent of overbelast gebied. Bovendien ligt er een amendement van ons waarmee GS de bevoegdheid krijgen om een overbelast gebied aan te wijzen. Dat helpt ons. Wij spreken een termijn af waarbinnen gemeenten kunnen reageren. Doen zij dat niet dan krijgen GS de bevoegdheid om het gebied aan te wijzen. Volgens mij halen wij daarmee het Brabantberaad niet onderuit maar komen wij wel een stap verder.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik wil even reageren op het woord "bouwstop" dat net viel. Dat is absoluut niet onze bedoeling. Wij zijn op zoek naar een versnellingsopgave van het Brabantberaad, niet meer en niet minder! Wij willen juist positieve ontwikkelingen snel tot stand laten komen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Alle partners in het Brabantberaad zijn het erover eens dat de urgentiegebieden aangepakt moeten worden. De Staten bepalen uiteindelijk en niet het Brabantberaad. Ik snap niet waarom de VVD en het CDA alles willen overlaten aan de gemeenten. Dat is de afgelopen jaren niet erg succesvol geweest.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Omdat, mevrouw Kardol, in de afspraken van het Brabantberaad staat dat de gemeenten die gebieden aanwijzen. Dat staat erin.

Mevrouw **Kardol** (PVV): En u denkt, mevrouw Geeraedts, dat het heel bezwaarlijk is als de provincie hier de verantwoordelijkheid neemt en actie onderneemt? Wij hebben ook een belofte gedaan aan de burgers en die moeten wij ook waarmaken.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Wij lopen erop vooruit. Wij weten helemaal nog niet of de gemeenten hun verantwoordelijkheid niet nemen. Wij zeggen op voorhand al dat zij dat niet doen. Zij hebben het afgesproken. U hebt de brief van de plattelandsgemeenten vanochtend gekregen. Daarin staat heel duidelijk dat die gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen. Wij hebben een motie in voorbereiding waarin staat dat, als op 15 september die gemeenten het niet hebben gedaan, de provincie dan in alle eerlijkheid kan zeggen: de gemeenten nemen hun verantwoordelijkheid niet, dan gaan wij optreden, maar niet op voorhand.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Dan vraag ik mevrouw Geeraedts of de VVD voor ons amendement wil stemmen om die bevoegdheid van GS ook vast te leggen in de Verordening. Waarop kunnen wij ons beroepen?

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): GS moeten elke motie uitvoeren die wij aannemen. Dat hoeven wij niet in de Verordening vast te leggen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik wil het nog eens goed uitleggen. Het gaat ons er niet om dat de provincie urgentiegebieden gaat aanwijzen. Dat moet mevrouw Geeraedts niet verkeerd begrijpen. Dat blijft de gemeente doen. Wij zeggen wel dat niet iedere gemeente even hard loopt. Daaraan voorafgaand kun je als provincie de grote gebieden aanwijzen waarvan je verwacht dat gemeenten daar de urgentiegebieden zullen aanwijzen.

De **voorzitter**: Wij hebben alle smaken en nuances van de mogelijkheden die er zijn buitengewoon geïnformeerd voorbij zien komen. Straks komen wij toe aan de adviezen over de moties en de besluitvorming. Er is nog een motie aangekondigd. Het is een mooi debat, maar het is nu wel even klaar.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Mevrouw Geeraedts is advocaat. Zij zou moeten weten dat GS een motie naast zich neer kunnen leggen. In die zin is haar opmerking niet juist.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Natuurlijk kan dat. Wij zullen het afwachten, maar het zou heel opmerkelijk zijn als het college een dergelijke motie naast zich neerlegt. Het college staat hetzelfde voor als wij en heeft hetzelfde belang als wij allemaal.

De **voorzitter**: Ik beëindig dit debat en geef het woord terug aan de gedeputeerde.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik had nog een opmerking willen maken over de brief van de Dynamische Stuurgroep Platteland, maar dat heeft mevrouw Geeraedts al gedaan. Ik wil die brief graag onder uw aandacht brengen.

Mevrouw Knoet heeft aangegeven dat er voor de zomer een BZV 1.1 of 2.0 moet zijn waarin het aspect gezondheid beter geborgd is. Volgens mij hebben wij steeds gezegd dat wij direct ná de zomer komen met een aangepaste versie van de BZV.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik had inderdaad begrepen dat voor de zomer of in de zomer de BZV 1.1 kwam. De gedeputeerde spreekt nu over ná de zomer. Kan hij heel precies aangeven wanneer die versie er is?

De heer **De Boer** (GS;VVD): In september of uiterlijk oktober.
Ik ben bijna toen aan de behandeling van de moties en amendementen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Wij hebben een vraag gesteld over de risico's van verspreiding van dierziekten door mesttransport. Hoe groot is dat risico en welke mogelijkheden heeft de provincie om daar iets aan te doen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb daarop in het eerste deel van mijn termijn al antwoord gegeven maar herhaal dat graag. Mestverwerking kan ook plaatsvinden op het bedrijf zelf. Dat betekent dat het bedrijf zelf doet aan hygiëniseren en verdikking van het materiaal. Het kan dan vervolgens vervoerd worden als het niet op het eigen land gebruikt kan worden. De landelijke wetgeving is al duidelijk over wat wel en niet is toegestaan bij mesttransporten. Bedrijven kunnen dit al zelfstandig doen. Na hygiëniseren zijn de ziektekiemen verdwenen, omdat de mest tot 70° verwarmd wordt.

Mevrouw **Spierings** (D66): Het venijn zit in het woord "kunnen". Bedrijven kunnen het doen, maar wat gebeurt er als zij dit niet doen en de mest in een keer naar een verwerkingslocatie brengen die misschien tientallen kilometers verderop ligt en die mest vooraf niet gehygiëniseerd is? Wij denken dat hier een risico zit. Wij hebben het antwoord niet, maar dit punt kan vandaag niet onbesproken blijven.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Het blijft terecht niet onbesproken. Het is ook een van de onderwerpen die op rijksniveau spelen. Mestverwerking werd in eerste instantie ook niet echt omarmd door de ZLTO. Uiteindelijk zijn wij tot de conclusie gekomen dat wij dit probleem met elkaar moeten oplossen om wellicht later de kansen te kunnen benutten in het kader van de innovatie. Het Rijk is druk bezig met hygiëniseren en verspreiding van ziekten. Wij kunnen bekijken of het ergens in de milieuparagraaf kan worden opgenomen. Op dit moment wordt er al gehygiëniseerd, maar het is inderdaad niet verplicht. Daarin geef ik mevrouw Spierings gelijk. Dat is inderdaad een punt van aandacht. Het fenomeen mestverwerking is sinds 1 januari een feit en moet op die manier plaatsvinden. Dat stimuleert ons alleen maar om gaandeweg onze regels hopelijk niet al te uitgebreid te maken maar wel in het kader van de volksgezondheid ervoor te zorgen dat het ook geborgd is.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voordat de gedeputeerde overgaat tot de moties en amendement heb ik nog een vraag. Hij sprak over de TOV's, maar daar is wat ons betreft een vraag blijven liggen. Ik heb in mijn eerste termijn gevraagd hoe het zit met de kersen- en de druiventeelt. Dat is toch een bijzondere teelt, ook vanwege het feit dat in de Landschappen van Allure allerlei initiatieven zijn bijvoorbeeld "de kersen van Uden" weer

terug te brengen op de markt. Ik neem aan dat daarvoor iets moet gebeuren. Ik heb graag de mening van de gedeputeerde daarover.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik had niet moeten zeggen dat ik bijna aan de behandeling van de moties en amendementen toe was, maar ik had eerst moeten kijken of er nog dingen zijn blijven liggen voordat wij de eerste termijn afsluiten.

Ik meld het maar even, dan hoef ik het straks niet te doen bij de behandeling van de permanente teeltondersteunende voorzieningen. Mevrouw Prins heeft volkomen gelijk, maar het plaatsen van een paal langs een boom om ervoor te zorgen dat die niet omvalt of het plaatsen van een druivenrank langs een boom is volgens mij geen permanente teeltondersteunde voorziening. Hetzelfde geldt voor de kersenteelt als je daar een paar palen zet met een net eroverheen. Wij moeten dat oplossen om te voorkomen dat het tot heel vreemde situaties gaat leiden. De heer Huiberts heeft gisteravond heel duidelijk gezegd dat wij vroeger teeltondersteunde voorzieningen hadden die echt tijdelijk waren, maar op dit moment komen er TOV's die echt permanent zijn. Er wordt een zwaar puinbed in het land gereden en daarover gaat een asfaltlaag, terwijl het vroeger een plastic zeiltje was met een aantal containertjes erop. Ook de ZLTO zegt dat dit soort voorzieningen wel kunnen worden getroffen, maar dan aansluitend aan het bouwblok en niet ergens wild in het veld. Ik heb in de commissievergadering gezegd dat ik analoog aan Zundert altijd bereid ben om te kijken of er oplossingen te bedenken zijn voor heel specifieke teelten in een specifiek gebied. Dat soort oplossingen kunnen in artikel 36 van de Verordening ruimte terecht komen. Op die manier kunnen wij maatwerk leveren in plaats van generiek toe te zeggen dat wij daar alles toestaan. Dit zijn specifieke en nauwelijks opvallende zaken, maar die moeten wij inderdaad omschrijven. Ik zeg mevrouw Prins bij dezen toe dat wij dat gaan oplossen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): De gedeputeerde begon over de handhaving bij de stilzitters, maar toen kwam er een interruptie van de zijde van de PVV en heeft hij zijn antwoord niet afgemaakt. Kan hij daarop nog even terugkomen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Nogmaals, er zijn goede ondernemers die hebben geïnvesteerd maar net op 6 zitten, terwijl wij hen liever op 7 hebben. Laat duidelijk zijn dat ik geen negatief oordeel heb over deze ondernemers. In overleg met het Rijk wordt bekeken of wij als provincies meer mogelijkheden kunnen krijgen om met deze bedrijven wel iets te kunnen doen. Zij komen sowieso aan de orde als zij een vergunning aanvragen. Dat bedoelden wij ook toen wij spraken over machineloodsen. Als een ondernemer voldoet aan de wet, kan ik niet roepen: dingdong, ik heb voor u een probleem.

Mevrouw **Klitsie** (D66). Dat snap ik en de redenering van de gedeputeerde klopt ook. Ik vraag aandacht omdat wij wellicht financiële middelen beschikbaar moeten stellen aan de Omgevingsdiensten om hen in staat te stellen frequenter handhavingsbezoeken af te leggen bij de veehouderijen. Dat kost geld en mankracht. Dat is de achtergrond van mijn vraag.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat is een andere vraag. Dan gaat het om ondernemers die van 6 naar 5,5 aan het zakken zijn. In dat geval heeft mevrouw Klitsie volkomen gelijk,

want dan is het fenomeen handhaving direct aan de orde. De Omgevingsdiensten zijn daarmee op dit moment heel druk bezig. Wat zijn onze pakketten en waar gaan wij ons op richten? Als er vandaag besluiten worden genomen, hebben de Omgevingsdiensten een duidelijk pakket waarmee zij zich bezig zullen moeten houden. Maar, nogmaals, aan een ondernemer die een 6 heeft en voldoet aan wet, kan noch collega Van den Hout, noch de Omgevingsdienst noch ikzelf komen. Dat is terecht, dat is rechtsbescherming. Wij willen zo graag naar die 7 toe en hebben daarvoor in de BZV een prikkel opgenomen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik ga nog even in op de reeks zaken waarop de gedeputeerde vergeten is in te gaan.

Mevrouw Klitsie en ik hebben nog geen antwoord gekregen of waarover wij zojuist spraken inderdaad mogelijk is. Ik begrijp dat de gedeputeerde het misschien niet wil omdat hij gemeenten de ruimte wil geven, maar wij hebben gevraagd of het kán.

Mijn tweede vraag gaat over de verkoop van gronden die de provincie zelf heeft; gronden die wij vaak verkregen omdat gemeenten die in oudere LOG-bestemmingen niet hebben verkocht. Is de gedeputeerde het met ons eens dat de provincie in de interimperiode zelf geen gronden moet verkopen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): De provincie verkoopt pas gronden als alle lichten op groen staan. Dat geldt voor alle facetten: voor beleid, voor afspraken, et cetera. Als alle lichten op groen staan, zou de provincie kunnen overgaan tot verkoop van grond. Het zou bijzonder vreemd zijn als de provincie het proces gaat frustreren door gronden te verkopen. Wij kunnen de rentelasten van de gronden die nog op onze kap rusten, wel dragen.

Op de vraag van mevrouw Knoet of het kan, is mijn antwoord dat alles kan. Wij kunnen zelfs praten over de bouwstop waarover zij zojuist sprak, maar die zij niet bedoelde en ook niet wilde. Ik heb gesproken over het tasje dat de provincie samen met de gemeente heeft. Daarin hebben wij samen alle afwegingen gemaakt. Daarover hebt u een brief gekregen van de Stuurgroep Dynamisch Platteland. Wij hebben aangegeven wat de mogelijkheden zijn die tot maximaal rendement kunnen leiden en op basis van het provinciaal beleid via de gemeenten kunnen borgen wat wij bedoelen. Alles kan. De Stuurgroep Dynamisch Platteland zegt tegen ons: let op, wij ondersteunen, maar laat ons aan zet en bemoei je niet met de dingen waarvoor wij in het democratisch proces aan de bak staan. Met de bezoeken die ik aan de gemeenten afleg en omdat wij hen met raad en daad kunnen bijstaan en procesgeld hebben, kunnen wij in de interimperiode maximale rendementen halen en de dialoog op gang brengen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik kom in tweede termijn terug op de grondverkoop.

De heer **Kap** (OSN): Ik heb in eerste termijn een opmerking gemaakt over de aanduiding van teeltondersteunende kassen. Ik heb gezegd dat er een discrepantie zit tussen de regels en de toelichting daarop. Volgens mij is de gedeputeerde nog niet toegekomen aan de beantwoording daarvan.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat klopt.

De **voorzitter**: Nu schijnt er een soort ronde te zijn van wat er nog niet beantwoord is. De gedeputeerde heeft nog niet gezegd dat hij klaar was. Laten wij daarom eerst naar de gedeputeerde luisteren en hem de kans geven om voordat hij bij de amendementen en de moties komt, nog even rond te kijken of er dingen zijn blijven liggen.

Mevrouw **Slegers** (SP): De gedeputeerde gaf aan dat hij met de moties en amendementen zou beginnen, vandaar dat wij hier staan.

De **voorzitter**: Hij heeft niet gezegd wanneer hij dat ging doen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat heb ik dan ook weer geleerd vandaag.

De **voorzitter**: Daarom is er nu hier een kopje koffie om ons weer te kunnen concentreren.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb nog een paar blaadjes voor mijn neus liggen.

De commissie TSP wil de resultaten van een en ander graag teruggekoppeld zien. Dat hoort bij de monitoring en de communicatie. Het antwoord is dan ook "ja".

De vragen van de heer Kap waren redelijk ingewikkeld. Ik kom daarover nog te spreken. Ik kom nu bij de vragen van de heer Paul Smeulders. Tijdens zijn inbreng ontstond er een debatje over de ontwikkelruimte. Ontwikkelruimte wordt door sommigen geïnterpreteerd als groei. Gisteren in Etten-Leur heeft de bank die de bijeenkomst organiseerde, nadrukkelijk aangegeven te willen investeren. Bedrijven die meedoen in de BZV, worden door de bank gezien als toekomstbestendige bedrijven. Daarmee heb je als het ware een dubbelcheck: aan de financiële kant en aan de kant van de ondernemer. Dat is ontwikkelruimte. Die moet men verdienen maar die is niet onbegrensd. De heer Smeulders heeft duidelijk kenbaar gemaakt het daarmee niet eens te zijn en dat doet hij niet voor de eerste keer. De Staten hebben dit echter wel uitgesproken. Dat is voor het college de rode draad geweest bij de ontwikkelingen. Dat is voor de heer Smeulders de reden om een referendum voor te stellen. Ik zie hem knikken. Dat betekent dat ik hiermee de spijker op de kop heb geslagen.

De heer Smeulders zegt ook dat het stuk niet optimaal is. Daarmee zegt hij impliciet dat een aantal dingen wel goed is. Dat wil ik graag even markeren. Het klopt dat ik heb gezegd dat ik er eens goed met partijen over na moest gaan denken. Tussen al die beraden door wilde ik steeds maximale mogelijkheden hebben om tot een goed akkoord en goede afspraken te komen. Daarvoor had ik die tijd nodig en die heb ik goed benut, samen met de partijen.

Over het referendum wordt in democratische kringen verschillend gedacht. Dit college heeft in ieder geval al vaker aangegeven dat proces niet te willen benutten om uiteindelijk tot een uitspraak te komen. Uitspraken worden gedaan tijdens de verkiezingen op basis van programma's. Dat leidt tot collegevorming. Daar zit een proces achter. Los van het feit dat de Brabantse bevolking bestaat uit 2,4 miljoen mensen, is het wel zo dat hier de volksvertegenwoordiging zit. Dat wil het college respecteren. Ook heeft het college grote zorgen over de vraagstelling die je uiteindelijk in een referendum moet onderbrengen, want dat leidt altijd weer tot een nieuwe vragen. Het beeld blijft altijd diffuus. Mijn ervaring als bestuurder is dat de twee referenda die mij werden opgelegd, niet geleid hebben tot het beoogde resultaat. Laat ik het op die manier diplomatiek zeggen.

De **voorzitter**: Mag ik de gedeputeerde manen tot enige spoed in zijn beantwoording?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ja, voorzitter, dat zal ik doen.

Mijnheer Kap, ik kijk even naar mijn ambtelijke ondersteuning. Uw tempo was zo hoog en de verwijzingen naar artikelen zo intensief, dat ik het niet allemaal heb kunnen bijhouden. Mijn staf heeft meegeschreven en kijkt ondertussen of wat u vraagt mogelijk is. Dat zal mij nog worden aangereikt. Op dit moment kan ik u niet op artikelniveau bedienen.

De **voorzitter**: U zou eerst nog even rondkijken.

Ik meld even dat gedeputeerde Van den Hout die een longontsteking heeft maar toch bij het debat gebleven is, nu echt naar huis is gegaan. Ik vond het onverantwoord dat hij hier langer bleef. Ik vraag gedeputeerde De Boer of hij de vragen die aan hem gesteld zijn, ook even wil meenemen, desnoods nadat eerst gedeputeerde Pauli het woord heeft gevoerd. Wij moeten even improviseren.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik heb nog twee vragen openstaan. De eerste was of de gedeputeerde iets concreter kan maken hoe het college die dialoog met de burgers ziet. De tweede vraag was of hij iets heeft aan een ondersteuning van Provinciale Staten bijvoorbeeld met een motie, richting het Rijk als het gaat om het activiteitenbesluit en mogelijkheden om iets te doen binnen de geurnormering.

De heer **De Boer** (GS;VVD): De laatste vraag had ik al beantwoord met "ja". Het staat ook al in een van de moties.

Ook de heer Kap heeft een vraag gesteld over de dialoog. Ik had daarop later willen terugkomen, maar zal het nu meteen doen. De dialoog is een onderwerp dat wij nadrukkelijk op verzoek van de partners hebben ingebracht. De dialoog is niet nieuw. Er is sprake van een verplichte dialoog. Wij vinden dat het gesprek moet plaatsvinden ook al zit men nog met een leeg papier waarop alles nog moet worden aangebracht, want dan is in ieder geval het gesprek op gang gebracht. Ik heb gisteren nog ergens gezeten waar de dialoog nu pas op gang komt en de partijen lijnrecht tegenover elkaar staan. Ik heb daar als mediator gefunctioneerd om ervoor te zorgen dat de dialoog op gang komt. Gisteren is eigenlijk aan mijn bureau weer het bewijs geleverd dat de dialoog veel te laat op gang gekomen is. Als plannen veranderen gedurende het proces, mijnheer Kap, wordt de dialoog toch weer gevoerd en hoeft u uiteindelijk niet naar de rechtbank of de Raad van State.

Tegen mevrouw Slegers zeg ik dat wij onder dialoog verstaan het gesprek dat aan de voorkant plaatsvindt tussen de gemeente, de ondernemers en de omgeving. Als die dialoog uiteindelijk niet helemaal oplevert wat iedereen had verwacht, of als de dialoog mislukt, is dat geen reden om het plan niet door te zetten. Onze rechtstaat maakt het immers mogelijk om door het hoogste rechtsorgaan te laten uitspreken welke partij gelijk heeft of onder voorwaarden gelijk krijgt.

Ik wil nu graag even de vragen verzamelen die aan mijn collega Van den Hout gesteld zijn.

De **voorzitter**: Dan geef ik voordat u aan de moties en amendement toekomt, eerst gedeputeerde Pauli het woord. Daarna geeft u antwoord op de vragen die aan gedeputeerde Van den Hout zijn gesteld en vervolgens gaat u in op de moties en amendementen.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Ik zal namens het college reageren op amendement A36 over de biobased grondstoffen en op motie M2 van het CDA over meters voor meters.

Het amendement is ronduit sympathiek, niet alleen omdat daarmee de duurzaamheidsprincipes ten volle worden ondersteund, maar ook omdat het voor de volle 100% -- en ik herhaal voor de volle 100% -- overeenkomt met onze energieagenda en onze strategie voor de biobased economy. Wat dat betreft is er helemaal niets aan de hand. Wij staan ook voor die verwaarding en die cascadering zoals het officieel heet, waarbij farma het hoogst genoteerd staat, daarna food/feed, daarna materialen en ten slotte energie. Wij moeten ons echter afvragen of het ruimtelijke beleidsplan het juiste instrument is om zo'n visie zo uitgebreid te beschrijven. Wij geloven dat niet en dat is ook niet nodig. Bovendien komt vanuit Brussel op zeer korte termijn regelgeving om juist de beoogde verwaarding en zoals die door de heer Kap beschreven is, aan te jagen. Derhalve is de eindconclusie over dit amendement sympathiek, wij onderschrijven de inhoud maar wij vinden het ruimtelijk beleidsplan niet het juiste instrumentarium om het zo te beschrijven. Wij ontraden dit amendement.

Motie M2 heeft betrekking op detailhandel, een onderwerp dat mijn collega van ruimtelijke ordening en mij als gedeputeerde van economie zeer nauw aan het hart ligt. De problemen zijn zeer groot en zullen de komende jaren helaas alleen nog groter worden. Wij denken dit te moeten oplossen met een grote reeks van maatregelen. De ruimtelijke overleggen zijn daarbij het allerbelangrijkst. Dat doen wij met kantoren en met winkels. Het onderwerp zit echter niet in een rustig vaarwater. Gelukkig wordt het op dit moment in heel veel overleggen aan de orde gesteld. Gisteren hebben wij daarover nog zeer uitgebreid gesproken met een aantal collega-gedeputeerden ter voorbereiding van een gesprek met de minister. Het lastige is dat het ruimtelijk instrumentarium botst met wat je economisch wilt. Je kunt het ene niet gebruiken om het andere vast te leggen. Bovendien is de materie zeer ingewikkeld. Het heet niet voor niets detailhandel. Dat gaat veel verder dan je alleen simpel afvragen of de ene meter voor de andere meter kan worden ingewisseld. Was het maar zo eenvoudig! Zo is het echter niet. Je hebt te maken met centrumfuncties, met stadsdeelfuncties, met wijkfuncties en je kunt een meter micro-elektronica nu eenmaal niet vervangen door een meter voeding. Zo werkt het niet. Je hebt te maken met dagelijkse aankopen, met recreatieve aankopen en met volumineuze aankopen. Het college gelooft niet in een regeling van meter voor meter. Wij vinden wel dat het aspect voeding en supermarkten hier een ongelooflijk belangrijke en cruciale rol heeft. Dat zorgt namelijk voor de bezoekfrequentie in winkelgebieden. Als dat soort functies verdwijnen in stadsdeelcentra of in wijkwinkelcentra zullen ook andere winkels uiteindelijk het loodje leggen. Kortom, het onderwerp heeft onze zeer grote aandacht. Het is volop in ontwikkeling. Wij begrijpen de wens om dit nog frequenter te bespreken en de voortgang te kunnen volgen. Die nemen wij ter harte en dat zullen wij doen. Ik zal daarover met de commissie voor Economische Zaken afspraken maken, maar de met de motie beoogde meter-voor-meterstrategie werkt niet. Derhalve wordt deze motie ontraden.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Er lagen nog twee vragen van gedeputeerde Van Hout open. De eerste betrof het ARP, het ammoniakreductieplan. De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) komt eraan. Wij willen niet aan de gang gaan met het ARP omdat de PAS eraan komt. De notie dat dit bij de PAS tot minder resultaat zou kunnen leiden, is volgens mij niet aan de orde. Wij gaan met onze Verordening stikstof veel verder dan het Rijk. Wij hebben al een aantal maatregelen genomen om de stikstofemissie terug te brengen. Er wordt naar ons gekeken bij het ontwikkelen van de PAS. Dat moet ons sterken in de gedachte dat wij op de goede route zitten en dat die effectiever is dan het ARP.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. Ik begreep dat bij het ARP meer nog dan bij de PAS het echt ook om de diersoorten gaat en de verschillen in emissie tussen diersoorten en dat het dus verder gaat dan de PAS voor ons kan regelen, zeker in verband met de bescherming van Natura-gebieden. Die liggen nu juist vaak in wat wij in de veehouderij overbelaste gebieden bevinden.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Wellicht kan met diersoorten worden gewerkt maar het wordt op die manier wel een stuk ingewikkelder. Als een bedrijf omschakelt betekent dat weer dat je met andere getallen te maken krijgt, andere emissies en andere mogelijkheden en contouren rond bedrijven. Dat is de reden waarom we met die programmatische aanpak willen beginnen. Die brengt veel meer zuiverheid in het proces.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Dat durf ik niet te zeggen. Dat kan ik niet zomaar met u eens zijn. Ik zou dan wat verder in die PAS moeten duiken. Het is hier in relatie gebracht met dezelfde vraag die we vandaag al vaker aan tafel hebben gehad, namelijk hoe we ervoor kunnen zorgen dat er geen vergunningen bijkomen op plekken waarvan we weten dat daar de urgentiegebieden liggen. Daar zou het voor gebruikt kunnen worden.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Zou gebruikt kunnen worden, maar ik heb net vernomen dat ook met de heer Van den Hout is besproken dat het herleven van de ARP niet uiteindelijk diens doelstellingen oplevert. Misschien oogt het wel leuk dat het een oplossing zou kunnen bieden voor de tijdelijkheid maar het is juist de structurele ontwikkeling waarin we met elkaar een oplossing willen zoeken om de programmatische aanpak stikstof universeel in heel Nederland te kunnen gaan aanpakken. Daarmee krijgen we in Nederland een dekkend systeem, ook voor die bedrijven die in de situatie zitten waarin ze stikstof genereren. Nogmaals, je kunt het allemaal op die manier scherp slijpen, maar mijn indruk is, als ik het voorzichtig formuleer, dat het ARP een ontwikkeling is waar we nog maar heel even mee bezig zijn. Voor de PAS is voorzien dat die dit jaar in werking treedt. Er wordt tussen de verschillende gedeputeerden die zich met milieu bezighouden en de staatssecretaris heel druk onderhandeld om tot een goed landelijk systeem te komen. Daar zijn ze al een heel eind mee maar nog niet helemaal; het is een redelijk ingewikkelde materie. Dat moet ons helpen om uiteindelijk ook in die gebieden waar die overlast groot is, juiste maatregelen te nemen. Dat is uiteindelijk effectiever dan de ARP.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Om dit af te ronden wil ik in ieder geval zeggen dat wij minder optimistisch zijn over de PAS. Ik kan ook niet nalaten te zeggen dat we hier niets doen omdat het leuk oogt.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat laatste ben ik met u eens.

Voorzitter. Mag ik een beroep doen op het geduld van de heer Kap om voor het antwoord op die ene vraag over de kassen waarvan we echt niet begrijpen wat hij daarmee bedoelt heeft, te wachten tot de tweede termijn. Voorzitter. Hij knikt ja, dus ik neem aan dat we die vrijheid hebben.

Voorzitter. Ik ga nu over tot de behandeling van de moties en de amendementen. Ik ontraad motie M4 over de uitvoering van het Verbond van Den Bosch. Ik kan mij namelijk niet voorstellen dat ik staatssecretaris Dijkema kan verleiden om te komen tot een update van het Verbond van Den Bosch waar zij niet eens haar handtekening onder heeft gezet, maar wel 20 andere partijen. Wat ik wel zou kunnen doen is zien, maar daarvoor is een gesprek met het Rijk nodig, hoe we partijen verder tot actie kunnen aansporen. Dat hoeft ik niet via mevrouw Dijkema te doen. Zij kan mij daarbij wel helpen maar zij kan het verbond van Den Bosch niet updaten. Zij voelt zich daarvoor verantwoordelijk omdat zij het verband van het regeerakkoord daarvoor haar handtekening heeft gezet.

Het college ontraadt motie M5, geen windturbines in Oost-Brabant. Het is een rijksakkoord. Richting de PVV is al eerder gemeld dat op het moment dat wij niets doen, het Rijk in actie zal komen via de rijkscoördinatieregeling en het rijksinpassingsplan. Ik zou liever samen met de gemeenten de hand aan het roer willen houden.

De heer **Van Hattem** (PVV): In Oost-Brabant is het op dit moment nog gewoon verboden windturbines te plaatsen. Ik zie dus geen grond voor het ontraden van deze motie want het is gewoon bestendiging van beleid. Met de beleidswijziging die nauwelijks onderbouwd is, wordt vooruitgelopen in de reactie op de inspraak. Dat heeft mij verbaasd en dat is eigenlijk de grondslag voor deze motie. Het heeft niets met rijksbeleid te maken.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. De motie geeft aan dat het gebied ongeschikt is voor windenergie. Het verbaast mij dan wel heel erg dat ook de provincie Limburg uiteindelijk het door het Rijk gevraagde aantal megawatts ook kan leveren. Dat u het ongewenst vindt is mij bekend. We ontraden nog steeds de motie.

De heer **Van Hattem** (PVV): Niet alleen ik vind het ongewenst, het huidige beleid zegt dat het ongewenst is in Oost-Brabant. Loopt het college nu vooruit op een wijziging van het huidige beleid om in Oost-Brabant windenergie toe te staan, wat op basis van de huidige Structuurvisie en de huidige Verordening ruimte een ongewenste ontwikkeling is?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dan verschillen we nog steeds van mening over de inhoud ervan. Het laat onverlet dat het fenomeen dat u beschrijft, voor het college nog steeds een reden is de motie te ontraden.

Motie M6 vraagt om geen uitbreiding woonwagenkamp in groenblauwe mantel Dommeldal. Wij ontraden deze motie want allereerst is het een gemeentelijke zaak. Als zij blijven in lijn van de afspraken van de Staten zoals neergelegd in de Structuurvisie en in de Verordening ruimte, is het aan de gemeente om die afweging te maken. Wij ontraden derhalve motie M6.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het is een gemeentelijke afweging maar uiteindelijk moet de gemeente er mee bij de provincie komen, wil zij die ontwikkeling mogelijk maken. Daarom zeggen wij dat wij die groenblauwe mantel niet willen gebruiken voor verstedelijking in de vorm van uitbreiding van het woonwagenveld. Wat is dan de reactie van GS op de Eindhovense wethouder die er al op heeft gezinspeeld dat hij wel toestemming zal krijgen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Op het moment – en dat geldt voor de andere dossiers ook – dat de gemeente plannen indient die betrekking hebben op ontwikkelingen die u beschrijft, zal het college een afweging moeten maken. Die afweging kan het college alleen maar maken op het moment dat er een onderbouwing bij ligt. Afhankelijk van die onderbouwing, de correctheid ervan of de al of niet zwaarwegendheid, kunnen we bezien of we al of niet tot een afwijzing moeten komen. Wij moeten het moeten afwachten. Ik kan er nu niet op reageren omdat ik geen concrete plannen ken; zij liggen althans zeker niet op mijn bureau. Derhalve ontraden we deze motie.

De heer **Van Hattem** (PVV): Kan de gedeputeerde dan wel garanderen dat de groenblauwe mantel van het Dommeldal bij dit college in vertrouwde handen is of moeten wij vrezen voor een verdere aantasting ervan?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. De groenblauwe mantel is bij het college in goede handen maar de garantie die u vraagt zou betekenen dat wij op een aantal gebieden in dit mooie Brabantse land een hek zetten, €2,50 entree vragen en niets meer kunnen en niets meer willen. We leven in een dynamische samenleving. Ook een bestemmingsplan heeft een looptijd van 10 jaar. Daarna actualiseer je op basis van de nieuwste ontwikkelingen en maatschappelijke ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht. Ik geef dus niet die garantie voor groenblauwe mantels evenals ecologische hoofdstructuren en andere gebieden. Dat zij bij het college in goede handen zijn blijkt iedere keer opnieuw omdat wij steeds met elkaar de goede afwegingen maken.

Motie M7 gaat over het Dommelkwartier Valkenswaard. Wij ontraden deze motie omdat het concrete plan dat daar voor zou kunnen komen te liggen – ik zeg het expres zo met deze hulpwerkwoorden – moet voldoen aan de Verordening ruimte. GS zien er uiteindelijk op toe dat die Verordening ruimte wordt nagekomen. Dit gebied was al een gebied voor integratie stad-land en dat is op meer plekken in Brabant aan de orde. We hebben voor dat gebied met elkaar afgesproken dat afweging mogelijk is maar het moet wel in die integrale vorm worden opgezet en daarvoor moet het ook onderbouwd worden. De Raad van State heeft daarvan gezegd dat we het niet goed hadden beschreven maar we hebben het nu wel goed beschreven volgens de intenties die ook in de vorige Structuurvisie van 2010 zijn verwoord. De Raad van State heeft ervan gezegd dat het niet duidelijk is en dat dat een verschil in interpretatie kan geven en het erop lijkt alsof een andere structuur in het landschap dominant zou moeten zijn. Dat is een terechte constatering van de Raad van State en dat repareren wij omdat onze oorspronkelijke doelstelling nog steeds was en is daar te komen tot integratie stad-land. Correctie in die richting vindt dus plaats.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan gaat u toch voorbij aan het feit dat de Raad van State ook heeft aangegeven dat er onvoldoende rekening is gehouden met de aanwezige cultuurhistorische waarde van het akkercomplex rond het Loon en de Weegbree en natuurwaarden daar. De verhouding moet in evenredigheid zijn. In de motie zijn ook de inbreidingsmogelijkheden in Valkenswaard aangegeven en daar bent u niet op ingegaan. Daaraan moet eerst worden voldaan volgens de ladder van duurzame verstedelijking, die zelfs tegenwoordig in de landelijke wetgeving is vastgelegd. Daar is naar ons idee onvoldoende naar gekeken.

De heer **De Boer** (GS;VVD): De uitspraak van de Raad van State heeft zich gericht tot Valkenswaard en niet tot de provincie. Wij praten vandaag over het deel dat de provincie aanbelangt. Waar het gaat om het al of niet aanwezig zijn van cultuurhistorische waarden, voer ik dat debat vandaag niet. Als het gaat om inbreidingslocaties versus uitbreidingslocaties debatteer ik niet met u want dan zou achter mijn naam wethouder staan. Ik zou willen voorstellen dat het er hier om gaat duidelijkheid te creëren.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Voorzitter! Een punt van orde. We gaan nu pingpongen over moties en dat lijkt eigenlijk op een soort sub-tweede termijn. Dat lijkt mij niet goed.

De **voorzitter**: Daar ben ik het helemaal mee eens, maar ik laat dit toe, juist om een tweede termijn kort te kunnen houden, om mogelijk relevante onduidelijkheden eruit te halen. Als de gedeputeerde zo doorgaat, gaat het teveel tijd kosten en als er teveel interrupties zijn ook. Ik maan dus nogmaals tot spoed maar ik merk wel op dat het nuttig is onduidelijkheden over moties en amendementen nu even te verhelderen dan straks een dubbele tweede termijn te hebben.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter. Kunnen we dan niet beter afspreken dat we geen tweede termijn meer doen, want nu is alles al besproken?

De **voorzitter**: Dat lijkt me een illusie gezien de aard van dit debat, maar die kan dan wel heel kort zijn als het aan mij ligt. U gaat er overigens in belangrijke mate zelf over.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): De gedeputeerde zei zojuist dat de provincie het gebied heeft aangewezen als een gebied integratie stad-land. Daar kan ontwikkeld worden maar dat is altijd, zoals de gedeputeerde in de commissie zei, met toestemming van de provincie. De provincie moet dan wel achter die plannen staan. In de motie wordt opgeroepen geen medewerking te verlenen aan die plannen. Daar wil ik dus graag antwoord op.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Wat mevrouw Brunklaus zegt is hetzelfde als in het vorige dossier. Er is een uitspraak gedaan door de Raad van State richting de gemeente. Dat betekent dat de gemeente haar huiswerk opnieuw zal gaan doen en dan pas weer naar de provincie zal komen op basis van wat zij wenst om het hier ter beoordeling voor te leggen. Het enige wat wij beoordelen is wat ik daarstraks al aan de heer Van Hattem heb uitgelegd. Nogmaals, het gaat over het provinciale beleid en dat betekent dat we hier bestendigen wat we ooit hebben bedoeld: integratie stad-land.

De **voorzitter**: Dat debat lijkt mij nu echt voldoende gevoerd.

De heer **Van Hattem** (PVV): Een heel korte reactie nog want ik vind dat de gedeputeerde hier een verkeerd beeld geeft, alsof er niets in het beleid verandert. Er vindt echter een expliciete beleidswijziging plaats die meermalen in het stuk wordt genoemd. Vanwege die uitspraak van de Raad van State wordt het beleid integratie stad-land aangepast. Dat vind ik toch een veel verdergaande stap dan alleen maar rekening houden met wat de gemeente straks naar voren gaat brengen. Aan dat aspect gaat de gedeputeerde hier voorbij.

De **voorzitter**: Dat is nu in alle openbaarheid hier bediscussieerd. Ik stop dit debat en vraag de gedeputeerde verder te gaan met motie M8.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Ik kan natuurlijk ook zeggen "ontraden of geen bezwaar", maar dat lijkt me iets te kort door de bocht. Ik zal op uw verzoek proberen mij nog verder te beperken.

Motie M8 heeft als titel: stop de windzwendel. Ook hierbij kan ik verwijzen naar wat de Rijksstructuurvisie wind op land ons voorhoudt over wat in het kader van Europa is afgesproken. Het is een rijksbeleid waar we hier over spreken. We ontraden dus deze motie.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. Ik kan hierbij ook tegelijk motie M9 betrekken die gaat over de nishutten die de gedeputeerde niet wil hebben wegens verrommeling van het landschap. Het lijkt mij dat het voordeel van die nishutten en het laten staan ook wel degelijk te zien is. In de motie over de windenergie staat een opsomming van het nut van die dingen. Inmiddels is Zeeland om zeep geholpen, evenals de kust van Noord-Holland-noord. Flevoland is helemaal niet meer om aan te zien. Dat alles voor een aandeel van 0,6% windenergie. U wilt geen verrommeling van het landschap met nishutten maar u wilt hier nog wel minimaal 134 windmolens neerzetten met een masthoogte zo hoog als dit gebouw en een tiphoogte als die van Westpoint, het hoogste gebouw van Brabant.

De **voorzitter**: Komt u even tot uw punt.

De heer **Van den Berg** (PVV): Wat heeft u richting het Rijk gedaan om te voorkomen dat Brabant totaal vernield wordt en economisch en vooral toeristisch grote schade gaat leiden door deze wind fabeltjes? Wat heeft u gedaan om te voorkomen dat deze mooie provincie net zo verziekt wordt als wat met Zeeland, Flevoland en Noord-Holland-noord is gebeurd?

De **voorzitter**: Dat hebt u al gezegd.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. De heer Van den Berg maakt kwalitatieve opmerkingen. Dat mag hij en wij weten dat hij die ook maakt met betrekking tot deze vorm van energieopwekking. Wat het college heeft gedaan richting het Rijk is heel simpel, namelijk voorkomen dat het ons overkomt. Dat betekent dat ik met de verschillende gemeenten, met name de gemeenten in West-Brabant, de afspraak heb

gemaakt dat dit de lijn is die is ingezet. Daarop kan wel worden genuanceerd en dat hebben we ook gedaan. We hebben in ieder geval de beoogde hoeveelheid windenergie in Nederland teruggebracht tot 6000 MW. Verder hebben we met de gemeenten die in de meest windrijke delen van onze provincie liggen gekeken of we uiteindelijk tot een bod kunnen komen. Ik heb hen gevraagd: kom met een bod, anders gebeurt het. Zij hebben binnen twee maanden een bod op tafel gelegd dat voldeed aan wat het Rijk van ons vraagt. Dat vind ik, weer sprekend over de gemeenten, chapeau!

Voorzitter. Wij ontraden motie M9 omdat er al mogelijkheden zijn, op de bouwblokken aan de ene kant en in de kernrandzones anderzijds.

In motie M10, daling en monitoren uitstoot veehouderij, wordt verzocht zorg te dragen voor een daling van de totale uitstoot van geur, ammoniak en fijnstof in Noord-Brabant. Ik heb in mijn betoog al aangegeven dat als er staat dat dit college deze opdracht krijgt, het geen recht doet aan wat wij in Brabant hebben afgesproken over de breedte, namelijk dat uitdrukkelijk de gemeenten erbij zijn betrokken. Alleen al deze overweging is reden om deze motie te ontraden.

Motie M11, antibiotica-vrij geproduceerd vlees, zouden wij willen ontraden. De BZV stimuleert maar stelt geen eisen. Van de certificering, een van de pijlers waarop de BZV rust, kunnen we gebruik maken maar wij gaan er niet over. Bovendien heeft het Rijk al een aantal maatregelen genomen in dat kader en dat is ook haar bevoegdheid.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik begrijp dat niet helemaal goed want het is prima dat ze met certificaten en dergelijke willen werken. Maar we zijn nog steeds in onderhandeling. Zo heb ik steeds begrepen dat we gewoon per versie, ter verbetering gewoon wel onze keuzes maken waar we als provincie op inzetten. Waarom wordt gevraagd is vooral te zorgen dat er zoveel mogelijk antibiotica-vrij wordt geproduceerd. Wij vinden het heel belangrijk dat ook met dat soort certificaten wordt gewerkt en dat we wat verder komen dan de registratie die op dit moment gebruikelijk is. Ik begrijp dus niet helemaal waarom u daaraan niet wilt beginnen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik ontraad haar alleen maar. Uiteindelijk krijgen we dan wel dat debatje met mevrouw Geeraedts over wat een motie betekent voor het college. Ik heb geprobeerd aan te geven dat een ontwikkeling naar het terugdringen en verbieden van het gebruik van antibiotica altijd betekent dat het Rijk daarvoor aan zet is. Verder betekent het dat wij praten over de ondernemers zelf die de verantwoordelijkheid hebben en die de maatschappelijke relevantie ook zien. Daar zijn wij niet voor, alleen in afgeleide vorm, omdat wij in de BZV hebben gezegd dat we de pijler certificering opnemen waarin dat gezondheidsaspect nadrukkelijk is betrokken. Als dus wordt gezegd dat wij dat moeten doen, dan kan dat alleen in afgeleide vorm en niet indirecte vorm.

De heer **Verhees** (VVD): Voorzitter. Ik heb in de koffiepauze met mevrouw Knoet hierover gesproken en ik gaf haar ook al aan dat het op zich een rijksbeleid is maar een afgeleide vorm. We kunnen natuurlijk inzetten op meer hygiëne en meer diergezondheid en op die manier het gebruik van antibiotica proberen terug te dringen. Op die wijze zou de motie ook geïnterpreteerd kunnen worden en mevrouw Knoet gaf al aan dat zij dat op die manier ermee kan leven.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Zelfs meer dan er mee leven want het is absoluut bedoeld om die stimulans te geven en ook daarop in te zetten in de onderhandelingen in het Brabantberaad.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Ik wil namens het college zeggen dat wij graag eenduidige moties met u bespreken. Als u iets bedoelt wat ik namens het college niet lees, dan ontstaat er achteraf altijd ruis op de lijn. Antibiotica zijn een uitermate belangrijk onderwerp en ik heb een onderdeel nog niet genoemd waarop wij ook proberen invloed uit te oefenen, namelijk de retail die uiteindelijk ook een rol in dat proces zou moeten hebben om die antibiotica-vrije producten in de schappen te leggen. Daar dienen ook de gesprekken voor. Dan heb ik dus drie pijlers waarbij vrijwel betrokken zijn maar die we niet direct kunnen beïnvloeden.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het gaat om de dictie en de duiding van de motie. Dat lijkt mij voldoende duidelijk en in tweede termijn blijkt wel of het toch leidt tot een aanpassing van de motie. De gedeputeerde vervolgt nu met motie M12.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Motie M12 gaat over ondersteuning bij proces van aanpak urgentiegebieden. Ook deze motie moet ik namens het college ontraden want een verplichte gezondheidsadviezen is niet haalbaar, wel de werkwijze om de GGD en de gezondheidsraad te betrekken bij de vergunningverlening. Dat betekent dat wij de professionele ondersteuning die zij bieden, ook kunnen proberen aan hen te bieden en daar waar het gaat om financiële middelen, procesgeld, heb ik in deze termijn al eerder een toezegging gedaan. De motie wordt dus ontraden maar wel met de toezegging die ik in eerste termijn eerder heb gedaan.

Motie M13 betreft een gezonde afstand tussen woningen en veehouderijen. Ook deze motie wil ik ontraden omdat als we in bestaande situaties tot gezonde afstanden moeten komen, het allereerst de vraag is wat een gezonde afstand is en daar zijn de geleerden het niet over eens. Stel voor dat we een afstand X nemen tussen A en B dan worden we tot in lengte van jaren met X geconfronteerd, terwijl sommigen misschien 2X ervan willen maken om nog meer veiligheid te brengen. Gezonde afstanden dienen onderzocht te worden maar zijn op dit moment gewoon te feitelijk en om die reden ook te ontraden.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. Er staan in bestemmingsplannen heel vaak feitelijkheden en bestemmingsplannen zijn nooit voor de eeuwigheid. Waar het hier om gaat is precies die gereedschapstas waar u het al over had. Gemeentes hebben de mogelijkheid iets over afstanden tussen woningen en bedrijven te vinden en dat hoeft niet gerelateerd zijn aan wetenschappelijk bewijs voor gezondheid. Ze kunnen er ook andere redenen voor hebben. Daarvoor is een instrumentarium op te vragen. Wat ik in de motie vraag is de bereidheid om voor de gemeentes die tas te vullen met dit onderdeel zodat niet iedere gemeente dat afzonderlijk hoeft te doen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. U heeft kunnen lezen dat de RIVM aan de gang is met het onderzoek geïnitieerd door het Rijk. Ondertussen is er een plan van aanpak gemaakt om met onze eigen provinciale raad voor de gezondheid en de GGD nader onderzoek te doen wat een maand of zes zal duren. Dat past mooi in de systeem in de interim-periode waar we het net over hebben gehad. Dat lijkt mij een mooie gelegenheid

om te kijken of afstandscriteria wel de juiste maatregelen zijn. Natuurlijk kun je afstandsmaten opnemen maar ik wil wel voorkomen dat we met de duim dit soort dingen doen want ik vind dat One Health, zowel diergezondheid als gezondheid van mensen samen, een veel beter begrip is en die te combineren en er de juiste maatregelen voor te nemen in plaats van de schijnzekerheid op te nemen dat afstand X wel veilig zal zijn.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik wil er nogmaals op wijzen dat de gedeputeerde het niet groter moet maken dan er staat. Ik wil gewoon dat er beleidsmatig naar wordt gekeken en naar een instrumentarium wordt gezocht. Nu doen de gemeentes het ieder afzonderlijk en ik vind het gewoon in die tas passen dat GS dit beoordelen.

De **voorzitter**: De discussie hierover kan worden afgesloten. Dan gaan we nu over naar motie M14.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Deze motie vraagt om ruimte voor Noord-Brabant afstemmen regelgeving met rijksoverheid. Deze motie is eigenlijk overbodig want we doen het al op dit moment. We ontraden dus de motie omdat zij overbodig is. Het gesprek vindt al plaats.

Motie M15 spreekt over vinger aan de pols in overbelaste gebieden. Ook deze motie ontraden we omdat zij overbodig is daar we dit al aan het doen zijn en al is toegezegd dat we gaan monitoren. Als u vindt dat onze toezegging onvoldoende is dan moet u haar in stemming laten komen, maar wij hebben het al toegezegd.

In verband met de motie M16, referendum over veehouderij, heb ik de heer Smeulders in eerste termijn daarover al een aantal zaken gemeld. Wij ontraden daarom de motie.

Tegen motie M17, glas-voor-glas-regeling voor alle glastuinbouwgebieden, hebben we geen bezwaar. Wij zullen het betrekken bij het door ons al aangekondigde onderzoek.

Dan ben ik u door de moties heen en begin ik met de amendementen.

De **voorzitter**: Er liggen 38 amendementen en ik vraag u daarom er in tempo doorheen te gaan. Ik weet wat ik van uw vraag.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Amendement A1, permanente teeltondersteunende voorzieningen op afstand, is door mij al besproken. Wij ontraden het amendement. Het vraagt teveel regels erbij. Bovendien geef ik de voorkeur aan maatwerk zoals ik dat heb gedaan bij andere gemeenten.

Amendement A2 handelt over fijnstof en daarover is al voldoende gezegd in de commissievergadering. Wij ontraden dit amendement. De bandbreedte is al eerder genoemd.

Wij ontraden amendement A3 van de PVV over het veranderend klimaat, omdat daarin wordt gesteld dat wij over aannames beschikken die niet zijn onderbouwd of niet nader zijn onderbouwd. U gebruikt andere bronnen waarin ook aannames staan en het is dan altijd de vraag wie de juiste aannames heeft. Het klimaat verandert en dat betekent dat wij in Brabant, in Nederland, in Europa, in de hele wereld alle zeilen moeten bijzetten om te laten zien dat deze klimaatverandering die door menselijk toedoen is ontstaan -- er zijn altijd klimaatveranderingen geweest -- niets met geologische of mondiale systemen heeft te maken.

De heer **Van den Berg** (PVV): Onze bronnen zijn wetenschappelijk. U kunt die vinden achter motie M8. Daar staat onder meer een temperatuurverloop. De verwachting van het RCP4.5 van IPCC, de satellietwaarnemingen van HC4 zijn daar tegenover gezet. Dat zijn gewoon de temperatuurgemiddelden op de aarde. Dat loopt gigantisch uit elkaar. Er is helemaal geen discussie over het feit dat de temperatuur feitelijk al minstens negen jaar stilstaat. Het is maar net waar je het piketpaaltje slaat, maar je kunt zeggen dat er al 17 jaar geen substantiële veranderingen opgetreden zijn. Via het NOAA kunt u zien dat het weer niet extremer wordt. Het is allemaal wetenschappelijk gedocumenteerd.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Berg, met alle respect, zo komen wij niet door de hele serie moties heen. Wij herhalen nu niet elk debat dat wij hierover hebben gehad. Het gaat om een zakelijke oordeel over de motie.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Amendement A4 betreft het schrappen van de uitzondering van het zwaarste regiem. Er is een uitgebreid debat gevoerd over de casus Valkenswaard. U begrijpt dat het college dit amendement ontraadt.

Amendement A5 gaat over het schrappen van de verwijzing naar windenergie. Dat amendement wordt ontraden. Wij hebben daarover ook al gesproken bij de moties.

Amendement A6 betreft de definitie overbelast gebied. Dit amendement wordt door het college ontraden omdat het overbodig is.

De heer **Van Hattem** (PVV): Bij motie M5 verwijst de gedeputeerde weer door naar het Rijk, maar hij zegt zelf dat de provincie het gebruik van windenergie ondersteunt. Ik vind dat heel wat anders dan zijn opmerking dat de provincie dat moet van het Rijk. Op die manier zendt de gedeputeerde toch echt twee verschillende boodschappen uit. Wil de provincie graag windenergie of liever niet, maar kan zij niet anders omdat het van het Rijk moet?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Beide zijn valide. De reden dat wij dit doen, is gelegen in wat ik daarstraks heb gezegd over de relatie met het Rijk. De tweede reden is dat het college vindt dat er ingezet moet worden op andere vormen van energie dan alleen fossiele energie. Als wij het op de juiste plek kunnen realiseren, menen wij dat wij in ieder geval de mogelijkheid moeten bieden. Op het moment dat je daarvoor in de Structuurvisie op de kaart een aanduiding geeft, betekent dit dat je daarvoor de mogelijkheid biedt. Dat is waarom het college het zo voorstelt. Beide redeneringen zitten in het verhaal.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dus de gedeputeerde zegt daarmee dat het college het graag wil stimuleren?

De heer **De Boer** (GS;VVD): U hebt niet goed naar mij geluisterd, mijnheer Van Hattem. Ik heb twee redenen genoemd op basis van uw uitspraken en die in het juiste perspectief van het college gezet. Ik ga niet akkoord met wat u destilleert uit mijn woorden, mijnheer Van Hattem.

Het college ontraadt amendement A6. Het is overbodig, want het staat al op die manier beschreven.

Amendement A7 gaat over de ruimtelijke kwaliteit bij alle wijzigingen. Het college heeft geen bezwaar tegen dit amendement.

Amendement A8 betreft de aanwijzing van de overbelaste gebieden. Het college ontraadt dit amendement mede in het licht van de brief die de Stuurgroep Dynamisch Platteland heeft gestuurd. Wij wijzen niet aan maar gaan met de stuurgroep in overleg en laten die in eerste instantie ook aan het roer.

Amendement A9 wil het college ontraden, omdat de tekst van dit amendement niet correct is, die klopt juridisch niet. Bovendien wijst de provincie geen gebieden aan.

Amendement A10 over de gezondheid en de minimale afstand tussen stallen wordt door het college ontraden. Ik heb daar zo-even al over gesproken. Het is te simpel om alleen met afstanden te rekenen. Wij hebben ook nog zoiets als best beschikbare technieken die ons ook kunnen helpen in dat proces. En de techniek schrijdt voort.

De minimale afstand tussen varkens- en pluimveehouderij is het onderwerp van amendement A11. Dit amendement wordt door ons ontraden, mede op basis van de argumenten die ik zo-even heb genoemd. Bovendien is de tekst juridisch incorrect.

Amendement A12 gaat over de begripsbepaling zorgvuldige veehouderij. Wij ontraden dit amendement omdat de kop precies dekt wat de lading daaronder aangeeft. Het heeft volgens ons geen zin om wat onder de kop staat ook nog eens in de kop zelf op te nemen.

Amendement A13 willen wij ontraden omdat welzijn geen ruimtelijk aspect is.

Amendement A14 wordt ontraden. Provinciale Staten hebben in 2010 specifiek een uitzondering gemaakt voor legpluimvee.

Amendement A15 wordt ontraden omdat het traditionele onderscheid tussen intensieve veehouderij en grondgebonden vervallen is. Bovendien hebben wij "grondgebonden" goed gedefinieerd.

Amendement A16 willen wij ontraden omdat het in strijd is met de afspraken van het Brabantberaad.

Ook amendement A17 ontraden wij. Er staat dat mestverwerking en mestbewerking niet duurzaam zijn. Het beleid is gericht op verwaarding van mest. Dat is iets anders dan wat in dit amendement wordt bedoeld.

Amendement A18 over mestvergiftiging milieucategorie 4 plus ontraden wij. Wij gaan niet over de lijst van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Het is haar eigen lijst. Bovendien betekent het dat elke vergister aan de eisen dient te voldoen.

Amendement A19 over de geurnorm bij ruimtelijke ontwikkeling wordt ontraden. Wij hebben daarstraks gesproken over de voorgrondnorm en de achtergrondnorm. De voorgrondbelasting komt alleen te vervallen in de zorgvuldigheidsscore. De voorgrondbelasting zit in de BZV en de achtergrondbelasting zit in de Verordening als gebiedsontwikkeling.

Amendement 20 wordt ontraden. Dat amendement gaat over de cumulatieve toets van de teeltondersteunende voorzieningen. Wat in het amendement wordt gevraagd, staat al in de Natuurbeschermingswet.

Bij amendement A21 gelden dezelfde overwegingen als bij amendement A20. Dit amendement wordt dus ontraden.

Ook voor amendement A22 gelden dezelfde overwegingen als bij amendement A20. Ook dit amendement wordt ontraden.

Amendement A23 betreft de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit. De ruimtelijke kwaliteit wordt geborgd in de RRO's. Daar worden afspraken over gemaakt. De ecologische kwaliteiten en de provinciale doelstelling worden elders geborgd in onze regelgeving en beleidsdocumenten. Derhalve ontraden wij A23.

Amendement A24 gaat over de 1/6 oppervlakte van de EHS. Collega Van den Hout vertelde mij dat wij dit amendement ontraden omdat één-op-ééncompensatie ook bij jonge EHS voldoende is.

Amendement A25 wordt ontraden. Wij willen eerst het zo-even toegezegde onderzoek afwachten en ook de regelingen daarbij meenemen.

Het college heeft geen enkel bezwaar tegen amendement A26, met dank voor het aanwijzen.

Amendement A27 gaat over de vernummering van artikel 5.7. Omdat dit amendement overbodig is, kunnen wij het ontraden. In het tweede herziene besluit dat vanmorgen op uw tafels is gelegd, is dit namelijk al gerepareerd. Desalniettemin, mijnheer Kap, is het scherp opgemerkt.

Ik kom dan bij amendement A28. Wij hebben ontdekt, mijnheer Kap, dat "zinsnede a, h en i" weer moet zijn "zinsnede a.g. en i." Daarom moet ik het amendement ontraden.

Amendement A29 wordt ontraden. Wij kunnen noch op de analoge noch op de digitale kaart zien waar de Hollandse Waterlinie echt ligt. Ik heb de goede kaarten hier achter mij liggen als u die zou willen zien, mijnheer Kap.

De heer **Kap** (OSN): Het moet niet gekker worden. Ik kijk hier in de Atlas voor Cultuurhistorie. Daar staat hij zeker niet op. Ik heb verwezen naar de Verordening ruimte 2012. Daar staat hij correct op het kaartje. Nu komt de gedeputeerde met deze mededeling. Ik vind dat heel spijtig en volgens mij is het ook niet correct. Ik vraag hem om een bestaande begrenzing die vermeld wordt in de Verordening ruimte 2012, te implementeren in de Verordening ruimte 2014.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik ga steeds minder aan uw woorden twijfelen, mijnheer Kap.

De **voorzitter**: Dit lijkt mij een technisch puntje dat voor de tweede termijn kan worden uitgezocht.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik stel voor u te volgen, voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Kap claimt dat hij wel in de Verordening ruimte 2012 stond maar nu weg is. Hij vraagt hoe dat komt. De gedeputeerde komt er in tweede termijn op terug.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Amendement A30 betreft een wijziging van de begrenzing. Wij hebben hier met verbazing gekeken naar uw vraag, mijnheer Kap. Wij zien geen reden om dit amendement te ondersteunen. Er wordt namelijk gevraagd om de stedelijke structuren en de groenblauwe mantel in de Verordening op te nemen, maar dat is al geborgd in de Verordening en daarom moeten wij dit amendement ontraden.

De heer **Kap** (OSN): Ik ben een beetje verbaasd over het antwoord van de gedeputeerde. In alle structuren zit een wijzigingsbevoegdheid. In de aanduidingen zit bijna overal een wijziging. De praktijk leert dat daaraan behoefte bestaat. Ik wijs op natuurcompensatie en mensen die willen uitbreiden. Volgens mij is het handig om aan de voorkant die flexibiliteit ook binnen het gemengd landelijke gebied in te brengen. Het zal

immers gebeuren in de praktijk. Ik snap dan ook de inhoudelijke redenen niet om dit amendement te ontraden.

De heer **De Boer** (GS;VVD): De heer Kap zegt dat dit kan voorkomen in de praktijk. Ik heb het nagevraagd en tot nu toe is dit niet voorgekomen in onze werkpraktijk.

De heer **Kap** (ONS): In de wijzigingsbevoegdheid van het gemengd landelijk gebied groenblauwe mantel wordt in 6:18, lid 1b gesteld dat het gewijzigd kan worden als de waarden die de groenblauwe mantel kenmerken er niet meer zijn. Het zou dan logisch zijn dat het devalueert tot gemengd landelijk gebied. Wat is dan feitelijk nog de waarde van artikel 6:18, lid 1b? Die is er dan niet meer. Als u niet vindt dat er een devaluatie kan plaatsvinden van de groenblauwe mantel, schrap u daarmee eigenlijk dat stukje in 6.18, maar als u inderdaad consistent bent neemt u een wijzigingsbevoegdheid op, mijnheer De Boer.

De heer **De Boer** (GS;VVD): De reden waarom wij het toch op deze manier doen, is omdat wij die borging er graag in willen hebben. Als hij inderdaad devalueert tot gemengd landelijk gebied, kan de devaluatie altijd nog op die manier gemaakt worden. Ik wil dat stappenschema graag volgen en daarom ontraad ik het amendement.

Amendement A31 gaat over de dialoog. Ik heb daar reeds een aantal dingen over gezegd. Het schrappen van de dialoog zoals in dit amendement wordt voorgesteld, doet naar mijn mening geen recht aan wat wij in het Brabantberaad hebben afgesproken en ook op latere momenten. De wethouders in de verschillende gemeenten boeken grote successen, maar zij lopen ook tegen problemen aan als de dialoog te laat begint en er reparatiemaatregelen genomen moeten worden. Wij ontraden dit amendement.

De tweede vraag van de heer Kap was om het dan wat nauwkeuriger te definiëren. Dat is wat mij betreft niet aan de orde. Een dialoog kan veel vormen hebben: van mediation tot gesprekken aan de keukentafel. Als je dat gaat definiëren, krijg je altijd limitatieve lijsten waardoor mensen kunnen zeggen dat zij niet aan de dialoog meedoen, of waarom zou deze verplicht zijn, ik kies voor een andere vorm.

De heer **Kap** (OSN): Ik vind een zorgvuldige dialoog met het oog op de inspraakmogelijkheden die er zijn, overbodig. Los daarvan, het is een belangrijk juridisch criterium. Een agrariër kan niet uitbreiden als die zorgvuldige dialoog niet heeft plaatsgevonden. Je kunt constateren of er een tweede bouwlaag is of dat er sprake is van een overschrijding van de norm voor fijnstof. Als echter mondeling gezegd wordt dat er een zorgvuldige dialoog is gevoerd, waar is dan de rechtszekerheid dat mensen daarop terug kunnen komen? Die is er niet!

De heer **De Boer** (GS;VVD): Er is nooit rechtszekerheid voor een dialoog. Het enige is dat de dialoog opgelegd wordt door de rechtbank. Ik heb een aantal keren meegemaakt dat een rechter zei nu geen uitspraak te willen doen, omdat hij het gevoel had dat partijen niet voldoende met elkaar gesproken hebben over het aan de orde zijnde onderwerp en niet elkaars belangen hebben herkend en erkend. De partijen werden teruggestuurd met de mededeling dat de rechtszaak vervolgd kon worden als zij er niet uitkwamen. Op die manier wordt de dialoog als het ware verplicht opgelegd door de rechter. Dat willen wij voorkomen. Wij proberen volgens dat Brabantse model dat gesprek aan de voorkant van

het proces zo nauwkeurig mogelijk met elkaar te voeren. Nogmaals, als partijen het niet willen, dan doen zij het niet, maar het is wel nadrukkelijk in de BZV opgenomen. Wij vragen de samenleving, de ondernemer, de burger, de gemeenten ervoor te zorgen dat men aan de voorkant van het proces heel zorgvuldig acteert. Dat stellen wij verplicht. Het is geen kwestie van afvinken, maar het aanvonken van processen. Dat kun je veel beter borgen door in de BZV een dialoog verplicht op te nemen.

De heer **Kap** (OSN): Het wordt niet alleen in de BZV opgenomen maar ook in de Verordening ruimte. Ik zeg dat het veel beter is om dat op enige wijze te borgen. Dat kan ook via nadere regels. U zou kunnen zeggen dat de mensen in ieder geval een verslag moeten inleveren met handtekeningen eronder. Dat kan ook. Op de voorgestelde wijze wordt er onvoldoende rekening gehouden met de rechtszekerheid. Ik zie straks veel problemen ontstaan in de praktijk.

De **voorzitter**: Mijnheer Kap, wij hebben ook rechters en jurisprudentie waar zich opvattingen vormen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): In amendement A32 van de OSN wordt gesproken over het stedelijk en het landelijk gebied. Wij ontraden dit amendement omdat de mestbewerking op het eigen bedrijf al deel is van de agrarische bedrijfsvoering. Het hoeft dus niet geregeld te worden.

Bij amendement A33 van de OSN gaat het over de evaluatie. Wij vinden dit amendement overbodig en daarom ontraden wij het. Wij houden blijvend de vinger aan de pols. Dat hebben wij al toegezegd en dat hoort ook bij het proces. In de Verordening ruimte hebben wij vorig jaar uitgebreid geëvalueerd. Wij hebben de gemeenten bij elkaar geroepen. Wij hebben ambtenaren uitgenodigd. Er zijn vier sessies geweest. Wij maken in het kader van de Omgevingswet een omgevingsvisie. Dat betekent dat er dan weer een moment is om de vinger aan de pols te houden op weg naar een verbetering, een partiële herziening of een nieuwe omgevingsvisie. Het amendement is overbodig ook met het oog op de uitspraak die ik heb gedaan bij amendement A33.

Wij hebben geen bezwaar tegen amendement A34. Dat geldt ook voor amendement A35. Amendement A36 is reeds behandeld door mijn collega. Wij ontraden amendement A37. Daarin wordt gesteld dat meer solitair glas niet de afspraak was. Jawel, dat was staand beleid. Wij hebben dat halverwege gemuteerd tot een overweging en dat wordt nu heroverwogen. Wij hadden dat ooit in onze beleidsstukken staan.

Wij ontraden amendement A38. Wij hebben al voldoende gesproken over Cranendonck. Het is dus logisch om dit amendement te ontraden.

De **voorzitter**: Het lijkt mij niet nodig om daarover in deze eerste termijn het debat opnieuw te voeren.

Ik dank de gedeputeerde voor de beantwoording en zijn oordeel over de ingediende moties en amendementen. Het is nu tijd voor een kleine schorsing. Er staat een warm hapje voor u op het Statenveld. Ik kan mij voorstellen dat er wat tijd nodig is voor beraad. Ik stel voor om kwart over zeven te beginnen met de tweede termijn van uw Staten en roep u op die kort en krachtig te richten op de hoofdpunten die nog resteren uit het debat.

De vergadering wordt van 18.45 uur tot 19.15 uur geschorst

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Wij beginnen aan de tweede termijn van uw Staten over de Structuurvisie ruimte en wel het algemene en het op de landbouw en veeteelt betrekking hebbende onderdeel. Ik vraag u zo kort en krachtig als het kan de kwestie die nog besproken moeten worden aan de orde te stellen.

Volgens mij mis ik een complete fractie. Ik wil op zijn minst onderzocht willen zien of zij nog mee wil doen. Kan iemand even kijken waar de SP-fractie gebleven is? Ik vind het niet chique om de vergadering te heropenen als die er nog niet is.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Er is mij gevraagd de vergadering nog vijf minuten langer te schorsen.

De vergadering wordt vijf minuten geschorst.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Mijnheer de voorzitter. Kunt u nog twee, drie minuten schorsen?

De vergadering wordt drie minuten geschorst.

De **voorzitter**: Ik stel voor om nu toch echt te beginnen. Mag ik de leden vragen hun plaatsen in te nemen?

Aan de orde is de tweede termijn van de zijde van uw Staten. Ik heb al aangedrongen op een korte en krachtige tweede termijn.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Met de vaststelling van de Structuurvisie ruimtelijke ordening is duidelijk wat de provincie in de toekomst en vooral de eerstkomende jaren wil op het gebied van de ruimtelijke ordening. Zoals wij heel vaak in onze omgeving gehoord hebben, hebben de gemeenten daar lang op gewacht: Provincie geef nu toch eens duidelijkheid over wat je wilt; vandaag is het uur U!

Wij zijn content met de toezegging van de gedeputeerde om, ook naar aanleiding van de brief van de Stuurgroep Dynamisch Platteland, mee te helpen denken bij het aanpakken van de urgentiegebieden, zowel met een instrumentenkoffer als met het beschikbaar stellen van procesgelden.

Wij zijn ook content met de toezegging van de gedeputeerde dat hij bereid is om bij knelpunten bij de TOV's maatwerk te leveren en voor de kersen en soortgelijk fruit naar een oplossing wil zoeken.

De **voorzitter**: Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Agtmaal van het CDA en ik neem aan daarna aan de heer Van Vught.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Dat klopt, voorzitter, de heer Van Vught neemt ook een deel van de tweede termijn voor zijn rekening.

Ik heb motie M2 "Meters voor Meters" bij winkel- en kantoorpanden" aangepast. Ik dien die motie nu opnieuw in.

De **voorzitter** Motie M2 is gewijzigd in die zin dat bij de constatering de tekst achter het derde gedachtestreepje vervalt en bij de overwegingen de tekst achter het tweede gedachtestreepje.

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M2a.

Als nu al bekend is dat moties of amendementen aangepast worden, roep ik iedereen op om die nu alvast in te dienen. Dat komt de snelheid van het debat ten goede.

De heer **Van Vught** (CDA): Voorzitter. Ik dank het college voor de uitgebreide beantwoording.

Wij hebben in eerste instantie gesproken over onze machineloodsen. Wij hebben daarvoor overigens geen amendement ingediend. Dat doen wij ook niet meer. Wij vinden het wel buitengewoon jammer dat het op deze manier wordt uitgevoerd. Nogmaals, wij zien nut en noodzaak daarvan niet in.

Amendement A2 over fijnstof willen wij handhaven, maar wel enigszins wijzigen. Wij willen namelijk de onderste regel schrappen. Ik hoop dat de voorzitter toestaat dat wij geen nieuw amendement indienen .

De **voorzitter**: Nee, ik wil graag dat u die zin doorstreept op uw exemplaar. Dan zorgen wij voor een kopie en voegen de letter a toe aan het nummer. Wij moeten het wel zorgvuldig doen.

De heer **Van Vught** (CDA): Dan doe ik dat even.

Wij handhaven motie M4 over het Verbond van Den Bosch, maar brengen daarin een kleine wijziging aan. Ik zal u mijn gewijzigde kopie aanreiken.

Dan heb ik nog een opmerking over motie M17 over de glas-voor-glas-regeling. De gedeputeerde heeft gezegd die over te nemen, maar daar hebben wij toch wel heel veel moeite mee, want dan krijgen we weer een nieuw quotum erbij en moeten met name de jonge tuinders investeren in lucht en de kassen van andere tuinders afbreken. Die moeten dat zelf doen; dat hoeven niet de investeerders te doen. Wij zijn er hartstikke op tegen en dat zullen we ook laten merken in ons stemgedrag.

We gaan ervan uit dat het beleid inzake overlastgebieden en urgentiegebieden geen willekeur wordt. Dat willen we meegeven. Met name geur en fijnstof, want die zijn te meten, zijn essentiële parameters die de grondslag moeten zijn om een gebied als overbelast of als urgent te beschouwen. Natuurlijk speelt de beleving daarbij ook een rol maar we moeten toch ook harde criteria hebben om het echt te onderbouwen.

De **voorzitter**: Amendement A2 is in die zin gewijzigd dat in de toelichting de laatste zin is geschrapt.

Dit amendement maakt onderdeel van de beraadslaging uit en krijgt nr. A2a.

Motie M4 is in die zin gewijzigd dat het dictum thans luidt:

"verzoeken Gedeputeerde Staten,

- *in overleg te treden met staatssecretaris Dijkema van Economische Zaken om te komen tot een actuele update van het Verbond van Den Bosch en met name de retailsector te bewegen hun toezeggingen na te komen zodat niet alleen de primaire sector de rekening moet betalen van de maatschappelijke duurzaamheidswensen."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M4a.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voorzitter! Ik ben daarstraks vergeten een zinnetje voor te lezen uit mijn tekst en dat was dat ik niet alleen namens de SP alle partners van het Brabantberaad wilde complimenteren maar ook het college en met name gedeputeerde De Boer. Hij was het afgelopen jaar een veel geplaagd man maar ik heb de indruk dat hij op cruciale momenten het proces weer vlot wist te trekken en daar willen wij hem alle complimenten voor maken want dat is toch een van de succesfactoren geweest.

Namens de SP wil ik nog een opmerking kwijt over het voorstel van GroenLinks om een heleboel gemeenschapsgeld te besteden aan het opkopen van dierenrechten. Daar komt eigenlijk de oplossing van GroenLinks op neer. We hebben daarstraks even nagevraagd wat op dit moment een varkensrecht kost. Dat is €80 en dat is nu goedkoop want er is nog ruimte, maar we kennen allemaal de marktwerking. Zelfs bij de SP hebben we daar wel een beetje verstand van. Zodra hier wordt uitgesproken dat we dat gaan doen wat GroenLinks wil, gaat de prijs omhoog en zijn we heel erg veel geld kwijt als we de dierenrechten opkopen. Dan kan er voorlopig even niets meer. In 2018 schaft de regering de dierenrechten af en hebben we heel veel geld besteed aan niets en lopen de dieren aantallen toch weer op.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter. Het is nadrukkelijk niet alleen de bedoeling van GroenLinks om de dierenrechten op te kopen maar vooral ook om de stallen te kopen en ervoor te zorgen dat die gaan verdwijnen, want dan verdwijnt natuurlijk ook een ander deel van het probleem. Het zal een combinatie ervan zijn. Wij realiseren ons ook dat het duur zal zijn, maar u vroeg daarstraks in eerste termijn wat de oplossing van GroenLinks is. Wij denken dat we hiermee wel een oplossing hebben.

Mevrouw **Slegers** (SP): Dan zou ik graag op korte termijn een op z'n minst globale berekening zien van wat het zal gaan kosten. Dan kijk ik ook naar wat één casus in Huigevoort heeft gekost op basis van het verplaatsen van een bedrijf. Dat was tweeënhalf miljoen euro.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Dat doen we graag en ik zou ook willen voorstellen om hoe volgens ons de veehouderij in Brabant kan worden gesaneerd met financiën, eens te bespreken in de Statencommissie. Dan doen we er echt iets mee.

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat is natuurlijk altijd een goed idee.

Ik heb namens de SP nog een vraag waar ik in eerste termijn niet aan toe kwam. Die vraag is ingegeven door althans een deel van het Brabantberaad. Ik ben al een tijdje bekend met het toetsingskader gezondheid van Oirschot, Gemert Bakel en Reusel de Mierden. Wij waren er destijds wel van onder de indruk en mijn vraag aan het college is of dat kan worden opgenomen in de zorgvuldigheidsscore.

Tenslotte dien ik nu een motie in namens de SP, de PvdA, D66, het CDA en de VVD over de urgentiegebieden. Wij vragen daarin het college alle mogelijke inspanningen te leveren om te voorkomen dat er in de interim-periode ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden en de betrokken gemeentes alle ondersteuning te bieden. Dat heeft het college eigenlijk al toegezegd maar wij zouden ook graag zien dat het college die

gemeentes dan meldt dat ook van hen wordt verwacht zo snel mogelijk alle ongewenste ontwikkelingen die binnen het Brabantberaad als zodanig zijn gedefinieerd, onmogelijk te maken in de interim-periode met alle mogelijke middelen. Tot slot vragen we dan het college om er bij niet tijdige aanwijzing van urgentie- en impactgebieden en de bijbehorende verbeterplannen door gemeentes passende maatregelen te nemen. Dan laten we aan het college voorlopig even over wat passende maatregelen zijn. Laten we hopen dat het niet voorkomt. Mocht het nodig zijn dan willen we dat het college optreedt.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Dat is een interessant verzoek aan de gemeentes. Heeft mevrouw Slegers daarbij dan een idee wat de gemeentes kunnen doen om dergelijke aanvragen tegen te houden? Om de woorden van de heer Verhees te halen: gaan ze dan de brievenbus dichtplakken? Er zullen aanvragen komen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Heeft u de brief gelezen die vandaag is gekomen en waaraan de heer De Boer refereerde?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Dat is iets van gemeenten. Dat is niet van de individuele aanvrager. Die heeft zijn rechten. Dan moet de gemeente gewoon weten wat wel en wat niet gewenst is. Dat geeft toch rechtsongelijkheid? Dat kan een gemeente toch niet zomaar doen?

Mevrouw **Slegers** (SP): Gemeentes hebben net zoals provincies hun instrumentarium daarvoor. Dat moeten ze inzetten en ze moeten ook zo snel mogelijk naar de geest en naar de letter van de afspraken van het Brabantberaad handelen, het liefst vanaf morgen. Wij vragen GS om als ze dat niet doen er tegen op te treden met alle mogelijke bestuursmiddelen die er zijn. We gaan uit van overeenstemming, gezamenlijkheid en dialoog en waar dat om wat voor reden dan ook, onwil of onvermogen, onmogelijk blijkt te zijn, dient de provincie in te grijpen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Wat is dan de bevoegdheid van GS om op te treden tegen de gemeenten? Wij kunnen niet rechtstreeks de veehouderij controleren zo blijkt uit de hele discussie. Er is ook geen wil om verdergaande maatregelen te nemen. Nu zegt u wel dat wij gemeentes kunnen dwingen om maatregelen te nemen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Dat heb ik niet gezegd. Wij vragen in de motie aan GS om als het bij sommige gemeentes nodig blijkt te zijn, passende maatregelen te nemen. Wij horen graag van GS welke maatregelen dat zouden kunnen zijn. Ze zijn daarin beperkt maar ze zijn er ongetwijfeld en we horen er graag in tweede termijn meer over.

De **voorzitter**: Door de leden mevrouw Slegers, mevrouw Knoet-Michels, mevrouw Prins-Afman, Van Vught en mevrouw Klitsie wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014 voor de behandeling van de Partiële herziening Structuurvisie Noord-Brabant 2010 (PS 02/14), overwegende

- de uitkomsten van het Brabantberaad met onder meer de afspraak dat in Peel en Kempen en Baronie urgentie- en impactgebieden zullen worden aangewezen waar de*

overlast door geconcentreerde veehouderij te groot is, en dat de gemeenten in deze gebieden uiterlijk deze zomer deze gebieden zullen aanwijzen met daarbij verbeterplannen om deze overlast substantieel te verkleinen,

constaterende dat:

- er veel eerder al veel niet-betwistbare vergunningen voor uitbreiding van veehouderij zijn verleend,*

van mening dat:

- er tot de formele vaststelling van deze urgentie- en impactgebieden en de inwerkingtreding van deze verbeterplannen geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die tegen letter en geest van de afspraken in het Brabantberaad ingaan, zoals toename van overlast en van dieraantallen,*

verzoeken GS dringend:

- 1. alle mogelijke inspanningen te leveren om te voorkomen dat tussen het aflopen van het voorbereidingsbesluit en de formele aanwijzing van de urgentie- en impactgebieden en de inwerkingtreding van de verbeterplannen ongewenste ontwikkelingen in die gebieden kunnen plaatsvinden zoals de toename van dieraantallen;*
- 2. de betreffende gemeenten alle benodigde ondersteuning te bieden bij een zo snel mogelijke vaststelling van urgentie- en impactgebieden en de bijbehorende verbeterplannen (van aanpak);*
- 3. de betreffende gemeenten te melden dat ook van hen op grond van de afspraken in het Brabantberaad wordt verwacht ongewenste, niet binnen de afspraken van het Brabantberaad passende ontwikkelingen onmogelijk te maken in de interim-periode tussen 7 februari 2014 en aanwijzing van de urgentie- en impactgebieden en vaststelling van de verbeterplannen;*
- 4. bij een niet-tijdige (uiterlijk 15 september) aanwijzing van urgentie- en impactgebieden en bijbehorende verbeterplannen door gemeenten passende maatregelen te nemen en daarover aan Provinciale Staten te rapporteren, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en zij krijgt nummer M20.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Ik kom toch nog even terug op het debatje over de windenergie want ik kreeg in het interruptiedebat een paar onbevredigende antwoorden. In amendement A5 dat ik heb ingediend, verwijs ik heel nadrukkelijk naar een passage uit paragraaf 3.8 van de Structuurvisie RO. Daarin staat letterlijk: De provincie stimuleert nieuwe toepassingen voor de opwekking van windenergie. Onze vraag aan de gedeputeerde is wat GS dan verstaan onder stimuleren. Wat is hier dan precies met deze bepaling concreet bedoeld?

In de motie M5 over windenergie staat in de aangehaalde tekst uit de Verordening ruimte dat het komend jaar bijeenkomsten georganiseerd worden met PS om te bezien of dit beleid bijstelling vraagt.

Dat is het beleid dat tot nu toe windenergie in Oost-Brabant uitsluit. Wat is het doel voor GS om deze bijeenkomsten te organiseren en waarom zou windenergie nu wel in het niet grootschalige landschap van Oost-Brabant kunnen passen, ofwel zijn deze bijeenkomsten niet bij voorbaat overbodig.

Tot slot heb ik nog een klein amendement. In de tekst van de Verordening ruimte viel het mij op dat in twee artikelen als aanduiding staat: in Brabant. Dat moet natuurlijk zijn: in Noord-Brabant, zoals we onlangs nog als officiële naam van onze provincie hebben vastgesteld. Om dat correct in de tekst te krijgen heb ik een amendement opgesteld.

De **voorzitter**: Door het lid Van Hattem wordt het volgende amendement voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014,
ter bespreking van de Verordening ruimte 2014,
besluiten:*

het Herzien Ontwerpbesluit 03/14F, Verordening ruimte 2014 als volgt te wijzigen:

- Artikel 4.7 lid 2 onder a de passage 'in Brabant' te wijzigen in: 'in Noord-Brabant';
- Artikel 7.12 lid 3 onder b de passage 'in Brabant' te wijzigen in: 'in Noord-Brabant'."

Toelichting:

De officiële naam van onze provincie is Noord-Brabant en dient als zodanig ook in de Verordening ruimte geschreven te worden.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A39.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. In eerste termijn heb ik een vraag gesteld over onder meer het opnemen van de weidegang in de BZV-versie 1.0 en daar heb ik nog geen antwoord op gehad.

Ook vind ik het belangrijk te horen hoe wij als Staten worden betrokken bij de afronding van de BZV. Of blijft die gewoon tot de afronding ergens in een kamertje van het Brabantberaad liggen? Komt de BZV nog in de commissie? Hoe is het verdere proces?

In eerste termijn heb ik ook vragen gesteld over de juridische houdbaarheid van de BZV en de juridische borging in de tussenliggende periode. Daar heb ik nog steeds zorgen over. Wellicht kan de gedeputeerde in zijn beantwoording in tweede termijn een poging doen om die zorgen weg te nemen.

Ook is in eerste termijn sprake geweest van de voor het Brabantberaad gemaakte kosten. Ik zou het op prijs stellen als bij vervolgspraken de commissie vooraf wordt geïnformeerd.

Motie M11 gaat over het gebruik van antibiotica. De PVV is voorstander van het beperken van preventief gebruik van antibiotica maar curatief blijft het gewoon nodig. In ieder geval kan de PVV de motie zoals die nu is geformuleerd niet steunen.

Motie M16 is een motie van GroenLinks over het referendum. De PVV is voorstander van een referendum maar wij zullen wel kritisch zijn over de vraagstelling. Wij zien met belangstelling uit naar de uitwerking.

De heer **Wagemakers** (PvdA): Voorzitter. Complimenten voor de gedeputeerde voor het volledige, brede en diepe werk. Wij vinden het als fractie wel jammer dat wij hier toch worden geconfronteerd met zeer gedetailleerde vragen uit de Staten. Dat had wellicht beter in de commissie kunnen gebeuren.

Ik moet een opmerking die ik heb gemaakt over de Efteling rechtzetten. Het zou kunnen zijn dat de indruk is gewekt, dat werd gesuggereerd dat het op de een of andere manier zou zijn gebeurd. Op wat de gedeputeerde erover zei ga ik volledig af. Hij zei dat het bij

de tervisielegging een onderdeel was. Ik herinner er ook aan dat wij de zaak ter beschikking hebben gesteld aan de tervisielegging zonder dat we die behandeld hebben.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. Wij dienen een nieuwe motie in die heeft te maken met de verkoop van grond door de provincie. Ik vroeg hier niet zomaar naar. In Graspeel vindt een maatschappelijke dialoog plaats onder leiding van een gezondheidsarts en een betrokken ambtenaar van de provincie en daar is verleden week grote onrust ontstaan omdat percelen grond verkocht zouden zijn aan de geitenboer die ook al eerder hier in de Staten aan bod is geweest. De bewoners wisten er niets van en het was weinig transparant terwijl hier bekend was dat daar een maatschappelijke dialoog gaande was. Ik wil dus een motie indienen om in de interim-periode nergens verwarring te scheppen en als provincie gronden met de agrarische bestemming veeteelt niet te verkopen. Vandaag is ook een mail binnengekomen van de bewoners met een aantal vragen en ik vraag de toezegging dat zij volgende week antwoord krijgen, want er heerst veel onrust en het zet echt het vertrouwen in de dialoog op het spel.

De interim-periode blijft ons zorg geven. Partners in het Brabantberaad hebben een akkoord. Wij zouden willen dat het mogelijk is het proces te versnellen. Ik hoef niet te herhalen wat we daarstraks al in het debat hebben gezegd. Het gaat niet om een bouwstop en niet om een nieuw voorbereidingsbesluit want we willen de goede ontwikkelingen zeker door laten gaan, maar we dienen samen met D66 een motie daarvoor in. Ik laat het verder aan collega Klitsie over deze verder toe te lichten.

Ook wil ik nog aandacht vragen voor handhaving van de Verordening ruimte en de BZV-eisen. Daar heeft onze fractie toch wel zorgen over als het straks allemaal gaat werken. Wij kunnen er wel prima mee leven als het allemaal wordt geagendeerd in de commissie tussen nu en de zomer. De griffie luistert mee, dus het lijkt mij prima geregeld.

Tenslotte de moties. Motie M11 over het antibioticavrij produceren van vlees is opnieuw ingediend, nu mede door de VVD. Ik moest echt even naar de tekst kijken om te zien wat wordt bedoeld. Ik begrijp dat wij de eisen niet stellen en dat is helder. Er staat nu dat het college in ieder geval wordt gevraagd via de BZV en die besprekingen te stimuleren dat er stappen worden gezet naar antibioticavrij produceren van vlees.

Motie M12 betreft het ondersteunen van de bewoners. Ik heb goed begrepen van de gedeputeerde dat dat al gebeurt. De motie kan daarom wat mij betreft worden ingetrokken. Wij zullen zeker volgen hoe bewoners in de maatschappelijke dialoog toegang krijgen tot professionele ondersteuning om daarmee een gelijkwaardiger positie te krijgen ten opzichte van de anderen.

Motie M13 gaat over de afstand tussen woningen en bedrijven, ook rekening houdend met de verschillende bedrijven. Wij handhaven die motie. Wij vinden dat het absoluut in het koffertje hoort dat wordt ontwikkeld voor de gemeenten.

De gedeputeerde noemde motie M14 over het aanvragen bij het Rijk en het ondersteunen van de bewegingen naar het Rijk overbodig. Ik handhaaf de motie omdat in Den Haag toch ook vaak blijkt dat het belangrijk is dat u met een mandaat vanuit de Staten werkt. Hoe breder en krachtiger, hoe gemakkelijker het u daar vergaat.

De **voorzitter**: In motie M11 is het verzoek als volgt gewijzigd:

verzoeken GS om:

- *in de vervolgversies via BZV te stimuleren zo snel als mogelijk uiteindelijk zo veel als mogelijk antibioticavrije productie van vlees in Noord-Brabant te krijgen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt nu ook medeontekend door het lid Verhees van de fractie van de VVD. Zij krijgt nr. M11a.

Door het lid mevrouw Knoet-Michels wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend Statenvoorstel 03/14 inzake Verordening ruimte 2014 en de memorie van antwoord 02/14 en 03/14D, overwegende dat:

- de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) van toepassing gaat zijn op uitbreidingen van veehouderijbedrijven, de maatlat deels is verwerkt in de Verordening ruimte 2014 en dat daarmee een eerste stap vooruit is gezet naar meer zorgvuldige veehouderij door maatregelen op bedrijfsniveau;*
- op donderdag 23 januari 2014 door de partners in het Brabantberaad afspraken zijn gemaakt om overbelaste c.q. urgentiegebieden aan te gaan wijzen en plannen van aanpak per gebied vast te gaan stellen,*

constaterende dat:

- nog onvoldoende duidelijk is hoe in de periode tussen het loslaten van het Voorbereidingsbesluit en het vaststellen van plannen voor de urgentiegebieden ("interimperiode") daadwerkelijk voorkomen wordt dat overbelasting in bepaalde gebieden doorzet,*

dragen GS op:

- gedurende de "interimperiode" geen grond van de provincie te verkopen waarop een agrarische bestemming veehouderij staat in gebieden waarvan redelijkerwijs verwacht mag worden dat ze straks als urgentiegebied worden aangewezen,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nummer M19.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. Er is één onderwerp waarop ik nog even uitgebreider terug wil komen. Het zal u wellicht niet verbazen; het is het Hof van Cranendonck. Voor een proactieve aanwijzing vindt conform de wet- en regelgeving inspraak plaats, zoals geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. Maar een besluit voor de proactieve aanwijzing voor het Hof van Cranendonck is nooit genomen en er heeft dus ook nooit inspraak plaatsgevonden. Door nu pas in de definitieve Verordening ruimte het Hof van Cranendonck op te nemen als een integratiezone stad-platteland, is er wederom geen inspraak mogelijk. De gedeputeerde heeft hier geen onwaarheden verteld, maar hij is wel een expert in prachtige afleidingsmanoeuvres. Kortom, wij zijn nog steeds niet blij met de gang van zaken in dit proces. Wij blijven daarom gewoon het amendement van GroenLinks mede indienen om het besluit rond het Hof van Cranendonck vandaag niet te nemen.

Wij willen ons amendement A36 aanhouden, met dank voor de complimenten van de heer Pauli. Er staat echter ook een stukje in het amendement waarmee wij zeggen dat het uitgewerkte stukje over mestverwerking niet op die plek in de Structuurvisie hoort te staan. De Partij voor de Dieren heeft reeds een amendement A17 ingediend om dat stukje eruit te halen. Ik zou de Partij voor de Dieren willen vragen de toelichting daarin

aan te passen en simpelweg te schrijven dat het stukje in passage 3.8 niet thuishoort op die plek in de Structuurvisie. Dan zouden wij het amendement in die aangepaste vorm graag mede willen indienen.

Door de spreekijdregeling ben ik in eerste termijn niet toegekomen aan het maken van complimenten voor iedereen die zo hard heeft gewerkt om alle stukken die vandaag voorliggen, klaar te krijgen, mensen zowel in het veld als hier in de toren die vaak onder behoorlijke tijdsdruk onderhandelingen moesten voeren. Het heeft in ieder geval opgeleverd dat we vandaag een stap in de goede richting maken. Hopelijk werkt het allemaal uit zoals we met elkaar hebben gehoopt.

De **voorzitter**: Amendement A36 is aangehouden en maakt derhalve geen onderdeel meer uit van de beraadslaging.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter. Zo terugkijkend is het toch wel een heel bijzonder proces dat we de afgelopen maanden en vandaag hebben doorlopen. Vanaf het Ruwenberg-akkoord tot nu toe zijn heel veel thema's de revue gepasseerd en eigenlijk blijven er nog maar een paar over die politiek relevant zijn. De rest is al geland, geaccepteerd en opgenomen in de stukken. Zo hebben we een heel proces met elkaar doorlopen.

Ik stel vast dat de gedeputeerde op een aantal door mij ingebrachte punten vandaag toezeggingen heeft gedaan. Ik noem onder andere die rond het koersdocument, hoe we dat willen bereiken en hoe we het goed monitoren, handhaving stilzitters, de monitoring van de BZV en de steun aan de gemeenten wat ik een heel positieve zaak vind.

Wat voor mij resteert is de aanpak van de urgentiegebieden en de versnellingsopgave. Ik heb er daarstraks al heel veel over gezegd. De argumentatie van mijn fractie samen met die van de PvdA is dat wij een versnellingsopgave willen. Wij willen nadrukkelijk geen bouwstop. Wij willen juist dat de bedrijven in die urgente gebieden een goede ontwikkeling doormaken en gaan werken met een salderingsmethode die anders pas in september wordt uitgevoerd. Wij willen het dus echt versnellen. Het akkoord dat is bereikt in het Brabantberaad is voor ons heilig. Wij willen dat akkoord absoluut niet aantasten maar alleen versnellen in de uitvoering. Waar wij als provincie daartoe een stapje kunnen zetten, roep ik het college op dat stapje te zetten.

Aan de communicatie in en extern zullen wij in de nazorg nog heel veel aandacht moeten besteden. Het zal heel specifiek gericht op doelgroepen moeten zijn. Ik noem boeren, adviesbureaus, gemeenten maar ook burgers in de gemeenten want ook die worden hierdoor geraakt. Ook moeten we de samenhang der dingen goed uitleggen. Ik roep het college dus op de communicatie echt goed ter hand te nemen, want daar staat of valt het mee om het vertrouwen in dit proces terug te krijgen.

Ik onderstreep de door Anne-Marie uitgesproken complimenten. Binnen en buiten is er ontzettend hard gewerkt. Het is de eerste stap in het proces dat hierna nog doorgaat. 2020 is nog ver weg en er zijn nog vele stappen te nemen. De urgentiegebieden zijn op dit moment voor mij het enige wat actueel is. Graag daar nog een antwoord op.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Klitsie en mw. Knoet-Michels wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte 2014 en de Structuurvisie ruimte,

overwegende dat:

- *gemeenten de verantwoordelijkheid krijgen om urgentiegebieden en impactgebieden te bepalen op basis van de criteria geur, fijnstof en beleving inwoners;*
- *gemeenten na vaststelling van de Verordening ruimte tijd nodig hebben om deze gebieden te selecteren;*
- *er reeds informatie aanwezig is bij de provincie waar de potentiële urgentiegebieden zich bevinden;*
- *het ongewenst is dat in overbelaste gebieden een uitbreiding van de veestapel nog mogelijk is in de komende maanden;*
- *in het Brabantberaad afspraken gemaakt zijn ten aanzien van de urgentiegebieden en impactgebieden (alleen ontwikkelen als er binnen het gebied gesaldeerd kan worden);*
- *de gedeputeerde heeft aangegeven als marktmeester op te treden totdat de urgentiegebieden zijn aangewezen, maar hier geen instrumenten voor heeft opgenomen in de Verordening ruimte,*

verzoeken het college van GS:

- *de overlastgebieden waarbinnen de potentiële urgentiegebieden en impactgebieden liggen voorlopig te begrenzen en deze aan te wijzen als urgentiegebied;*
- *deze motie om te zetten in een juridisch correcte tekst die ingepast wordt in de Vro 2014 voor publicatie in het Provinciaal Blad,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Toelichting:

De gemeenten hebben tijd nodig om de urgentiegebieden te bepalen. Om ongewenste ontwikkelingen in de tussentijd te voorkomen is het gewenst de gebieden nu te begrenzen op basis van de huidige kaarten. Op het moment dat de gemeente de urgentiegebieden bepaald heeft op basis van de drie criteria, kan deze provinciale begrenzing vervallen. Gemeenten die willen handelen in de geest van de verordening zijn in staat op korte termijn de begrenzing aan te passen naar de daadwerkelijke urgentiegebieden en impactgebieden. Door samenspraak met de mensen en bedrijven uit de urgentie- en impactgebieden wordt tevens gestart met het gebiedsproces en de gewenste dialoog in het gebied. Wij gaan ervan uit dat binnen de door de provincie voorlopig begrensde urgentiegebieden gewerkt wordt conform de afspraken van het Brabant beraad. Gemeenten die voortvarend de urgentiegebieden begrenzen, hebben geen last van deze provinciale begrenzing. Hiermee stimuleren we de gemeenten tot snelheid in het proces.

Deze motie maakt deel uit van de beraadslaging en krijgt nummer M18.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter. Ik onderstreep de woorden van mevrouw Spierings over Cranendonck natuurlijk volledig. Ik hoop dat dit geholpen heeft om meer bijval te krijgen voor ons amendement. Ik dank de gedeputeerde voor zijn ondersteuning van de glas-glas-regeling. Tegen mijn motie daarover heeft hij geen bezwaar en ik hoop dat de motie door de Staten wordt gesteund.

Het amendement over solitair glas was niet volgens afspraak. Waarom heb ik dit amendement ingediend en vind ik het zo belangrijk dat het erdoor komt? Ik ben namelijk wel van mening dat er sprake is van een beleidswijziging. De gedeputeerde zegt steeds dat het dat niet is. Ik wil kort twee citaten geven. In november 2012 hebben we een notitie gekregen over de glastuinbouw en de solitaire bedrijven. Daarin staat het volgende

voorstel: "Wij stellen voor om bij de komende herziening van de Verordening ruimte een standstill voor solitaire glastuinbouw bedrijven in te voeren." Dat was in 2012. In 2013 lees ik in het stuk over solitaire glastuinbouw na het onderzoek: "Wij willen voorwaarden formuleren zodat bedrijven toestemming kunnen krijgen om uitbreiding tot maximaal 3 ha netto glas te realiseren zodat het kan worden meegenomen in de Verordening ruimte." Dit is tegengesteld beleid. Volgens mij is hier echt sprake van een beleidswijziging. In mijn amendement pleit ik ervoor dit nog eens goed in de commissie te bespreken en het voorlopig niet in de Verordening ruimte op te nemen, vooral ook omdat er nog een monitoring aankomt in 2014 zoals ons is toegezegd in het historisch overzicht. Waarom dan nu de verordening op dat punt wijzigen? We hebben het in de commissie niet goed doorgesproken. Misschien brengt dit de gedeputeerde tot inzicht.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! We hebben de dinerpauze goed gebruikt om in ieder geval een onzorgvuldigheid recht te zetten omdat amendement A11 op een verkeerd artikel was gebaseerd. Dat is hersteld en ik denk dat we nu een goed amendement hebben met betrekking tot de afstand.

We hebben nu alle beraadslagingen gehoord en misschien mag ik iets van de publieke tribune herhalen, want de gedeputeerde haalde af en toe citaten aan van mensen die hem iets hebben verteld over hoe het in het veld gaat. De mensen op de publieke tribune die ik heb gesproken en die weg zijn gegaan, waren eigenlijk een beetje teleurgesteld. Zij vonden dat wij redelijk technocratisch bezig waren en dat zij niet echt zagen dat voor het landelijk gebied, voor de veehouderij en met name voor de leefbaarheid van die mensen iets wordt gedaan. Dat konden zij hieruit niet destilleren. Dan denk ik dat wij als politici, waar ik er één van den, niet duidelijk zijn in wat wij willen bereiken en, nog belangrijker, dat wij ook in het beleid niet goed verankeren wat wij willen bereiken. Dat wil ik in ieder geval meegeven. Nogmaals, wij willen graag meedenken in oplossingen en wij zien in de Verordening ruimte echt een instrument waarmee wij een aantal stappen kunnen doen. We zien ook een aantal gemiste kansen. In de beantwoording van de gedeputeerde, met name in zijn adviezen over de amendementen, wordt heel snel gezegd dat het niet kan of dat hij het niet wil of dat het niet is afgesproken in het Brabantberaad en weet ik al niet meer. Ik merk heel weinig welwillendheid om de Verordening ruimte echt te gebruiken als een beperking voor de veehouderij. We gaan nu echt terugvallen op de BZV waarvan we inderdaad nog niet weten wat die gaat doen. Dat vind ik echt heel erg jammer. We zullen zoveel mogelijk amendementen handhaven omdat we toch vinden dat een aantal dingen moet worden geregeld.

De gedeputeerde geeft aan dat dierenwelzijn niet in de ruimtelijke ordening past. Dan zou volksgezondheid die er wel in staat, er ook niet in passen. Als volksgezondheid daarin staat waarom kunnen we dan geen afstandsnormen hanteren? Als je consequent bent wordt die definitie heel nauw beperkt tot ruimtelijke ordening maar er staan ook dingen in die gelden maar die niet georiënteerd zijn op ruimtelijke ordening. Het is even lang als het breed is; wij gaan uiteindelijk zelf over onze verordening.

Waar ik mijn eerste termijn mee begon wil ik ook eindigen. De vraag moet niet zijn of we kunnen veranderen maar wel of we willen veranderen. Ik merk nog steeds dat er geen wil is om echt iets te veranderen en dat we terugvallen op, zoals de SP zegt, kijken naar de gemeentes en kijken naar de gedeputeerde en hopen dat afspraken worden nagekomen en dan komt het allemaal wel goed.

De **voorzitter**: Komt u tot een afronding.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik denk dat ik de burgers gelijk kan geven die zeggen dat zij hierin niet herkennen dat het goed komt. Als de amendementen niet worden aangenomen, herkennen wij er vooralsnog ook niet veel in.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik ken die rottrucjes wel van framing: zeggen dat iemand iets heeft gezegd terwijl die het helemaal niet heeft gezegd. Iedereen hier in dit huis – en daar durf ik een krat bier onder te verwedden – is van goede wil om echt naar de transitie naar een duurzame veehouderij te gaan. De enige die dat misschien niet is, is de Partij voor de Dieren want ze hebben nog geen enkele constructieve bijdrage geleverd aan echte, rationele concrete oplossingen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): U hoort de reacties en ik denk dat heel veel mensen het niet met u eens zijn. Wat wel heel veel mensen met mij eens zijn is dat de SP niet de ballen heeft om nu een keer door te zetten en nu een keer een aantal dingen in de verordening geregeld krijgen waar ze in de vorige periode heel hard om hebben gevraagd, zoals die minimale afstand. Dat stelt de mensen teleur en ik kan ze daar niet ongelijk in geven. Het stelt in ieder geval onze partij teleur dat we niet meer stappen hebben kunnen zetten. Ik heb u nota bene nog uitgenodigd eens samen te praten over wat we wel kunnen bereiken. Nogmaals, het gaat niet over allerlei juridische dingen die we niet kunnen maar om wat we wel willen en dat blijkt onvoldoende. Zo sta ik erin.

De **voorzitter**: Amendement A11 is in die zin gewijzigd dat het thans luidt:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, behandelend de Verordening ruimte Noord-Brabant 2014, besluiten dat:

- *aan artikel 6.3 veehouderijen en aan artikel 7.3 veehouderijen de volgende tekst wordt toegevoegd:*
5. Daar waar het gaat om varkens- en pluimveebedrijven die op een afstand van minder dan 1000 meter van elkaar zijn gevestigd, kan geen sprake zijn van uitbreidingen in verband met risico's voor de volksgezondheid zoals zoönosen."

Toelichting:

In (mega)stallen hopen zich voor mensen schadelijke ziektekiemen op. Instituten als het RIVM (milieuhygiëne) en de Voedsel- en Warenautoriteit adviseren deze stallen tenminste één tot twee kilometer van elkaar te scheiden om het risico op verspreiding van dierziekten en het ontstaan van zoönosen zo klein mogelijk te houden.

Door de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels in door de provincie aangewezen overbelaste gebieden, kan de provincie waar nodig zelf maatwerk leveren in een gebiedsgerichte aanpak.

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nummer A11a.

Door de leden Van der Wel, mw. Kardol, Mondriaan, Kap, P. Smeulders, mw. Knoet-Michels en mw. Spierings wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 7 februari 2014
overwegende:*

- de beraadslagingen van de commissie Transitie Stad en Platteland d.d. 4 oktober 2013 tijdens de beeldvormingsbijeenkomst met betrekking tot mestverwerking in Brabant,*
- de beraadslagingen van de Statenvergadering van 15 november 2013,*
- de motie Mestvergisters, ingediend op 15 november 2013,*

spreken uit dat:

- (co)financiering voor mestvergisters niet past in het provinciaal beleid en dat zij vinden dat beleidsstukken hierop moeten worden aangepast, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M21.

Dan is het woord nu aan de heer Kap. Ik ga ervan uit dat de kwestie met de kaart intussen opgelost is.

De heer **Kap** (OSN): Dat wacht ik met spanning af, voorzitter.

In eerste termijn ben ik niet aan alles toegekomen wat ik had willen zeggen. Ik zal dat niet nu gaan doen, maar een ding haal ik er wel uit en dat gaat over de BZV. Vanwege het inhoudelijke deel van de BZV, vinden wij dat het eigenlijk aan PS is om althans een deel daarvan vast te stellen, want ondanks het feit dat er inderdaad een aantal technische zaken in de BZV zit, vinden wij het niet juist dat GS de hele BZV vaststellen.

De in ons amendement A27 geconstateerde verkeerde vernummering is begin deze ochtend door GS hersteld. Dat betekent dat wij amendement A27 intrekken.

De **voorzitter**: Amendement A27 wordt ingetrokken en maakt derhalve geen onderwerp meer uit van beraadslaging.

De heer **Kap** (OSN): Naar aanleiding van de opmerkingen van de gedeputeerde over amendement A28 hebben wij het gewijzigd. Ik heb dat gewijzigde amendement inmiddels aan de voorzitter doen toekomen. Ik hoop daarmee een probleem te hebben opgelost.

De **voorzitter**: Amendement A28 is gewijzigd. Bij de constatering vervalt het gestelde achter het tweede gedachtestreepje en de zin achter "besluiten om:" luidt thans:

*"- de aanhef van artikel 6:13 lid 1 en 7:15 lid 1 als volgt te wijzigen:
De zinsnede 'a, h, i en j' wordt vervangen door de zinsnede 'a, g en i'."*

Dit gewijzigde amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A28a.

De heer **Kap** (OSN): Dan de Hollandse Waterlinie. Ik heb op iBabs gekeken. Daar stond het blijkbaar niet goed vermeld. Ik heb ook even gekeken op onze site. Ook daar stond het niet goed vermeld. Bij de ruimtelijke plannen staat het goed op de beginpagina, maar als je doorklikt naar de illustratie cultuurhistorie staat het niet goed. Ik ben bereid om dit amendement in te trekken, mits gedeputeerde De Boer kan aangeven dat een en ander 100% goed wordt aangegeven, zowel in de ruimtelijke plannen als op onze website. Ik neem aan dat dit verder geen punt is.

Amendement A30 betreft de wijziging van het landelijk gebied. Ik vind het erg spijtig wat de heer De Boer daarover verteld heeft. Ik zie voorlopig geen redenen om dit amendement in te trekken. Ik verwijs toch nog even naar artikel 6:18 omdat ik getriggerd werd door zijn betoog daarover. In artikel 6:18 lid 1b staat: "door een ruimtelijke ontwikkeling het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de groenblauwe mantel kennelijk niet langer zinvol is." Dat is een van de redenen voor wijziging. Nogmaals, het zou heel logisch zijn om die groenblauwe mantel dan te devalueren naar gemengd landelijk gebied.

Amendement A31 over de zorgvuldige dialoog glastuinbouw handhaaf ik ook.

Amendement A32 over de mestverwerking heb ik inmiddels aangepast. Ook daar heb ik met verbazing geluisterd naar het commentaar van de gedeputeerde. Hij zei dat mestverwerking binnen het eigen bedrijf geregeld is binnen de definitie van een agrarisch bedrijf. Maar dit zelfde artikel staat verderop in de Verordening ruimte op dezelfde manier. Dat is dus vrij inconsistent en onzorgvuldig. Pragmatisch als ik ben, heb ik dat stukje weggelaten. Wat overblijft is dat wij mestbewerking in de groenblauwe mantel niet wensen en dat expliciet vermeld willen zien.

De **voorzitter**: Amendement A32 is als volgt gewijzigd. De overweging luidt thans:

"overwegende dat:

- *het vanuit rechtszekerheid voor burgers en ondernemers expliciet helder moet zijn dat vestiging en uitbreiding van mestbewerking binnen de groenblauwe mantel uitgesloten is;"*

Dit gewijzigde amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A32a.

De heer **Kap** (OSN): Wij moeten het verhaal van de teeltondersteunende kassen niet moeilijker maken dan het is. In de toelichting is een ander verhaal opgeschreven dan in de regels. Ik ga ervan uit dat de regels leidend zijn. In dat geval vraag ik het college om de toelichting consistent te maken met de regels.

De **voorzitter**: Ik schat in dat er een kwartiertje schorsing nodig is om de termijn van de zijde van het college voor te bereiden. Ik zie dat dit het geval is.

De vergadering wordt van 20.10 uur tot 20.25 uur geschorst

De **voorzitter**: Aan de orde is de tweede termijn van de zijde van het college. Ik geef allereerst het woord aan gedeputeerde Pauli.

De heer **Pauli** (GS;VVD) Voorzitter. Dank u wel. Er liggen nog twee moties die betrekking hebben op mijn portefeuille: motie M2a en motie M21.

Ik begin met motie M2a. Waarschijnlijk dacht u, mijnheer Van Agtmaal, nieuwe ronde, nieuwe kansen. Ik wil u toch iets voorhouden. Ik weet dat u billijkheid zeer hoog in het vaandel hebt staan. U weet dat slechts tien weken geleden op 25 november het college na onderzoek en advies de uitgangspunten heeft vastgesteld voor het detailhandelbeleid. U vindt in uw digitale bak wie wij geraadpleegd hebben. De notities hebben wij in beide commissies besproken. En wij zijn volop bezig met de uitvoering van dat beleid.

Ik heb u ook verteld dat het beleid in ontwikkeling is. De oplossing die u vraagt, is er nog niet, maar samen met het ministerie, andere provincies en de branchevereniging zijn wij drifftig bezig te kijken welke maatregelen er verder getroffen kunnen worden. Uitgangspunt van ons beleid is dat wij het samen met gemeenten, regio's, kennisinstellingen en marktpartijen doen. Dat is typerend voor Brabant. Wij doen dat dus samen en daarbij past de term "de regie" niet bij.

Wat in de motie wordt gevraagd -- geen meter erbij, geen extra ruimte, meer concentratie, meer duurzame verstedelijking, et cetera -- staat allemaal in die notitie. De notitie is minder dan tien weken geleden vastgesteld. Daarna waren er ook nog de feestdagen. Wat moet ik doen met een motie die tien weken na de vaststelling eigenlijk vraagt wat er al gebeurt? Het college kan niet anders doen dan deze motie ontraden. Als wij erin mee zouden gaan, vrees ik dat wij de komende maanden veel van soortgelijke moties krijgen over allerlei onderwerpen.

Motie M21 betreft eigenlijk een soortgelijke situatie. De Staten hebben een half jaar geleden de kaders vastgesteld en daarmee GS op pad gestuurd voor de oprichting van het Energiefonds. Vanaf deze kathedraal hebben wij uitgebreid met de Staten gesproken op welke manier zij kunnen evalueren en bijstellen. Dat is voor het eerst na twee jaar. In de overeenkomst van het Energiefonds ligt vast dat er een mogelijkheid is voor cofinanciering van de mestvergisters. Dat hebben wij hier in deze ruimte goed met elkaar besproken. De Staten hebben de spelregels bepaald en vastgesteld. Ik vind dat wij ons daaraan moeten houden. In de overeenkomst met de BOM (Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij) ligt vast dat wij over twee jaar evalueren conform het besluit van de Staten. Dan moeten wij terwijl het fonds amper in werking is getreden, niet al met bijstellingen komen. Ook deze motie wordt ontraden.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De gedeputeerde geeft aan dat men nog nauwelijks begonnen is met het fonds. Er is dus niets verloren. Bovendien kan er sprake zijn van hernieuwde inzichten, ook hebben verschillende partijen toen gezegd dat zij op dat moment niet konden beslissen over wel of niet financieren van vergisters omdat het ruimtelijk beleid nog niet bekend dan wel nog niet vastgesteld was. Dat waren allemaal voorwaarden die van belang zijn. Nu wordt de Verordening ruimte vastgesteld. Bijna alle partijen willen niet meebetalen aan mestvergistings- en mestbewerkingsinstallaties. Zij vinden dat iets voor de markt. Toch scheppen wij via het Energiefonds de mogelijkheid om daaraan mee te betalen en dus mede-eigenaar te worden. Ik vind dat een onverstandige keuze en ook een verkeerd signaal in de discussie die wij nu voeren. Volgens mij is het een zwaarwegend belang voor de Staten om te zeggen dat zij daar toch vanaf zien.

Gedeputeerde **Pauli** (GS;VVD): De heer Van der Wel haalt nu een aantal zaken volstrekt door elkaar. Op de eerste plaats worden wij geen eigenaar. Het Energiefonds financiert voor en niet anders dan dat. Op de tweede plaats moeten wij ook een bestuurscultuur uitstralen van "een man een man, een woord een woord". Ik heb de vorige keer namens het college heel nadrukkelijk uitgelegd waarom het zo belangrijk is dat de fondsen iedere keer voor twee jaar de tijd krijgen om hun beleid te ontwikkelen en waar te maken. Zij worden bikkelhard afgerekend en ter verantwoording geroepen op het gerealiseerde rendement. U hebt toen ten volle de mogelijkheid gehad om over vergisters te praten. Die discussie is ook gevoerd. De meerderheid vond dat die mogelijkheid toch open moest

blijven ten aanzien van het Energiefonds. Dat hebben wij vastgelegd met de BOM en zo voeren wij het uit. Over twee jaar vindt de evaluatie plaats. Daarom ontraden wij deze motie.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik begrijp wat de gedeputeerde zegt. Ik heb niet gesproken over cofinanciering. De gedeputeerde van Ruimtelijke Ordening heeft daarover gesproken. Als je iets co-financiert, betekent dit dat je meebetaalt. Het is niet direct een lening, het is betalen. Wat dat betreft hebben wij dan een verantwoordelijkheid. De gedeputeerde zegt: "Een man een man, een woord een woord". Dat is prima, dat kan, maar dan nog vind ik dat wij als Provinciale Staten het recht zouden moeten hebben om iets te wijzigen. De gedeputeerde heeft gezegd dat er na twee jaar geëvalueerd wordt.

De **voorzitter**: Ik stop dit. De argumenten zijn nu echt gewisseld. Wij zijn in een fase van het debat waar het gaat om het precies afstemmen van wat wij nog tegen elkaar moeten zeggen. Het oordeel over dit amendement is uitgesproken. Ik hoor geen nieuwe dimensies meer in het debat.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Mag ik een dimensie toevoegen?

De **voorzitter**: Overtuig ons!

De heer **Van der Wel** (PvdD): De gedeputeerde suggereert volgens mij dat het Energiefonds wordt uitgewerkt op basis misschien van afspraken die al gemaakt zijn met partijen. Als dat niet zo is, is het geen probleem om daar onderuit te gaan. Hij zegt eigenlijk dat er partijen zijn die nu al op steun rekenen vanuit het Energiefonds.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik val nu inderdaad in herhaling. De Staten hebben de kaders vastgesteld. Een meerderheid heeft gezegd dat daar ook mestvergisters bij kunnen zitten. Dat beleid hebben wij besproken en uitgevoerd met de BOM. Dat ligt vast in een afspraak en in de statuten en reglementen voor het fonds. Dat kunnen de Staten over twee jaar evalueren. Dat hebben wij ook met de Staten afgesproken. Dat is het, niet meer en niet minder.

De **voorzitter**: Mocht het woord "financieren" tot misverstanden leiden, het kan ook investeren zijn.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik heb een iets andere invalshoek. Bij bezoeken aan mestvergistingsbedrijven en mestvergistingsinstallaties hebben wij stevast te horen gekregen dat mestvergisting niet mogelijk is zonder extra subsidie. Waarom zouden wij nu een activiteit co-financieren waar structureel overheidssteun bij moet? Waarom houden wij de mogelijkheid open om voor een onrendabele activiteit geld uit te trekken? Ik begrijp de logica daarvan niet.

De heer **Pauli** (GS;VVD): De redenering krijgt u niet van mij, mijnheer Van Hattem. De mensen van de BOM moeten een met uw Staten afgesproken rendement realiseren. De BOM heeft de theoretische mogelijkheid -- of zij het in de praktijk toepast, weet ik niet -- om ervoor te kiezen om dat te doen door middel van mestvergisters. Die keuze is niet

aan ons, die keuze is aan investeringsmanager. Die ruimte hebben wij hem gezamenlijk gegeven met het desbetreffende besluit dat wij hier genomen hebben.

De heer **Van Hattem** (PVV): Wij moeten wel op een verantwoorde manier met belastinggeld omgaan. Ik vind het te gemakkelijk om dit door te schuiven naar de BOM. Wij zijn uiteindelijk ook beleidsbepaler voor de BOM. Wij sturen die organisatie aan, wij zitten daar in de raad van commissarissen, et cetera. Ik vind het te gemakkelijk als de gedeputeerde zegt dat de provincie daar op afstand staat en helemaal geen invloed heeft.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Die kans hebt u gekregen en gegrepen. De uitgangspunten liggen vast in de overeenkomst met de BOM.

De **voorzitter**: De argumenten zijn nu wel gewisseld. Ik stel voor dat gedeputeerde De Boer de tweede termijn van de zijde van het college vervolgt.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter. Is het correct dat ik zo-even nog een amendement A17a heb ontvangen?

De **voorzitter**: Ja, de Partij voor de Dieren heeft een gewijzigde versie van amendement A17 ingediend. Het amendement wordt nu mede-ingediend door het lid mw. Spierings van de fractie van D66 en de toelichting luidt thans:

"Deze passage hoort niet thuis in de passage over duurzame energie."

Dit gewijzigde amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A17a. Het zou fijn zijn als u dat in uw beoordeling kunt meenemen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik wil nog kort reageren naar aanleiding van de diverse bijdragen. De VVD sprak over de TOV's en ik herhaal mijn toezegging dat ik bereid ben om bij knelpunten in de TOV's maatwerk te leveren.

Ik kom zo meteen graag terug op de moties en amendementen die het CDA heeft gewijzigd.

Mevrouw Slegers van de SP vraagt in hoeverre de GGD en hun activiteiten met het oog op de goede ervaringen die zijn opgedaan in drie gemeenten, ingepast kunnen worden in de BZV.

Wij hebben een tussenstap gemaakt, mevrouw Slegers, wij hebben een plan van aanpak laten opstellen door de ZLTO, de GGD, het GMV (Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid) en de Provinciale Raad Gezondheid. Dat plan beschrijft een route om te komen tot een lijst van prioritaire maatregelen voor de humane gezondheid die opgenomen kunnen worden in kwaliteitssystemen. U herkent bijna de zin van Marit Paas. Een begeleidingsgroep van GGD, ZLTO, de Provinciale Raad Gezondheid en de provincie gaat dat plan van aanpak uitvoeren. Dat project loopt een half jaar en zou daarmee perfect passen in wat wij daarstraks de interimperiode genoemd hebben. Wij kunnen dat dan koppelen aan versie 1.1 of 2.0 van de BZV. Dan haken die dingen ook mooi in elkaar. Wij leren van wat er in drie gemeenten gebeurd is. Die kennis en

ervaringen worden meegenomen in het plan van aanpak dat nu al in werking wordt gezet. De gezondheid krijgt op die manier de extra aandacht die zij verdient.

De PVV heeft nogmaals verwezen naar amendement A5 en naar de Verordening ruimte en vraagt in hoeverre dat de provincie stimuleert. Ik heb naar aanleiding van amendement A5 de heer Van Hattem duidelijk proberen te maken wat dat stimuleren betekent. Ik heb erop gewezen dat het Rijk bezig is met de Structuurvisie wind op land. Die wordt binnenkort door de Tweede Kamer vastgesteld. Daar zit dat beleid in. Dat heeft ertoe geleid dat de 12 provincies de opdracht hebben gekregen om die 6001 megawatt te plaatsen. Dat accommodeer je als het ware. Het verbeelden daarvan op de kaarten leidt ertoe dat de windontwikkelaars hun activiteiten kunnen gaan ontplooien. Het geheel moet uiteindelijk leiden tot de stimulans niet zozeer om windenergie te bevorderen maar wel om op die plekken de activiteiten te ontplooien die door het Rijk zijn opgelegd. Dat bedoelde ik in eerste termijn met "stimulans".

Hetzelfde geldt voor motie M5. Wij hebben een antwoord gegeven op een inspraakreactie. Het gaat in dit geval om Oost-Brabant. Wij constateren dat de opgave groot is en dat wij daarover met elkaar het gesprek willen aangaan zonder alvast een wissel te trekken op een toekomstige uitkomst. Als je reëel bent en kijkt naar mogelijkheden in de provincie, moet je met delen van de provincie het gesprek aangaan en kijken welke mogelijkheden en onmogelijkheden er zijn en welke initiatieven er mogelijk zijn. De heer Van Hattem constateert in zijn motie dat Oost-Brabant ongeschikt is voor windenergie in verband met relatieve windluwheid, et cetera. Ik heb in de reactie op de inspraak niet meer gezegd dan dat wij in het kader van de transitie van energie gesprekken gaan organiseren en gaan kijken hoe men erover denkt. Dat is een democratisch proces. Ik wil aan de voorkant met partijen over een en ander spreken in plaats van aan de achterkant iets te moeten doen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Wat is dan de boodschap van de gedeputeerde voor de burgers van Oost-Brabant die zich zorgen maken dat er misschien een windmolenpark in hun achtertuin komt. Wij krijgen verschillende signalen. In 2005 bijvoorbeeld zijn er op basis van het toenmalige ruimtelijke beleid al potentiële locaties aangewezen o.a. in Reusel. Daar vinden nu al activiteiten plaats. In Westerhoven maken de bewoners zich nog steeds zorgen over wat er destijds is aangewezen. Ik wil voor die burgers weten of zij zich zorgen moeten maken dat er door GS initiatieven worden genomen zodat er in gesprekken mogelijkheden kunnen ontstaan voor het ontwikkelen van windmolenparken in Oost-Brabant. Kan ik die zorg bij hen wegnemen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat zou makkelijk zijn, mijnheer Van Hattem. Als het antwoord "ja" of "nee" zou zijn, hoef ik het gesprek niet meer aan te gaan. Wij gaan bijvoorbeeld met een gemeentebestuur in gesprek en kijken wat zijn plannen zijn. Hoe ziet zijn structuurvisie eruit? Welke ideeën heeft het gemeentebestuur daarover? Ik ga binnenkort bij een aantal gemeenten op bezoek. Die vragen zou ik in de mainstream kunnen meenemen. Je kunt inventariseren hoe gemeenten er zelf over denken. Zij hebben primair het contact met hun burgers. Als je een en ander geïnventariseerd hebt kun je een vervolgesprek aangaan. Het antwoord kan echter niet zijn: "U, burgers kunt rustig gaan slapen want er komt geen windmolen park" of "U moet nu echt ongerust worden want de provincie heeft iets gepland", want beide uitspraken zijn incorrect.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik neem als voorbeeld de gemeente Bergeijk. Die zegt nu wel plannen te hebben voor windenergie maar dat het niet mag van de provincie en dat men gaat kijken of er in Lommel in België windmolens neergezet kunnen worden om aan haar doelstelling, die ik overigens belachelijk vind, te kunnen voldoen. De bewoners zijn opgelucht want die denken dat zij in heel de gemeente Bergeijk niet met windmolens worden opgescheept. Nu gaat de provincie echter toch weer gesprekken aan om te kijken of er misschien toch weer iets mogelijk is. Er ontstaan nu wel degelijk zorgen in het gebied vanwege deze reactie op de inspraak. Ik vind het een zorgelijke ontwikkeling.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hattem, u zult het moeten doen met het antwoord van de gedeputeerde. Ik denk eerlijk gezegd dat het debat gevoerd is. Ik weet niet of de gedeputeerde de behoefte heeft om hierover nog verder te spreken. Ik geloof het niet.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik heb een korte vraag. De opgave is minimaal 134 windmolens neer te zetten. Past dat überhaupt wel in het huidige zoekgebied?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ja.

De **voorzitter**: De argumenten lijken nu echt gewisseld. In uw aller belang let ik ook een beetje op de tijd.

De heer **De Boer** (GS;VVD): De PVV heeft ook een vraag gesteld over de weidegang. Ja, die zit in de certificaten. De certificaten zijn o.a. van Friesland Campina. Weidegang is een van de onderdelen om de melk daar te kunnen afzetten.

Mevrouw Kardol en de heer Kap hebben nogmaals gesproken over het proces van de BZV. Toen wij met de BZV bezig waren, hebben wij ruimschoots aangekondigd dat het een uitvoeringszaak is van het college. Wij hebben de Staten steeds geïnformeerd, wij hebben laten zien waarmee wij bezig zijn, wij hebben daarover vier presentaties gehouden in de TSP. Wij komen nu in de situatie waarin wij de laatste twee schakels met elkaar moeten verbinden en daarover afspraken maken. Daarna stelt het college de BZV vast en die komt vervolgens weer terug in de TSP om het uiteindelijk product te laten zien en hoe wij met elkaar daarmee overweg kunnen en hoe een en ander geborgd wordt. Ik heb daar in mijn eerste termijn al over gesproken.

Als u graag wilt weten, mevrouw Kardol, of wij in dit specifieke geval afspraken maken met externen, heb ik geen enkel bezwaar om u te vertellen met wie ik zaken wil doen. U zult daar dan ongetwijfeld iets van vinden!

Mevrouw **Kardol** (PVV): Mijn vraag was niet hoe de weidegang geborgd was. In de stukken staat dat het in versie 1.1 wordt meegenomen. Mijn verzoek was om het al in versie 1.0 mee te nemen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb net aangegeven dat je het nog explicieter kunt maken. De vraag is of je het op die manier in versie 1.1 kunt borgen. Daarover gaan wij met de partijen in overleg. De weidegang is nu al geborgd door het certificaat van Friesland Campina. De melkveehouderij moet zich daaraan houden anders kan er geen melk afgeleverd worden.

De fractie van de Partij van de Arbeid heeft een vraag gesteld over Graspeel. Ik kom daarop nog terug in het kader van de motie. Ik heb inderdaad toegezegd dat er volgende week antwoord wordt gegeven en dat dit als cc naar de Staten komt.

Ik snap dat D66 nog vragen heeft over Hof van Cranendonck. Ik zou daarover nog twee opmerkingen willen maken. Inzake de procesgang: Provinciale Staten kunnen gewijzigde voorstellen vaststellen op basis van de zienswijzen. Als er zienswijzen binnenkomen, kunnen PS die altijd vaststellen. Als PS vandaag zouden besluiten het amendement over de afstanden aan te nemen, heeft daarover absoluut geen overleg plaatsgevonden met de ZLTO, gemeenten of met wie dan ook. PS hebben dat recht en daarom zitten de leden ook hier. Ik zeg nogmaals dat PS op basis van zienswijzen een aanpassing van de verordening kunnen vaststellen.

Ik ben het met mevrouw Klitsie eens dat communicatie uitermate belangrijk is. Wij hebben dat goed in onze oren geknoopt en zullen met onze interne medewerkers, mevrouw Kardol, proberen de expertise naar boven te krijgen om zo veel mogelijk te gaan sturen op een gerichte communicatie, o.a. met bewoners in de overbelaste gebieden zoals die in de verschillende stukken worden benoemd.

Bij de bespreking van motie M18 pak ik de urgentiegebieden graag even mee.

Ik moet mevrouw Brunklaus teleurstellen. Ik heb nog steeds niet het gevoel dat zij en ik op dit moment consensus bereiken over het door haar ingediende amendement.

De heer Van der Wel is het luisterend oor van de publieke tribune. Ik ben erg blij dat u het gehoord hebt, mijnheer Van der Wel, en het hier hebt verteld. Eigenlijk hebben die mensen een punt. Wij zijn vandaag ongelooflijk technocratisch bezig. Zij moeten er echter ook begrip voor hebben. Wij proberen in dit debat de provinciale regelgeving echt te verankeren met de verschillende regels in de Verordening op basis van de visie en met hulpinstrument de BZV. Dat is op dit moment echt technocratisch. Het gaat over getallen, over lijnen, over kaarten, et cetera. Aan de voorkant van dit proces hebben wij geprobeerd heel veel te investeren in partijen, mensen en bezorgde burgers. Ik heb hen vanochtend op het voorplein mogen ontmoeten. Ik zeg bij dezen toe dat ik na vandaag met dit redelijk technocratische proces doorga met het gesprek met die mensen en die partijen om het ingezette proces ook handen en voeten te geven. Dat kun je als bestuurder alleen maar doen door middel van een dialoog. De wethouders zullen dat doen, want in directe zin is dit hun verantwoordelijkheid. Maar het is ook mijn verantwoordelijkheid om namens u met hen in gesprek te gaan om te zien wat er nog verbeterd kan worden in de verschillende versies. Misschien moeten wij een regel uit de Verordening aanpassen als blijkt dat er in het veld iets unieks ontstaat. De mensen op de tribune zeggen volkomen terecht dat het hier vandaag redelijk technocratisch is. Ik denk, voorzitter, dat wij het proces goed hebben geborgd aan de voorkant. Het resultaat ligt vandaag op tafel en het proces gaat door.

Wat betekent het voor de mensen, voor de gemeenten en voor de bezorgde burgers die hier vanochtend op het plein stonden en vandaag hebben geluisterd? Ik wil daar twee dingen over zeggen. Ik heb het vandaag hier in eerste termijn niet genoemd maar wel boven op de 23ste verdieping. Ik zeg expliciet dat ik samen met de gemeenten wil proberen het marktmeesterschap in te vullen. Dat woord is hier gebruikt en dat geeft partijen het vertrouwen om die volgende stap te kunnen zetten. Dat ga ik met de gemeenten samen invullen. De moties haken daar mooi op aan.

Ten tweede ga ik voor de gemeenteraadsverkiezingen met een ambtelijke staf naar de ongeveer 15 gemeenten waar het prangend is. Ik zal daar overbrengen wat wij hier

vandaag hebben afgesproken. Ik ga met onze kaarten die u kent vanuit de rapporten van Arcadis: de kaarten met fijnstof, de kaarten over bevolkingsdichtheid et cetera, onder de arm daarheen. Ik leg die op de tafel van het college en vraag dan namens u: hoe gaan wij het nu doen? Wij proberen dat met elkaar uit te dokteren. Ik bied ondersteuning waar nodig: technische en inhoudelijke hulp. Na de verkiezingen zitten er wellicht nieuwe colleges en dan ga ik terug met dezelfde vraag. Hoe gaan wij verder en wat hebt u ondertussen al gedaan? Dat past volgens mij heel goed bij een van de moties. Ik kom daarop nog terug, want voor de orde van de vergadering lijkt het mij beter om die volgorde te behandelen, anders wordt het misschien redelijk chaotisch, ook voor de luisteraars.

Ik wil dit deel afsluiten met een opmerking tegen de heer Kap over de BZV. Ik heb uitgelegd hoe het proces zit, maar ook gezegd dat ik heel graag terugkom bij de Staten met de BZV, niet alleen vanuit de monitoring maar ook om te laten zien wat wij samen gemaakt hebben. Overigens voor de liefhebbers, in het dagblad Trouw van vandaag staat een fantastische infografic over de BZV.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Het was een prachtig betoog van de gedeputeerde. Ik wil hem heel graag op zijn blauwe ogen geloven. Het brengt mij wel op de link naar de burgers en naar de mensen die hier in de zaal zaten vandaag. Hoe kunt u aan de mensen in Boekel, Bernheze, St. Anthonis, Deurne. Someren, Gemert, Bakel ...

De **voorzitter**: Wij hebben het lijstje gezien.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Het zijn gemeenten met hoge uitstoot van geur, fijnstof en ammoniak. Gaat de gedeputeerde naar deze mensen toe om te zeggen: Wij hebben een jaar gewerkt en kijk eens wat er is bereikt? Als er niets tastbaars, ruikbaars of voelbaars is, geloven de mensen ons over een jaar niet.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat is volkomen juist. Mevrouw Klitsie heeft mij net gevraagd of ik de communicatie met deze mensen ga intensiveren. Ik heb met "ja" geantwoord. U weet dat ik al vaak in allerlei zalen in Oost-Brabant ben geweest om daar te spreken en mensen aan te horen als daaraan behoefte bestaat. Ik denk dat u mij vlak voor en vlak na de verkiezingen de tijd moet geven om met de collega's te gaan praten. Zij zijn in wezen als het ware de directe vertegenwoordigers van de bevolking. Ik ga niet buiten een college van B&W om met mensen praten. Ik vind dat wij hierin samen moeten optrekken. Als het college het op een bepaalde manier wil doen, kan de vraag zijn hoe dat gecommuniceerd wordt met zijn bezorgde inwoners. De heer Van der Wel kijkt mij zo verbaasd aan. Snapt u het, mijnheer Van der Wel?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik ben diep in gedachten. Ik zou het heel fijn vinden als tegen de burgers kon worden gezegd: in uw gemeente is het probleem structureel aangepakt, de uitstoot van fijnstof gaat omlaag. Ik verwijs naar motie M10.

De **voorzitter**: Ik vraag de gedeputeerde nu echt tot een afronding van zijn betoog te komen en met de kwalificaties van de deels herziene moties en amendementen zijn bijdrage te beëindigen, zodat wij de beraadslagingen kunnen afsluiten.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik begin met de amendementen. Amendement A2a van het CDA en de VVD gaat over fijnstof.

De laatste zin van het oorspronkelijke amendement A2 is weggestreept. De eerder gegeven argumentatie blijft nog steeds van toepassing. De marge van het RIVM is nog steeds valide en kan hier gebruikt worden. Derhalve ontraad ik dit amendement.

Met amendement A11a van de PvdD worden besluiten genomen over de afstandsmaten. Inhoudelijk liggen die afstandsmaten nog steeds op tafel. Feitelijk betekenen zij een bouwstop. Dat is in het kader van de verduurzaming nooit de bedoeling geweest. Dat zou betekenen dat vooruitstrevende ondernemers niet vooruit kunnen. Met een afstand van minder dan 1000 meter waarover in dit amendement wordt gesproken, wordt in feite een stop opgelegd. Dat hebben wij niet met elkaar afgesproken in de voorgaande sessies en ik doel dan vooral op de verschillende beraden. Ik moet dit amendement dan ook ontraden.

Amendement A28a van de OSN gaat over de Verordening ruimte en heeft betrekking op een vernummering. Het gewijzigde amendement is helemaal correct en derhalve heeft het college geen bezwaar tegen dit amendement.

De **voorzitter**: U hebt amendement A17a overgeslagen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Amendement A17a van de PvdD en D66: Mestbewerking en mestverwerking zijn niet duurzaam.

De toelichting is veranderd en luidt thans: "Deze passage hoort niet thuis in de passage over duurzame energie." De indieners willen deze passage nog steeds wegstrepen. Ik had al gezegd dat dit niet past in het geheel en derhalve ontraad ik amendement A17a.

Amendement A32a van de OSN gaat over mestbewerking. Ik vind ook dit gewijzigde amendement nog steeds overbodig en daarom ontraad ik het. De mestbewerking in categorie 3 of hoger is al uitgesloten. De uitbreiding van bestaande mestverwerkingscapaciteit is in artikel 6.1 geregeld.

Met amendement A39 wordt het college verzocht om in het Herzien Ontwerpbesluit 03/14F "in Brabant" te wijzigen in: "in Noord-Brabant". Het college heeft daar geen bezwaar tegen.

Het college heeft ook geen bezwaar tegen de gewijzigde motie M4a. Nogmaals, niet alleen staatssecretaris Dijkema en ik kunnen het Verbond van Den Bosch activeren. Er staan meer handtekeningen onder dan deze twee.

Motie M11a "Antibioticavrij geproduceerd vlees" is dusdanig geamendeerd dat het college geen bezwaar heeft tegen deze motie.

Motie M18 "Urgentiegebieden, versnellingsopgave" is uitermate sympathiek. Mag ik dat laatste woord even arresteren: versnellingsopgave. Dat heb ik uit het debat in eerste termijn als een van de kernbegrippen overgehouden. Versnelling, zo in ieder geval dat urgentiegebieden zo snel mogelijk worden aangewezen, zodat uiteindelijk daar de zekerheden juridisch en wetstechnisch geborgd worden. Dat is belangrijk voor de bewoners van die gebieden. Als ik motie M18 en motie M20 naast elkaar leg, zie ik dat een groot deel van motie M18 opgaat in motie M20. Motie M18 zou wat mij betreft ontraden moeten worden omdat met motie M20 die het college wil overnemen, geborgd wordt wat in eerste termijn zo nadrukkelijk is gezegd. De versnellingsopgave, het marktmeesterschap en de door mij toegezegde inspanningen voor en na de verkiezingen als dat nodig is, ik maak de agenda daar graag voor vrij. De belangen in onze provincie

zijn immers groot. Met onze inzet om met de gemeenten in gesprek te gaan en alle inspanningen te leveren zodat die versnelling tot stand komt in het marktmeesterschap dat wij samen proberen in te vullen, denk ik met u de maximale inspanning te kunnen leveren om te borgen wat de Brabantse samenleving van ons vraagt. Ik zou motie M18 willen ontraden.

Wij hebben geen bezwaar tegen motie M20.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik wil de gedeputeerde meegeven dat wij niet de vorm belangrijk vinden maar de versnellingsopgave. Het gaat erom dat wij snel die urgentiegebieden in kaart hebben zodat er daadwerkelijk actie komt. De toezegging van de gedeputeerde dat hij de gemeenten voor en na de verkiezingen zal bezoeken, neemt een deel van mijn zorgen weg. Ik vind het wel belangrijk dat wij aan de bewoners van die gebieden duidelijk maken dat die versnelling erin zit en dat zij ons en het college daarop kunnen aanspreken. Als Staten willen wij er kort op zitten. Ik stel voor dat de gedeputeerde de TSP iedere keer even mondeling rapporteert hoe het gaat en loopt. Het hoeft niet allemaal schriftelijk, maar wij moeten allemaal goed bij de les kunnen blijven. Als de gedeputeerde dat kan toezeggen, trek ik motie M18 in. Dat heb ik ook afgestemd met de Partij van de Arbeid.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat zeg ik u toe, mevrouw Klitsie.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik kan bevestigen dat mevrouw Klitsie dat inderdaad met ons heeft afgestemd. Ik wil vragen of de gedeputeerde dan ook een koffertje meeneemt van allerlei mogelijkheden die de gemeente ook in deze periode al heeft. Ik begrijp dat het ook mogelijk is dat een gemeente zelf kiest voor een aanhoudingsbesluit. Ik ga het niet technisch uitleggen, maar er zijn mogelijkheden voor een gemeente om ervoor te kiezen even geen vergunningen op te nemen en te wachten totdat zij de urgentiegebieden heeft aangewezen. Ik vraag gewoon of de gedeputeerde een koffertje meeneemt met dingen die wij al weten.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik denk niet dat ik het gemeentelijk instrumentarium in mijn koffertje moet stoppen. Als wij met een gemeente aan tafel zitten en over hun specifieke situatie spreken, moeten wij kijken wat haar urgentiegebieden zijn en wat wij daarmee gaan doen op basis van het kaartmateriaal dat ik meebreng. Al dat soort processen, maatregelen en ideeën zullen dan vanzelf over de tafel rollen. Ik neem mijn koffertje niet mee, want ik denk dat het koffertje van de gemeente al op tafel staat. Het is mij bekend dat mevrouw Knoet denkt dat dit mogelijk een instrument kan zijn, maar het is wel een instrument van de gemeenten.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Het gaat mij ook om de instrumenten van de gemeente. Als de gedeputeerde bij verschillende gemeenten komt, kan hij de best practices en dergelijke wellicht meenemen.

De **voorzitter**: Ik heb goed begrepen dat motie M18 na deze toezegging van de gedeputeerde wordt ingetrokken. Ik kijk u beiden aan en zie dat dit het geval is. Motie M18 is ingetrokken en maakt derhalve geen deel meer uit van de beraadslagingen.

De heer **Heijmans** (SP): Dat is voor mij reden om naast de vele complimenten die er al gegeven zijn, ook een compliment te maken aan D66 en de PvdA. Het leek alsof het twee concurrerende moties waren. Ik respecteer en waardeer het dat er op deze manier gehandeld wordt en dat er gekozen wordt voor het belang van Brabant in plaats van voor het per se willen binnenhalen van een eigen motie. Complimenten daarvoor!

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb nog twee moties liggen: motie M19 en motie M21. Bij motie M19 gaat het over geen grondverkoop door de provincie in de interimperiode. Het college ontraadt deze motie op grond van de volgende overwegingen. Ik heb al aangegeven dat ik de Graspeelvragen volgende week ga beantwoorden. Mevrouw Knoet heeft die koppeling gemaakt en ik herhaal nog even mijn toezegging.

De opdracht die in de motie aan GS gegeven wordt, kan niet zo stringent geïnterpreteerd worden. Ik kan niet garanderen dat er op dit moment al geen trajecten zijn opgestart. Indachtig wat wij vandaag hebben besproken, zeg ik toe dat het college zeer terughoudend zal zijn met de verkoop van grond die wij in eigen bezit hebben. Als wij zeer incidenteel wél verkopen, is dat onder de strikte voorwaarde dat zich geen ongewenste ontwikkelingen kunnen voordoen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik ben blij met deze toezegging. Als het college weet dat er in een gebied een dialoog is met een aantal mensen, wil ik de toezegging van de gedeputeerde dat dit voornemen met hen wordt gedeeld voordat zaken de verkoop ingaan. Ik wil dat de gedeputeerde dat met deze mensen toetst. Als ik die toezegging krijg, zal ik de motie intrekken.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik zeg dat mevrouw Knoet dat bij deze toe. Zij heeft volkomen gelijk dat als je dat fenomeen dialoog niet wilt verstoren, er geen grond kan worden verkocht als er ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden. Dat gaat over de zorgvuldige veehouderij maar ook over ongewenste ontwikkelingen als je de dialoog niet wilt verstoren. Ik wil die toezegging heel graag doen, want anders zou het proces dat ik zo graag wil ondersteunen, op die manier gefrustreerd worden.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. Bij dezen trek ik motie M19 in.

De **voorzitter**: Motie M19 is ingetrokken en maakt derhalve geen deel meer uit van de beraadslagingen.

Motie M21 is al behandeld door collega Pauli.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Kan de gedeputeerde nog eens kijken naar mijn motie M10? Hij heeft deze motie ontraden. Dat vinden wij heel jammer. Wij zouden het zo fijn vinden als wij de mensen in dat gebied ook vanuit de provincie een keer per maand kunnen melden dat wij daar verbeteringen zien door de BZV of de andere instrumenten die wij hebben. Anders moet ik de gedeputeerde blijven geloven op zijn blauwe ogen. Dat doe ik graag, maar ik heb liever iets op papier. Het is eenvoudig te doen, ik geef de ambtenaren niet drie dagen zwaar denkwerk.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Al zouden de verloven ingetrokken moeten worden, dan gebeurt dat. U moet mij echter niet vragen, mijnheer Van der Wel, om ook de laatste

druppel uit deze beker te drinken. Ik heb heel veel van wat u vraagt al toegezegd in mijn tweede termijn. Er heerste bij de Statenleden en buiten dit gebouw terecht enige onrust bij bepaalde punten die vandaag aan de orde zijn. Ik heb voldoende signalen gegeven, afspraken gemaakt en toezeggingen gedaan. Op die basis zijn wij in het komende kalenderjaar op de goede weg. Er vindt ook terugkoppeling plaats in de TSP. Waar er een schepje bovenop kan, doen wij dat. Maar ik wil niet verder ingaan op uw motie van toentertijd. Laten wij proberen de schapen te scheren zoals zij voorbijkomen.

De **voorzitter**: Het oordeel over de motie is dus niet veranderd.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik begrijp het. Het was overigens niet in een vorige periode maar in de eerste termijn. De motie was nog heel jong. Ik wil niet zeggen dat wij de laatste druppel vragen, want ik vrees dat veel van onze amendementen het niet zullen halen. Jammer, dat wij geen toezegging hebben gekregen.

De heer **Kap** (OSN): Ik had nog een vraag gesteld over de Waterlinie en over de teeltondersteunende kassen. Ik heb de heer De Boer daarover nog niet gehoord.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Mijn excuus. De Waterlinie is een digitaal probleem. De Waterlinie staat wel op de geoormerkte kaarten die in onze systemen te raadplegen zijn. Met uploaden naar iBabs of naar een pdf-document vallen dit soort lijnen weg. Zij horen er wel op te staan, dat zegt de heer Kap terecht. Ik zeg de heer Kap toe dat het digitale materiaal zodanig zal worden aangepast, dat dit ook op die manier geborgd is en er geen verwarring meer over kan ontstaan. Ik denk ook dat wij dit soort gevoelig materiaal met de GIS-viewer moeten doen. Dan blijft het eenduidig. Elke convertering naar een ander bestand leidt blijkbaar toch tot verlies van data.

De heer **Kap** (OSN): Daarin heeft de gedeputeerde gelijk. Ik wil hem erop attent maken dat op onze normale website ook een pdf staat die niet juist is. Ik heb de gedeputeerde gevraagd om niet alleen op ruimtelijke plannen te kijken maar het ook op onze website juist weer te geven. Kan hij die toezegging doen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Ik heb net gezegd dat het op alle plekken waar digitale informatie is te vinden over het beleid dat wij op die manier verbeelden, eenduidig en uniform moet zijn. Het uploaden naar iBabs leidt in ieder geval tot problemen. Dat moeten wij dan maar niet doen en het via de juiste kanalen laten verlopen. Dat lukt nog net niet via onze iPads.

De heer **Kap** (OSN): Ik heb gesproken over de teeltondersteunende kassen en de gedeputeerde erop geattendeerd dat de toelichting anders was dan de regels. Ik heb in mijn betoog gezegd dat ik ervan uitga dat in dit geval de regels juist zijn en gevraagd of de toelichting daarop kan worden aangepast. Kan de gedeputeerde dat toezeggen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat zeg ik u toe. Ook hier moet consistentie zijn. De regels zijn leidend en de toelichting moet daarop worden aangepast. Consistentie is heel belangrijk. Ik dank de heer Kap dat hij zo alert kijkt en ons erop wijst.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Voorzitter. Na het betoog van de heer Pauli trekken wij motie M2a in. Wij zagen die motie juist als een stimulans voor zijn beleid. Wij zijn blij met zijn toezeggingen en zien het resultaat graag dit jaar tegemoet.

De **voorzitter**: Motie M2a is ingetrokken en maakt derhalve geen onderwerp meer uit van de beraadslaging.

Ik heb de volgende toezeggingen van gedeputeerde De Boer genoteerd:

- De procedure aangaande Hof van Cranendonck wordt op een rij gezet, ook in relatie tot de gevolgde werkwijze bij andere procedures met het oog op de rechtsgelijkheid.
- Voortaan zullen geen twee procedures door elkaar gaan lopen: proactieve aanwijzing en directe aanpassing van de Verordening ruimte. (Vgl. bij Hof van Cranendonck).
- De monitoring van het hele proces in het kader van het Koersdocument zal nog een keer bekeken worden. Daarbij wordt rekening gehouden met motie M11a van PS van december 2011 en gekeken naar waar wij staan en waar wij heengaan.
- Uiterlijk september/oktober 2014 zal een nieuwe versie van de BZV gereed zijn.
- Een eventueel probleem (ongewenste neveneffecten van het beleid) van de teeltondersteunende voorzieningen in relatie tot de kersen- en de druiventeelt zal worden opgelost.
- De monitoring van vergunningen/ontheffingen en van de vraag hoe gemeenten met de BZV omgaan, komt evenals de communicatie naar buiten over dit complexe dossier, terug in de TSP.
- In de loop van volgende week komt er een antwoord op de brief van de bewoners van De Graspeel (opgenomen in dagmail 7 februari 2014).
- De gedeputeerde gaat met kaarten van de overbelasting (geur, fijnstof en ammoniak) naar gemeenten, zowel voor als na de gemeenteraadsverkiezingen).
- Steeds zal in de TSP mondeling dan wel schriftelijk gerapporteerd worden over de stand van zaken bij de versnellingsopgave in de overbelaste gebieden.
- Naar aanleiding van motie M19 is toegezegd dat het college zeer terughoudend zal omgaan met de verkoop van provinciale gronden in de interim-periode. Verkoop zal alleen plaatsvinden onder strikte voorwaarden. Er zullen geen ongewenst ontwikkelingen plaatsvinden.
- Digitaal materiaal over de Hollandse Waterlinie wordt op verschillende digitale ontsluitingsplekken aangepast.
- Er wordt uitgezocht in hoeverre er sprake is van inconsistentie tussen de tekst van de Verordening ruimte en de toelichting bij het onderwerp Teeltondersteunende voorzieningen. Desnoods wordt de tekst van de toelichting aangepast.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Ik neem aan dat u nu tot stemming wilt overgaan. Zouden wij een kleine schorsen mogen?

De **voorzitter**: Ik wilde juist een kleine schorsing voorstellen maar niet veel langer dan een minuut of zes. Daarna gaan wij meteen stemmen.

De vergadering wordt van 21.39 uur tot 21.45 uur geschorst.

De **voorzitter**: Wij gaan over tot de stemmingen. Wij beginnen met de amendementen. Het wordt even geconcentreerd werken want wij hebben totaal 60 moties en amendementen. Daar zijn wij een hele tijd mee bezig. Ik zal op verzoek van de luisteraars die via internet luisteren iedere keer het onderwerp van het amendement of de motie noemen. Eerst komen de amendementen, dan de drie besluiten en daarna de moties. Wij zullen ook duidelijk vermelden als moties ingetrokken of aangehouden zijn.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Zou het niet publieksvriendelijker zijn als u de amendementen en de moties helemaal voorleest?

De **voorzitter**: Ik snap dat u alles aanwendt om de verjaardag van mevrouw Geeraedts straks in deze zaal te kunnen vieren, maar dat kunnen wij ook op een andere manier doen.

In stemming komt amendement A1

Dit amendement is ingediend door het CDA en gaat over de teeltondersteunende voorzieningen op afstand.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SP, de PvdA, D66, GroenLinks, 50PLUS, PvdD en de OSN tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A2a

Dit amendement is ingediend door het CDA en de VVD en gaat over verruiming van de fijnstofnorm.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Voorzitter. De PVV is van mening dat de wettelijke norm voldoet.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt amendement A3

Dit amendement is ingediend door de PVV en gaat over klimaatveranderingsteksten in de Structuurvisie.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A4

Dit amendement is ingediend door de fracties van GroenLinks en de PVV en gaat over een te verwijderen tekst in het ontwerpbesluit over landschapskwaliteit.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A5

Dit amendement is ingediend door de PVV en gaat over het verwijderen van een tekst over windenergie.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A6

Dit amendement is ingediend door de PVV en gaat over een toe te voegen tekst bij overbelast gebied.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A7

Dit amendement is ingediend door de PVV en betreft een herziene tekst over maatschappelijke inpasbaarheid.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de PVV, D66, GroenLinks, 50PLUS, PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt amendement A8

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over overbelaste gebieden.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV, de PvdA en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A9

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over nadere regels in aangewezen overbelaste gebieden.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A10

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over de gezondheid en de minimale afstand tussen stallen.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Voorzitter. De PVV is een voorstander van afstandscriteria maar op basis van nader onderzoek.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, 50PLUS, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A11a

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over de minimale afstand tussen varkens- en pluimveehouderijen.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A12

Dit amendement is ingediend door de fractie van de PvdD en gaat over de begripsbepaling zorgvuldige veehouderij in de Structuurvisie.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, 50PLUS, PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A13

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over de begripsbepaling zorgvuldige veehouderij in de Verordening ruimte.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks, PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A14

Dit amendement is ingediend door de PvdD en betreft maximaal één bouwlaag voor de gehele veehouderij.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A15

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over grondgebondenheid en het sluiten van kringlopen.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A16

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over de mate van grondgebondenheid 2 GVE.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A17a

Dit amendement is ingediend door de PvdD en D66 en betreft mestbewerking en mestverwerking.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, D66, GroenLinks, 50PLUS, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A18

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over mestvergisting en plaatsing van bedrijven in milieucategorie 4 plus.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Voorzitter. Wij hebben over dit specifiek punt nog geen discussie gevoerd en dat zouden wij eerst graag willen doen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, 50PLUS en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A19

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over de geurnormen bij ruimtelijke ontwikkeling.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A20

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over cumulatieve toets teeltondersteunende voorzieningen.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

Voorzitter. Wij snappen de bedoeling, maar zoals de gedeputeerde aangaf: het is al geregeld in de wet.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A21

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over de cumulatieve toets groenblauwe mantel.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A22

Dit amendement is ingediend door de PvdD en betreft een cumulatieve toets gemengd landelijk gebied.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A23

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over de borging van ruimtelijke en ecologische kwaliteit.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A24

Dit amendement is ingediend door de PvdD en betreft de toeslag jonge EHS.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A25

Dit amendement is ingediend door de PvdD en gaat over het Saneringsfonds voor de glastuinbouw.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.
Voorzitter. Het komt te vroeg.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A26

Dit amendement is ingediend door de OSN en ziet op een aantal technische correcties in de tekst van de Verordening.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen, met dank aan de Onafhankelijke Statenfractie.

Amendement A27 is ingetrokken

Dit amendement is ingediend door OSN en gaat over vernummering art. 5.7

In stemming komt amendement A28a

Dit amendement is ingediend door de OSN en betreft een aantal technische verwijzingen en wijzigingen in de artikelen.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat ook dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt amendement A29

Dit amendement is ingediend door OSN en betreft Hollandse Waterlinie

De heer **Kap** (OSN): Voorzitter. Dat amendement is impliciet ingetrokken omdat de heer De Boer aan mijn wens voldoet.

De **voorzitter**: Ik kijk even formeel naar de griffier en vraag haar of dat kan tijdens de stemming. Ik zie haar bevestigend knikken.

Amendement A29 is ingetrokken en wordt derhalve niet in stemming gebracht

In stemming komt amendement A30

Dit amendement is ingediend door de OSN en betreft een wijziging gemengd landelijk gebied in de Verordening ruimte.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, 50PLUS, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A31

Dit amendement is ingediend door de OSN en betreft teksten betrekking hebbend op de zorgvuldige dialoog in de Verordening.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PVV en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A32a

Dit amendement is ingediend door de fractie van de OSN betreffende mestverwerking.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks, 50LUS, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A33

Dit amendement is ingediend door de OSN en heeft betrekking op de evaluatie van de Verordening ruimte.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, D66, GroenLinks, 50PLUS, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A34

Dit amendement is ingediend door D66, 50PLUS en de PvdA en gaat over gezondheid als leidend principe.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt amendement A35

Dit amendement is ingediend door D66, de PvdD, GroenLinks, de PvdA en 50PLUS en gaat over het delen van kennis inzake gezondheid.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit amendement met algemene stemmen aangenomen is.

Amendement A36 is aangehouden

Dit amendement is ingediend door D66, PvdD, PvdA, 50PLUS en betreft visie op gebruik biobased grondstoffen.

In stemming komt amendement A37

Dit amendement is ingediend door GroenLinks en de PvdD en gaat over meer solitair glas was niet de afspraak.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks, de PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A38

Dit amendement is ingediend door GroenLinks, D66 en de PvdD en gaat over geen kaartaanpassing Cranendonck.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV en de PvdA tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A39

Dit amendement is ingediend door de fractie van de PVV en strekt ertoe om Brabant te veranderen in Noord-Brabant in het herziene ontwerpbesluit dat zo dadelijk in stemming wordt gebracht.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

Wij zijn tegen want wij zijn zo tevreden dat de provincie ook hier zoals in het grootste deel van haar communicatie aansluit bij de beleving van haar inwoners.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van de stemmingen over de amendementen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik zou een korte schorsing willen. Mag ik dat verzoek even toelichten?

De **voorzitter**: Dat mag u.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Het gaat over de stemming over amendement A2a. Wij hebben de hele dag geweten wat de VVD en het CDA zouden doen. Ik heb de PVV voortdurend horen zeggen dat zij overlast wil voorkomen. Door hun stemgedrag is nu de Verordening ruimte essentieel aangepast en verslechterd. Ik wil daarover even met mijn fractie praten.

De **voorzitter**: Zijn enkele minuten genoeg? Ik zie mevrouw Knoet instemmend knikken.

De vergadering wordt van 22.20 uur tot 23.10 uur geschorst.

De **voorzitter**: Allereerst is aan de orde het herziene ontwerpbesluit 02/14 F1, daarna besluit 02/14 B2 en als laatste het tweede herziene ontwerpbesluit 03/14 F

In stemming komt het herziene ontwerpbesluit 02/14 F1

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, GroenLinks, PvdD en de OSN tegen dit ontwerpbesluit hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt besluit 02/14 B2

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD tegen dit besluit hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het tweede herziene ontwerpbesluit 03/14 F

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Voorzitter. De VVD-fractie is altijd voor de wettelijke fijnstofnorm geweest. Wij hebben daar heel bewust voor gekozen. Dat was ook in de commissie bekend. Het amendement is tijdig rondgestuurd zodat iedereen dat ook wist. Wij zijn er daarbij van uitgegaan dat die fijnstofnorm geen onderdeel is geweest van het akkoord van het Brabantberaad, zodat wij daarmee geen afbreuk doen aan dat Brabantberaad.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

Voorzitter. Wij stemmen voor met dezelfde stemverklaring als de VVD.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Voorzitter. De SP betreurt de versoepeling van de fijnstofnorm heel erg. Ten eerste is dit een flinke stap terug in de transitie naar een duurzame veehouderij en ten tweede omdat dit indruist tegen de geest van het Brabantberaad en hoe de dag vandaag is verlopen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

Voorzitter. Wij hebben nooit gezegd dat wij tegen de motie waren. Wij willen een aanpak van overlast, maar wij hebben nooit gezegd dat het een aanpak van de fijnstofnorm moet zijn. Het gaat om geuroverlast en andere daadwerkelijke hinder. Fijnstof is iets dat van nature voorkomt. Het komt vanuit de zee, van de natuur en noem maar op. Dat willen wij niet als een harde norm vastleggen. Op dit moment volstaat de wettelijke norm. Daarom hebben wij geen noodzaak gezien om tegen het betreffende amendement te stemmen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Wij stemmen voor met het mes op de keel, voorzitter, want zo voelt het. Want wij kunnen over een maand niet terug naar de oude verordening. CDA en VVD brengen tegen het advies van GS in onze ogen een onbalans in het proces tussen partners van het Brabantberaad. Met amendement A2a laten VVD, CDA en PVV zien dat gezondheid niet vooropstaat in het debat.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

Voorzitter. Ik vind het erg jammer en tekort doen aan de goede sfeer die hier de hele dag is geweest, dat op het eind dit kwam oppoppen. Wij vinden door het veranderen van de norm de basis onder het Brabantberaad qua ambitie en draagvlak geweld wordt aangedaan. Fijnstof is voor ons een heel belangrijk thema in relatie met gezondheid, omdat endotoxines en gezondheid aan elkaar gekoppeld zitten. Om die reden moeten wij helaas tegen de verordening stemmen, ook al is het hele proces op alle andere onderdelen vandaag uitstekend en plezierig verlopen. Het is niet anders.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

Voorzitter. Ik stem tegen met bloedend hart. Ik heb ontzettend veel bewondering gehad voor wat hier gebeurd is. Ik heb echter ingezet op antibiotica en vermindering van ziektekiemen, maar met die fijnstof wordt het erger. Ik moet daaruit de consequenties trekken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PvdA voor dit tweede herziene besluit hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M4a

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M5

Deze motie van de PVV heeft als titel "Geen windturbines in Oost-Brabant".

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, 50PLUS en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M6

Deze motie van de PVV gaat over de niet gewenste uitbreiding van een woonwagenkamp in de groenblauwe mantel Dommeldal.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Het gaat ons niet zozeer om het woonwagenkamp of het woord dat daarbij gebruikt wordt, maar meer om de uitbreiding in de groenblauwe mantel aan sich.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, GroenLinks en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M7

Deze motie is ingediend door de PVV en GroenLinks en gaat over het Dommelkwartier in Valkenswaard.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Voorzitter. Inhoudelijk vinden wij dit heel erg begrijpelijk, maar de provincie gaat daar niet over.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

Voorzitter. Wij stemmen tegen met dezelfde stemverklaring als de SP.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, GroenLinks, 50PLUS, de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M8

Deze motie van de PVV heeft als titel "Stop de windzwendel".

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M9

Deze motie van de PVV gaat over de permanente nishutten voor de carnavalswagens.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Voorzitter! Wij zijn voor de carnavalsverenigingen. Wij hopen op maatwerk en dat de gemeente zelf een oplossing kan vinden.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M10

Deze motie van de PvdD betreft de daling en de monitoring van de uitstoot veehouderij.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Voorzitter. Het eerder aangenomen amendement over verhoging van de fijnstofnorm toont aan dat het enorm belangrijk is om ook te meten en te weten wat de uitstoot is van geur en fijnstof in het landelijk gebied.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, 50PLUS de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M11a

Deze motie van de PvdA, 50PLUS, SP en de VVD betreft het antibioticavrij geproduceerd vlees.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Voorzitter. Omdat het dictum gewijzigd is, kunnen wij nu wel instemmen met deze motie.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Motie M12 is ingetrokken

Deze motie is ingediend door de PvdA en 50PLUS en gaat over ondersteuning bij proces van aanpak urgentiegebieden

In stemming komt motie M13

Deze motie van de PvdA en 50PLUS gaat over een gezonde afstand tussen woningen en veehouderijen.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Agtmaal** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, D66 en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen met 27 stemmen tegen en 26 stemmen voor.

In stemming komt motie M14

Deze motie van PvdA, 50PLUS en de SP heeft als titel: "Ruimte voor Noord-Brabant, afstemming regelgeving met rijksoverheid."

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA en de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen met 28 stemmen tegen.

In stemming komt motie M15

Deze motie van D66, de PVV, de PvdA en 50PLUS heeft als titel: "Vinger aan de pols".

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA en de SP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M16

Deze motie van de fractie van GroenLinks betreft een referendum over veehouderij.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

Voorzitter. De SP had graag steun gegeven aan een voorstel voor een referendum, maar dan had de volgorde omgekeerd moeten worden: eerst een politiek discussie over de vraagstelling en dan pas een eventuele opdracht aan de griffie. Jammer!

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Voorzitter. Wij vinden dit juist een onderwerp wat wij met de burgers hadden moeten delen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, GroenLinks, de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M17

Deze motie van GroenLinks en de PvdD betreft de glas-voor-glasregeling voor alle glastuinbouwgebieden.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Tegen.

Voorzitter. Wij zien deze motie als een inperking van het ondernemerschap.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SP, de PvdA, D66, GroenLinks, 50PLUS, de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Motie M18 is ingetrokken

Deze motie was ingediend door D66 en PvdA en gaat over urgentiegebieden, versnellingsopgave.

Motie M19 zijn ingetrokken

Deze motie was ingediend door de PvdA en gaat over geen grondverkoop door provincie in interim periode.

In stemming komt motie M20

Deze motie van de SP, de PvdA, de VVD, het CDA en D66 heeft betrekking op de urgentiegebieden.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Van Vught** (CDA): Voor.

Mevrouw **Slegers** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M21

Deze motie van de PvdD, GroenLinks, de PVV, PvdA, D66, 50PLUS en de OSN is gericht tegen de financiering van mestvergistingsinstallaties.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Van Vught** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Tegen.

Voorzitter. Als stemverklaring verwijzen wij naar het betoog van de gedeputeerde hierover.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Voorzitter. De Partij voor de Dieren vindt het onbegrijpelijk dat wij hier tegenstrijdige besluiten maken. Enerzijds wordt door fracties gesteld dat het geheel niet past in ons beleid en anderzijds laten zij toch de mogelijkheid open om mee te betalen aan mestvergistingsinstallaties.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA en de SP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

Hiermee komen wij dan aan het einde van de behandeling van de Structuurvisie en besluiten over de Verordening ruimte.

Ik denk dat het passend is om alle betrokkenen bij dit onderwerp nogmaals hartelijk te danken. Er is hard gewerkt. Velen hebben opgemerkt dat Brabant vandaag iets op de kaart heeft gezet met de debat in deze Staten. Er waren vanochtend veel mensen op het voorplein. Velen waren via de media bij ons betrokken. Ik dank allen binnen en buiten dit huis die er zo hard aan hebben gewerkt.

Vragenuurtje: Maaslijn

De **voorzitter**: Ik heb al eerder aangegeven dat dit niet noodzakelijkerwijs een uurtje hoeft te duren.

Allereerst is een vraag aan de orde over de Maaslijn. Ik geef het woord aan de fractie van het CDA, de heer Van Vught.

De heer **Van Vught** (CDA): Voorzitter. De Maaslijn is een decentrale spoorlijn die het Land van Cuijk verbindt met Nijmegen en Roermond. Deze lijn is overbelast. Vaak stopt de trein naar Nijmegen niet in Cuijk omdat hij overvol is en er niemand meer bij kan. Op deze lijn zijn dus meer en snellere treinen nodig.

Alle aanpalende gemeenten zijn voorstander van deze verbetering. De bedoeling is dat de Maaslijn wordt geëlektrificeerd en hier en daar wordt verdubbeld waardoor de capaciteit aanmerkelijk verhoogd wordt. Het Rijk heeft al 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. Het is de bedoeling dat de regio 60 miljoen euro op tafel legt.

De provincie Limburg heeft al 40 miljoen euro beschikbaar gesteld. Onze provincie staat voor tien miljoen euro aan de lat en Gelderland ook voor 10 miljoen euro. Zowel Brabant als Gelderland moet nog "ja" zeggen.

Het heeft een voordeel om snel te handelen. Elektrische bedrading betekent minder energie en minder milieubelasting. Dat levert een voordeel op van 1,5 miljoen euro per jaar.

Wij vragen het college dit probleem zo snel mogelijk op te pakken, het bedrag van 10 miljoen beschikbaar te stellen en samen met Limburg en Gelderland met Den Haag te overleggen met het Rijk.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Als indiener van de motie "Spanning op de Maaslijn" die hier twee jaar geleden is aangenomen en ook gesteund werd door de fractie van het CDA, ben ik zeer verheugd over het feit dat er inmiddels helderheid is. Ik vraag aan de heer Van Vught waar hij deze informatie vandaan heeft, want ik heb die nog niet gekregen.

Wij zien het helemaal zitten en steunen de oproep van de heer Van Vught om hiervoor geld te reserveren.

De heer **Van Vught** (CDA): Ik dank de heer Smeulders voor zijn steun. Wij hebben die informatie gekregen van bevriende collega's.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter. Ons college is in overleg met de collega's uit Limburg en Gelderland om te kijken of wij het project elektrificeren van de Maaslijn vlot kunnen trekken. Er zijn twee uitdagingen bij de Maaslijn om op korte termijn maatregelen te treffen om de capaciteit te vergroten. Dat gaat ons ongeveer 5 miljoen euro kosten. Hopelijk draagt het Rijk daaraan ook bij. Daarmee is overigens al 40% van de Maaslijn verdubbeld. Dat begint dus aardig op te schieten. Het elektrificeren wordt nu geschat op 110 miljoen euro. Wij proberen daarvoor met het Rijk een businesscase te maken. Ik hoop binnen nu en een maand bij de staatssecretaris aan tafel te kunnen zitten en daarover te praten.

De heer Van Vught deed alsof de bedragen al vast stonden. Dat moet nog blijken. Ik hoop dat het inderdaad zo wordt als de heer Van Vught aangeeft. Het is in ieder geval wel de inzet. Ik heb gezien dat de provincie Limburg in haar begroting rekening houdt met een reservering van 40 miljoen euro als bijdrage voor het elektrificeren. Het grootste deel van de Maaslijn loopt door Limburg, dus dat is ook logisch.

Ik moet overigens wel opmerken dat dit de meest drukbezochte regionale en gedecentraliseerde spoorlijn is van ons land. Het is gelukkig een groot succes. Met deze maatregelen kunnen wij daaraan bijdragen.

Ik interpreteer de vraag van de heer Van Vught als. Ik zeg hem bij deze toe dat wij dat via de commissie MF (Mobiliteit en Financiën) zullen doen.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoord en kijk even naar de vragensteller of dat antwoord adequaat is. Door ged. Van Heugten is toegezegd: de Staten te informeren over de voortgang in dit dossier via de commissie MF (Mobiliteit en Financiën).

De heer **Van Vught** (CDA): Ik ben tevreden met het antwoord, voorzitter.

De **voorzitter**: Zijn er nog andere leden van de Staten die hierover het woord willen voeren? Ik zie dat dit niet het geval is.

Vragenuurtje: OV-concessieverlening

De **voorzitter**: De tweede vraag is van de heer Wijers van de fractie van de VVD. Die vraag gaat over de OV-concessieverlening.

De heer **Wijers** (VVD): Voorzitter. Hoewel dit toch eigenlijk het hoogtepunt van de dag is, zal ik het minder breedsprakig doen dan mijn voorganger.

Gedeputeerde Van Heugten heeft bij mail van 5 februari 2014 aan de commissie MF o.a. gemeld dat er, naar het zich thans laat aanzien, in het rekenprogramma dat is gehanteerd bij de weging van de biedingen op de OV-concessies een onjuiste formule zit.

Naar aanleiding van dit onderdeelje van zijn mededeling heeft de VVD de volgende vragen:

Gaat het hier om een fout in het rekenprogramma of is het rekenprogramma onjuist toegepast?

En is het als vast komt te staan dat er inderdaad een fout is gemaakt, niet handiger om die direct te herstellen in plaats van daarover eerst allerlei procedures te voeren?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter. Zoals gemeld in de commissie zijn er bezwaren ingediend tegen het gunningsbesluit van ons college inzake de concessies voor het openbaar vervoer in West- en Oost-Brabant.

Ik beantwoord eerst de tweede vraag van de heer Wijers of het, als vast komt te staan dat er inderdaad een fout is gemaakt, niet handiger is om die direct te herstellen in plaats van daarover allerlei procedures te voeren. Het nadeel van zo'n werkwijze is dat als het oude besluit wordt ingetrokken en er een nieuw besluit moet worden genomen, er weer een bezwaartermijn van zes weken komt. Daarna kunnen er een bezwaarprocedure en misschien een procedure bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) aan de orde komen.

Door ons netjes te houden aan de afspraken van het bestek en het gunningsbesluit, namelijk om een ingediend bezwaar langs onze hoor- en adviescommissie te leiden wat moet leiden tot een nieuw besluit op bezwaar, is de procedure sneller en korter. Bovendien is dat zuiverder omdat je dan op het bezwaar de procedure voert.

Gelukkig hebben wij nog een ruime termijn tot de implementatie. Die hoeft dus niet in gevaar te komen. Beide vervoerders hebben ons bevestigd dat er door het op deze manier af te handelen geen gevaar is dat er problemen ontstaan bij de implementatietijd.

Om de hoor- en adviescommissie niet voor de voeten te lopen of te belasten met uitspraken in de media en elders heeft het college besloten om de Staten minimale informatie te geven. Er is sprake van een formulefout. Door het inzetten van een bepaalde formule wordt van beide vervoerders het puntentotaal berekend. Een van de vervoerders meent daarin een fout te hebben ontdekt. Dat leggen wij nu dus voor aan de hoor- en adviescommissie. Het lijkt mij goed om eerst haar oordeel af te wachten alvorens daarover nadere uitspraken te doen.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de vragensteller of dit antwoord adequaat en tevredenstellend is.

De heer **Wijers** (VVD): Wel adequaat, voorzitter, maar niet tevredenstellend. Als het de bedoeling is om zo weinig mogelijk informatie te verschaffen zolang de zaak bij de bezwaar- en adviescommissie zit, ware het beter geweest als in de mededeling niet had gestaan dat "naar het zich thans laat aanzien een fout in het rekenprogramma zit". Dat roept namelijk de vraag op of het in het programma zat of dat het programma verkeerd is toegepast. Wij gaan ervan uit dat wij als de hoor- en adviescommissie klaar is, precies te horen krijgen of het een fout was in het programma of dat het programma verkeerd gebruikt is.

De **voorzitter**: Ik zie de gedeputeerde bevestigend knikken en dat de heer Wijers dit ook heeft gezien.

Er zijn twee moties ingediend over een niet geagendeerd onderwerp. Wij beginnen met motie M3. Deze motie is intussen gewijzigd in die zin dat ook het lid mw. Aarts-Engbers van de fractie van het CDA deze motie mede heeft ondertekend. Deze gewijzigde motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M3a.

Motie M3a over een niet geagendeerd onderwerp: giftreinen op de Brabanthroute

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 7 februari 2014, constaterende dat:

- *de Betuweroute in 2016 zes maanden en gedurende zes jaar (2017-2022) een week per maand beperkt beschikbaar is vanwege werkzaamheden in Duitsland, om een derde aansluiting op de Betuweroute te realiseren;*
- *de aanleg van een 3de spoor als Duitse aansluiting op de Betuweroute in de toekomst een vermindering van het gebruik van de Brabanthroute voor goederenvervoer tot gevolg kan hebben;*
- *er een gerede kans bestaat dat de Brabanthroute tijdens de werkzaamheden aan de Betuweroute (in ieder geval een week per maand) zal worden gebruikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen;*

overwegende dat:

- *de Brabanthroute grote bevolkingsconcentraties (Dordrecht, Breda, Tilburg, Eindhoven, Helmond, Venlo) doorsnijdt, waardoor een accident met het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Brabanthroute veel slachtoffers zou kunnen eisen;*
- *de staatssecretaris in het voorjaar na overleg met vervoerders en spoorbeheerders een besluit neemt over herroutering van het goederenvervoer bij (gedeeltelijke) afsluiting van de Betuweroute;*

spreken uit dat:

- *het onwenselijk en onverantwoord is dat tijdens de werkzaamheden aan de Betuweroute zeven jaar lang geregeld extra gevaarlijke stoffen over de Brabanthroute worden vervoerd;*
- *tijdens de werkzaamheden aan de Betuweroute het vervoer van gevaarlijke stoffen dient te worden gepland op momenten dat de Betuweroute beschikbaar is, zodat dat er geen extra gevaarlijke stoffen via de Brabanthroute hoeven te worden vervoerd;*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *in overleg te treden met de gemeenten die langs de Brabanthroute zijn gelegen en de provincies Zuid-Holland en Limburg;*

- *gezamenlijk de bezwaren tegen de (tijdelijke) toename van het aantal transporten van gevaarlijke stoffen over de Brabantroute over te brengen aan de staatssecretaris van Infrastructuur & Milieu en de Tweede Kamer, en gaan over tot de orde van de dag."*

De **voorzitter**: Ik geef de eerste indiener van deze motie, de heer Stijn Smeulders van de Partij van de Arbeid de gelegenheid deze motie kort toe te lichten.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Voorzitter. Ik zal het inderdaad kort houden. Wij zijn bijna bij het hoogtepunt van deze dag aanbeland.

Deze motie gaat over giftreinen op de Brabantroute. De Betuweroute is in 2016 zes maanden en daarna gedurende zes jaar één week per maand niet beschikbaar. Dat betekent dat er mogelijk treinen met gevaarlijke stoffen door de Brabantse steden rijden. Wij hebben de laatste weken gezien dat dit voor veel maatschappelijke onrust zorgt. De kranten staan er vol van. De mensen maken zich terecht zorgen.

In Den Haag is inmiddels een motie aangenomen van de fracties van VVD en PvdA waarin de regering wordt opgeroepen alles te doen om ervoor te zorgen dat er op de route in Overijssel en op de Brabantroute geen extra giftreinen zullen gaan rijden. Staatssecretaris Mansveld heeft gezegd sympathiek tegenover deze motie te staan en te zullen kijken of dit mogelijk is. Het is echter nog niet geregeld dat er straks inderdaad geen extra giftreinen door Brabant zullen rijden. De staatssecretaris moet nog gaan praten met de vervoerders en de spoorbeheerders.

Wij als Staten moeten samen met de provincie de druk maximaal opbouwen. Daarom is het nuttig dat wij met deze breed ondersteunde motie uitspreken dat het onwenselijk en onverantwoord is dat er mogelijk zeven jaar lang extra giftreinen gaan rijden door Brabant. Tijdens de werkzaamheden aan de Betuweroute moet ervoor worden gezorgd dat die treinen daar toch over kunnen rijden.

Wij verzoeken het college van GS ook om in overleg te treden met de betreffende Brabantse gemeenten en de provincies Zuid-Holland en Limburg om gezamenlijk die lobby te voeren, zodat er echt een krachtig signaal kan worden afgegeven in Den Haag.

De **voorzitter**: Het lijkt mij handig als de gedeputeerde allereerst zijn oordeel geeft over de motie. Daarna kunnen wij zien of er nog anderen zijn die hierover het woord willen voeren.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter. Ik heb al in november tijdens het bestuurlijke overleg MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) aan de staatssecretaris gevraagd of zij de regie wilde voeren over de werkzaamheden aan de Betuweroute in Duitsland en de onmogelijke omleiding via de Brabantroute. Zij heeft toen toegezegd dat zij die regie zou oppakken. Op 18 december op de PHS-conferentie (PHS: Programma Hoogfrequent Spoor) met de staatssecretaris heb ik die vraag nogmaals onder haar aandacht gebracht. Zij heeft toen nogmaals toegezegd daarmee aan de slag te gaan. Inmiddels is er een stuurgroep gevormd waarin de vervoerders, ProRail, Keyrail, het ministerie en een aantal andere groepen zitten die bezig zijn met de herroutering van de Betuweroute in tijden dat er verbouwd gaat worden en er minder capaciteit is.

In de motie wordt het college opgeroepen in overleg te treden met de betreffende gemeenten en samen naar Den Haag te gaan met deze boodschap. Deze motie is naar

mijn idee al uitgevoerd voordat zij was ingediend. Wij zijn al in Den Haag geweest met wethouders van Breda en Tilburg. Dat heeft ertoe geleid dat er inmiddels drie moties zijn aangenomen in de Tweede Kamer. Daarin wordt de regering opgeroepen om zo veel mogelijk te voorkomen dat er straks extra treinen over de Brabantroute gaan rijden met mogelijk gevaarlijke stoffen, dit te doen in overleg met de provincie en met de gemeenten die aan die Brabantroute liggen en de Tweede Kamer op de hoogte te houden van de vorderingen. Met deze drie unaniem aangenomen moties in de Tweede Kamer denk ik dat ons lobbywerk tot dusver al heel erg succesvol is geweest en dat wij onszelf daarmee een grote dienst hebben bewezen. Wat mij betreft is dit een permanente actie van het college. De motie is sympathiek, maar het eerste resultaat dat de motie vraagt, is al binnen.

Wij vinden de motie feitelijk overbodig, Wij zeggen toe dat wij doorgaan in de geest van wat wij al gedaan hebben en zullen blijven lobbyen.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Voorzitter. Allereerst wil ik de gedeputeerde een compliment maken. Deze gedeputeerde is altijd druk bezig met het spoor. Hij heeft een goede lobby in Den Haag. Dat is goed om te zien. Ik ben ook blij dat de provincie al zo veel acties heeft ondernomen op dit dossier. Dat is hartstikke goed!

De motie is volgens ons niet overbodig omdat de Staten hier zelf een standpunt innemen. Dat is waardevol voor het signaal dat wij daarmee afgeven zowel aan de samenleving als aan Den Haag.

De **voorzitter**: De bijzondere relatie van deze gedeputeerde met het spoor is ons opgevallen. Heeft hij daaraan nog iets toe te voegen?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Het gaat om een politiek statement van uw Staten. Het oordeel is dus aan de Staten en GS zal het opvolgen.

In stemming komt motie M3a

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Aarts-Engbers** (CDA): Voor.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Kutlu** (D66): Voor.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Motie M1 over een niet geagendeerd onderwerp: effecten accijnsverhoging

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 7 februari 2014, constaterende dat:

- *de verhogingen van accijnzen leiden tot aanzienlijk lagere verkopen van brandstof en alcohol in Nederland en hogere omzetten in Duitsland en in ons buurland België, (zie artikel in BNdeStem van 31 januari 2014 : "Omzet keldert bij tankstation in de grensstreek" en "Dichter bij grens is probleem groter" en <http://www.nieuws.nl/economie/20140203/Slijtersunie-voorzitter-ontslag-golf-door-hoge-accijns>);*
 - *de staatssecretaris van Financiën bij het Belastingplan 2014 aangaf dat zijn rekenmodellen uitgaan van nul grenseffecten door de verhoging van accijns, van mening zijnde dat:*
 - *er zoveel mogelijk een gelijk speelveld dient te zijn ook op belastinggebied in Nederland, Duitsland en België, zodat ondernemers eerlijk kunnen concurreren, roepen het college van GS op:*
 - *na te gaan via de brancheorganisaties hoe groot de verliezen zijn, die de Brabantse economie ondervindt als gevolg van deze accijnsverhogingen,*
 - *het kabinet onmiddellijk per openbare brief te vragen om de accijnsverhoging al in februari te evalueren, omdat dan de accijnsopbrengsten van januari al bekend zijn en een inschatting gemaakt kan worden van de effecten;*
 - *het kabinet te verzoeken snel maatregelen te nemen indien de accijnsverhoging forse negatieve effecten heeft op de grensregio's;*
 - *een afschrift van deze motie te doen toekomen aan de leden van de Staten-Generaal in Den Haag,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De **voorzitter**: Het woord is aan de fractie van het CDA die eerste indiener van de motie is.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter. Als het goed is heeft de motie u ook bereikt. De motie is door zeven partijen ondertekend.

Al vanaf de vierde week van januari staan de kranten bol van de problematiek van de pomphouders in de grensstreek. Zij hebben het buitengewoon moeilijk. Ook vandaag bericht de krant in West-Brabant dat de BOVAG (Bond van Auto(mobiel)handelaren en Garagehouders) dit ook heeft gemeld en heeft gezien hoe moeilijk de pomphouders het hebben. Automobilisten gaan massaal de grens over vooral voor diesel maar ook voor benzine, alcoholische drank en sigaretten. Het ergste is nog dat men inmiddels ook boodschappen gaat doen over de grens. Er is echt file bij de grens. De omzetten vallen dramatisch terug en dit dreigt duizenden mensen hun baan te kosten. Dat is voor ons niet acceptabel en wij zijn heel blij met alle steun van andere partijen.

Wij willen heel graag dat het college via de brancheorganisaties nagaat hoe groot de verliezen in Brabant zijn als gevolg van deze accijnsverhogingen en dat het college het kabinet per brief vraagt die accijnsverhoging zo spoedig mogelijk te evalueren als de accijnsopbrengsten van januari bekend zijn. Dan kan er ook een inschatting gemaakt worden van de effecten.

Wij hopen dat het college het kabinet wil vragen om snel maatregelen te nemen als die accijnsverhoging aantoonbaar negatieve effecten heeft in de grensregio's. Wij vragen het college ook om een afschrift van deze motie te sturen aan de Eerste en Tweede Kamer.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Het is niet alleen een belangrijk onderwerp maar zoals mevrouw Kerkhof al zei ook een zeer urgent onderwerp. Dat speelt overigens niet alleen in onze provincie. Ook in Zeeland is al een motie aangenomen en de andere vijf grensprovincies zijn ook bezig. Ik kan u vertellen dat op initiatief van de gedeputeerde economie van Gelderland gisterochtend in de vergadering van het IPO (Interprovinciaal overleg) besloten is om een brief op te stellen die maandagochtend naar de nieuwe staatssecretaris, de heer Wiebes, gaat.

De feiten zijn ondertussen ook bekend. Mevrouw Kerkhof sprak al over de BOVAG, maar kijk ook eens naar de websites van Beta (Belangenvereniging Tankstations) en NOVE (Nederlandse Organisatie Voor de Energiebranche). Deze drie organisaties spreken over omzetverliezen van tussen 13% en 27%. Dat zijn forse percentages. Het college is dan ook graag bereid om dit in een brief vast te leggen die wat ons betreft dinsdag al naar Den Haag kan gaan. Wij stellen voor deze brief te sturen naar staatssecretaris Wiebes met een afschrift niet alleen naar de Staten-Generaal maar vooral, zo zeggen onze lobbyisten, naar de Kamercommissie voor Economische Zaken en voor Financiën, zodat het probleem daar heel snel op tafel komt, maar dat lijkt ons nogal wieses. Wij zullen de motie graag uitvoeren.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Wij hebben deze motie mede-ingediend. Wij zijn zeker van mening dat er iets moet gebeuren, want de pomphouders in de grensregio gaan eraan kapot. Het is een stapeling van enerzijds de btw-verhoging uit het Lenteakkoord en anderzijds de accijnsverhoging van het Herfstakkoord. Wij vinden het een goed signaal dat partijen die landelijk dit beleid hebben gesteund, nu vanuit de provincie zeggen dat dit een halt moet worden toegeroepen. Ik hoop dat zij ook aan hun partijgenoten in Den Haag het signaal willen geven dat dit verschrikkelijke beleid van tafel moet. Dat is echt hard nodig want anders gaan er nog meer mensen failliet en dat moet zeker niet gebeuren in deze tijd van economische crisis.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Wij zijn een groot voorstander van vrij verkeer van mensen en goederen en dus ook van benzine en boodschappen. Ik woon zelf in de grensstreek. Geregeld staan mensen uit België bij ons aan de kassa omdat bepaalde boodschappen goedkoper zijn. Ik wil niet inventariseren hoe dat precies zit.

Ik heb wel een beetje moeite met deze motie. Ik begrijp dat verlies aan inkomsten erg is, maar het is wel landelijk beleid. Onze regering heeft daarvoor gekozen en wij hebben daar niet altijd invloed op.

Wij kunnen wel meegaan in de inventarisatie, maar als dat uiteindelijk leidt tot een besluit van de regering om de belasting op bijvoorbeeld benzine te verlagen, vinden wij dat niet

zo'n goed signaal. Volgens ons is het beter om met de Belgische burens te praten over een verhoging van de belasting op benzine, maar dat terzijde.

Wij zitten in een impasse met dit verhaal. Wij vinden het goed dat onderzocht wordt hoe het zit met de inkomstenderving, maar het is natuurlijk wel een gevolg van de accijnsverhoging op benzine waar wij wel voorstander van zijn.

In stemming komt motie M1

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Voor.

Voorzitter. Ik heb toevallig vandaag opgevangen dat er sprake is van 65 miljoen euro derving aan inkomsten voor de Belastingdienst. In die zin geldt een van de bedenkingen dat er sprake is van nul grenseffecten. Die zijn niet aangetoond. Daarom ondersteunen wij het verzoek om een inventarisatie. Wij zien wel wat er verder uitkomt.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Voorzitter. Wij stemmen voor een inventarisatie.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Honing van de provinciale bijen

De **voorzitter**: Wij komen nu bij de sluiting van de vergadering, ware het niet dat er een kleine verrassing is. Ik geef graag mevrouw Kardol van de fractie van de PVV even het woord. Wees niet bang, het duurt slecht een minuut.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. Ik zal mijn best doen om snel te praten.

Onze provinciale bijen zijn druk bezig geweest de afgelopen periode. Zij hebben 55 potjes van het gele goud geproduceerd. Ik heb mij laten vertellen dat die aangeboden mogen worden aan de fractievoorzitters. Ik heb de honing al geproefd: heerlijk. Ik hoop dat iedereen ervan zal genieten.

(applaus)

De **voorzitter**: Als ik mij niet vergis zijn de potjes inderdaad in huis. Ik stel voor, mevrouw Kardol, dat u de eerste twee exemplaren uitreikt aan degene die zo dadelijk jarig is, mevrouw Geeraedts, en aan degene die vandaag jarig was, de heer Verhees.

(applaus)

Gezien het vele gesnotter en de verkoudheden die toenemen, raad ik u aan die honing met warme thee te consumeren de komende dagen.

Sluiting van de vergadering

De **voorzitter**: Geachte collegae, wij zijn gekomen aan het einde van deze bijzondere vergadering. Ik herhaal nogmaals dat wij trots kunnen zijn in Brabant op de manier waarop wij in onderling overleg en in verbondenheid tot resultaten komen. Hier is vandaag het laatste woord over het akkoord gezegd. Wij werken verder in die goede geest en in diezelfde geest nodig ik u allen uit om een borrel te drinken op het Statenveld. Vergeet u niet dat over een aantal minuten de fractievoorzitter van de VVD en de vicevoorzitter van uw Staten, mevrouw Geeraedts, haar verjaardag viert!

De voorzitter sluit om 23.55 uur de vergadering